

Oficina de prevenció i lluita contra
la corrupció a les Illes Balears

INFORME RAZONADO
DE INVESTIGACIÓN
SOBRE LA COMPRA
PÚBLICA DE
EMERGENCIA EN
RESPUESTA A LA CRISIS
SANITARIA DERIVADA
DEL COVID-19.
ESTUDIO,
CONCLUSIONES Y
RECOMENDACIONES

El artículo 5.c) de la Ley 16/2016, atribuye a la Oficina de Prevención y Lucha contra la Corrupción en las Illes Balears, las siguientes competencias:

- 1º. Llevar a cabo **estudios y análisis de riesgos previos en actividades relacionadas con los contratos**, las ayudas o las subvenciones públicos, incluidos en el ámbito de aplicación de esta ley, que permitan hacer la inspección o el seguimiento de dicha actividad.
- 2º. **Promover e impulsar medidas en materia de lucha contra la corrupción y contra cualquier actividad ilegal o la debida gestión de los fondos públicos**, incluida la comunicación a la autoridad judicial o el Ministerio Fiscal del resultado de las investigaciones, cuando proceda.
- 4º. **Investigar o inspeccionar posibles casos de uso o destino irregulares de fondos públicos**, así como las conductas opuestas a la integridad o contrarias a los principios de objetividad, eficacia y sometimiento pleno a la ley y al derecho.

El artículo 14 permite al director o la directora de la Oficina **iniciar de oficio** las actuaciones por iniciativa propia, cuando **tenga conocimiento de hechos o conductas que requieran ser investigados**, inspeccionados o de los que se haga un seguimiento, **con la determinación previa de la verosimilitud**; y también cuando, una vez realizado un análisis de riesgo previa, los **indicadores de riesgo aconsejen la inspección** o el seguimiento de las actividades mencionadas.

Finalmente, se desprende del espíritu de la ley una voluntad clara de que la Oficina contribuya a impulsar iniciativas destinadas a fomentar la conciencia y la participación ciudadanas en favor de la transparencia, la integridad y la ética en la actuación pública, haciendo divulgación y pedagogía del resultado de sus actuaciones, y así el artículo 9 incluye dos mandatos muy claros hacia la Oficina (desarrollados en el artículo 19 del Reglamento de Funcionamiento y Régimen Interior):

- **Adoptar iniciativas destinadas a fomentar la conciencia y la participación ciudadanas** a favor de la ética del sector público.
- Adoptar **iniciativas encaminadas a crear una cultura social de rechazo** de la corrupción, ya sea en motu proprio, con programas específicos de sensibilización de la ciudadanía, ya sea en coordinación con las administraciones públicas u otras instituciones o entidades.

En este mismo sentido, el artículo 19 del Reglamento de Funcionamiento y Régimen Interior de la Oficina, la obliga a comunicar al Parlamento ya la ciudadanía **los resultados más relevantes** de su gestión en el ámbito de la prevención y la investigación de prácticas relativas al fraude ya la corrupción, sirviéndose de los medios adecuados para que **la ciudadanía pueda estar informada debidamente**.

En base a ello, el apartado Segundo de la Instrucción 5/2019, de 9 de noviembre, por la que se fijan las directrices y los criterios de inadmisión y archivo de denuncias o comunicaciones y se identifican los supuestos en que proceda la selección de casos de comprobación e inspección realizados a iniciativa de la Oficina, dispone que la Oficina podrá iniciar actuaciones de investigación por iniciativa propia, que resulten del conocimiento de hechos o circunstancias, entre otros casos, cuando tenga conocimiento de:

“b) Hechos concretos con indicios de elementos corruptivos o de malas prácticas y con grave repercusión sobre los recursos públicos.

c) Hechos concretos con indicios de elementos corruptivos o de malas prácticas y de relevante trascendencia social”.

La **situación de emergencia sanitaria** provocada por el COVID-19, ha supuesto un importantísimo incremento en la compra de material de protección sanitaria a través de procedimiento de emergencia en la contratación pública, habiéndose adjudicado un número muy elevado de contratos y por importes muy significativos, con múltiples y variados intervinientes.

Se ha visto en anteriores emergencias de salud mundial, como el virus del Ébola o la gripe porcina, que **hay quienes aspiran a sacar provecho** de la desgracia ajena y que la **corrupción prospera cuando las instituciones y la supervisión son débiles**. La contratación pública es el riesgo de corrupción número 1 para los gobiernos, como coinciden en señalar la OCDE, la Comisión Europea y la ONU. **Pero las adquisiciones de emergencia son aún más vulnerables a las malas prácticas**, ya que pueden implicar un solo abastecimiento, plazos acelerados, prepago y una lucha general para asegurar los suministros que pueden minimizar la diligencia debida y el escrutinio del proveedor.

De acuerdo con lo anterior, la Oficina **ha resuelto iniciar de oficio una investigación** para analizar los **recursos destinados** a la contratación pública de emergencia en la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, los **procedimientos** utilizados, los **actores** intervinientes y los **resultados obtenidos**, con el objetivo de averiguar si los fondos públicos destinados a combatir la pandemia **han podido haber sido objeto de una utilización irregular**, y poder efectuar **recomendaciones de mejora** atendiendo los fines marcados por la Ley de creación de esta Oficina, y entre otros:

- Llevar a cabo **estudios y análisis de riesgos previos en actividades relacionadas con los contratos**, las ayudas o las subvenciones públicos, incluidos en el ámbito de aplicación de esta ley, que permitan hacer la inspección o el seguimiento de dicha actividad.
- **Promover e impulsar medidas** en materia de **lucha contra la corrupción** y contra **cualquier actividad ilegal** o la **debida gestión de los fondos públicos**.
- **Investigar o inspeccionar posibles casos de uso o destino irregulares de fondos públicos**, así como las conductas opuestas a la integridad o contrarias a los principios de objetividad, eficacia y sometimiento pleno a la ley y al derecho.

Palma, a 22 de octubre de 2020

La Jefa del Área de Investigación e Inspección

Conforme, el Director

Contenido

1. NORMATIVA APLICABLE	9
1.1. Normativa estatal	9
1.2. Normativa autonómica de las Illes Balears	10
2. ANTECEDENTES	12
2.1. La emergencia sanitaria y los peligros de la corrupción	12
2.2. El marco de la contratación pública en la situación de emergencia	16
2.3. La transparencia y la rendición de cuentas	21
2.4. La supresión de controles en la realización de los gastos	25
2.5. La coordinación entre las diferentes autoridades públicas	27
2.5.1. La ingente producción normativa	27
2.5.2. La coordinación con el Ministerio de Sanidad	27
2.5.3. La coordinación con los Ministerios de Transportes y Defensa	32
2.5.4. La coordinación con la Embajada Española en China	33
3. ESTUDIO Y CONSIDERACIONES	35
3.1. Acuerdo de tramitación de emergencia de 18-3-2020	35
3.2. Información obtenida	35
3.3. Resumen de los contratos de emergencia tramitados	36
3.4. Contratos de emergencia propios del suministro del material de protección sanitaria	38
3.4.1. Análisis de los principales proveedores, en base a la documentación presentada por el IBSALUT	42
3.4.1.1. ASIAN MANUFACTURER SUPPLY LTD (AMS)	42
3.4.1.2. RAYAN HOLDINGS PTE LID	45
3.4.1.3. TYRVAL IMPORT EXPORT SL	46
3.4.1.4. INNJOO TECHNOLOGY S.L.	49
3.4.1.5. SOLUCIONES DE GESTION Y APOYO A EMPRESAS SL	52
3.4.1.6. SHANGHAI FANRUI INDUSTRY CO LTD	54
3.4.1.7. MEDLINE INTERNATIONAL IBERIA, SLU	56
3.4.1.8. HARTRODT SHANGHAI SOLUTIONS CO. LTD	57
3.4.1.9. GARRIC MEDICA S.L.	58
3.4.1.10. GENERAL ELECTRIC HEALTHCARE ESPAÑA S.A.U.	60

3.4.1.11. DISTRIBUCIONES Y REPRESENTACIONES BIOMÉDICAS DIREX SL	
61	
3.4.2. Análisis de diferentes cuestiones destacables sobre estos contratos ..	63
3.4.2.1. Diferencia de precios en la compra del material de protección sanitaria	63
63	
3.4.2.1.1. Mascarillas quirúrgicas	63
3.4.2.1.2. Mascarillas FFP2	65
3.4.2.1.3. Guantes	67
3.4.2.1.4. Buzos	69
3.4.2.1.5. Gafas de protección	70
3.4.2.1.6. Gafas de protección integral	71
3.4.2.2. Eficacia de los controles realizados sobre la compra del material	72
3.4.2.3. Comprobación de los requisitos legales para ser adjudicatario	76
3.4.2.4. Comprobación del objeto social del proveedor	76
3.5. Contratos de arrendamiento de aeronaves para el transporte del material	
77	
3.5.1. Análisis de los contratos adjudicados	80
3.5.1.1. GLOBALIA BROKER SERVICE SAU	80
3.5.1.2. ETHIOPIAN AIRLINES AIR CARGO	81
3.5.1.3. PRIVILEGE STYLE SA	82
3.5.1.4. NINGBO T&Q LIGHTING CO. LTD.	82
3.5.2. Análisis de costes y precios aplicados	83
3.5.2.1. Coste de la aviación comercial por horas de vuelo	83
3.5.2.2. Coste de la aviación comercial por km recorrido	85
3.5.3. Análisis del coste logístico	87
3.6. Contratos de asesoría y gestión o intermediación	90
3.6.1. Servicios de intermediación	91
3.6.2. Servicios de gestión administrativa	96
3.7. Contratos de publicidad	97
3.8. Contratos diferentes al suministro de material de protección sanitaria contratados por vía de emergencia	101
3.9. Material de protección sanitaria adquirido por autoridades diferentes al IBSALUT	102

3.10.	<i>Contratación de establecimientos de hostelería y servicios conexos..</i>	103
3.11.	<i>Percepción de subvenciones por parte de empresas adjudicatarias ...</i>	106
4.	CONCLUSIONES Y RECOMENDACIONES.....	111
4.1.	<i>Transparencia y rendición de cuentas.....</i>	112
4.2.	<i>Coordinación entre las diferentes administraciones territoriales.....</i>	113
4.3.	<i>Uso abusivo del procedimiento de emergencia.....</i>	114
4.4.	<i>La debida diligencia en el análisis de la integridad y solvencia de los suministradores de material sanitario.....</i>	116
4.5.	<i>Conclusiones sobre el material adquirido por contratación de emergencia. ....</i>	117
4.6.	<i>Gestión de los costes de transporte del material sanitario .....</i>	119
4.7.	<i>Reclamación de cuotas de IVA soportadas indebidamente. ....</i>	120
4.8.	<i>Gestión de los intermediarios .....</i>	121
4.9.	<i>Remisión de información a otros organismos competentes.....</i>	122

TABLA DE SIGLAS Y ABREVIATURAS¹

AEAT	Agencia Estatal de la Administración Tributaria
ATIB	Agencia Tributaria de les Illes Balears
CCAA	Comunidades Autónomas
CAIB	Comunidad Autónoma de las Illes Balears
CNMC	Comisión Nacional de Mercados y de la Competencia
DUA	Documento Único Administrativo
IBSALUT	Servicio de Salud de las Illes Balears
INGESA	Dirección del Instituto Nacional de Gestión Sanitaria
LCSP	Ley de Contratos del Sector Público
OCDE	Organización para la Cooperación y Desarrollo Económico
OIRESCON	Oficina Independiente de Regulación y Supervisión de la Contratación
ONU	Organización de Naciones Unidas
PLACE	Plataforma de Contratación del Sector Público
SEPBLAC	Servicio Ejecutivo de Prevención del Blanqueo de Capitales

---

¹ En este informe la referencia al coronavirus está escrita en su versión masculina, el COVID-19. La RAE ha explicado que cualquiera de las dos formas se considera válida. "El acrónimo 'Covid-19' que da nombre a la enfermedad se usa normalmente en masculino ('el Covid-19') por influjo del género de 'coronavirus' y de otras enfermedades víricas ('el zika', 'el ébola'), que toman el nombre del virus que las causa". Sin embargo, "el uso en femenino ('la Covid-19'), tal como hace la OMS en sus páginas en español, está justificado por ser 'enfermedad' ('disease' en inglés) el núcleo del acrónimo ('CORonaVirus Disease'), por lo que "ambos se consideran válidos".

1. NORMATIVA APLICABLE²

La normativa estatal y autonómica que se ha tenido en cuenta para la elaboración del presente informe ha sido la siguiente:

1.1. Normativa estatal

- Real Decreto-ley 6/2020, de 10 de marzo, por el que se adoptan determinadas medidas urgentes en el ámbito económico y para la protección de la salud pública.
- Real Decreto-ley 7/2020, de 12 de marzo, por el que se adoptan medidas urgentes para responder al impacto económico del COVID-19.
- Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19.
- Real Decreto 465/2020, de 17 de marzo, por el que se modifica el Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19.
- Real Decreto-ley 8/2020, de 17 de marzo, de medidas urgentes extraordinarias para hacer frente al impacto económico y social del COVID-19.
- Real Decreto 476/2020, de 27 de marzo, por el que se prorroga el estado de alarma declarado por el Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19.
- Real Decreto-ley 9/2020, de 27 de marzo, por el que se adoptan medidas complementarias, en el ámbito laboral, para paliar los efectos derivados del COVID-19.
- Real Decreto 487/2020, de 10 de abril, por el que se prorroga el estado de alarma declarado por el Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19.
- Real Decreto 492/2020, de 24 de abril, por el que se prorroga el estado de alarma declarado por el Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19.

---

² La normativa más relevante aprobada en relación con la crisis sanitaria derivada del COVID 19 puede consultarse en este enlace: https://www.boe.es/biblioteca_juridica/codigos/codigo.php?id=355

- Real Decreto-ley 17/2020, de 5 de mayo, por el que se aprueban medidas de apoyo al sector cultural y de carácter tributario para hacer frente al impacto económico y social del COVID-2019.
- Real Decreto 514/2020, de 8 de mayo, por el que se prorroga el estado de alarma declarado por el Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19.
- Real Decreto 537/2020, de 22 de mayo, por el que se prorroga el estado de alarma declarado por el Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19.
- Real Decreto 555/2020, de 5 de junio, por el que se prorroga el estado de alarma declarado por el Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19.
- Real Decreto-Ley 21/2020, de 9 de junio, de medidas urgentes de prevención, contención y coordinación para hacer frente a la crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19.

1.2. Normativa autonómica de las Illes Balears

- Acuerdo del Consejo de Gobierno de 13 de marzo de 2020 por el que se aprueba el Plan de Medidas Excepcionales para Limitar la Propagación y el Contagio del COVID-19.
- Acuerdo del Consejo de Gobierno de 18 de marzo de 2020 por la que se establecen medidas de especial protección de las personas con relación a las entradas y salidas en los puertos y aeropuertos de las Illes Balears.
- Acuerdo del Consejo de Gobierno de 18 de marzo de 2020 por el cual se concretan las medidas que se deben adoptar en materia de contratación pública como consecuencia de aquello que dispone el Real decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el cual se declara el Estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19, y del Acuerdo del Consejo de Gobierno de 13 de marzo de 2020 por el cual se aprueba el Plan de Medidas Excepcionales para limitar la propagación y el contagio del COVID-19 .
- Decreto ley 4/2020, de 20 de marzo, por el que se establecen medidas urgentes en materia de contratación, convenios, conciertos educativos y subvenciones, servicios sociales, medio ambiente, procedimientos administrativos y presupuestos para hacer frente al impacto económico y social del COVID-19.

- Acuerdo del Consejo de Gobierno de 20 de marzo de 2020 por el que se autoriza la exención temporal de pagos de tasas portuarias y aeroportuarias en las Illes Balears y se adoptan medidas en materia de transporte de trabajadores, con motivo de la aplicación del Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19 (corrección de errores mediante Acuerdo del Consejo de Gobierno de 27 de marzo de 2020)
- Decreto ley 5/2020, de 27 de marzo, por el que se establecen medidas urgentes en materias tributaria y administrativa para hacer frente al impacto económico y social del COVID-19.
- Decreto ley 8/2020, de 13 de mayo, de medidas urgentes y extraordinarias para el impulso de la actividad económica y la simplificación administrativa en el ámbito de las administraciones públicas de las Illes Balears para paliar los efectos de la crisis ocasionada por la COVID-19
- Decreto 3/2020, de 7 de junio, de la presidenta de las Illes Balears, por el cual se establecen medidas de flexibilización, regulación y graduación de determinadas restricciones en el ámbito de Baleares establecidas durante la declaración del estado de alarma, en aplicación de la fase III del Plan para la transición hacia una nueva normalidad (COVID-19).

Debe destacarse, no obstante, que hasta el día 10 de septiembre de 2020, **asciende a 636 el número de disposiciones dictadas** por órganos estatales y órganos de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears relativos a la gestión de la crisis sanitaria.

2. ANTECEDENTES

2.1. La emergencia sanitaria y los peligros de la corrupción

La situación de emergencia de salud pública ocasionada por el COVID-19, ha impactado de una manera sin precedentes en nuestro sector sanitario y ha requerido y está demandando la adopción de una multitud de actuaciones y medidas, en particular que las autoridades públicas adquieran productos y servicios del sector privado con extrema urgencia, pero a la vez garantizando una gestión fluida y responsable de los contratos en curso para seguir proporcionando servicios públicos a sus ciudadanos. Durante estas crisis, las decisiones rápidas y la asignación de recursos a menudo pueden marcar la diferencia entre la vida y la muerte.

La epidemia derivada del COVID-19 aún está en curso y la fase actual podría ser solo el comienzo de lo que podría convertirse en una pandemia prolongada a más largo plazo³. **Aprender las lecciones de los primeros meses de la crisis** es fundamental para garantizar respuestas específicas en caso de una segunda ola y de futuras pandemias.

Por tanto, este informe pretende realizar una **evaluación del impacto de la crisis en el sistema de contratación pública** de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, los peligros de que los **recursos públicos destinados a combatir la crisis sean expoliados** por personas o grupos que se aprovechen ilícitamente de la reducción de los controles sobre el gasto público, resaltar qué **aspectos de la gestión de compras debe ser mejorado** y efectuar las **recomendaciones oportunas** con la intención última de desarrollar la resiliencia de los recursos públicos para una prolongación de la pandemia o emergencias futuras.

Teniendo en cuenta el marco competencial fijado en los artículos 5.c) .1, 2º, 4º, 14 y 9 de la Ley 16/2016, que permiten a la Oficina iniciar investigaciones de oficio cuando tenga conocimiento de hechos o conductas que requieran ser investigados, para casos de uso o destino irregulares de fondos públicos, conductas opuestas a la integridad o contrarias a los principios de objetividad, eficacia y sometimiento pleno a la ley y al derecho, la Oficina tuvo conocimiento de posibles indicios de uso o destino irregulares de fondos públicos a través de las siguientes informaciones:

- Día 15 de abril de 2020 el **Grupo de Estados contra la Corrupción (GRECO)** del Consejo de Europa publicó **directrices dirigidas a sus 50 Estados miembros destinadas a prevenir la corrupción en el contexto de la**

---

³ OCDE. Public Procurement and Infrastructure Governance: Initial policy responses to the Coronavirus (COVID-19) crisis. 30-7-2020

emergencia sanitaria causada por la pandemia COVID-19 (<https://www.coe.int/en/web/portal/-/covid-19-pandemic-greco-warns-of-corruption-risks>). En este documento ya se advertía que varias **tipologías de corrupción en el sector sanitario** incluyen, entre otros, el sistema de contratación, el soborno en servicios médicos, la corrupción en investigación y desarrollo de nuevos productos (I + D), incluidos los conflictos de intereses y el papel de los grupos de presión. Una cuestión relevante según el GRECO es la supervisión y, relacionada, la protección de los denunciantes del sector sanitario. Finalmente, advierte de que **el sector privado también está expuesto a considerables riesgos de corrupción**.

- Día 21 de abril el **Foro Económico Mundial** (World Economic Forum) publicó el documento "**La corrupción no puede tener lugar en la recuperación del COVID-19**", completado el 15 de julio con el documento "La corrupción abunda en la época del COVID-19. A continuación se explica cómo luchar" (<https://www.weforum.org/agenda/2020/07/corruption-covid-19-how-to-fight-back/>)
- La **OCDE** ha publicado varios documentos bajo el título "**Respuestas contra el soborno en la Covid-19**" (<https://www.oecd.org/corruption/anti-bribery-responses-to-covid-19.htm>). Según la OCDE, los riesgos son elevados durante las emergencias, pero las estrategias tradicionales aún pueden mitigar tales riesgos: **Debida diligencia sólida, procesos transparentes y mecanismos de rendición de cuentas, como auditorías en tiempo real y la publicación de los resultados de la auditoría sobre una base mensual**, son sólo unos pocos ejemplos de estrategias que pueden limitar la exposición a los riesgos relacionados con la pandemia y mantener seguros los fondos de emergencia.
- Día 16 de abril de 2020, **Transparencia Internacional** inició una serie de publicaciones alertando sobre los **riesgos de corrupción durante la crisis sanitaria** (<https://www.transparency.org.uk/corruption-coronavirus-covid-19> y <https://www.transparency.org/en/publications/getting-ahead-of-the-curve-exploring-post-covid-19-trends-and-their-impact-on-anti-corruption-governance-and-development>)
- El 12 de mayo de 2020 el **Banco Mundial** publicó el documento "Se pueden mitigar los riesgos de corrupción sin obstaculizar la respuesta del Covid-19 de los gobiernos?"
- El 9 de junio de 2020 el **Programa de Naciones Unidas para el Desarrollo** publicó el documento "**Promover la rendición de cuentas y la transparencia durante el COVID-19**" (<https://www.undp.org/content/undp/en/home/blog/2020/promoting-accountability-and-transparency-during-covid-19.html>).
- La **Regional Anticorruption Initiative** (que agrupa a los países del este de Europa) ha publicado el documento "**Riesgos de corrupción durante el brote de COVID-19**", invitando a las autoridades nacionales contra la corrupción de la

región SEE a tomar acciones enérgicas contra la corrupción en la situación durante el estallido de COVID-19, y pide una gestión eficaz del riesgo de corrupción y la promoción de la integridad individual e institucional, así como una cooperación regional mejorada entre las autoridades nacionales anticorrupción de la pandemia COVID-19 (<http://www.rai-see.org/models/corruption-risks-during-covid-19-outbreak/>).

- Declaración de la **Network of Corruption Prevention Authorities (NCPA)** titulada "LA PREVENCIÓN DE LA CORRUPCIÓN DEBE JUGAR UN ROL CLAVE EN LA RESPUESTA GLOBAL A LA COVID-19" (https://www.coe.int/en/web/corruption/ncpa/communication_events)
- Documento del **Fondo Monetario Internacional** sobre "**Corrupción y COVID-19**". En este documento el FMI indica que "los gobiernos de todo el mundo juegan un papel más importante en la economía para combatir la pandemia y proporcionar líneas de vida económicas a las personas y las empresas. Este papel ampliado es crucial, pero también aumenta las oportunidades de corrupción. Para asegurar el dinero y las medidas que ayudan a las personas que más lo necesitan, **los gobiernos necesitan informes oportunos y transparentes, auditorías ex post y procedimientos de rendición de cuentas**, y una estrecha cooperación con la sociedad civil y el sector privado" (<https://blogs.imf.org/2020/07/28/corruption-and-covid-19/>).
- El artículo de fecha 23-07-2020, desarrollado por la **ONU** en estrecha colaboración con el Chartered Institute of Public Finance and Accountancy (CIPFA), señala que los auditores nacionales y las **autoridades anticorrupción** deben utilizar su visión única en la respuesta fiscal del COVID-19 y la prevención de la corrupción. Este artículo explica que los gobiernos de todo el mundo han respondido a esta pandemia con enormes estímulos fiscales y paquetes de rescate de emergencia diseñados para evitar una catástrofe económica. La gran cantidad de recursos asignados y la velocidad a la que se desembolsan presentan **oportunidades para prácticas corruptas**, como la malversación de fondos, sobornos y alza de precios en medicamentos esenciales, suministros médicos y equipos y la manipulación de los procesos de adquisición para recursos cruciales del sector de la salud. **Las salvaguardias anticorrupción están en gran parte ausente de los marcos de emergencia**, lo que limita las oportunidades para la supervisión y la rendición de cuentas sobre cómo dichos fondos se utilizan y si tienen un impacto medible en la crisis respuesta y recuperación.
- Documento de la **World Justice Project** sobre "**Corrupción y la pandemia COVID-19**" (<https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/Corruption%20Design%20File%20V4.pdf>)

- Documento de la **U4 Anti-Corruption Resource Centre** sobre el "Refuerzo de los esfuerzos contra la corrupción durante la pandemia" (<https://www.u4.no/topics/covid-19-and-corruption>).
- Publicación difundida por la **European Partners Against Corruption (EPAC-EACN)** de Access Info Europe sobre cómo los gobiernos pueden garantizar la transparencia en la contratación de emergencia durante la pandemia de coronavirus. Se trata de un conjunto de diez recomendaciones producidas por cinco organizaciones europeas **a favor de la transparencia y la lucha contra la corrupción**: Access Info Europe, Civio, ePánstwo Foundation, Funky Citizens y K-Monitor, en virtud del proyecto RECORD financiado por la UE, Reducing Corruption Risks with Data, y en colaboración con Open Contracting Partnership (https://www.access-info.org/wp-content/uploads/RECORD_Transparency-in-Emergency-Procurement.pdf).
- **INTERPOL**: <https://www.interpol.int/en/News-and-Events/News/2020/INTERPOL-warns-of-financial-fraud-linked-to-COVID-19>
- **Europol**: <https://www.europol.europa.eu/covid-19/covid-19-fraud>
- **OSCE**: <https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/osze-warnt-vor-korruption-durch-corona-hilfspakete-16773814.html>; <https://www.sn.at/politik/weltpolitik/osze-befuerchtet-viel-mehr-korruption-und-menschenhandel-87672895>
- **FCPA de Estados Unidos**: "No hay ninguna defensa COVID-19 contra la corrupción". 18-mar-2020 (<https://fcpablog.com/2020/03/18/there-is-no-covid-19-defense-to-corruption/>)
- El director de la **Oficina Antifraude de Cataluña** reclamó al Parlamento una mayor transparencia y control de la contratación de emergencia en casos como la actual situación derivada de la COVID-19 (https://www.antifrau.cat/sites/default/files/2020-09/NDP_director-antifrau-reclama-parlament-major-transparencia-control-contractacio-emergencia-casos-actual-situacio-derivada-COVID-19.pdf). También fue publicado el documento "Prevención de riesgos en el ejercicio de potestades públicas durante la crisis de la COVID-19 Recordatorios, recomendaciones y recursos para el fomento de la integridad".
- La **Alianza Anticorrupción de Chile** presentó recomendaciones para garantizar la integridad en tiempos de pandemia (<Http://www.alianzaanticorrupcion.cl/AnticorrupcionUNCAC/alianza-anticorrupcion-presenta-recomendaciones-para-garantizar-la-integridad-en-tiempos-de-pandemia/>)
- La **Oficina Anticorrupción de Argentina** publicó el 14 de mayo el informe "Recomendaciones para fortalecer la integridad y transparencia en contrataciones públicas celebradas el marco de la emergencia por covid-19".
- Por último, **varias noticias de prensa**:
  - El Gobierno ha pagado hasta 28 veces más por unas mascarillas con la misma protección (<https://elpais.com/sociedad/2020-04-23/el-gobierno-ha>

- pagado-hasta-28-veces-mas-caras-las-mascarillas-quirurgicas-dependiendo-del-proveedor.html? PRM = enviar_email)
- Las incertidumbres que rodean las compras del material sanitario (COVID-19) (<https://www.acobur.es/noticia/variados/las-incertidumbres-que-rodean-las-compras-del-material-sanitario-covid-19-21990>).
  - Aviones del Ejército del Aire han realizado en un mes 31 vuelos con material sanitario (<https://actualidad aeroespacial.com/aviones-del-ejercito-del-aire-han-realizado-en-un-mes-31-vuelos-con-material-sanitario/>)
  - Anticorrupción recibe una denuncia por las compras millonarias de Sanidad en China (<https://www.elindependiente.com/politica/2020/05/11/anticorrupcion-recibe-una-denuncia-por-las-compras-millonarias-de-sanidad-a-china/>)
  - Anticorrupción investiga a la empresa que ha vendido 20 millones de euros en mascarillas al Gobierno (<https://www.elmundo.es/espana/2020/04/15/5e963af7fdddffaea28b4673.html>)
  - Hacienda investiga por fraude a los intermediarios del material sanitario (<https://www.eleconomista.es/empresas-finanzas/noticias/10481529/04/20/Hacienda-investiga-por-fraude-a-los-intermediarios-del-material-sanitario.html>)
  - El mal uso y los abusos en la contratación de emergencia: para salir corriendo y no parar (<https://hayderecho.expansion.com/2020/05/19/el-mal-uso-y-los-abusos-en-la-contratacion-de-emergencia-para-salir-corriendo-y-no-parar/>)

Hay que tener en cuenta que la corrupción **no es sólo un problema del sector público sino también de la criminalidad de los actores económicos**, como se explica en los apartados 2.3 y 2.4 siguientes. La Oficina de las Naciones Unidas contra la Droga y el Delito (UNODC) ha emitido un informe donde afirma que los grupos criminales se han adaptado rápidamente a las oportunidades derivadas de la pandemia para explotar las vulnerabilidades y las brechas en los sistemas de salud y justicia penal. La evidencia muestra que acontecimientos ilícitos, como fraude, estafas y confiscaciones, que involucran la fabricación y el tráfico de productos médicos de calidad inferior y falsificados, han seguido a la propagación del virus.

2.2. El marco de la contratación pública en la situación de emergencia

Reconociendo que la pandemia ha creado un entorno de compras radicalmente nuevo y en constante cambio, y la necesidad de llevar a cabo la contratación pública con una

urgencia extrema, la Comisión europea, el 1 de abril, publicó un documento con las **“Orientaciones de la Comisión Europea sobre el uso del marco de contratación pública en la situación de emergencia relacionada con la crisis del COVID-19”**, en el que indicaba que COVID-19 es una crisis sanitaria que exige soluciones rápidas e inteligentes y agilidad para hacer frente a un enorme aumento de la demanda de bienes y servicios de tipo similar, al mismo tiempo que algunas cadenas de suministro se ven perturbadas. Los compradores públicos de los Estados miembros tienen que garantizar la disponibilidad de equipos de protección individual, como mascarillas y guantes de protección, productos sanitarios, como los respiradores y otros suministros médicos, así como de infraestructura hospitalaria e informática, por citar algunos ejemplos. Y por eso permite utilizar un 'procedimiento negociado sin publicidad', según lo permitido por el artículo 32 de la directiva de contratación pública de la UE 2014 / 24.

Señala el documento que, **en caso de urgencia**, los poderes públicos pueden recurrir a las posibilidades de **reducir sustancialmente los plazos** para acelerar los procedimientos abiertos o restringido para adquirir con rapidez suministros y servicios de primera necesidad y, en caso necesario, también infraestructuras adicionales. Esto significa que un gobierno puede adjudicar un contrato directamente a una empresa preseleccionada, en lugar de utilizar un procedimiento competitivo normal⁴, lo cual permite a los compradores públicos adquirir suministros y servicios en el plazo más breve posible (en cuestión de días o incluso horas).

Entre las distintas posibilidades que la UE contempla en este documento de 1 de abril, se citan las siguientes:

- 1.1. Elección de procedimientos en general: un procedimiento abierto o mediante un procedimiento restringido (artículo 26, apartado 2, de la Directiva). Cuando la legislación nacional haya implementado esta opción, los plazos establecidos pueden ser acordados entre los poderes adjudicadores y los participantes, abriendo la posibilidad de negociación; si no es posible llegar a un acuerdo, puede aplicarse un plazo mínimo de 10 días
- 1.2. En caso de urgencia, plazos abreviados. Para las situaciones de urgencia, la Directiva prevé una reducción sustancial de los plazos generales. La utilización de un procedimiento acelerado abierto o restringido se ajusta a los principios de igualdad de trato y de transparencia **y garantiza la competencia incluso en casos de urgencia**. En estos casos en que sean impracticables los plazos aplicables en circunstancias normales, los poderes adjudicadores podrán reducir los plazos en consonancia con la Directiva.

---

⁴ Los llamados procedimientos abiertos, en los que el hospital o el órgano gestor de compras del Servicio de Salud pública una licitación, se presentan proveedores y se escoge al que ofrezca mejor precio a igual calidad.

La legislació prevé la reducció de plazos en situaciones que no se ajustan a la normalidad, como es esta crisis sanitaria, cubriendo la necesidad para optimizar la relación calidad-precio y garantizar un acceso más amplio a los proveedores de estos suministros para hacer frente a la crisis.

- 1.3. **En caso de que los supuestos anteriores no sean suficientes, se podrá recurrir al procedimiento negociado sin publicidad**, y negociar con diferentes operadores o recurrir a la adjudicación directa a un único operador, en este último caso, cuando sea el único que pueda proporcionar los suministros o servicios necesarios. La Guía recuerda que *“dado que, en estos casos, los poderes adjudicadores se apartan del principio básico del Tratado relativo a la transparencia, el Tribunal exige que el recurso a este procedimiento tenga carácter excepcional. Todas las condiciones han de cumplirse de manera acumulativa y deben interpretarse restrictivamente”*.

Y conmina a los poderes adjudicadores a que comprueben que se cumplen los requisitos para utilizar el procedimiento negociado sin publicidad, mediante una Memoria justificativa donde conste que se trata de un **suceso imprevisible** en cualquier caso, y **que la urgencia es necesaria** para cubrir las obligaciones derivadas del interés público. La Comunicación exige un nexo causal entre la imprevisibilidad y la urgencia.

Obviamente, la Comunidad Autónoma de las Illes Balears no ha sido ajena a esta crisis sanitaria, ya que no disponía de reservas suficientes de material de protección sanitaria que posteriormente se adquiriría y que es objeto de este informe. Cuando se quiso reaccionar, en pleno estado de alarma, la crisis sorprendió a Baleares, a España y al mundo, encontrándose inmersos en una guerra comercial para las adquisiciones de ese tipo de material. Con la aprobación del Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19, el procedimiento para la compra de este material pasó a ser esencial.

El Real Decreto 463/2020 también ha tenido su consecuencia en la normativa contractual, abriendo la posibilidad de tramitar mediante el procedimiento de emergencia aquella contratación necesaria para la adquisición del material y equipamiento de protección sanitaria para hacer frente a la pandemia.

Así, el artículo 16 del Real Decreto-ley 7/2020 estatal, de 12 de marzo, por el que se adoptan medidas urgentes para responder al impacto económico del COVID-19, indicaba que *“1. La adopción de cualquier tipo de medida directa o indirecta por parte de los órganos de la Administración General del Estado para hacer frente al COVID-19 justificará la necesidad de **actuar de manera inmediata, al amparo de lo previsto en el artículo 120 de la Ley 9/2017, de 8 de noviembre, de Contratos del Sector Público, por la que se transponen al ordenamiento jurídico español las Directivas del Parlamento Europeo y del Consejo 2014/23/UE y 2014/24/UE, de 26 de febrero de 2014**”*

El 28 de marzo de 2020 se introdujo una modificación en este régimen de contratación mediante el Real Decreto-Ley 9/2020, de 27 de marzo, por el que se adoptan medidas complementarias en el ámbito laboral, para paliar los efectos derivados del COVID-19. El citado RD-Ley introduce un cambio en el régimen de contratación establecido por el art. 16 del RD-Ley 7/2020 en los siguientes aspectos: La tramitación de emergencia del art. 120 LCSP para la contratación derivada del COVID-19 se amplía a todo el sector público (originalmente era exclusivamente de ámbito estatal): *“la adopción de cualquier tipo de medida directa o indirecta **por parte de las entidades del sector público** para hacer frente al COVID-19 justificará la necesidad de actuar de manera inmediata, siendo de aplicación el art. 120 de la Ley 9/2017”*.

Este cambio abre la vía de la contratación de emergencia prevista en el art. 120 LCSP para hacer frente al COVID-19 por cualquier poder adjudicador del sector público en cualquiera de sus niveles.

En el ámbito de nuestra Comunidad Autónoma, tanto el artículo 1 del Decreto Ley 4/2020 autonómico, de 20 de marzo, como lo dispuesto en el apartado III.1. de la guía número 4 relativa a la aplicación de medidas en materia de contratación pública, aprobada por Resolución de la Consejera de Hacienda y Relaciones Exteriores, establecen que **la emergencia sólo se aplicará en los supuestos que, directa o indirectamente, estén destinados a la protección del COVID 19, y no para cualquier contrato alejado de esta necesidad**. Adicionalmente, el Acuerdo del Consejo de Gobierno de 18 de marzo de 2020 por el cual se concretan las medidas que se deben adoptar en materia de contratación pública, ya había indicado que “La tramitación de emergencia, dado que implica la exclusión de los principios de libertad de acceso a las licitaciones, transparencia y publicidad, debe limitarse a la **estrictamente indispensable en el ámbito objetivo y temporal** para prevenir o remediar los daños derivados de la situación de emergencia”. Se quiere destacar en este punto la referencia al aspecto temporal de la aplicación de la tramitación de emergencia, aspecto no definido inicialmente en ninguna norma, pero que está íntimamente relacionado con la evolución de la pandemia, de modo que, **una vez superados los estadios iniciales de acuciante y perentoria necesidad, debería abandonarse la excepcionalidad de la tramitación de emergencia** para volver a las normas generales de la contratación.

El Decreto Ley 4/2020 de la CAIB contiene, en el artículo 1, una regulación sobre la tramitación de emergencia muy similar a la que dispone el artículo 16 del RD-Ley 7/2020 estatal, que permite la tramitación de emergencia de aquellos contratos que formalicen las entidades del sector público para atender necesidades derivadas de las medidas adoptadas para hacer frente al COVID-19. De acuerdo con este precepto, en todos los contratos que tengan que subscribir **los órganos de contratación de la Administración**

y entes instrumentales de la comunidad autónoma para hacer frente al COVID-19, les es aplicable la tramitación de emergencia.

La única formalidad que sí expresa el artículo 120 de la LCSP, en la letra b) de su apartado 1, es la obligación de dar cuenta al Consejo de Gobierno. De acuerdo con ello, la primera toma de razón al Consejo de Gobierno de los contratos de emergencia en cumplimiento de esta norma fue el 27 de abril de 2020.

Por otra parte, hay que tener en cuenta que el Real Decreto-ley 17/2020, de 5 de mayo, en vigor **a partir del 6 de mayo, levantó la suspensión de plazos de los contratos públicos** y permitió, siempre que fuera por vía electrónica, poner en marcha nuevas licitaciones. No obstante, la paralización procedimental en el estado de alarma no afectaba a los actos de preparación (pliegos, proyectos, etc.) por lo que su preparación debía iniciarse dentro del estado de alarma para que estuvieran listos para su licitación inmediata. La falta de diligencia en la preparación de esos actos en ese plazo podría provocar un retraso en nuevas contrataciones exigiendo una ejecución de la prestación en un plazo escaso o abusando de la tramitación por el procedimiento negociado sin publicidad (de emergencia), lo que podría llevar a eludir el cumplimiento de las normas de transparencia e integridad.

El **levantamiento definitivo de los plazos** en todos los procedimientos de contratación afectados por la Disposición Adicional Tercera del Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, se produjo **a partir del 1 de junio**. Los contratos relativos a la protección del interés general y funcionamiento básico de los servicios, se han podido seguir tramitando y formalizando durante el estado de alarma, a la vista de las excepciones a la suspensión generalizada establecidas en el apartado 4 de la DA3ª Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo.

De acuerdo con la **Guía para la reactivación de la contratación pública** tras el levantamiento de la suspensión de los plazos administrativos de la OIRESCON de 11 junio 2020, para los contratos cuya licitación estuviese pendiente antes de la declaración del estado de alarma, si fuera necesario que se tramiten con la mayor agilidad posible, podrían adoptarse medidas tales como las siguientes:

- Publicación de anuncios previos a efectos de reducir plazos durante el procedimiento.
- Análisis de la posibilidad de declaración de urgencia del procedimiento, si procediera.
- Análisis de la posibilidad de tramitación de procedimiento negociado sin publicidad por imperiosa urgencia.
- Utilización de procedimientos abiertos simplificados, cuando procedan.

Desde el levantamiento del estado de alarma (21 de junio de 2020), habiendo transcurrido 99 días desde su declaración, el Gobierno de la CAIB ha publicado 19 contratos tramitados por emergencia (procedimiento negociado sin publicidad) en relación con la crisis sanitaria, por un importe de 6.893.799,99 € (datos que se pueden consultar en el siguiente [enlace https://www.caib.es/sites/transparencia/es/contratos_con_tramitacion_de_emergencia_durante_el_estado_de_alarma](https://www.caib.es/sites/transparencia/es/contratos_con_tramitacion_de_emergencia_durante_el_estado_de_alarma)).

2.3. La transparencia y la rendición de cuentas

Aunque es fundamental la flexibilidad para hacer llegar los suministros a quienes los necesitan y en el momento en que los necesitan, ello no debe comprometer la transparencia. La transparencia y los datos abiertos son extremadamente importantes para ayudar a evitar la corrupción en la contratación pública. Y esto no es diferente en tiempos de crisis. Se ha visto en anteriores emergencias de salud mundial, como el virus del Ébola o la gripe porcina, que **hay quienes aspiran a sacar provecho** de la desgracia ajena y que **la corrupción prospera cuando las instituciones y la supervisión son débiles**. La contratación pública ya es el riesgo de corrupción número uno para los gobiernos, como coinciden en señalar la OCDE, la Comisión Europea y la ONU: “La magnitud del mercado (los gobiernos gastan más de 9,5 billones de \$ en contratación y adquisiciones públicas cada año), su opacidad y las oportunidades de discreción de los funcionarios, lo convierten en un riesgo de corrupción importante”. Pero es que **las adquisiciones de emergencia son aún más vulnerables a las malas prácticas**, ya que pueden implicar un solo abastecimiento, plazos acelerados, prepago y una lucha general para asegurar los suministros que pueden **minimizar la diligencia debida y el escrutinio del proveedor**. En la UE, incluso en tiempos normales, el 28 por ciento de los casos de corrupción en el sector de la salud están relacionados específicamente con la adquisición de equipos médicos. El mayor riesgo de corrupción durante esta crisis hace que sea de vital importancia **garantizar la transparencia** de cualquier contratación pública de emergencia.

En el plano de la transparencia y la rendición de cuentas, la generalización de la contratación de emergencia ha provocado interpretaciones diversas entre los distintos poderes adjudicadores y, por ello, la Junta Consultiva de Contratación Pública del Estado publicó en la página web del Ministerio de Hacienda una nota informativa para aclarar que el estado de alarma declarado por el coronavirus no ha suspendido la obligación de publicar en el perfil del contratante ni, por extensión, en el portal de transparencia, los contratos tramitados por el procedimiento de emergencia:

“La LCSP no recoge, en cambio, especialidades para estos contratos en relación a la publicidad de los actos de adjudicación y formalización en el perfil de contratante

del órgano de contratación respecto al régimen de publicidad previsto con carácter general por los artículos 151.1 y 154.1 de la LCSP⁵. La publicación en estos casos deberá limitarse, no obstante, a lo que resulte pertinente teniendo en cuenta que no existe un procedimiento previo con los trámites habituales. En este sentido cobran importancia, por ejemplo, aspectos como los siguientes: la justificación del procedimiento utilizado para la adjudicación, la mención del objeto del contrato, el precio de adjudicación o la identidad del contratista”.

De acuerdo con esta nota informativa de la Junta Consultiva, esta crisis autoriza la tramitación de emergencia pero **no dispensa del cumplimiento de la normativa y los principios aplicables para este procedimiento, entre ellos la publicidad y transparencia**, la eficiencia y eficacia en la contratación, el cumplimiento de los requisitos establecidos para ser adjudicatario de un contrato, el control del mismo por parte de los órganos de control correspondientes, aplicar garantías en los supuestos de pago anticipado de precio antes de la realización del objeto de contrato, etc.

Es decir, la tramitación de emergencia (art. 120 LCSP) lo es para el procedimiento de licitación, pero no para la ejecución de la prestación. Por este motivo, lo que se elimina son todos aquellos trámites o aspectos de la fase de licitación para permitir que la Administración actúe de manera inmediata.

Especialmente importante es, por tanto, la publicidad de la contratación de emergencia llevada a cabo por los poderes adjudicadores. En este sentido, entre las recomendaciones realizadas a los gobiernos por la European Partners Against Corruption⁶ **para evitar que los altos niveles de discreción ofrecidos a las autoridades públicas a través de la contratación de emergencia creen un caldo de cultivo para la corrupción y garantizar la confianza pública**, se sugiere a las autoridades públicas garantizar un adecuado mantenimiento de registros de los contratos adjudicados durante esta crisis, y para cada procedimiento de emergencia adjudicado, la necesidad de publicar los siguientes extremos:

- La justificación para optar por utilizar un procedimiento negociado sin publicidad previa, demostrando que existen razones genuinas de extrema urgencia, los hechos que han llevado a la necesidad de extrema urgencia fueron imprevisibles,

---

⁵ Estos preceptos disponen lo siguiente:

“Artículo 151.1: La resolución de adjudicación deberá ser motivada y se notificará a los candidatos y licitadores, debiendo ser publicada en el perfil de contratante en el plazo de 15 días”

“Artículo 154.1: La formalización de los contratos deberá publicarse, junto con el correspondiente contrato, en un plazo no superior a quince días tras el perfeccionamiento del contrato en el perfil de contratante del órgano de contratación. Cuando el contrato esté sujeto a regulación armonizada, el anuncio de formalización deberá publicarse, además, en el «Diario Oficial de la Unión Europea»

⁶ PUBLIC PROCUREMENT TRANSPARENCY & INTEGRITY

Ensuring Transparency in Emergency Procurement: Recommendations

por lo que es imposible cumplir con los plazos habituales, y que la situación no es imputable a la autoridad pública.

- Justificación de por qué se eligió el proveedor seleccionado.
- El anuncio de adjudicación del contrato.
- Contratos de emergencia completos (con un mínimo de redacción de información confidencial).
- Desglose detallado de precios de lo que se está comprando.
- Condiciones de pago y entrega y pagos posteriores contra esos hitos.
- Valor del contrato (incluida una justificación si este valor es superior al esperado).
- Evaluación detallada de la licitación para compartir experiencias y conocimientos con el público y otros poderes adjudicadores.

No es muy diferente a lo que dispone el artículo 8 de la Ley 19/2013, de 9 de diciembre de Transparencia, acceso a la información y buen gobierno (LTAIBG), que obliga a publicar la información de los actos de gestión administrativa, y en particular, de todos los contratos, con indicación del objeto, duración, el importe de licitación y de adjudicación, el procedimiento utilizado para su celebración, los instrumentos a través de los que, en su caso, se ha publicitado, el número de licitadores participantes en el procedimiento y la identidad del adjudicatario, así como las modificaciones del contrato.

Es decir, que **esta situación de emergencia sanitaria no puede permitir el cumplimiento de las normas de transparencia y publicidad activa**. Es más, en este contexto actual es cuando **más se debe exigir transparencia en las decisiones adoptadas por los poderes públicos**. Así lo ha puesto de manifiesto, por ejemplo, Transparencia Internacional en relación con la necesidad de libre acceso a la información durante el estado de alarma, con la propuesta "*Contra la crisis de salud, más transparencia y democracia*". Esta propuesta intensifica la necesidad de la rendición de cuentas y la transparencia, pues **sin transparencia no hay confianza y cuando dejamos de confiar en las instituciones, queda un campo muy fértil para la corrupción**, porque ya nadie confía en nada.

En el caso de la contratación de emergencia por parte del IBSALUT, el Portal de Transparencia del Servicio de Salud de las Illes Balears, no estuvo disponible por tareas de mantenimiento durante el inicio de la crisis sanitaria.

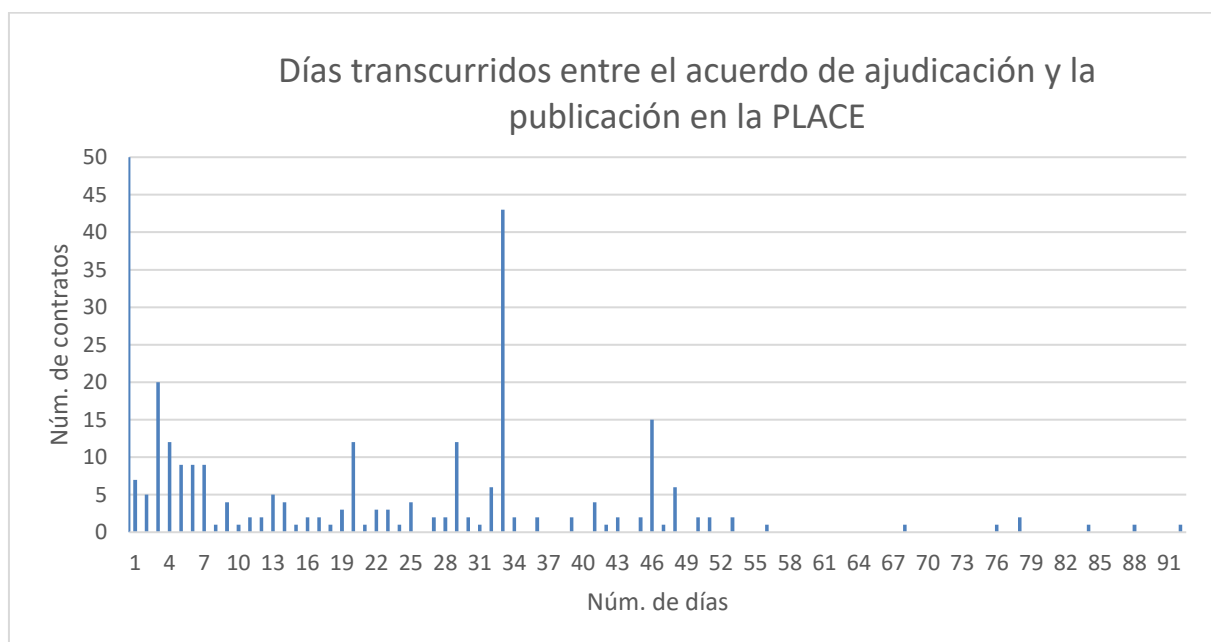
Si bien el artículo 120.1.b) de la LCSP establece un plazo máximo de 30 días para dar cuenta al Consejo de Gobierno de los contratos de emergencia, hay un plazo más breve de 15 días para publicarlos en el perfil del contratante (arts. 151 y 154 LCSP). Sin embargo, durante el período comprendido entre el 14 de marzo y el 27 de abril, la CA de

las Illes Balears únicament publicó 17 contractos en la Plataforma de Contratación del Sector Público (PLACE) por un presupuesto base de licitación de 1.198.437,87 €⁷.

La información sobre la tramitación de emergencia en la CAIB comenzó a publicarse en el portal de transparencia del IBSALUT a partir de la publicación en el perfil del contratante de la PLACE, que tuvo lugar con mayor intensidad a partir del 6 de mayo de 2020, casi dos meses después de haberse declarado el estado de alarma.

La Oficina ha obtenido, a través de la información publicada en el portal del Gobierno abierto de la CAIB, los días transcurridos entre la formalización de los contratos y su posterior publicación en la PLACE, para el período comprendido entre el 15 de marzo y el 1 de julio de 2020. A continuación, se presenta un gráfico con los resultados:

Se observa que sólo 90 contratos de los 294 adjudicados, se han publicado dentro del plazo de 15 días marcado por la LCSP, aunque ciertamente se han acabado publicando todos, lo cual es de suma importancia para su adecuado control.

La relación de contratos tramitados por el procedimiento de emergencia que ha servido de base para los informes de transparencia realizados por la Oficina de Regulación y Supervisión de la Contratación (OIRESCON), puede verse en este enlace:

⁷ Informe especial de Supervisión a 30-4-2020, de la Oficina Independiente de Regulación y Supervisión de la Contratación.

<https://www.hacienda.gob.es/RSC/OIReSuC/COVID-19/INFORME%20ESPECIAL%20EMERGENCIAS/VERSI%C3%93N%2029-04-2020/INFORME%20ESPECIAL%20EMERGENCIAS.%20v1.2.pdf>

[https://www.hacienda.gob.es/es-ES/RSC/Paginas/OIReSuC/INFORME-ESPECIAL-\(PUBLICIDAD-EMERGENCIAS-COVID-19\).aspx](https://www.hacienda.gob.es/es-ES/RSC/Paginas/OIReSuC/INFORME-ESPECIAL-(PUBLICIDAD-EMERGENCIAS-COVID-19).aspx)

Asimismo, todos los contratos de emergencia publicados en la PLACE, pueden consultarse en el siguiente enlace: <https://contrataciondelestado.es/wps/portal/plataforma>

2.4. La supresión de controles en la realización de los gastos

La situación generada por la evolución del COVID-19 ha llevado a la necesidad de contemplar medidas excepcionales, también, en el ámbito del control de la gestión económico-financiera y, de modo particular, en la modalidad de control correspondiente a la **función interventora**.

Esta modalidad de control tiene por objeto controlar, antes de que sean aprobados, todos los actos del sector público que den lugar al reconocimiento de derechos o a la realización de gastos, así como los ingresos y pagos que de ellos se deriven, y la inversión o aplicación en general de sus fondos públicos, con el fin de asegurar que su gestión se ajuste a las disposiciones aplicables en cada caso, todo ello de conformidad con lo dispuesto en la normativa presupuestaria (art. 115 y ss. de la Ley 14/2014, de 29 de diciembre, de Finanzas de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears).

El Acuerdo del Consejo de Gobierno de 18 de marzo de 2020 por el cual se concretan las medidas que se deben adoptar en materia de contratación pública, estableció que “El órgano de contratación, **sin obligación de tramitar expediente, puede ordenar la ejecución de las prestaciones necesarias** para poder satisfacer la necesidad sobrevenida y contratar libremente su objeto sin sujetarse a los requisitos formales que establece la Ley 9/2017, de 8 de noviembre, de Contratos del Sector Público, **incluso el de la existencia de crédito suficiente**. En caso de que no haya crédito adecuado y suficiente, una vez adoptado el acuerdo, se debe proceder a su dotación en conformidad con lo que establece la Ley 14/2014, de 29 de diciembre, de Finanzas de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears”.

Como ha expuesto el Comité de expertos del Consejo de Europa en evaluación de medidas contra el lavado de capitales y financiación del terrorismo (MONEYVAL) en su informe “**Tendencias de lavado de dinero y financiamiento del terrorismo en jurisdicciones de MONEYVAL durante la crisis del COVID-19⁸**”, la necesidad de equipos y suministros médicos específicos se disparó rápidamente debido a la abrumadora demanda mundial. Para evitar un bloqueo administrativo, algunos países

⁸ <https://rm.coe.int/moneyval-2020-18rev-covid19/16809f66c3>

suspendieron temporalmente controles complejos en los procedimientos de contratación pública para evitar interrupciones. Esto parece haber creado una vulnerabilidad de fraude y corrupción.

Según ese informe, se han identificado tres tipos principales de fraude relacionados con COVID-19: **fraude con equipo médico, fraude relacionado con medidas de ayuda económica, y fraude o malversación de fondos relacionados con contratación pública**. Casi todas las jurisdicciones han observado un número creciente de casos fraudulentos debido a una escasez significativa de equipo médico y de protección. La mayoría de los encuestados señalaron que, debido a la creciente demanda de suministros médicos, aumentaron los casos en los que la mercancía no se suministró después del pedido en línea y / o cuando se enviaron productos falsificados, y los casos de **malversación de fondos públicos mediante el sobreprecio** de equipos médicos y otros suministros. Las autoridades señalaron que **ha aumentado la amenaza de actividades ilegales por parte de individuos y grupos delictivos organizados en relación con la adquisición y producción de equipo médico**. En concreto, un factor clave que, según se informa, **ha abierto la puerta al abuso y la corrupción se relaciona con la facilidad de los procedimientos de contratación pública** para garantizar la entrega rápida de suministros médicos muy demandados. El Comité de expertos pone como ejemplo el de una jurisdicción en la que se han **celebrado contratos de suministro de equipo de protección personal y equipo médico con personas jurídicas cuyas principales actividades económicas estaban relacionadas con la gestión hotelera o la venta al por mayor de frutas y verduras**. Unos días antes de la celebración de estos contratos, continúa el informe, la entidad modificó su objeto y agregó tipos adicionales de actividad económica relacionados con la producción de dispositivos médicos, equipos, medicamentos y ropa. De la investigación se concluyó que estos proveedores no cuentan con una base material y técnica suficiente para cumplir con sus obligaciones contractuales⁹.

Por tanto, el riesgo de que se materialicen actividades defraudatorias durante situaciones de emergencia es muy alto, por lo que la supresión de controles presupuestarios y económico-financieros no hace sino facilitarlos.

---

⁹ Además, se concluye en el informe que el beneficiario efectivo de esta organización era una sociedad anónima controlada por un funcionario municipal de aquel país, y que, al analizar las transacciones financieras del proveedor, se estableció que los contratos estaban sobrevalorados. Las autoridades policiales y reguladoras de ese país aún están investigando este caso.

2.5. La coordinación entre las diferentes autoridades públicas

2.5.1. La ingente producción normativa

Como ya se ha apuntado anteriormente, hasta el día 10 de septiembre de 2020, **asciende a 636 el número de disposiciones dictadas** por órganos estatales y órganos de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears relativos a la gestión de la crisis sanitaria. A ellas habría que sumar las disposiciones dictadas por el resto de Comunidades Autónomas, algunas de las cuales podrían haber tenido impacto en la gestión de la crisis sanitaria llevada a cabo en las Illes Balears (por ejemplo, en materia de restricciones al transporte de material sanitario que hubiera entrado por puertos o aeropuertos diferentes a los insulares). Este volumen de disposiciones hace **enormemente compleja la coordinación** entre diferentes autoridades públicas, y más aún **la revisión de lo actuado por parte de los órganos control**.

2.5.2. La coordinación con el Ministerio de Sanidad

El Real Decreto-ley 6/2020, de 10 de marzo, por el que se adoptan determinadas medidas urgentes en el ámbito económico y para la protección de la salud pública, estableció que *“Cuando un medicamento, un producto sanitario o cualquier producto necesario para la protección de la salud se vea afectado por **excepcionales dificultades de abastecimiento** y para garantizar su mejor distribución, la Administración Sanitaria del Estado, temporalmente, podrá:*

*a) Establecer el **suministro centralizado** por la Administración.*

b) Condicionar su prescripción a la identificación de grupos de riesgo, realización de pruebas analíticas y diagnósticas, cumplimentación de protocolos, envío a la autoridad sanitaria de información sobre el curso de los tratamientos o a otras particularidades semejantes”.

Por su parte, el artículo 12 del RD 463/2020, de 14 de marzo, después de indicar que las administraciones públicas autonómicas y locales mantendrán la gestión, dentro de su ámbito de competencia, de los correspondientes servicios sanitarios, asegurando en todo momento su adecuado funcionamiento, añadió que **“El Ministro de Sanidad se reserva el ejercicio de cuantas facultades resulten necesarias para **garantizar la cohesión y equidad en la prestación** del referido servicio”** y que **“podrá ejercer aquellas facultades que resulten necesarias a estos efectos respecto de los centros, servicios y establecimientos sanitarios de titularidad privada”**. Todo ello con el fin de garantizar la posibilidad de determinar la mejor distribución en el territorio de todos los medios técnicos y personales, de acuerdo con las necesidades que se pusieran de manifiesto en la gestión de esta crisis sanitaria.

De acuerdo con dicha normativa, el Ministerio de Sanidad y las CCAA **llegaron a un principio de acuerdo para la compra centralizada** de este material y su distribución entre los territorios. Así, entre el 10 y el 25 de marzo, el Ministerio repartió cerca de 7 millones de mascarillas entre las CCAA, de las que 99.016 se destinaron a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears. No obstante, dada la acuciante necesidad de material por parte de todos los servicios de salud del Estado, finalmente cada Comunidad Autónoma decidió hacer acopio de material por su cuenta.

De acuerdo con la información que aparece en la PLACE, entre el 1-2-2020 (una semana antes el gobierno chino había decretado una cuarentena en la ciudad de Wuhan) y el 21-6-2020 (declaración de fin del estado de alarma), la entidad INGESA (Dirección del Instituto Nacional de Gestión Sanitaria), encargada de las adquisiciones de material sanitario por parte del Ministerio de Sanidad, realizó las siguientes adquisiciones de material relacionadas con la crisis derivada del COVID19:

Expediente	Tipo de Contrato	Estado	Importe
<u>Covid32</u> Suministro de 3.000.000 unidades de monos desechables protectores	Suministros Adquisición	Resuelta	31.751.844,77
<u>Covid31</u> Suministro de diverso material de protección	Suministros Adquisición	Resuelta	51.688.371,66
<u>Covid17</u> Suministro de 260.000 unidades de gel desinfectante	Suministros Adquisición	Resuelta	779.301,75
<u>Covid30</u> Suministro de batas desechables	Suministros Adquisición	Resuelta	8.423.640,83
<u>Covid24</u> Suministro de 1.000 dispositivos de ventilación mecánica	Suministros Adquisición	Resuelta	771.220,10
<u>Covid19</u> Suministro de 200 dispositivos de ventilación mecánica	Suministros Adquisición	Resuelta	8.200.000,00
<u>Covid18</u> Suministro de mascarillas FFP3	Suministros Adquisición	Resuelta	11.713.367,02
<u>Covid34</u> Suministro de batas desechables	Suministros Adquisición	Resuelta	29.740.463,66
<u>Covid55</u> Servicio de recepción, almacenamiento y distribución de material asistencial y de protección contra el virus covid19	Servicios Otros servicios	Resuelta	81.900,00
<u>Covid54</u> Suministro de 500.000 test rápidos kits Panbio Covid19 IgG/IgM para diagnóstico Covid19	Suministros Adquisición	Resuelta	2.800.000,00
<u>Covid53</u> Suministro de 263.424 envases de solución hidroalcohólica para lavado de manos	Suministros Adquisición	Resuelta	434.649,60
<u>Covid52bis</u> Suministro de 265.000 envases de solución hidroalcohólica para lavado de manos	Suministros Adquisición	Resuelta	397.500,00

Expediente	Tipo de Contrato	Estado	Importe
<u>Covid49</u> Servicio de transporte aéreo de mercancías desde Shanghai/Zhengzhou a Madrid	Servicios Otros servicios	Resuelta	8.089.674,05
<u>Covid48bis</u> Servicio de 8 vuelos chárter desde Asia	Servicios Otros servicios	Resuelta	7.172.001,37
<u>Covid21</u> Suministro de mascarillas quirúrgicas	Suministros Adquisición	Resuelta	7.587.190,08
<u>Covid47</u> Servicio de transporte aéreo chárter de mercancías	Servicios Otros servicios	Resuelta	1.033.057,85
<u>Covid50</u> Suministro de kits de reactivos de extracción y detección de SARS-CoV2	Suministros Adquisición	Resuelta	15.029.700,00
<u>Covid51</u> Suministro de 17.011.000 unidades de guantes de nitrilo	Suministros Adquisición	Resuelta	866.039,72
<u>Covid68</u> Suministro de 23.600 mascarillas quirúrgicas y de protección FFP2 y FFP3	Suministros Adquisición	Resuelta	2.486,20
<u>Covid67</u> Suministro de 40.000.000 de guantes de nitrilo	Suministros Adquisición	Resuelta	3.880.000,00
<u>Covid66</u> Suministro de 1.345.500 mascarillas con gomitas, 3 capas PP blanco	Suministros Adquisición	Resuelta	390.195,00
<u>Covid65</u> Servicio de transporte marítimo de mercancías relacionadas con el covid-19 de Vietnam/España	Servicios Servicios de transporte fluvial y marítimo	Resuelta	3.725,24
<u>Covid64</u> Servicios de supervisión, inspección y toma de muestras de mercancías para el covid-19	Servicios Otros servicios	Resuelta	132.231,40
<u>Covid63</u> Suministro de 26.800 test de detección del Covid-19 SGTi-flex Covid-19 IgM/IgC	Suministros Adquisición	Resuelta	4.440.134,99
<u>Covid62</u> Suministro de 52.000.000 de guantes de nitrilo para el Covid-19	Suministros Adquisición	Resuelta	5.564.000,00
<u>Covid61</u> Suministro de kits de detección y de extracción para el diagnóstico del COVID-19	Suministros Adquisición	Resuelta	2.637.613,62
<u>Covid60</u> Servicio para la coordinación logística y transporte aéreo, ferrocarril y por carretera de los materiales hospitalarios adquiridos por el Instituto Nacional de Gestión Sanitaria en China	Servicios Transporte de correo por vía terrestre y por vía aérea	Resuelta	750.000,00
<u>Covid59</u> Servicio para la coordinación logística y transporte aéreo, ferrocarril y por carretera de los materiales hospitalarios adquiridos por el Instituto Nacional de Gestión Sanitaria en China	Servicios Transporte de correo por vía terrestre y por vía aérea	Resuelta	6.500.000,00
<u>Covid58</u>	Suministros	Resuelta	1.006.210,00

Expediente	Tipo de Contrato	Estado	Importe
Suministro de 200.000 test basados en la técnica de serología ARCHITECT_SARS-CoV-2 IgG, y los calibradores y controladores, para el diagnóstico del Covid-19	Adquisición		
<u>Covid57</u> Suministro de 300.000 gafas protectoras	Suministros Adquisición	Resuelta	1.185.000,00
<u>Covid29</u> Suministro de 10 dispositivos de ventilación mecánica	Suministros Adquisición	Resuelta	380.000,00
<u>Covid26</u> Suministro de 1.000.000 de hisopos para toma de muestras	Suministros Adquisición	Resuelta	4.300.000,00
<u>Covid23</u> Servicio de vuelos chárter para traslado de material desde Shanghai a Madrid	Servicios Otros servicios	Resuelta	1.210.000,00
<u>Covid28</u> Suministro de diverso material de protección	Suministros Adquisición	Resuelta	150.061.218,91
<u>Covid12</u> Suministro guantes de nitrilo, batas desechables y batas de protección impermeables	Suministros Adquisición	Resuelta	206.831,00
<u>Covid45</u> Servicio de transporte aéreo de mercancías	Servicios Otros servicios	Resuelta	3.553.719,01
<u>Covid16</u> Suministro de reactivos para la detección del virus SARS-CoV2, mediante identificación genómica para diagnóstico in vitro	Suministros Adquisición	Resuelta	3.151.000,00
<u>Covid35</u> Servicio de recepción, almacenamiento y distribución de material sanitario y de protección contra el virus Covid19	Servicios Servicios sociales y de salud	Resuelta	413.223,14
<u>Covid46</u> Suministro de 700.000 unidades de hisopos con medio de transporte para el diagnóstico del covid19	Suministros Adquisición	Resuelta	4.235.000,00
<u>Covid44</u> Suministro de kits de qPCR para detección de SARS-CoV2	Suministros Adquisición	Resuelta	944.388,00
<u>Covid42</u> Suministro de mascarillas quirúrgicas tipo IIR	Suministros Adquisición	Resuelta	9.000.000,00
<u>Covid9</u> Suministro de kits de extracción del virus Covid19	Suministros Adquisición	Resuelta	99.152,40
<u>Covid36</u> Suministro de equipos de respiración pulmonar portátiles para tratamiento Covid19	Suministros Adquisición	Resuelta	29.796.700,00
<u>Covid40</u> Suministro de medios de transporte de muestras y de reactivos de extracción para test para la detección de SARS - CoV2	Suministros Adquisición	Resuelta	549.077,00
<u>Covid8</u> Suministro de solución higienizante	Suministros Adquisición	Resuelta	1.577.127,00

Expediente	Tipo de Contrato	Estado	Importe
<u>Covid33</u> Suministro de kits de extracción y detección del virus Covid19	Suministros Adquisición	Resuelta	1.420.150,00
<u>Covid7</u> Suministro de guantes de nitrilo y batas de aislamiento impermeable	Suministros Adquisición	Resuelta	163.176,69
<u>Covid27</u> Suministro de dispositivos de ventilación mecánica	Suministros Adquisición	Resuelta	3.504.000,00
<u>Covid6</u> Recepción, almacenamiento y distribución de material asistencial y de protección contra el virus Covid-19	Suministros Adquisición	Resuelta	247.933,88
<u>Covid25</u> Suministro de kits para la realización de 375.000 test para detección del virus Covid19 por tecnología de PCR	Suministros Adquisición	Resuelta	7.383.750,00
<u>Covid22</u> Suministro de guantes de nitrilo	Suministros Adquisición	Resuelta	139.682,50
<u>Covid41</u> Suministro de mascarillas de protección FFP2	Suministros Adquisición	Resuelta	186.744,00
<u>Covid37</u> Suministro de estaciones de anestesia y respiradores	Suministros Adquisición	Resuelta	800.202,77
<u>Covid39</u> Suministro de mascarillas de protección FFP2 y 8210 (N95)	Suministros Adquisición	Resuelta	639.974,39
<u>Covid2</u> Suministro, distribución del material para la realización de 50.000 determinaciones para la detección del COVID-19	Suministros Adquisición	Resuelta	375.000,00
<u>Covid1</u> Suministro mascarillas de protección FFP2	Suministros Adquisición	Resuelta	617.972,61
<u>Covid43</u> Suministro de mascarillas quirúrgicas y de protección FFP2 y FFP3	Suministros Adquisición	Resuelta	365.829,25
<u>Covid15</u> Suministro mascarillas quirúrgicas II y IIR	Suministros Adquisición	Resuelta	7.044,00
<u>Covid14</u> Suministro mascarillas FFP2	Suministros Adquisición	Resuelta	70.959,23
<u>Covid13</u> Suministro mascarillas FFP2 y FFP3	Suministros Adquisición	Resuelta	2.252,81
<u>Covid11</u> Suministro mascarillas quirúrgicas Tipo II	Suministros Adquisición	Resuelta	5.720,00
<u>Covid10</u> Suministro mascarillas quirúrgicas	Suministros Adquisición	Resuelta	6.990,00
<u>Covid5</u> Suministro de mascarillas FFP2 y FFP3	Suministros Adquisición	Resuelta	40.660,09
<u>Covid4</u>	Suministros	Resuelta	6.864,00

Expediente	Tipo de Contrato	Estado	Importe
Adquisición de 2.640 mascarillas de protección FFP2, modelo 9320 <u>Covid3</u>	Adquisición	Resuelta	2.500,00
Adquisición de 50.000 mascarillas quirúrgicas	Suministros Adquisición		
TOTAL			438.516.361,59

Mediante oficio de 25 de junio, esta Oficina ha solicitado sin éxito a INGESA información sobre las cantidades de dicho material que hubiera tenido como destino final la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, por lo que **se desconoce si se ha suministrado al IBSALUT material sanitario por parte del Ministerio de Sanidad**, y por tanto, no es posible realizar una valoración de la eficacia y eficiencia en la coordinación sobre este punto.

2.5.3. La coordinación con los Ministerios de Transportes y Defensa

Además de estas compras de material sanitario por parte del Ministerio de Sanidad, hay que tener en cuenta que dicho material procedía en su práctica totalidad de China, por lo que se hacía necesario organizar la **logística del transporte hasta territorio español**.

El mismo RD 463/2020, de 14 de marzo, designó a los Ministros de Transportes y de Defensa (además del de Sanidad y de Interior) como autoridades competentes delegadas para dictar las órdenes, resoluciones, disposiciones e instrucciones interpretativas que, en la esfera específica de su actuación, fueran necesarias para garantizar la prestación de todos los servicios, ordinarios o extraordinarios, en orden a la protección de personas, bienes y lugares, mediante la adopción de cualquiera de las medidas previstas en el artículo once de la Ley Orgánica 4/1981, de 1 de junio. Estos actos, disposiciones y medidas podrán adoptarse de oficio o a solicitud motivada de las autoridades autonómicas y locales competentes.

Si bien el transporte de material desde China hasta las Illes Balears se ha realizado mediante los contratos de arrendamientos de aeronaves que se detallan en el apartado 3.5 de este informe, desde la propia página oficial del Ejército del Aire español se ha publicado la siguiente noticia relativa a transporte de material sanitario desde Madrid con destino a Baleares y Canarias efectuado por los aviones del Ejército:

<https://twitter.com/EjercitoAire/status/1269171860832485376?s=20>.

Sobre la realización de vuelos por parte del Ejército desde terceros países hacia España, también han informado los medios de comunicación de que aeronaves del Ejército del Aire han realizado 31 vuelos dentro y fuera de España para transportar casi 70 toneladas

de material sanitario de todo tipo en el marco de la Operación Balmis contra la pandemia de Covid-19¹⁰:

<https://actualidad aeroespacial.com/aviones-del-ejercito-del-aire-han-realizado-en-un-mes-31-vuelos-con-material-sanitario/>

No se dispone de información sobre la totalidad de los vuelos contratados por las distintas CCAA y por el Estado para el transporte del material sanitario y su distribución en el territorio nacional, ni de la disponibilidad de la planta aérea del Ejército para llevar a cabo esta tarea, por lo que **no se ha podido realizar un estudio preciso al respecto.**

2.5.4. La coordinación con la Embajada Española en China

Con el objetivo de valorar la eficacia y la eficiencia que ha supuesto para la sanidad pública balear el haber realizado compras en China, la Oficina se ha puesto en contacto con la Embajada de España en China a través del Consejero Económico y Comercial Jefe de la Oficina Económica y Comercial de la Embajada en Pekin. La información obtenida ha sido la siguiente:

- Durante la semana del 22 de marzo de 2020, una Comisión Interministerial en la que participaban el Ministerio de Sanidad, el Ministerio de Asuntos Exteriores, el Ministerio de Industria, Turismo y Comercio, entre otros, decidió solicitar el apoyo al Ministerio de Sanidad por parte de las Embajadas y las Oficinas Económicas y Comerciales de España para agilizar el suministro de material sanitario a España.
- Por las particularidades del mercado, el papel desempeñado por la Embajada y las Oficinas Comerciales de España en China ha sido muy relevante, dado que en China se produce un alto porcentaje del material sanitario mundial. El apoyo de la Embajada de España en China al Ministerio de Sanidad incluyó **el diseño del sistema logístico de compra y entrega del material sanitario en ese país, en base a las necesidades y peticiones de material que el Ministerio transmitía a la Embajada.**
- La coordinación para las compras de material sanitario no se realizaba a nivel de Embajada, sino en la Comisión Interministerial, constituida para la adquisición por la vía de urgencia de material sanitario. Esta Comisión (ya disuelta actualmente), era la que debía encargarse de recibir y coordinar las necesidades de compras de material sanitario de las distintas administraciones públicas de España y en base a esta información remitía a las Embajadas las instrucciones de compra de los

¹⁰ El Ejército del Aire de España dispone de las siguientes aeronaves:

7 aeronaves modelo Airbus 400, con una capacidad de 76.500 kg cada una.

2 aeronaves modelo Airbus 310, con una capacidad de carga de 39.000 kg cada una.

6 aeronaves modelo Lockheed C-130 Hercules, con una capacidad de 13.000 kg cada una.

13 aeronaves CASA C-295 con una capacidad de transporte de 9.500 kg cada una.

10 aeronaves CASA CN-235 con una capacidad de carga de 6.000 kg cada una

materiales necesarios. Con el fin de articular esta logística, la Embajada solicitó al Ministerio de Comercio chino **una relación de empresas de confianza** que pudieran fabricar dicho material. De este listado de empresas, **el Ministerio de Sanidad cerró operaciones con 6 empresas chinas exportadoras de material sanitario**. Estas operaciones incluían 12 tipos distintos de material sanitario (mascarillas de distinto tipo, monos de protección, guantes, gafas, respiradores, etc.), por un importe aproximado de 158 millones de \$.

- Durante los meses de marzo y abril se produjo un colapso del mercado de producción de material sanitario en China, tanto a nivel de compradores (todos los países del mundo dirigieron sus órdenes de compra a los fabricantes chinos) como de vendedores (muchas fábricas del país asiático redirigieron su producción tradicional hacia la producción de mascarillas, guantes, batas y otro tipo de material similar). Muchas empresas chinas reconvirtieron sus procesos de producción para la fabricación de material sanitario, cumpliendo en algunos casos con los certificados de calidad chinos (GB2626), **pero no con los internacionales**.
- Con el fin de evitar la producción de material sin cumplir los estándares de calidad, **el gobierno chino aprobó dos normas los días 1 y 26 de abril**. Además, para ayudar en la lucha global contra la pandemia, el gobierno chino indicó a las empresas que tenían que dar prioridad a los pedidos destinados a los **sistemas públicos de salud de los países**, dejando en un segundo nivel las operaciones **puramente comerciales** que llegasen desde las empresas y otras organizaciones privadas. En el caso de las administraciones territoriales (entre las que se encuentran las CCAA españolas), las empresas chinas necesitaban la confirmación de que el material que vendían a las empresas intermediarias que actuaban en nombre de las entidades territoriales estaba destinado a lucha contra la pandemia en España y no tenía un fin comercial, para lo que se podía utilizar una carta emitida por la Embajada de España en China que era presentada por la empresa intermediaria de las administraciones territoriales españolas.
- En el caso español, las CCAA de Cataluña, Madrid, Valencia, Galicia, Navarra, Castilla y León, Andalucía, Aragón, La Rioja, Baleares, Asturias y Canarias trataron directamente con la Embajada para tratar de organizar las compras y traslados de material, solicitando información, apoyo para la emisión de las cartas mencionadas o para solicitar autorizaciones para el transporte aéreo. En concreto, la CA de Baleares contactó con la Embajada **para solicitar las autorizaciones de transporte aéreo del material** comprado directamente en China.

3. ESTUDIO Y CONSIDERACIONES.

3.1. Acuerdo de tramitación de emergencia de 18-3-2020

El Acuerdo del Consejo de Gobierno de las Illes Balears de 18 de marzo de 2020 concreta las medidas que se tienen que adoptar en materia de contratación pública como consecuencia de lo dispuesto en el Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el Estado de alarma para la gestión de la crisis sanitaria ocasionada por el COVID 19. Según este Acuerdo, las medidas que adopten los órganos de la Administración de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears y de los entes del sector público instrumental de cualquier clase, justificará la necesidad de actuar de manera inmediata, de acuerdo con lo previsto en el artículo 120 de la Ley 9/2017, de 8 de noviembre, de Contratos del Sector Público.

De acuerdo con este Acuerdo de 18 de marzo de 2020, será aplicable la tramitación de emergencia a todos los contratos que haya de suscribir la Administración de la CAIB y su sector público instrumental para atender a las necesidades derivadas de la protección de las personas, si bien dado que implica la exclusión de los principios de libertad de acceso a las licitaciones, transparencia y publicidad, debe **limitarse a lo estrictamente indispensable en el ámbito objetivo y temporal** para prevenir o remediar los daños derivados de la situación de emergencia. En palabras de la OIRESCON, la tramitación del procedimiento negociado sin publicidad debe limitarse a casos de **imperiosa urgencia**.

3.2. Información obtenida

La Oficina ha requerido al Servicio de Salud de las Illes Balears **IBSALUT** la **documentación justificativa** de la contratación realizada durante la crisis sanitaria, en particular:

- Resolución de adjudicación del contrato que recoja los elementos esenciales del mismo: objeto, precio y adjudicatario.
- Si existe, documentación que acredite al adjudicatario, así como la capacidad de obrar y la habilitación profesional necesaria para la realización de las prestaciones (artículo 138.2 LCSP).
- Documento de formalización del contrato o documento equivalente que lo sustituya.
- Factura con desglose de los conceptos facturados con el detalle de las unidades y precio de adquisición, y desglose del importe del IVA, en su caso. (Art. 111 LCSP).
- DUA (Documento Único Administrativo) de importación, en caso de material procedente de terceros países.

- Detalle de las partidas presupuestarias a las que se han imputado los cargos y los documentos contables correspondientes.
- Forma de pago y, en caso de transferencia bancaria, número de cuenta corriente donde se han hecho los pagos.

Cabe destacar que entre la documentación presentada se encuentra la “Memoria Resumen” de cada contratación en la que se ponen de manifiesto las evidencias que justifican la contratación del suministro de material con proveedores internacionales, en lugar de los nacionales, como son el desabastecimiento de estos últimos, así como que el principal país fabricante de este material de protección sanitaria es China (que en ese momento era el país con mayor número de infectados) y que se recibió poco material del Ministerio de Sanidad al ser una comunidad poco afectada por la pandemia.

La Oficina también ha obtenido información de los medios de comunicación, de la **Embajada Española en China**, así como de la base de datos de la Plataforma de Contratación del Sector Público **PLACE** y del **Portal del Gobierno Abierto** de la CAIB, y de los informes especiales de supervisión de la **OIRESCON** sobre la publicidad de los contratos tramitados por emergencia durante el estado de alarma derivado del COVID-19. Además de todos los informes y documentos internacionales que se indican en el apartado 2.1.

Sin embargo, no ha podido obtener información de la entidad **INGESA** (Dirección del Instituto Nacional de Gestión Sanitaria), dependiente del Ministerio de Sanidad, como se ha expuesto anteriormente.

3.3. Resumen de los contratos de emergencia tramitados

De acuerdo con la información obtenida, a fecha 1 de julio de 2020 el IBSALUT ha realizado **294** contratos de emergencia por un importe total de **65.636.380,41 €**.

Centrándonos en los contratos para la compra de material sanitario, de la información obtenida en la cual constaba el número de unidades adquiridas (no en todos los contratos o facturas constaba el número de unidades, sino el peso en Tn), el material de protección sanitaria **contratado directamente por el IBSALUT** ha sido el siguiente (en unidades físicas):

Elemento	Unidades físicas
Guantes	65.740.000
Mascarillas Quirúrgicas	28.300.000
Mascarillas FFP2	2.075.330
Mascarillas FFP3	100.000

Elemento	Unidades físicas
Buzos	317.588
Delantales	401.600
Batas	657.220
Hisopos/test	120.000
Gafas médicas	74.450
Gafas de protección integral	160.000
Gafas de protección ocular	10.000
Escobillones	40.000
Termómetros	2.500
Respiradores	Sin datos

- No consta la compra de geles hidroalcohólicos o similares por parte del IBSALUT, aunque sí por parte de otros órganos, cuyo detalle se contiene en el apartado 3.9 de este informe.
- En cuanto a los respiradores se tiene constancia de adquisiciones por importe 3.447.350,18 €, pero de la información publicada en la PLACE no se dispone del número de unidades adquiridas, y tampoco se ha remitido información al respecto por parte del IBSALUT¹¹.
- En cuanto a los termómetros, sólo se dispone de información relativa a los encargos de compra, pero no consta en ninguna factura analizada la cantidad de termómetros suministrados ni su importe.

Por otra parte, de la información que dispone la Oficina, el material de protección sanitaria contratado por las **entidades del sector público autonómico diferentes del IBSALUT**, ha ascendido a 702.863,48 €, con el siguiente detalle (en unidades físicas)¹²:

Material	Unidades	Importe
Batas	10.000	60.500,00
Buzos impermeables	2.000	34.000,00
Dispensadores de soluciones hidroalcohólicas	4.144	44.340,80
Garrafa 5l solución	183	15.193,20

¹¹ Los proveedores de los respiradores, cuyo detalle se contiene en el apartado 3.4 de este informe, han sido BEMASCÉ TÉCNICA, S.L., DEXTRÓ MÉDICA S.L, DISTRIBUCIONES Y REPRESENTACIONES BIOMÉDICAS DIREX SL, DRÄGER MEDICAL HISPANIA S.A., GENERAL ELECTRIC HEALTHCARE ESPAÑA S.A.U., GETINGE GROUP SPAIN S.L.U. y MEDTRONIC IBÉRICA S.A.

¹² En el punto 3.9 de este informe se recogen, además de los contratos de suministros de material sanitario indicados en esta tabla, otros contratos de servicios: la compra de licencias, contratos de obras, teleasistencia, contratos de publicidad, tele traducción, etc.

Material	Unidades	Importe
hidroalcohólica		
Guantes nitrilo	24.000	2.056,00
Mascarillas FFP2	19.450	48.762,60
Mascarillas quirúrgicas	375.660	301.352,30
Mascarillas reutilizables	7.100	15.001,00
Pantallas facial ligeras	2.324	28.275,24
Pantallas faciales	500	60.500,00
Test	2.000	28.600,00
Mamparas de protección	s.d.	64.282,34
Total		702.863,48

3.4. Contratos de emergencia propios del suministro del material de protección sanitaria

A continuación, se recogen los contratos de servicios y suministros tramitados por vía de emergencia, ordenados por importe del contrato distinguiendo entre suministros, servicios y obras (incluyendo los 48 contratos de publicidad a los que se hace referencia en el apartado 3.7 de este informe), teniendo en cuenta que:

- De la información obtenida de la PLACE, se han incluido los contratos adjudicados a través de la tramitación de emergencia (procedimiento negociado sin publicidad).
- De la información obtenida de los informes de la OIRESCON, los importes de adjudicación no incluyen el IVA.
- De la información obtenida a través del portal del Gobierno Abierto de la CAIB, la Oficina ha incluido todos los contratos tramitados por vía de emergencia independientemente del procedimiento de contratación (menores, abiertos y negociados sin publicidad).

	Proveedor	Importe contratado
A)	Suministros material sanitario	49.079.986,89
	ASIA MANUFACTURER SUPPLY LTD	9.593.953,20
	RAYAN HOLDINGS PTE LID	8.257.180,00
	TYRVAL IMPORT EXPORT SL	6.460.076,00
	INJOO TECHNOLOGY S.L.	6.120.730,35
	SOLUCIONES DE GESTION Y APOYO A EMPRESAS SL	3.701.500,00
	SHANGAI FANRUI INDUSTRY CO LTD	3.230.912,00
	Mediline International Iberia, SLU	2.000.000,00
	A. Hartrod Shanghai Solutions Co. Ltd	1.870.000,00
	GARRIC MEDICA S.L.	958.960,00
	DISTRIBUCIONES Y REPRESENTACIONES BIOMÉDICAS DIREX SL	946.436,83
	GENERAL ELECTRIC HEALTHCARE ESPAÑA S.A.U.	847.347,52

	Proveedor	Importe contratado
	GETINGE GROUP SPAIN S.L.U.	651.585,00
	EL CORTE INGLES, S.A.	533.731,00
	DRÄGER MEDICAL HISPANIA S.A.	453.755,67
	DEXTRO MÉDICA S.L	441.843,82
	Life Technologies SA	431.612,80
	COMERCIAL MÉDICA REMEX, SL	339.933,30
	MEDTRONIC IBÉRICA S.A.	240.790,00
	Telefónica Soluciones de Informática y Comunicaciones de España; SAU	234.685,55
	LELEMAN, SL	217.000,00
	OSIMPLANT DIVISIÓ ESPAÑA SL	204.472,10
	Nunsys SL	170.647,18
	BEMASCÉ TÉCNICA, S.L.	158.062,30
	AKRALAB, S.L.	143.900,00
	DECORACIONES EGEA, S.L.	123.964,50
	SUMINISTROS CLÍNICOS BALEARES SL	93.450,00
	Eppendorf Ibérica SL	65.844,45
	DEPÓSITO DENTAL JM&ASOCIADO SL	60.500,00
	TECNOLOGÍAS PLEXUS S.L.	53.103,52
	PALAU EQUIPAT, S.L.U.	51.982,65
	MONISBAL, SL	47.364,12
	Agfa Nv Sucursal en España	44.016,67
	ANTONIO MATACHANA SA	29.499,80
	MINDRAY MEDICAL ESPAÑA SL	27.407,71
	Neofon Telecomunicacions, SL	27.079,80
	SISTEMES I AJUDES SL	26.944,60
	KARL STORZ ENDOSCOPIA IBERICA, S.A.	25.233,14
	MORANT Y CONTRI MÉDICA S.L.	24.290,75
	JOSE ANTONIO PASTOR FEBRER	19.746,00
	MALLORCA VESTUARIOS SL	18.602,54
	Balear de oficinas 2006, SL	18.066,51
	BALEAR D'OFICINES 6000 SL	16.918,22
	CONFECCIONES CARLOS CORDOBA	15.275,05
	HU CLINIC SANITARIA SLL	14.331,24
	HILL-ROM IBERIA, S.L.	12.163,53
	ARJO IBERIA SL	11.979,00
	Magatzem Mallorca, SLU	11.908,52
	GAMMA SOLUTIONS SLU	7.800,00
	KRAPE SA	7.381,00
	Prim, SA	5.904,80
	BIOLÍNEA, S.L	3.390,00
	DISTRIBUCIONES MÉDICAS MUÑOZ, S.L.	2.413,95
	INFORMATICA Y MUEBLES SON ROSSINYOL, S.L.	1.796,85
	NOU SIGNE ESTUDI DE SENYALECTICA, S.L.	1.089,00
	PHYSI-REHAB-KINETERAPY-EIVISSA, S.L.	660,01
	FERROVIAL SERVICIOS S.A.U.	487,98
	FERRETERIA SON GARRIT, S.L.	276,36
B)	Servicios de transporte aéreo: transporte de pasajeros y carga, excepto el transporte de correo	7.321.938,55
	Globalia Broker Services, SAU	4.315.560,55
	Ethiopian Airlines Air Cargo	1.455.000,00
	Privilege Style SA	854.500,00
	Ningbo T&Q Lighting Co. Ltd.	465.000,00
	AD AIR CARGO BUSINESS, SA	231.878,00

	Proveedor	Importe contratado
C)	Servicios	7.272.354,24
	Hospital Sant Joan de Déu	2.106.881,56
	Cruz Roja Española en las Islas Baleares	685.775,97
	AGRUPACION MEDICA BALEAR SA	568.673,35
	ADALMO S.L.	478.945,76
	Informática El Corte Inglés, SA	419.467,19
	FERROVIAL SERVICIOS S.A.U.	199.439,41
	UTE LLATZMARCH	191.497,20
	Wei Wei Jiang Ouyang	170.167,16
	TRANSPORTES BLINDADOS S.A.	148.742,90
	CCCXI Telefónica de España SAU - Telefónica Móviles de España, SAU	133.593,53
	ACCIONA FACILITY SERVICES SA	121.000,00
	TECNOLOGÍAS PLEXUS S.L.	110.678,70
	Malla, SA	109.079,08
	Hora Nova, SA	105.400,00
	S.E. de Carburos Metálicos, S.A.	104.226,71
	Servicios Sociosanitarios Generales, S.L.	84.969,67
	Arrels i Ales Mallorca, SL	83.850,00
	Nuria García González	83.850,00
	Sociedad Española de Radiodifusión, SLU	71.000,00
	SRCL CONSENUR	67.064,25
	Radio Popular, SA	57.600,00
	SOLUCIONES DE GESTION Y APOYO A EMPRESAS SL	56.715,24
	FERROSER SERVICIOS AUXILIARES S.A.	55.688,26
	Editora Balear, SA	53.850,00
	Integración Sanitaria Balear, SLU	53.157,64
	SERUNION SA	52.098,03
	Canal 4 Televisión de Baleares SLU	50.570,00
	Fundació Universitat Empresa (FUEIB)	46.343,00
	RAYAN HOLDINGS PTE LID	42.073,67
	Lantimar Aduanas y Tránsitos, SL	40.537,07
	SHANGAI FANRUI INDUSTRY CO LTD	40.000,00
	Servicios de Teleasistencia, SA (Atenzia)	39.468,00
	Ediciones Jemma, SL	38.750,00
	ODANA Sanidad Ambiental, SL	38.465,90
	Mensajería Pitiusa S.L.U.	35.000,00
	Diario de Ibiza, SA	29.000,00
	ABANTI EMPLEO ETT SL	27.323,40
	ANGEL 24 SL	26.620,00
	Unidad Editorial Ediciones Locales, SL	24.300,00
	Periódico de Ibiza y Formentera SLU	23.850,00
	ILUNION AMALIA, S.L.	23.292,50
	Editorial Menorca, SA	23.200,00
	Uniprex, SA	22.250,00
	CLINICA SALUS MENORCA S.L.U.	21.600,00
	Edicions Periòdiques Ara Balears, SL	21.000,00
	OLYMPUS IBERIA SAU	19.910,46
	Televisió d'Eivissa i Formentera, SA	19.900,00
	Juan Pablo Blanco Abadía	19.520,00
	Mes Blanca, S.L.	18.331,50
	S2 Grupo de Innovación de Procesos Organizativos, SL	18.150,00
	GRUPO ROYAL TELECOM SL (TBC)	16.340,66
	TRABLISA DISTRIBUCIÓN Y SERVICIOS	15.431,60

	Proveedor	Importe contratado
	International Balear Courier, SLU	12.801,80
	ANTONI GELABERT AMENGUAL	12.644,50
	LAVANDERÍA MENORQUINA S.L.	11.543,07
	BRÓCOLI SL	11.048,75
	ENEQUIP SERVEIS INTEGRALS S.L.	10.944,17
	DECORACION MARTI OSORIO, SL	9.565,11
	KBA, SL	9.550,00
	Fundació Anar	7.500,00
	Marmi 2015, SL	7.340,00
	TALLER DE RUIDOFONIA MOL, SL	7.100,00
	ELIS MANOMATIC SA	6.454,14
	DUALIA TELETRADUCCIONES S.L.	4.693,95
	Associació Ona Mediterrània	4.630,00
	CONCESIONARIA HOSPITAL UNIVERSITARI SON ESPASES, S.A.	4.390,47
	SISTEMAS INTEGRALES DE MEDICINA, SAU	4.187,60
	Aljunibe, SL	4.130,00
	CATERING S'OLIVERA	3.134,76
	ANDAMIOS ROSBALLE; S.L	3.060,00
	COPE Ibiza y Formentera Taller de Ruidofonia Mol, SL	3.000,00
	Associació Cultural Veu de Sóller	2.800,00
	GRAN HOSPITAL CAN MISSES	2.037,23
	Crónica Balear, SL	1.830,00
	La Pitiusa de Internet, SL	1.830,00
	Jorge Ribera Tomás	1.680,00
	Setmanaris i Revistes, SL	1.370,00
	FELIPE LLABRÉS FERRER	1.299,32
	Associació Cultural Dijous d'Inca	800,00
	Associació Arròs amb Salseta	680,00
	Informacions Llevant, SL	620,00
	Associació Cultural N'Alí	610,00
	Associació Cultural Setmanari Felanitx	600,00
	Cent per Cent Manacor, CB	500,00
	Premsa Independent, SL	500,00
	Associació Cultural d'Alaior	490,00
	Comtwo, SL	380,00
	David Pérez Tomás	380,00
	Miquel Pol Alorda	380,00
	Mira per on, SL	380,00
	Rooster Communication, SL	360,00
	Turismo 2007 SL, Editora Cala Millor 7	270,00
	Associació Cultural Bona Pau de Montuïri	200,00
D)	Suministro material informático	1.514.902,71
	Soluciones Informatiques ICONO SL	579.690,06
	GRUPO ROYAL TELECOM SL (TBC)	200.146,74
	Informática El Corte Inglés, SA	172.987,36
	Telefónica Soluciones de Informática y Comunicaciones de España; SAU	149.409,84
	IT Global, SL	92.576,34
	Telefónica de España, SAU	90.226,41
	Punt Informàtic i Creatiu, SL	63.992,06
	Ofimática Estorach, SL	39.143,10
	MINDRAY MEDICAL ESPAÑA SL	37.633,42
	Telefonica Moviles España SAU	25.367,65
	Picis Clinical Solutions, SA	24.570,56

	Proveedor	Importe contratado
	GRUPO IN.CO.BA KITCHEN	23.241,62
	VISUALES E INFORMÁTICA SL	15.917,55
E)	Obras	308.230,60
	CONCESIONARIA HOSPITAL UNIVERSITARI SON ESPASES, S.A.	67.127,09
	ONA I MAR SERVEIS MARITIMS; S.L	60.000,00
	FACSA	53.719,01
	FRICATEM BALEAR SL	48.284,52
	FRANCISCO PONS TRUYOL S.L.	28.957,72
	ELECNOR; S.A.	20.661,16
	Colors Integral, S.L.	18.740,48
	S.E. de Carburos Metálicos, S.A.	5.816,22
	ISB INSTALACIONES, S.L.	3.490,55
	THYSSENKRUPP ELEVADORES, S.L.U.	1.433,85
F)	Otros suministros	138.967,42
	CECOSA Supermercados, SLU	100.000,00
	NETIBIZA SL	38.967,42
TOTAL		65.636.380,41

3.4.1. Análisis de los principales proveedores, en base a la documentación presentada por el IBSALUT

A continuación, se analizan con detalle las adquisiciones realizadas por el IBSALUT a los principales proveedores, cuyo importe de adjudicación representa un 76% del total.

3.4.1.1. ASIAN MANUFACTURER SUPPLY LTD (AMS)

Se trata de una empresa de nacionalidad China sin sede social en España, aunque cuenta con una filial en Valencia, ASI LOGÍSTICS, dedicada al desarrollo del **transporte de mercancías** dentro de la actividad de transitario.

En la página web de la empresa <http://www.amsupplyasia.com> los datos del contacto son:

AMS EUROPA

Carrer del Comte d'Altea, 22, 46005 València

Teléfono de contacto: 625323298¹³

info@amsupplyasia.com

¹³ En la página web de la empresa <http://www.amsupplyasia.com> se facilita como teléfono móvil de contacto de AMS EUROPA el número 625323298, que es el mismo que facilita la entidad mercantil EB NEX SUMINISTROS HOTELEROS también con el mismo domicilio de Ronda Guglielmo Marconi, 11 Ed. A, Centro de Negocios Of. N10, 46980 Paterna.

En diferentes portales de búsquedas de empresas¹⁴ encontramos la siguiente dirección de la empresa Asia Manufacturer Supply:

Ronda Guglielmo Marconi, 11
Ed. A, Centro de Negocios Of. N10
46980 Paterna

La Oficina ha comprobado que en esta dirección constan 95 sociedades, ninguna de ellas con la denominación de Asia Manufacturer Supply Limited.

AMS es una empresa mundial de **suministros para hoteles y cadenas hoteleras** (Iberostar Hotels and Resorts, entre ellas), entre otros sectores. AMS pertenece al GRUPO ASI que fue fundado en Panamá en 1985, con una importante participación en el **software financiero del sector bancario** como proveedores de soluciones financieras en América Latina, con oficinas en Pensilvania, Panamá, Costa Rica y Rep. Dominicana. No hay ninguna oficina en España del GRUPO ASI.

Consultada la PLACE no consta que se hayan celebrado anteriormente contratos con el Servicio de Salud de las Illes Balears ni con ningún otro organismo público.

Otras clasificaciones de actividad económica en las que consta de alta son las siguientes:

CNAE (ES 2009): **Fabricación de muebles de oficina y de establecimientos comerciales** (3101)

NACE Rev.2 (EU 2008): Manufacture of office and shop furniture (3101)

ISIC 4 (WORLD): Manufacture of furniture (3100)

Asian Manufacturer Supply LTD **ha realizado 4 encargos** con el IBSALUT con el siguiente detalle:

1. Un primer cargamento de fecha 3 de abril por importe de 3.033.553,20 €, donde no consta el documento de formalización del contrato, sino que las facturas AMS20041401 y AMS 20041402 constituyen los documentos justificativos. El intermediario de esta compra fue el empresario mallorquín Francisco Calatayud sobre el que se realizan algunas observaciones en el apartado 3.6 de este informe. De la solicitud de declaración de tramitación de emergencia extraemos los siguientes datos del contrato:

Descripción	Cantidad (unidades)	Precio unitario (€)	Importe
Bata citostática	252.500	7,20	1.818.000,00
Mascarilla FFP2	80.000	1,80	144.000,00

¹⁴ <https://www.infohoreca.com/empresas/ams-asia-manufacturer-supply>, <https://es.kompass.com/c/ams-asia-manufacturer-supply/es1406263/>

Descripción	Cantidad (unidades)	Precio unitario (€)	Importe
Guantes	4.000.000	0,11	440.000,00
Delantales	200.000	0,14	28.000,00
Buzos	27.588	19,90	549.001,20
Escobillones	40.000	1,36	54.400,00
Total			3.033.401,20

2. El segundo cargamento de fecha 14 de abril por un importe de 4.215.600 €. No existe documentalmente la formalización del contrato, siendo la factura AMS20041601 el documento justificativo. De la solicitud de declaración de tramitación de emergencia extraemos los siguientes datos del contrato. El intermediario de esta compra fue también el empresario mallorquín Francisco Calatayud:

Descripción	Cantidad (unidades)	Precio unitario (€)	Importe
Batas aislamiento	400.000,00	6,44	2.576.000,00
Guantes	4.300.000,00	0,13	559.000,00
Delantales	200.000,00	0,14	28.000,00
Buzos	50.000,00	19,90	995.000,00
Hisopos	40.000,00	1,44	57.600,00
Total			4.215.600,00

3. Un tercer encargo de fecha 28 de abril por 2.200.000 €, donde tampoco existe el documento de formalización del contrato, sino que la factura AMS20042801 constituye el documento justificativo, de cuya solicitud de declaración de tramitación de emergencia extraemos los siguientes datos del contrato: 4.000.000 de mascarillas quirúrgicas (0,55 €/u) y el intermediario de esta compra fue el empresario mallorquín Francisco Calatayud.
4. De la información extraída de la PLACE consta un encargo por 144.800 € para el suministro de Hisopos. En fase de alegaciones se ha presentado la documentación justificativa de este encargo.

La empresa Asian Manufacturer Supply LTD ha presentado facturas por un importe total de 9.449.153,20 €¹⁵.

¹⁵ De acuerdo con las alegaciones presentadas, los pedidos efectuados a AMS fueron por un importe total de 9.600.483,00 €. La Oficina no ha podido comprobar este dato ya que el cuadro de pedidos del informe se realizó de acuerdo con el contenido de los informes justificativos para la contratación de emergencia, y en fase de alegaciones se ha presentado un cuadro con el detalle de suministros realizados, no los encargados.

3.4.1.2. RAYAN HOLDINGS PTE LID

RAYAN HOLDINGS PTE. LID. es una “Compañía Privada Exenta Limitada por Acciones”, constituida el 10 de marzo de 2016 en Singapur. La dirección del domicilio social de la Compañía se encuentra en 10 ANSON ROAD #13-15 INTERNATIONAL PLAZA SINGAPORE (079903) y sin domicilio declarado en España. El estado operativo actual de la Compañía es “activa” y ha estado operando hasta la fecha. La actividad principal de la Compañía es el **comercio mayorista de una variedad de bienes sin un producto dominante**, con los servicios de consultoría de gestión (general) como actividad secundaria.

Su número de entidad única es: 201606287K

Rayan Holdings PTE LID ha realizado **5 operaciones** con el IBSALUT, a través de la intermediación de una abogada de origen chino sobre la que se realizan algunas observaciones en el apartado 3.6 de este informe. La documentación de todos los encargos realizados se compone del informe justificativo de la necesidad de tramitación de emergencia y las facturas presentadas por el proveedor. De esta documentación extraemos la siguiente información:

1. El primer encargo realizado es de fecha 29 de marzo mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle:

Descripción	Cantidad	Precio unitario	Importe
Guantes	1.000.000	0,067	67.690
Buzos	30.000	22,623	678.000
Total			745.690

2. El segundo encargo realizado es de fecha 14 de abril mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle:

Descripción	Cantidad	Precio unitario	Importe
Guantes	1.500.000	0,179	268.500
Gafas de protección integral	60.000	3,472	208.320
Gafas de protección ocular	10.000	2,69	26.000
Total			502.820

3. El tercer encargo realizado es de fecha 19 de abril mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle:

Descripción	Cantidad	Precio unitario	Importe
Guantes	1.500.000	0,143	214.500
Gafas de protección integral	100.000	2,92	292.000
Mascarillas FFP2	40.000	1,854	74.160
Mascarillas quirúrgicas	300.000	0,47	141.000

Total			721.660
--------------	--	--	----------------

4. El cuarto encargo realizado es de fecha 29 de abril mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle:

Descripción	Cantidad	Precio unitario	Importe
Buzos	100.000	23,96	2.396.000
Total			2.396.000

5. El quinto encargo realizado es de fecha 2 de mayo mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle:

Descripción	Cantidad	Precio unitario	Importe
Mascarillas quirúrgicas	5.000.000	0,529	2.645.000
Total			2.645.000

De acuerdo con la información de la PLACE en relación con Rayan Holding, se han realizado los siguientes encargos:

núm. Expediente	expediente	Importe
SSCC EM 234/20	Suministro material sanitario COVID19: mascarillas quirúrgicas	2.645.000,00
SSCC EM 233/20	Suministro material sanitario COVID19: trajes de protección completos	2.396.000,00
SSCC PE 193/20	Suministro material sanitario COVID19: mascarillas quirúrgicas, mascarillas FFP2, gafas y trajes de protección	793.210,00
SSCC EM 205/20	Suministro material sanitario: trajes y guantes de protección	745.690,00
SSCC EM 206/20	Suministro material sanitario COVID19: mascarillas FFP2, mascarillas quirúrgicas, gafas y trajes de protección	667.060,00
SSCC EM 232/20	Suministro material sanitario COVID19: gafas de protección y guantes	506.500,00
SSCC EM 235/20	Suministro material sanitario COVID19: gafas de protección y guantes	503.720,00
SSCC EM 264/20	Alquiler de un almacén en el aeropuerto de Shanghai para guardar la mercancía COVID19	42.073,67
TOTAL		8.299.253,67

Sin embargo, esta empresa ha presentado 7 facturas que ascienden a un total de 7.805.280,00 €. Por tanto, entre los encargos realizados por el IBSALUT (que ascienden a 7.012.070 €) y las facturas presentadas, hay una diferencia de 793.210 €. Esta diferencia se corresponde al contrato SSCC PE 193/20 adjudicado a Rayan HOLDINGS el 8 de abril de 2020. En fecha 16 de octubre de 2020 se ha publicado en la PLACE la anulación de este contrato.

3.4.1.3. TYRVAL IMPORT EXPORT SL

Se trata de una empresa con NIF español, domiciliada en Carretera Barcelona (km 55), Puçol, 46530, valencia.

- Su objeto social es la **importación, exportación, compraventa e intermediación de material de iluminación y accesorios eléctricos, así como de cualesquiera otros artículos para suministros hoteleros**. Está especializada en la adquisición de material para algunas de las principales cadenas hoteleras, desde sanitarios y grifería, a climatización y equipamiento médico. En su página web se citan como principales clientes a las cadenas hoteleras Hilton, Melià, Riu, Iberostar, Hipotels, etc.
- Está dada de alta en el CNAE: 4618 - Intermediarios del comercio especializados en la venta de otros productos específicos, Grupo Sector: Comercio
- Consta como Administrador Único el Sr. TOMAS ROMERO JORGE MANUEL
- Alcanza una cifra de ventas de Entre 1,5 y 3 millones €, de acuerdo con la información publicada por el Registro Mercantil correspondiente al último balance depositado de 2019¹⁶.

Consultada la PLACE no se habían adjudicado contratos a esta empresa con anterioridad a la declaración del estado de alarma para el suministro de material de protección sanitario.

TYRVAL IMPORT EXPORT SL ha presentado facturas para los **4 encargos** realizados con el IBSALUT. La documentación de todos los encargos realizados se compone del informe justificativo de la necesidad de tramitación de emergencia y las facturas presentadas por el proveedor. De esta documentación extraemos la información:

1. El primer encargo realizado es de fecha 26 de marzo mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle:

Descripción	Cantidad	Precio unitario	Importe
Guantes	4.000.000	0,08	322.800
Termómetros	500	49,00	24.500
Mascarillas FFP2	20.000	1,81	36.200
Mascarillas quirúrgicas	2.000.000	0,26	520.000
Buzos	60.000	17,00	1.020.000
Total			1.923.500

2. El segundo y tercer encargos se realizaron en fecha 22 de abril mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle:

Descripción	Cantidad	Precio unitario	Importe
Mascarillas quirúrgicas	5.000.000	0,35	1.750.000

¹⁶ https://www.informa.es/directorio-empresas/Empresa_TYRVAL-IMPORT-EXPORT.html

Buzos	50.000	19,98	999.000
Total segundo encargo			2.749.000
Guantes	3.000.000	0,166	498.000
Termómetros	2.000	49,00	98.000
Mascarillas FFP2	60.000	3,16	189.600
Mascarilla FFP3	100.000	9,80	980.000
Total tercer encargo			1.765.600
TOTAL			4.514.600

La Oficina dispone de la documentación correspondiente a estos tres encargos, facilitada por el IBSALUT, que ascienden a un total de 6.438.100 €.

La Oficina ha obtenido a través de la PLACE la siguiente información en relación con esta empresa:

núm. Expediente	expediente	Importe
SSCC EM 241/20	Suministro material sanitario COVID19: mascarillas quirúrgicas y trajes de protección	2.749.000,00
SSCC EM 204/20	Suministro material sanitario COVID19: mascarillas FFP2, mascarillas quirúrgicas, guantes, termómetros y trajes de protección	1.923.476,00
SSCC EM 230/20	Suministro material sanitario COVID19: mascarillas FFP2, mascarillas FFP3, guantes de nitrilo y termómetros	1.787.600,00
TOTAL		6.460.076,00

Según el escrito de alegaciones, los pedidos efectuados a TYRVAL sufrieron variaciones, ya que hubo un momento que las fábricas no garantizaban el suministro de determinado material sanitario y se tuvo que anular alguna parte de los pedidos como los guantes del primer pedido o las mascarillas FFP3 del tercero, debido a que no cumplían con la normativa europea y algunos precios durante la fase de fabricación se incrementaron como los de las mascarillas y los de los buzos del segundo pedido.

De acuerdo con esta alegación se anularon los guantes del primer pedido por un importe de 322.800 € (4.000.000 unidades) y las FFP3 del tercer pedido por un importe de 980.000 € (100.000 unidades). Esto hace un total de 1.302.800 €. A pesar de estas variaciones, la Oficina no dispone del detalle concreto de cuáles han sido. De acuerdo con los informes justificativos los pedidos efectuados son cuatro por un importe total de 6.438.100 €, y de acuerdo con las alegaciones han llegado tres suministros y no cuatro por la anulación de guantes y mascarillas FFP3. Se ha anulado material por 1.302.800 € pero el precio final de todo el suministro no ha variado.

Por otra parte, las facturas presentadas se corresponden con el importe de los pedidos realizados, con una diferencia de 415.000 €. Los importes facturados no se corresponden con los precios que constan en el informe justificativo de la contratación de emergencia. La empresa TYRVAL ha aumentado en 0,05 € los precios de los 5.000.000 de unidades de mascarillas quirúrgicas, y en 3,30 € el precio de la unidad de los 50.000 buzos. Estos

dos incrementos de los precios entre el segundo pedido y el suministro ha supuesto un incremento de 250.000 € en las mascarillas quirúrgicas y 165.000 € en los buzos.

3.4.1.4. INNJOO TECHNOLOGY S.L.

También se trata de una empresa con NIF español (B87942579), con domicilio C/ Manuel Tovar 42 2ª, 28034 - Madrid

Anterior Denominación: BE READY NOW SL

- Su objeto Social es la importación, exportación, distribución, instalación, fabricación, y la comercialización por cualquier medio o canal de componentes, recambios, accesorios y productos finales de aparatos electrónicos, de telecomunicaciones y de procesamiento de información¹⁷.
- Actividad CNAE: 4652 - Comercio al por mayor de equipos electrónicos y de telecomunicaciones y sus componentes
- Antigüedad 3 años (24/10/2017)
- Cargos directivos - Adm. Único: CHEN SHOUTING
- Apoderado: LOSADA POSTIGO JORGE
- Rango de Ventas: Entre 1,5 y 3 millones¹⁸.

Consultada la PLACE no se habían adjudicado a esta empresa contratos con anterioridad a la declaración del estado de alarma para el suministro de material de protección sanitaria.

INNJOO TECHNOLOGY SL ha presentado 6 facturas para los 2 encargos realizados con el IBSALUT. De las facturas presentadas se deduce que han tenido lugar uno o varios encargos más, información de la que la Oficina no dispone. La documentación de todos los encargos realizados se compone del informe justificativo de la necesidad de tramitación de emergencia, sin ofrecer detalle de los pedidos y las facturas presentadas por el proveedor. De esta documentación extraemos la siguiente información:

---

¹⁷ Según información publicada en algunos medios de comunicación, desde la temporada de fútbol 2017 el RCD Espanyol llegó a un acuerdo de patrocinio con la marca proveedora de dispositivos inteligentes y servicios de software InnJoo. Esta empresa también ha suministrado material sanitario a la Generalitat de Catalunya por un importe cercano a los 5 millones de €. (https://www.lainformacion.com/deporte/InnJoo-patrocinador-Espanyol-trasera-camiseta_0_1014799706.html, <https://www.comunicae.es/nota/aston-dealers-nuevo-patrocinador-del-rcd-1211070/>)

¹⁸ La información sobre el volumen de ventas obtenida del siguiente enlace (el último depósito de cuentas fue en 2018, y el último cambio registrado en el RM fue de 16/6/2020): https://www.expansion.com/directorio-empresas/innjoo-technology-sl_9394058_G50_28.html

1. El primer encargo realizado es de fecha 26 de marzo mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle, sin desglosar el precio unidad:

Descripción	Cantidad	Importe Total
Mascarilla quirúrgica	500.000	
FFP2	100.000	
Test rápidos	20.000	
Total		1.730.300,00

2. El segundo encargo se realizó en fecha 4 de mayo mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle, sin desglosar el precio unidad:

Descripción	Cantidad	Importe Total
Gafas de protección	14.450	
FFP2	114.730	
Batas aislamiento	3.120	
Guantes	1.544.400	
Vestidos de protección	1.600	
Test IgG/IgM	60.000	
TOTAL		2.457.394,85

La Oficina dispone de la documentación correspondiente a estos 2 encargos facilitados por el IBSALUT que ascienden a un total de 4.187.694,85 €.

Por otra parte, la Oficina ha obtenido a través de la PLACE la siguiente información en relación con esta empresa:

núm. Expediente	expediente	Importe
SSCC EM 247/20	Suministro material sanitario COVID19: gafas de protección, mascarillas FFP2, batas de aislamiento, guantes, trajes de protección y test IgG/IgM	2.457.394,85
SSCC PE 191/20	Suministro de material sanitario COVID19: mascarillas FFP2, mascarillas quirúrgicas y test anticuerpos	1.730.300,00
SSCC EM 211/20	Suministro material sanitario COVID19: mascarillas quirúrgicas	1.076.900,00
SSCC EM 210/20	Suministro material sanitario COVID19: mascarillas quirúrgicas y pantallas de protección facial	629.236,30
SSCC EM 212/20	Suministro material sanitario COVID19: gafas y trajes de protección	226.899,20

A continuación, se presenta cuadro resumen de las facturas presentadas por INNJOO TECHNOLOGY SL (en algunas de estas facturas se ha repercutido IVA al 21%):

Factura	producto	cantidad	precio unidad	total
1551133	mascarilla quirúrgica	500.000	1,4	700.000,00

	FFP2	100.000	2,5	250.000,00
	test rápidos	20.000	24	480.000,00
Total				1.430.000,00
IVA 21%				300.300,00
Total IVA/i				1.730.300,00

Factura	producto	cantidad	precio unidad	total
1574322	test rápidos	60.000	23	1.380.000,00
	guantes nitrilo	949.400	0,26	246.844,00
	Gafas de protección médica	8.450	5,75	48.587,50
Factura SIN IVA				1.675.431,50

Factura	producto	cantidad	precio unidad	total
1560775	Impermeables un solo uso	3.120	14,2	44.304,00
	FFP2	114.730	2,79	320.096,70
	guantes nitrilo	595.000	0,29	172.550,00
	Gafas de protección médica	6.000	7,95	47.700,00
	impermeable reforzado UCI	1.600	38,5	61.600,00
Total				646.250,70
IVA 21%				135.712,65
Total IVA/i				781.963,35

Factura	producto	cantidad	precio unidad	total
1551137	mascarillas quirúrgicas	552.000	0,89	491.280,00
	caretas de protección médica	5.000	5,75	28.750,00
Total				520.030,00
IVA 21%				109.206,30
Total IVA/i				629.236,30

Factura	producto	cantidad	precio unidad	total
1551134	Gafas de protección médica10100	10.100	7,6	76.760,00
	Impermeable de un solo uso	7.800	14,2	110.760,00
Total				187.520,00
IVA 21%				39.379,20
Total IVA/i				226.899,20

Factura	producto	cantidad	precio unidad	total
1151135	Mascarillas quirúrgicas	1.000.000	0,89	890.000,00
Total				890.000,00
IVA 21%				186.900,00
Total IVA/i				1.076.900,00

Estos importes facturados por INJOO TECHNOLOGY SL ascienden a un total de 6.120.730,55 €

En las alegaciones se han aportado cinco informes justificativos de 5 pedidos. La Oficina ha analizado los cuadros presentados en fase de alegaciones y éstos contienen datos erróneos. Es por ello que no se toman en consideración las alegaciones presentadas para este proveedor.

3.4.1.5. SOLUCIONES DE GESTION Y APOYO A EMPRESAS SL

También se trata de una sociedad con NIF español (B50760123), y con domicilio Social en Avenida Cesar Augusto, 44 - 3 1, Zaragoza, 50004

- Su objeto Social es la gestión de proyectos.
- Actividad CNAE: 7022 - Otras actividades de consultoría de gestión empresarial
- Cargos directivos - Adm. Unico: PURDEY INVESTMENT SL
- Socio único: SWALALI SOCIEDAD LIMITADA
- Apoderado: ROTAECHE LACHIONDO IÑIGO
- Ingresos: 2017: 5.033.292 €
2018: 101.058 €
- N° de empleados: 4 (2018). Contaba con 29 empleados en 2014 y 11 en 2015.

Esta empresa ha contratado además con el Ministerio de Sanidad la compra de material sanitario valorado en 40,5 millones de euros.

En cuanto a su administrador único, se trata de PURDEY INVESTMENT SL, cuya información más destacable es la siguiente:

- CIF B85636199
- Antigüedad: 11 años (16/03/2009)
- Domicilio: C/ Orfila 5 - Escalera 1, Primero A Y B, 28010 - Madrid
- Sector: CONSULTORÍA EMPRESARIAL Y OTROS
- Cargos directivos - Administrador Único: ESCORIAL SENANTE JOSE ANGEL¹⁹
- Ventas: entre 500.000 y 1.000.000 (2017)

---

¹⁹ El Sr. Escorial Senante aparece en el caso de los denominados "Paradise Papers" con dos sociedades offshore en Malta. En 2008 era administrador de "Delta Advisory and Management Services Limited", y de "Arce Investment Consulting Limited, así como de Malta Capital. De acuerdo con la información que dispone la Oficina, la Audiencia Nacional, la Fiscalía Anticorrupción y la Guardia Civil investigaron el pasado año a esta sociedad, sobre una posible corrupción en Angola, en concertación con otras empresas, mediante el pago de sobornos a funcionarios públicos por parte de la empresa española Mercasa, dentro de la ejecución de un contrato para construir un mercado de abastos en Luanda.

En cuanto a su socio único, SWALALI SOCIEDAD LIMITADA, se trata de una sociedad con NIF español (B99354961), y con domicilio Social en la calle Joaquin Costa 2 Pr Dh 50001 - Zaragoza

- Su objeto social es la promoción, construcción, conservación, reparación y derribo de toda clase de edificaciones urbanas, industriales, comerciales, de servicios, recreativas, urbanizaciones o de cualquier otro tipo. la ejecución de contratas y obras públicas. la adquisición, explotación y venta de terrenos y edificios.
- Actividad CNAE: 6820 - Alquiler de bienes inmobiliarios por cuenta propia.
- Cargos directivos - Adm. Unico: el Sr. Antonio Yus Teruel, que fue también administrador único de Soluciones de Gestión y Apoyo a empresas SL entre 2015 y 2016.
- SWALALI ha sido socio único entre 2013 – 2017 de la empresa: Soluciones y Gestión de apoyo a empresas
- Apoderados: Mª José Vicente Campos (apoderada y/o administradora única entre 2015 – 2017 de Soluciones y gestión de apoyo a empresas), Clara Yus Vicente y José Mª Yus Vicente (apoderado en 2016 de Soluciones y gestión de apoyo a empresas)
- Ingresos: 145.177,00 € en 2018
- N^o de empleados: 2
- Antigüedad: 8 años (14/09/2012)

Consultada la PLACE no se habían adjudicado contratos a Soluciones y Gestión de apoyo a empresas con anterioridad a la declaración del estado de alarma para el suministro de material de protección sanitaria.

Soluciones de Gestión y Apoyo a Empresas SL ha presentado 1 factura para el encargo realizado con el IBSALUT. La documentación del encargo realizado se compone del informe justificativo de la necesidad de tramitación de emergencia y la factura presentada por el proveedor. De esta documentación extraemos la información siguiente:

1. El único encargo realizado es de fecha 29 de abril mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle, sin desglosar el precio unidad:

Descripción	Cantidad	Importe Total
FFP2	1.480.600	
Total		3.701.500,00

La Oficina ha obtenido a través de la PLACE la siguiente información en relación con Soluciones de Gestión y Apoyo a Empresas SL:

C/. Alfons el Magnànim, 29, 2°-1^a.
07004 Palma de Mallorca
Tel. 871 90 50 66
info@oaib.es

núm. Expediente	expediente	Importe
SSCC EM 226/20	Suministro material COVID19: mascarillas FFP2	3.701.500,00
SSCC EM 310/20	Servicios de gestión necesarios para adquisición y trámites aduaneros de pedidos de material sanitario COVID	56.715,24
		3.758.215,24

Sólo consta una única factura por 3.701.500 €, pero de acuerdo con la información de la PLACE, también se ha realizado otro contrato de servicios de gestión necesarios para la adquisición y trámites aduaneros de pedidos de material sanitario COVID por un importe de 56.715,24 € (1,5% del importe de la factura de suministro de material), cuya factura no se ha facilitado a la Oficina. La única disponible es por la adquisición de las mascarillas con el siguiente desglose:

Factura	producto	cantidad	precio unidad	total
20035	mascarillas FFP2	1.480.600	2,50	3.701.500,00
Total				3.701.500,00

Según el escrito de alegaciones, esta empresa contactó con el IBSALUT para avisar que habían fletado un avión repleto de mascarillas FFP2 y que si estaban interesados, ellos se encargaban del transporte hasta Palma, pero el IBSALUT se tenía que hacer cargo del gasto del flete y del seguro de transporte desde Madrid hasta Palma. Una vez revisada la documentación técnica y revisado que el precio fuera ajustado al que se estaba pagando por las mascarillas FFP2, se le encargaron 1.480.600 mascarillas de protección para vapores orgánicos FFP2 desechables por un importe total de 3.701.500 €; el proveedor ha emitido la factura núm. 20.035. por el importe señalado. También ha emitido la factura 20.046 por el importe de 56.715,24 € correspondiente al flete aéreo y el seguro del vuelo Madrid-Palma.

3.4.1.6. SHANGHAI FANRUI INDUSTRY CO LTD

De la sociedad SHANGHAI FANRUI INDUSTRY no se ha podido realizar ninguna comprobación. La Oficina ha consultado diferentes portales de bases de datos empresariales (Axesor, Infocif, Empresa, Einforma) y no ha obtenido ningún resultado. La dirección especificada en la factura presentada por el proveedor no existe en el portal de Google maps.

La Oficina no ha podido verificar que este proveedor, aunque conste en los portales de internet, esté registrado como empresa en china. Los datos sobre esta empresa que la Oficina ha obtenido a través de diferentes portales de internet son los siguientes:

- En la página web <http://www.sialchina.com/suppliers/company/SHANGHAI-FANRUI-INDUSTRY-CO.html>, se informa que la empresa se dedica principalmente al **suministro de alimentos saludables y productos dietéticos, alimentos para bebés y bebidas no alcohólicas**.

- En la página <http://www.fanruis.com/english/>, se informa que es un proveedor profesional de repuestos y consumibles para equipos **semiconductores**

De Shanghai Fanrui Industry CO LTD se ha presentado un contrato de fecha 1 de abril de 2020 y una factura para el encargo realizado con el IBSALUT. La documentación del encargo realizado se compone del informe justificativo de la necesidad de tramitación de emergencia, el contrato y la factura presentada por el proveedor. De esta documentación extraemos la siguiente información:

- El único encargo realizado es de fecha de 5 de abril (si bien el contrato trae como referencia en la cabecera de 23 de marzo, y en la firma consta la fecha de 1 de abril) mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle:

Descripción	Cantidad	Precio unidad	Importe Total
FFP2	60.000	1,9	114.000
Mascarillas quirúrgicas	5.000.000	0,34	1.700.000
Gafas de protección	60.000	5,6	336.000
Guantes	6.000.000	0,18	1.080.000
Total			3.230.000

La Oficina ha obtenido a través de la PLACE la siguiente información en relación con Shanghai Fanrui Industry CO LTD:

núm. Expediente	expediente	Importe
SSCC EM 208/20	Suministro material COVID19: mascarillas, gafas y trajes de protección	3.230.000
Total		3.230.000

Consta en la documentación presentada una factura con el siguiente detalle:

Factura	producto	cantidad	precio unidad	total
RF200324-4-1	FFP2	60.480	1,9	3.230.912,00
	Mascarillas quirúrgicas	5.000.000	0,34	
	Gafas de protección	60.000	5,6	
	Guantes	6.000.000	0,18	
Total				3.230.912,00

Este incremento en 912 € se corresponde con las 480 mascarillas FFP2 adicionales a las consignadas en el informe justificativo de la tramitación de emergencia.

Según el escrito de alegaciones, hubo un incremento del número de mascarillas de 480 y con un importe de 912 € y también un cambio en el número y precio de los guantes, debido a que el 1 de abril el gobierno chino cambió la normativa de exportación de material sanitario y 6.000.000 guantes se tuvieron que devolver a la fábrica.

3.4.1.7. MEDLINE INTERNATIONAL IBERIA, SLU

También se trata de una sociedad con NIF español (B86030723) y domicilio social en la Avenida de Castilla (Ed. Munich), 2 - BJ, San Fernando de Henares, 28830 Madrid

- Su objeto social es el comercio al por mayor de aparatos e instrumentos médicos y la organización de la venta y distribución de material médico desechable.
- Actividad CNAE: 4646 - Comercio al por mayor de productos farmacéuticos
- Rango de Ventas: Entre 10-50 millones y su último anuncio en Borme ha sido publicado el 11/07/2019 y su último depósito de cuentas anuales ordinarias es del año 2018.
- Antigüedad 10 años (06/09/2010)
- Nº de empleados 50
- Cargos directivos - Presidente ABRAMS JAMES D

Consultada la PLACE se han adjudicado contratos a esta empresa con anterioridad a la declaración del estado de alarma para el suministro de material de protección sanitaria.

Medline International Iberia, SLU ha presentado una factura proforma de 12 de mayo, donde se hace referencia a un acuerdo de 25.000.000 guantes a un precio de 0,08 € la unidad. La documentación del encargo realizado se compone del informe justificativo de la necesidad de tramitación de emergencia y la factura presentada por el proveedor. De esta documentación extraemos la siguiente información:

1. El único encargo realizado es de fecha de 14 de mayo mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle, sin desglosar el precio unidad:

Descripción	Cantidad	Precio unidad	Importe Total
Guantes	25.000.000	0,08	2.000.000
Total			2.000.000

La Oficina ha obtenido a través de la PLACE la siguiente información en relación con Medline International Iberia, SLU:

núm. Expediente	expediente	Importe
SSCC EM 258/20	Suministro material sanitario COVID: guantes de nitrilo	2.000.000
Total		2.000.000

Consta en la documentación presentada una factura con el siguiente detalle:

Factura	producto	cantidad	precio unidad	total
2677	Guantes	25.000.000	0,08	2.000.000
Total				2.000.000

Hay que mencionar que la factura presentada no tiene la consideración de tal documento, ya que es un documento proforma para abonar el 30% del acuerdo alcanzado entre las partes.

3.4.1.8. HARTRODT SHANGHAI SOLUTIONS CO. LTD

La Oficina ha localizado a la empresa “Hardtrodt” (no exactamente “Hartrodt Shanghai Solutions”) sociedad ubicada en China, dedicada al transporte, logística y todos los servicios relacionados.

Dispone de una filial en España, cuyo objeto social es Operadores logísticos:

- Denominación: A HARTRODT ESPAÑA SA
- NIF: A08654139
- Nombre comercial: HARTRODT ESPAÑA
- Estado: ACTIVA
- Fecha de constitución: 22/10/1980
- Último depósito de cuentas presentado: 2019 (presentado en Agosto de 2020)
- Domicilio Social y comercial: C/ DE LA MAR ROJA, 51 -55NAVE A-4.1ZAL., 08040 BARCELONA
- CNAE: 5229 - Otras actividades anexas al transporte
- SIC: 4789 - OTROS SERVICIOS ANEXOS PARA EL TRANSPORTE SC
- Ventas: entre 3-6 millones de euros. Último Balance depositado en el Registro Mercantil en 2019
- Empleados: 15
- Director general: Vicente Sanz Ciurana
- Director financiero: Felix Fernandez
- Presidente y consejero delegado: Maurizio Fasce

HARTRODT SHANGHAI SOLUTIONS CO. LTD (no su filial española) ha presentado un contrato, sin firmar por parte del IBSALUT, de 25 de abril y una factura de 26 de abril, donde se hace referencia a un acuerdo de 5.500.000 de mascarillas quirúrgicas a un precio de 0,34 la unidad. La documentación del encargo realizado se compone del informe justificativo de la necesidad de tramitación de emergencia, el contrato y la factura presentada por el proveedor. De esta documentación extraemos la siguiente información:

1. El único encargo realizado es de fecha de 25 de abril mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle, sin desglosar el precio unidad:

Descripción	Cantidad	Precio unidad	Importe Total
Mascarillas quirúrgicas	5.500.000	0,34	1.870.000
Total			1.870.000

La Oficina ha obtenido a través de la PLACE la siguiente información en relación con HARTROD SHANGHAI SOLUTIONS CO. LTD:

núm. Expediente	expediente	Importe
SSCC EM 231/20	Suministro material sanitario COVID: mascarillas quirúrgicas	1.870.000
Total		1.870.000

Consta en la documentación presentada una factura con el siguiente detalle:

Factura	producto	cantidad	precio unidad	total
202004015	Mascarillas quirúrgicas	5.500.000	0,34	1.870.000
Total				1.870.000

Según el escrito de alegaciones, el proveedor ya ha hecho entrega de la mercancía y ha emitido dos facturas que corresponden al pago total del importe del encargo, y se aportan las siguientes facturas:

- Fra.20200415 de fecha 04/26 por 935.000 €
- Fra.202004015-2 de fecha 1/6 por 935.000 €

3.4.1.9. GARRIC MEDICA S.L.

Sociedad con NIF español (B80196934) y domicilio en Avda. Bruselas, 25, 28514 - (Eurovillas - Las Villas) - Madrid

- Objeto Social: Comercio al por mayor de material médico.
- Actividad: Comercio al por mayor de productos farmacéuticos y medicamentos
- Actividad CNAE: 4646 - Comercio al por mayor de productos farmacéuticos
- Ventas: entre 3-50 millones, último balance depositado 2020
- Antigüedad 28 años (07/01/1992)
- Apoderado: GARCIA JIMENEZ JORGE
- Apoderado: MOTA VALERO JOSE ANTONIO

Consultada la PLACE se han adjudicado contratos con anterioridad a la declaración del estado de alarma para el suministro de material de protección sanitaria.

Garric Médica SL ha presentado 7 facturas para dos encargos realizados con el IBSALUT. La documentación del encargo realizado se compone del informe justificativo de la necesidad de tramitación de emergencia y las facturas presentadas por el proveedor. De esta documentación extraemos la siguiente información:

1. El primer encargo realizado es de fecha 23 de marzo mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle, sin desglosar el precio unidad:

Descripción	Cantidad	Importe Total
Mascarillas quirúrgicas	1.000.000	
FFP2	50.000	
Total		774.400

2. El segundo encargo realizado es de fecha 23 de abril mediante un informe justificativo de solicitud de tramitación de emergencia, con el siguiente detalle, sin desglosar el precio unidad:

Descripción	Cantidad	Importe Total
FFP2	70.000	254.000
Total		254.000

El total de los dos encargos asciende a 1.028.400 €.

La Oficina ha obtenido a través de la PLACE la siguiente información en relación con Garric Médica SL:

núm. Expediente	expediente	Importe
SSCC PE 194/20	Suministro material sanitario COVID19: mascarillas FFP2 y mascarillas quirúrgicas	704.960,00
SSCC EM 245/20	Suministro material sanitario COVID19: mascarillas FFP2 de un solo uso	254.000,00
Total		958.960

A continuación, se presenta cuadro resumen de las facturas presentadas al IBSALUT por Garric Medica SL:

Núm. Factura	Suministro	Cantidad unitaria	Precio unidad	Total
1553878	FFP2 (500 cajas con 20 unidades)	10.000	3,872	38.720,00
1559885	FFP2 (1.000 cajas con 20 unidades)	20.000	3,872	77.440,00
1564259	FFP2 (72 cajas con 20 unidades)	1.440	3,20	4.608,00

1564260	FFP2 (928 cajas con 20 unidades)	18.560	3,20	59.392,00
1581052	FFP2 (1.000 cajas con 20 unidades)	20.000	3,872	77.440,00
Total FFP2				257.600,00

Núm. Factura	Suministro	Cantidad	Precio unidad	Total
1553879	Masc. quirúrgica (16.000 cajas con 50 unidades)	800.000	0,5808	464.640,00
1559886	Masc. quirúrgica (4.000 cajas con 50 unidades)	200.000	0,5808	116.160,00
Total Masc. quirúrgica				580.800,00

Hay que poner de manifiesto que las facturas núm. 1553878, 1553879, 1559885 y 1559886 han incluido el IVA al 21%.

De acuerdo con los datos publicados en la PLACE, y de los dos Informes del subdirector de compras y logística del IBSALUT por el que se solicita la tramitación de emergencia, extraemos los siguientes datos: del primer informe se deduce la necesidad de compra de 50.000 mascarillas tipo FFP2 y 1.000.000 de mascarillas quirúrgicas por un precio total de 774.400 €. En el segundo informe se indica la necesidad de 70.000 mascarillas tipo FFP2 por un importe de 254.000 €. Importe total según la PLACE 958.960 €

De las facturas presentadas por esta empresa, se han suministrado 126.000 unidades de mascarillas FFP2 y 1.000.000 unidades de mascarillas quirúrgicas, por un importe total de 836.960 €.

Los documentos contables de pago (OP) registran dos pagos a este proveedor, uno por 257.600€ y un segundo pago por 503.360€, lo que supone un total de 760.960,00 €.

En fase de alegaciones se ha presentado el informe justificativo del ajuste y la posible reducción de 50.000 a 30.000 unidades de FFP2, que es la diferencia entre el primer informe justificativo y el precio publicado en la PLACE.

3.4.1.10. GENERAL ELECTRIC HEALTHCARE ESPAÑA S.A.U.

Sociedad con NIF español (A28061737) y domicilio Social: Calle Gobelás (la Florida), 35 - 37, Madrid, 28023

- Objeto Social: Prestación de soluciones médicas
- Actividad: Comercio al por mayor de aparatos e instrumentos médicos, ortopédico, ópticos y fotográficos
- Actividad CNAE: 4646 - Comercio al por mayor de productos farmacéuticos
- Las ventas que obtiene se sitúan en 175 millones € en 2018.

La Oficina ha obtenido a través de la PLACE la siguiente información en relación con General Electric Healthcare España SAU:

C/. Alfons el Magnànim, 29, 2º-1ª.
07004 Palma de Mallorca
Tel. 871 90 50 66
info@oaib.es

núm. Expediente	expediente	Importe
SSCC EM 200/20	Suministro equipamiento COVID19: respiradores y monitores hemodinámicos	667.479,00
HCICE 0220	Equipamiento médico ampliación UCRI	91.325,00
HSSL092/2020	Suministro de un eco cardiógrafo para el servicio de UCI para pacientes con COVID-19	63.781,52
Total		822.585,52

3.4.1.11. DISTRIBUCIONES Y REPRESENTACIONES BIOMÉDICAS DIREX SL

Sociedad con NIF español (B38353900) y domicilio Social: Calle Girasol (antigua urb la Primavera), 2, el Sauzal, 38360, Tenerife

- Objeto Social: Comercio de instrumentos médicos.
- Actividad: Comercio al por menor de instrumentos médicos, ópticos, ortopédicos y fotográficos
- Actividad CNAE: 4774 - Comercio al por menor de artículos médicos y ortopédicos en establecimientos especializados
- Las ventas de esta empresa se enmarcan en el rango Entre 6 y 30 millones € en 2018.

La Oficina ha obtenido a través de la PLACE la siguiente información en relación con Distribuciones y representaciones Biomédicas DIREX SL:

núm. Expediente	expediente	Importe
SSCC EM 198/20	Suministro equipamiento COVID19: respiradores	211.589,00
SSCC EM 209/20	Suministro equipamiento COVID19: respiradores de ventilación mecánica invasiva	570.590,20
Total		782.179,20

Finalmente, se indican a continuación los **números de cuentas bancarias y los códigos Swift bancarios** donde se han realizado las transferencias para el pago de los encargos realizados a cada proveedor:

Proveedor	Importe	Fecha Compensación	C/C	Cliente Beneficiario / Código Swift	Entidad	Banco	Ciudad
NINGBO T&Q LIGHTNING, LTD	935.000,00	28.04.2020		59/396177897359	57A BKCHCNBJ92A	BANK OF CHINA	NINGBO
GLOBALIA	370.000,00	30.04.2020	21000701610200 XXXXXX				
GLOBALIA	510.062,13	22.04.2020	21000701610200				

Proveedor	Importe	Fecha Compensación	C/C	Cliente Beneficiario / Código Swift	Entidad	Banco	Ciudad
			XXXXXX				
GLOBALIA	55.312,03	22.04.2020	21000701610200 XXXXXX				
GLOBALIA	370.000,00	24.04.2020	21000701610200 XXXXXX				
AIR CARGO BUSINESS, SA	370.000,00	29.04.2020	01822082150201 XXXXXX				
AIR CARGO BUSINESS, SA	1.085.000,00	29.04.2020	01822082150201 XXXXXX				
A HARTRODT SHANGHAI SOLUT	935.000,00	28.04.2020		59/444275080127	57A BKCHCNBJ300	BANK OF CHINA	SHANGHAI
TYRVAL IMPORT EXPORT, S.L.	2.268.300,00	17.04.2020	31590046442590 XXXXXX				
ASIA MANUFACTURER SUPPLY LTD	2.107.800,00	17.04.2020		59/710056010331	57A UBHKHKHHXXX	INDUSTRIAL AND COMMERCIAL BANK	HONG KONG
ASIA MANUFACTURER SUPPLY LTD	2.200.000,00	28.04.2020		59/710056010331	57A UBHKHKHHXXX	INDUSTRIAL AND COMMERCIAL BANK	HONG KONG
ASIA MANUFACTURER SUPPLY LTD	737.750,00	06.04.2020	sin datos				
ASIA MANUFACTURER SUPPLY LTD	54.552,00	15.04.2020	sin datos				
RAYAN HOLDING	2.396.000,00	15.04.2020		59/3749030850	57A UOVBSGSGXXX	UNITED OVERSEAS BANK LIMITED	SINGAPORE
RAYAN HOLDING	506.500,00	17.04.2020		59/3749030850	57A UOVBSGSGXXX	UNITED OVERSEAS BANK LIMITED	SINGAPORE
RAYAN HOLDING	2.645.000,00	30.04.2020		59/3749030850	57A UOVBSGSGXXX	UNITED OVERSEAS BANK LIMITED	SINGAPORE
RAYAN HOLDING	503.720,00	30.04.2020		59/3749030850	57A UOVBSGSGXXX	UNITED OVERSEAS BANK LIMITED	SINGAPORE
SOLUCIONES DE GESTIÓN	3.701.500,00	05.05.2020	00810569800003 XXXXXX				
ASIA MANUFACTURER SUPPLY LTD	692.183,40	08.05.2020		59/710056010331	57A UBHKHKHHXXX	INDUSTRIAL AND COMMERCIAL BANK	HONG KONG
ASIA MANUFACTURER SUPPLY LTD	1.032.418,20	14.05.2020		59/710056010331	57A UBHKHKHHXXX	INDUSTRIAL AND COMMERCIAL BANK	HONG KONG
ASIA MANUFACTURER SUPPLY LTD	266.800,00	01.06.20		59/710056010331	57A UBHKHKHHXXX	INDUSTRIAL AND COMMERCIAL BANK	HONG KONG
GLOBALIA BROKER SERVICES	510.062,13	30.03.2020	21000701610200 XXXXXX				
RAYAN HOLDING	960.850,00	30.03.2020	sin datos	sin datos			
SHANGHAI FUNRUI INDUSTRY	3.230.912,00	06.04.2020		59/600407171	57A MSBCCNBJ002	CHINA MINSHENG BANKING CORPORATIO	SHANGHAI
TYRVAL	480.875,00	06.04.2020	00493328892514 XXXXXX				
INNJO TECHNOLOGY, SL	1.730.300,00	14.04.2020					
Pagament en formalització, atès que la bestreta la va cobrà AD VALOREM FINANCE	1.730.300,00	30.03.2020	00494800762916 XXXXXX				
GLOBALIA BROKER SERVICES	510.062,13	25.03.2020	21000701610200 XXXXXX				
RAYAN HOLDING	793.210,00	26.03.2020	sin datos				

De las empresas RAYAN, SHANGHAI FANRUI, HARTRODT (adjunto a la factura presentada) y AMS, sólo se han comunicado los SWIFT donde no aparece el número de cuenta sino el código cliente, por lo que sólo se puede identificar el banco receptor.

Las empresas EL CORTE INGLÉS y Distribuciones EGEA no han presentado información de cuentas bancarias ni Swift.

La información sobre los pagos efectuados en estas cuentas bancarias se comunicará al SEPBLAC a los efectos oportunos.

3.4.2. Análisis de diferentes cuestiones destacables sobre estos contratos

De acuerdo con la información contenida en los apartados anteriores, podemos analizar las siguientes cuestiones relativas a la compra del material de protección para hacer frente al COVID19:

3.4.2.1. Diferencia de precios en la compra del material de protección sanitaria

España no disponía durante los primeros momentos de la pandemia de tejido industrial suficiente para cubrir la demanda nacional de todo el material sanitario que estaba siendo demandado para atender las necesidades del sistema de salud, debiendo recurrir a la del principal país productor, que es China.

Siendo así, el mercado chino se convirtió en una especie de subasta mundial donde han acudido prácticamente todos los países del mundo a comprar todo tipo de material para proteger a sus respectivas poblaciones, con las incertidumbres tanto de precio como de calidad, para quienes han asumido las compras. De ahí la importancia de la coordinación entre autoridades públicas a que se hace referencia en los apartados 2.5 y 4.2 de este informe.

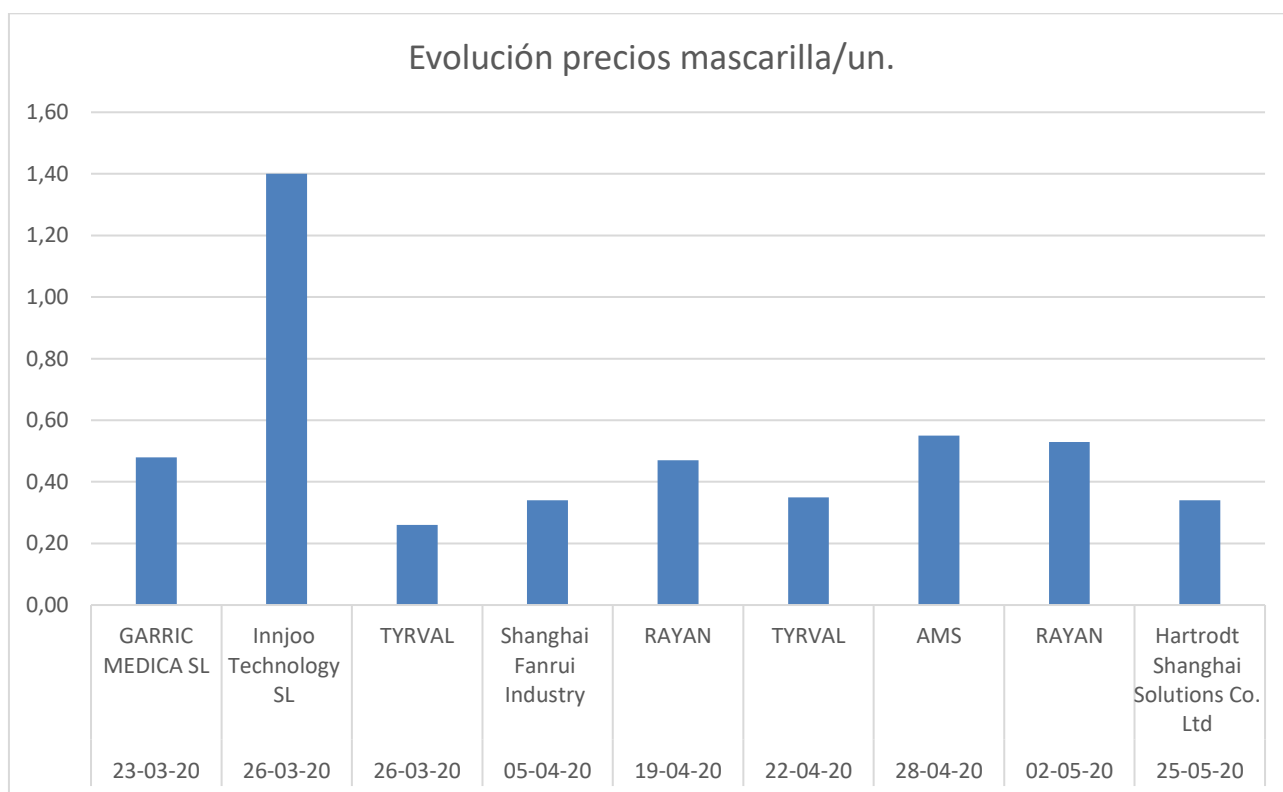
La Oficina ha mantenido contacto de manera informal con profesionales de la venta de productos sanitarios, donde a modo de resumen se ha informado que no existe un límite en el precio de venta al público y que el mismo se fija en atención al coste de origen que fije cada uno los proveedores de los diferentes materiales de protección sanitaria. A modo de ejemplo, en esta situación de emergencia sanitaria los propios farmacéuticos en Baleares han tenido que dejar a un lado sus distribuidores homologados y de confianza, y recurrir para la compra de este tipo de material a otros proveedores desconocidos ante el desabastecimiento local (y mundial), pagando los diferentes precios que han marcado dichos distribuidores.

Establecida esta premisa, la Oficina ha estudiado los diferentes precios de algunos de los productos suministrados en esta crisis (no de todos se ha dispuesto de información de detalle suficiente), y su evolución durante el estado de alarma, con los datos que se contienen a continuación.

3.4.2.1.1. Mascarillas quirúrgicas

Fecha de realización del encargo	Cantidad (unidades)	Precio unitario (€)	Importe	Proveedor
23/03/2020	1.000.000	0,48	480.000	Garric Medica SL
26/03/2020	500.000	1,4	700.000	Innjoo Technology SL
	1.000.000	0,89	890.000	Innjoo Technology SL
26/03/2020	2.000.000	0,26	520.000	TYRVAL
05/04/2020	5.000.000	0,34	1.700.000	Shanghai Fanrui Industry
19/04/2020	300.000	0,47	141.000	rayan
22/04/2020	5.000.000	0,35	1.750.000	TYRVAL
28/04/2020	4.000.000	0,55	2.200.000,00	AMS
02/05/2020	5.000.000	0,529	2.645.000	rayan
25/05/2020	5.500.000	0,34	1.870.000	Hartrodt Shanghai Solutions Co. Ltd

Si comparamos los precios facturados por estos proveedores con los precios **máximos** fijados en el “**Acuerdo marco de suministro de material necesario para hacer frente al COVID-19, con miras al sistema nacional de salud**”, que ha publicado la Dirección del Instituto Nacional de Gestión Sanitaria (INGESA) en la PLACE²⁰ el 4 de agosto de 2020, obtenemos las siguientes diferencias:

²⁰ Detalle de la Licitación:

https://contrataciondelestado.es/wps/poc?uri=deeplink:detalle_licitacion&idEvl=SSLe4kSkcl8BPRBxZ4nJ%2Fg%3D%3D

Proveedor	Precio unitario proveedor	Precio referencia INGESA	diferencia precio	% s/precio INGESA
AMS	0,55	0,75	-0,20	-26,67%
Garric Medica SL	0,48	0,75	-0,27	-36,00%
Hartrodt Shanghai Solutions Co. Ltd	0,34	0,75	-0,41	-54,6667%
Innjoo Technology SL	1,40	0,75	0,65	86,67%
Innjoo Technology SL	0,89	0,75	0,14	18,67%
Rayan	0,47	0,75	-0,28	-37,33%
Rayan	0,53	0,75	-0,22	-29,47%
Shanghai Fanrui Industry	0,34	0,75	-0,41	-54,67%
TYRVAL	0,26	0,75	-0,49	-65,33%
TYRVAL	0,35	0,75	-0,40	-53,33%
PRECIO MEDIO	0,56			

Teniendo en cuenta que INGESA ha establecido precios de licitación máximos (por tanto, las ofertas de precios que haga los proveedores, se entenderá que incluyen todos los costes de producción y de comercialización, no sólo el coste del fabricante, que es el que se está comparando en este cuadro, y también el margen comercial), **no se observan sobrepuestos** en las mascarillas quirúrgicas facturadas al IBSALUT excepto en el caso de las entregas por parte de INNJOO TECHNOLOGY SL:

- La primera entrega (500.000 mascarillas a 1,4 €), que supera en 0,84 € el precio medio. Estas mascarillas se encargaron el 26 de marzo, la misma fecha en que se encargaron 2.000.000 de mascarillas a TYRVAL a 0,26 € la unidad
- La segunda entrega (1.000.000 de mascarillas), que supera en 0,33 € el precio medio.

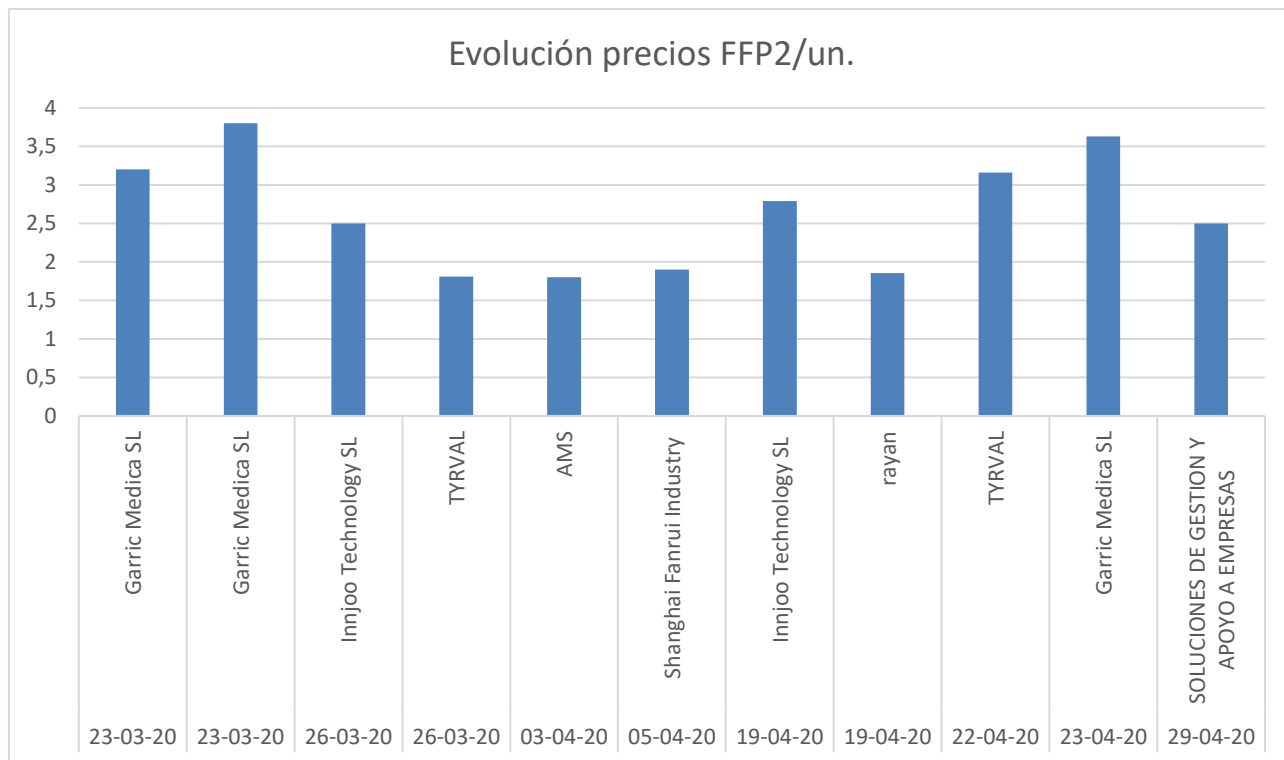
Según las alegaciones de la Abogacía, los precios de las entregas de este intermediario incluyen todos los gastos de transporte y gestión aduanera, a diferencia de los restantes suministradores. Se ha comprobado por la Oficina que no se ha presentado ningún DUA de importación de este proveedor nacional.

3.4.2.1.2. Mascarillas FFP2

Fecha de realización del encargo	Cantidad (unidades)	Precio unitario (€)	Importe	Proveedor
23/03/2020	50.000	3,2	160.000	Garric Medica SL
23/03/2020	20.000	3,8	76.000	Garric Medica SL
26/03/2020	100.000	2,5	250.000	Innjoo Technology SL
26/03/2020	20.000	1,81	36.200	TYRVAL
03/04/2020	80.000	1,8	144.000	AMS
05/04/2020	60.000	1,9	114.000	Shanghai Fanrui Industry
19/04/2020	114.730	2,79	320.097	Innjoo Technology SL
19/04/2020	40.000	1,85	74.160	rayan
22/04/2020	60.000	3,16	189.600	TYRVAL
23/04/2020	70.000	3,63	254.000	Garric Medica SL

Fecha de realización del encargo	Cantidad (unidades)	Precio unitario (€)	Importe	Proveedor
29/04/2020	1.480.600	2,50	3.701.500	SOLUCIONES DE GESTION Y APOYO A EMPRESAS

De nuevo, si comparamos los precios facturados por los distintos proveedores con los precios máximos fijados en el Acuerdo marco de suministro de material necesario para hacer frente al COVID-19, con miras al sistema nacional de salud, que ha publicado la Dirección del Instituto Nacional de Gestión Sanitaria (INGESA) en la PLACE, obtenemos las siguientes diferencias:

Proveedor	Precio unitario proveedor	Precio referencia INGESA	diferencia precio	% s/precio INGESA
AMS	1,80	2,90	-1,10	-37,94%
Garric Medica SL	3,20	2,90	0,30	10,32%
Garric Medica SL	3,63	2,90	0,73	25,10%
Garric Medica SL	3,80	2,90	0,90	31,01%
Innjoo Technology SL	2,50	2,90	-0,40	-13,81%
Innjoo Technology SL	2,79	2,90	-0,11	-3,81%
Rayan	1,85	2,90	-1,05	-36,08%
Shanghai Fanrui Industry	1,90	2,90	-1,00	-34,50%
Soluciones de gestión y apoyo a empresas	2,50	2,90	-0,40	-13,81%
TYRVAL	1,81	2,90	-1,09	-37,60%
TYRVAL	3,16	2,90	0,26	8,94%
PRECIO MEDIO	2,63			

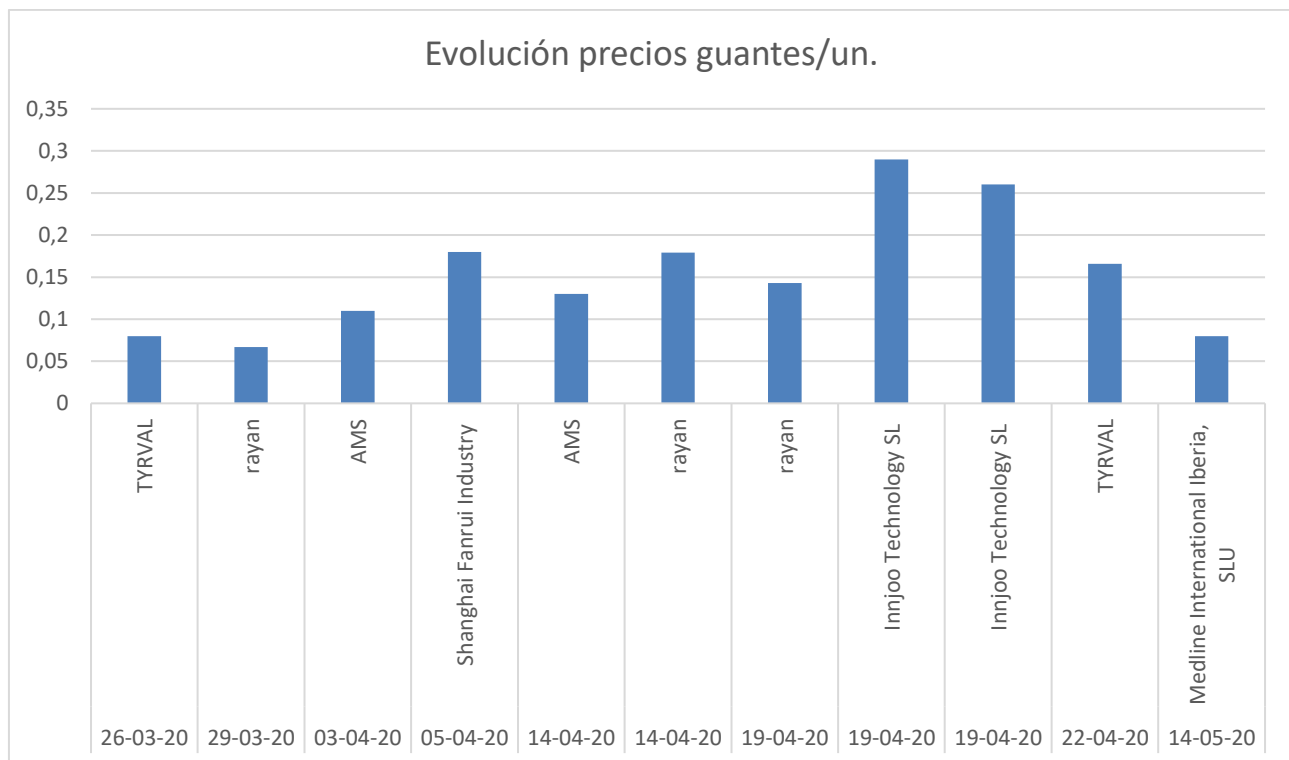

Con el mismo razonamiento que en el apartado anterior, teniendo en cuenta que INGESA ha establecido precios de licitación máximos (por tanto, las ofertas de precios que haga los proveedores, se entenderá que incluyen todos los costes de producción y de comercialización, no sólo el coste del fabricante, que es el que se está comparando en este cuadro, y también el margen comercial), **no se observan sobreprecios** en las mascarillas FFP2 facturadas al IBSALUT excepto en el caso de las entregas por parte de GARRIC MEDICA, cuyo precio medio se situó en 3,54 €, es decir, 0,91 € por encima de la media del resto de suministradores (1,26 € por encima si excluimos los datos de GARRIC MEDICA del precio medio calculado), si bien las primeras adquisiciones datan de 23 de marzo, recién decretado el estado de alarma, pero no así la última casi un mes después.

Según las alegaciones de la Abogacía, los precios de esta empresa son más elevados debido a que los plazos de entrega de este proveedor eran mucho más reducidos que los del resto. Se ha podido comprobar que en los cinco informes justificativos de la contratación de emergencia incluye la mención de que el plazo de entrega será máximo de una semana.

3.4.2.1.3. Guantes

Fecha de realización del encargo	Cantidad (unidades)	Precio unitario (€)	Importe	Proveedor
26-03-20	4.000.000	0,08	320.000	TYRVAL
29-03-20	1.000.000	0,067	67.690	rayan
03-04-20	4.000.000	0,11	440.000	AMS
05-04-20	6.000.000	0,18	1.080.000	Shanghai Fanrui Industry
14-04-20	4.300.000	0,13	559.000	AMS
14-04-20	1.500.000	0,179	268.500	rayan
19-04-20	1.500.000	0,143	214.500	rayan
19-04-20	595.000	0,29	172.550	Innjoo Technology SL
19-04-20	949.400	0,26	246.844	Innjoo Technology SL
22-04-20	3.000.000	0,166	498.000	TYRVAL
14-05-20	25.000.000	0,08	2.000.000	Medline International Iberia, SLU

De nuevo, si comparamos los precios facturados por los distintos proveedores con los precios máximos fijados en el referido Acuerdo marco, obtenemos las siguientes diferencias:

Proveedor	Precio unitario proveedor	Precio referencia INGESA	diferencia precio	% s/precio INGESA
AMS	0,11	0,10	0,01	4,96%
AMS	0,13	0,10	0,03	24,05%
Innjoo Technology SL	0,26	0,10	0,16	148,09%
Innjoo Technology SL	0,29	0,10	0,19	176,72%
Medline International Iberia, SLU	0,08	0,10	-0,02	-23,66%
Rayan	0,07	0,10	-0,04	-36,07%
Rayan	0,14	0,10	0,04	36,45%
Rayan	0,18	0,10	0,07	70,80%
Shanghai Fanrui Industry	0,18	0,10	0,08	71,76%
TYRVAL	0,08	0,10	-0,02	-23,66%
TYRVAL	0,17	0,10	0,06	58,40%
PRECIO MEDIO	0,15			

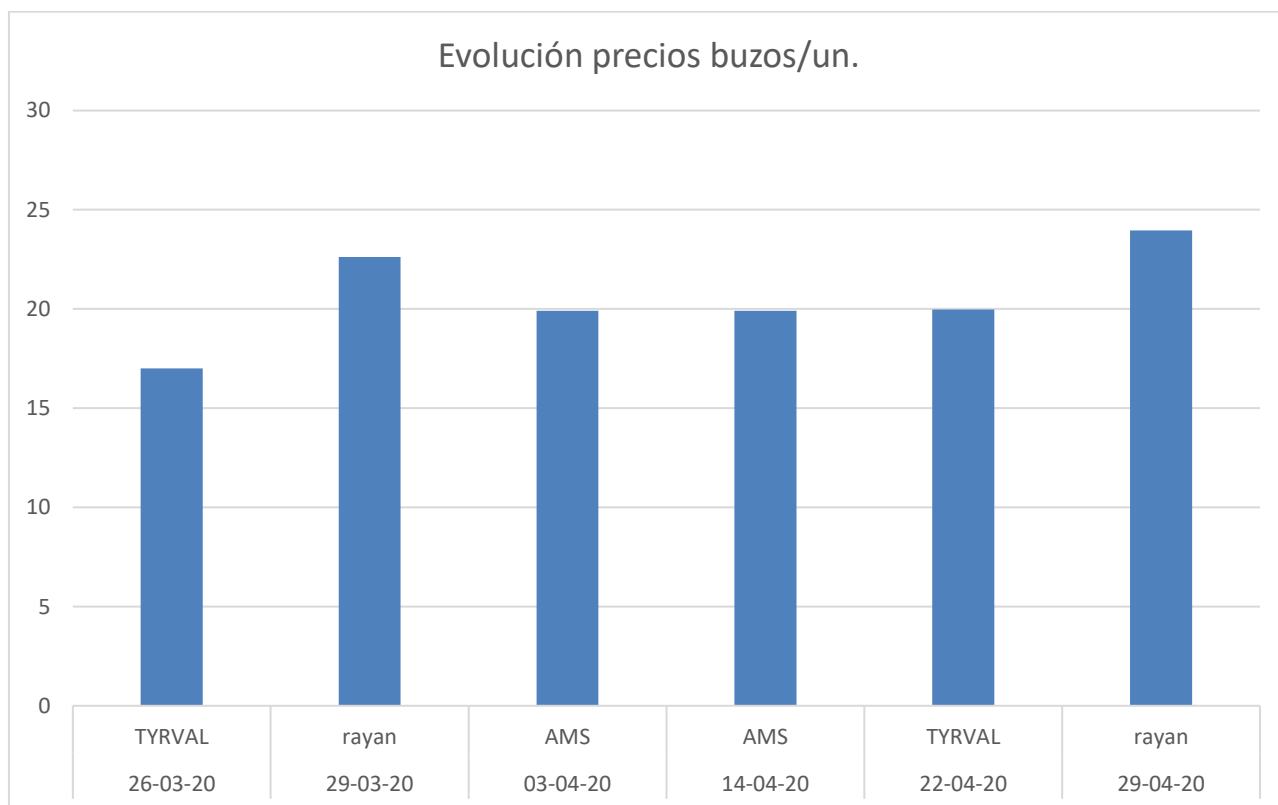
Con el mismo razonamiento que en el apartado anterior, teniendo en cuenta que INGESA ha establecido precios de licitación máximos (por tanto, las ofertas de precios que haga los proveedores, se entenderá que incluyen todos los costes de producción y de comercialización, no sólo el coste del fabricante, que es el que se está comparando en este cuadro, y también el margen comercial), **sólo 3 proveedores han fijado precios por debajo de ese importe de referencia.** Destaca de nuevo la entidad INJOO TECHNOLOGY, que como se ha dicho según las alegaciones de la Abogacía, los precios

de las entregas de este intermediario incluyen todos los gastos de transporte y gestión aduanera, a diferencia de los restantes suministradores.

3.4.2.1.4. Buzos

Fecha de realización del encargo	Cantidad (unidades)	Precio unitario (€)	Importe	Proveedor
26-03-20	60.000	17	1.020.000	TYRVAL
29-03-20	30.000	22,62	678.600	rayan
03-04-20	27.588	19,9	549.001	AMS
14-04-20	50.000	19,9	995.000	AMS
22-04-20	50.000	19,98	999.000	TYRVAL
29-04-20	100.000	23,96	2.396.000	rayan
PRECIO MEDIO		20,56		

En relación con este elemento sanitario no se dispone de referencia en el Acuerdo Marco de INGESA.

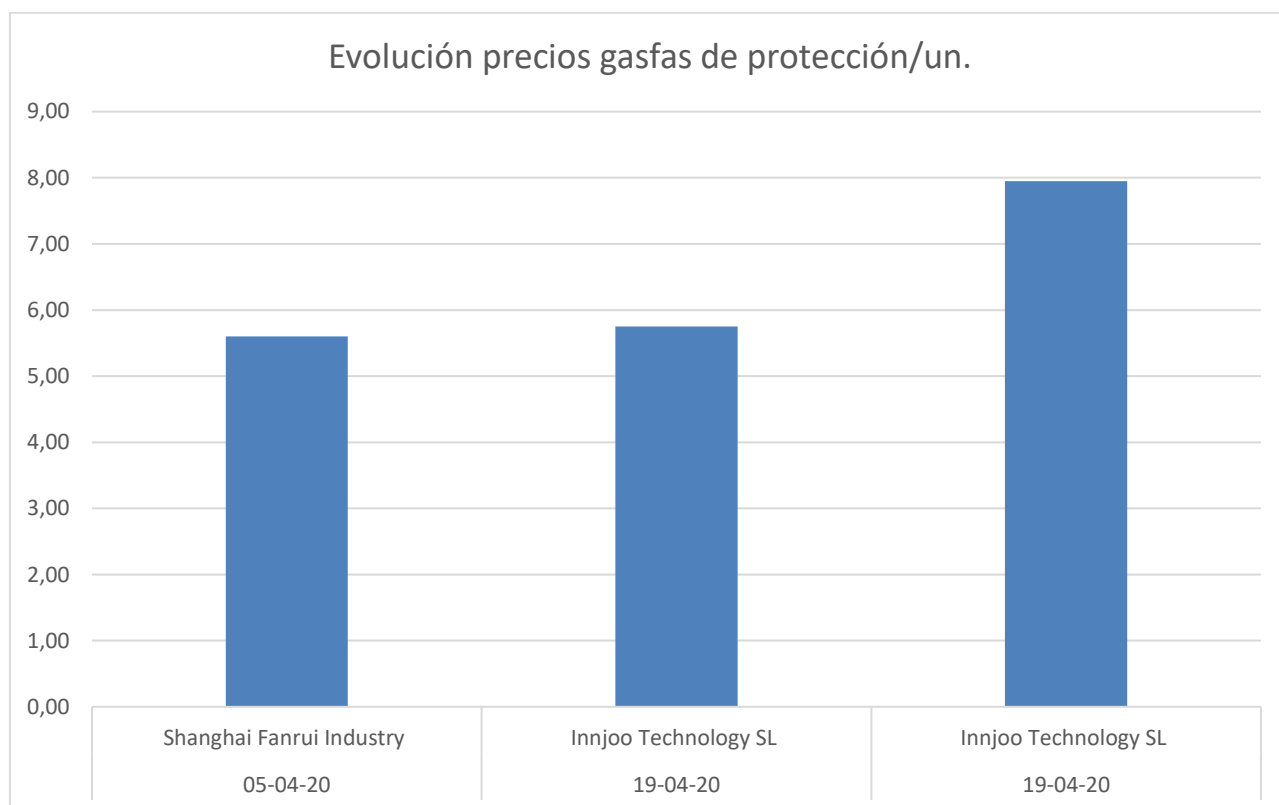
No obstante, únicamente la entidad RAYAN ha ofrecido precios superiores a la media de los suministradores (que sólo han sido 3), con un sobrecoste de 3,4 € en la última adquisición (un mes y medio después de haberse decretado el estado de alarma y de haber realizado encargos con los otros suministradores que ofrecieron precios más

económicos), por lo que el **sobrecoste facturado** por esta empresa al IBSALUT sobre el precio medio de los demás suministradores en esta última compra, ascendería a **340.000 €**. Según el escrito de alegaciones, este sobrecoste se debe a una reducción del plazo de entrega que la Oficina no ha podido comprobar al no aportarse ningún documento justificativo.

3.4.2.1.5. Gafas de protección

Fecha de realización del encargo	Cantidad (unidades)	Precio unitario (€)	Importe	Proveedor
05-04-20	60.000	5,60	336.000,00	Shanghai Fanrui Industry
19-04-20	8.450	5,75	48.587,50	Innjoo Technology SL
19-04-20	6.000	7,95	47.700,00	Innjoo Technology SL

De nuevo, si comparamos los precios facturados por los distintos proveedores con los precios máximos fijados en el referido Acuerdo marco, obtenemos las siguientes diferencias:

Proveedor	Precio unitario proveedor	Precio referencia INGESA	diferencia precio	% s/precio INGESA
Innjoo Technology SL	5,75	5,50	0,25	4,55%

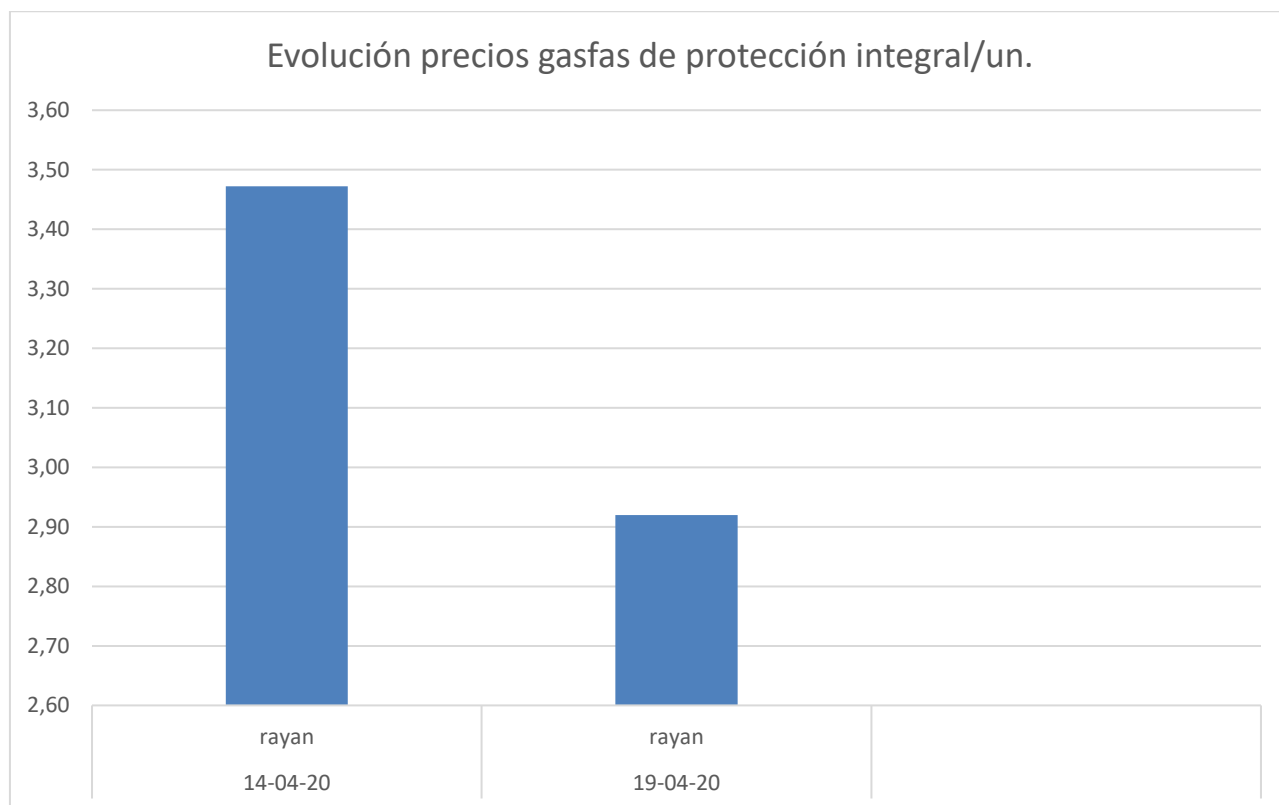

Innjoo Technology SL	7,95	5,50	2,45	44,55%
Shanghai Fanrui Industry	5,60	5,50	0,10	1,82%
PRECIO MEDIO	0,15			

Con el mismo razonamiento que en el apartado anterior, teniendo en cuenta que INGESA ha establecido precios de licitación máximos (por tanto, las ofertas de precios que haga los proveedores, se entenderá que incluyen todos los costes de producción y de comercialización, no sólo el coste del fabricante, que es el que se está comparando en este cuadro, y también el margen comercial), destaca de nuevo como la más cara, la entidad INJOO TECHNOLOGY, que como se ha dicho según las alegaciones de la Abogacía, los precios de las entregas de este intermediario incluyen todos los gastos de transporte y gestión aduanera, a diferencia de los restantes suministradores

3.4.2.1.6. Gafas de protección integral

Fecha de realización del encargo	Cantidad (unidades)	Precio unitario (€)	Importe	Proveedor
14-04-20	60.000	3,47	208.320,00	rayan
19-04-20	100.000	2,92	292.000,00	rayan

No se dispone de datos de referencia para poder realizar una comparativa con la que determinar si se han producido o no sobrecostes en el suministro de estas gafas de protección integral.

3.4.2.2. Eficacia de los controles realizados sobre la compra del material

La Oficina ha analizado la documentación requerida para realizar una comprobación de la eficacia de los controles realizados, una vez que el RD 463/2020 autorizó la tramitación de emergencia, eludiendo, entre otros, el control previo de la Intervención a través de la función interventora.

De acuerdo con la información publicada en la página web del Govern de la CAIB así como en diferentes medios de comunicación, se están realizando múltiples controles sobre los suministros realizados desde China, en relación con los certificados y acreditaciones, y a la realización de análisis del material por entidades oficiales.

De acuerdo con la información remitida a esta Oficina por la Embajada de España en China, el material adquirido a través del circuito comercial acordado con entre el gobierno chino y la embajada española, se sometía a un doble control de calidad:

- Los fabricantes enviaban a la Embajada muestras del material que la Embajada enviaba a España por valija diplomática para su análisis en el Centro Nacional de Medios de Protección de Sevilla y el AITEX de Alcoy para certificar la calidad de los productos.
- El Ministerio de Sanidad contrató a AENOR para realizar inspecciones de los productos (la Embajada también enviaba muestras a AENOR) y de los fabricantes en China antes de su envío a España.

Cuando la mercancía había superado ambos controles de manera favorable recibía la autorización del Ministerio de Sanidad para enviarse a España.

Una vez que el material había pasado el despacho aduanero en China ya no podía ser objeto de análisis o auditoría en aquel país.

De acuerdo con las alegaciones formuladas por la Abogacía, y confirmadas por la Embajada Española en China, se realizaba el encargo al proveedor / intermediario de las fábricas chinas y se realizaban una serie de controles que garantizaban que los materiales sanitarios cumplían con las características y condiciones técnicas y normativas solicitadas tanto por el Centro Nacional de Medios de Protección, la Aduana española y por la Agencia española del Medicamento.

Por otra parte, la Oficina ha requerido al IBSALUT los documentos DUA (Documento único administrativo) de la compra del material sanitario, documento utilizado en trámites aduaneros de importación o exportación y que debe presentarse ante las autoridades de la Aduana²¹.

Los DUAS analizados no permiten hacer un seguimiento directo con las facturas presentadas ya que indican el peso del producto y no las unidades. En estos documentos se recogen los siguientes datos:

- Número de documento y lugar de origen
- Nombre y dirección del remitente
- Nombre y dirección del consignatario
- Producto y su importe facturado (no por unidades, sino por peso).

En las operaciones de comercio internacional con terceros países (extracomunitarios) es necesario el Despacho de Aduanas, el proceso que engloba los trámites necesarios a realizar y la documentación que debe presentarse ante las Autoridades Aduaneras. Por lo general se presenta la documentación relativa al importador, mercancía, origen y destino. El encargado del despacho aduanero es el Agente de Aduanas, profesional certificado por la Agencia Tributaria que realiza los trámites.

Los documentos más habituales son los siguientes:

- Factura de compraventa de la mercancía, en la que quede correctamente acreditado que se ha realizado una transacción comercial de manera legal.
- Bill of Landing, en el caso del transporte marítimo, o documento de embarque análogo relacionado con el medio de transporte que vaya a utilizarse (AWB, CMR...).
- Packing list, que reproduzca detalladamente el contenido del envío y que debe reflejar inequívocamente los datos que lo asocien a la factura comercial.

En el momento en que se solicita el despacho aduanero de una mercancía, la autoridad aduanera le asigna un circuito de entrada, que implicará la necesidad o no de una revisión posterior. La asignación de uno u otro canal se realiza combinando modelos estadísticos y otros parámetros que también incluyen controles aleatorios. Por este motivo esta asignación dependerá de varios factores, como el origen y destino de la mercancía, el historial o antecedentes del exportador o importador, el hecho de que se trate de un operador con certificado OEA, o incluso de manera aleatoria. Así, cada elemento que se presenta a despacho aduanero queda asignado a uno de los siguientes circuitos:

- Canal Verde. En el despacho asignado al circuito verde será suficiente con haber presentado correctamente la documentación solicitada, entre la que destaca la Declaración Única de Aduanas (DUA).

---

²¹ El DUA proporciona información sobre el producto que se va a importar y sirve de base para la declaración tributaria, imprescindible para cumplir con las formalidades aduaneras en operaciones de importación y exportación con territorios de fuera de la Unión Europea.

- Canal Amarillo. Indica que falta adjuntar algún tipo de certificado de servicios no aduaneros para poder levantar la mercancía.
- Canal Naranja. Es el canal de revisión de la documentación, donde la Administración necesita comprobar o cotejar que todos los datos declarados en el despacho son correctos.
- Canal Rojo. Implica un reconocimiento físico de la carga. Esto quiere decir que, además de revisar los documentos, la autoridad aduanera trasladará la mercancía hasta un punto de inspección fronteriza (PIF) para inspeccionar sobre el terreno que realmente los datos reflejados en la declaración coinciden con la realidad. Si todo está en orden se procederá a despachar la mercancía.

Por otra parte, las principales funciones de un conocimiento de embarque aéreo (AWB) son de prueba de Contrato de Transporte, evidencia de recepción de las mercancías mediante el correspondiente recibo. Puede utilizarse como factura de flete y también puede servir como una evidencia si el vehículo está en condiciones de asegurar el envío. En la Declaración de aduanas, a pesar de que las autoridades aduaneras requieren varios documentos como la factura comercial, lista de empaque, etc., este título de transporte aéreo también es una prueba de la cantidad de mercancías facturado por las mercancías transportadas.

También deben tenerse en cuenta los Incoterms que van a regir el reparto de costes de transporte y seguro de las mercancías. La casilla 20 de los documentos únicos administrativos (DUA) contiene los Incoterms que han regido las condiciones de entrega, que con carácter general suelen ser CIF o FOB. El término **FOB** (Free On Board) implica que el **comprador** se hace responsable y corre con los gastos del transporte de la mercancía, mientras que el término **CIF** (Cost, Insurance and Freight) implica que es el **vendedor** el responsable del coste y contratación del transporte hasta el puerto de destino especificado por el comprador. En nuestro caso, el IBSALUT asume el papel de comprador y los fabricantes chinos asumen el papel de vendedores.

De la información contenida en los DUAS facilitados por el IBSALUT, las condiciones de entrega se exponen en el siguiente cuadro:

Proveedor	Núm. ref. DUA	PESO BRUTO DUA kg	Importe total factura en DUA	Condiciones de entrega	compañía aérea
AMS	IM20PMI0000445JV	2.136,00	144.800,00	FOB	R3681BCS
AMS	IM20PMI0000418ROS	9.104,00	317.600,00	FOB	R2737BDD/R4347BCW
AMS	IM20PMI0000377JV	11.896,00	347.462,00	CIF	ENVELOPE
AMS	IM20PMI0000378JVC	14.397,00	594.911,20	CIF	ENVELOPE

Proveedor	Núm. ref. DUA	PESO BRUTO DUA kg	Importe total factura en DUA	Condiciones de entrega	compañía aérea
AMS	IM20PMI0000391ROS	63.621,00	3.851.557,60	FOB	ETHIOPIAN
AMS	IM20PMI0000479ALE	5.460,00	252.000,00	FOB	CNS INTERTRANS
AMS	IM20PMI0000478ALE	5.976,00	283.896,00	FOB	MSC INGY
AMS	IM20PMI0000477ALE	5.766,00	262.761,20	FOB	CNS INTERTRANS
AMS	IM20PMI0000476ALE	5.554,00	264.924,00	FOB	CNS INTERTRANS
AMS	IM20PMI0000473ALE	5.599,00	28.800,00	FOB	CNS INTERTRANS
RAYAN	IM20PMI0000451ALE	1.304,00	158.700,00	FOB	CARGOLUX
RAYAN	IM20PMI0000380ALE	27.017,00	2.165.984,00	FOB	AIR EUROPA
RAYAN	IM20PMI0000346	18.419,00	721.660,00	FOB	VOLGA DNEPR
RAYAN	IM20PMI0000361ALE	16.868,00	760.636,00	FOB	VOLGA DNEPR
RAYAN	IM20PMI0000337ALE	12.032,00	793.210,00	CIF en DUA - FOB en fact. proveedor	VOLGA DNEPR
RAYAN	IM20PMI0000340ALE	14.893,00	745.690,00	FOB	VOLGA DNEPR
SHANGHAI FANRUI INDUSTRY CO LTD	IM20PMI0000440ALE	13.814,00	420.025,00	FOB	ETHIOPIAN AIRLINES
SOLUCIONES Y GESTIÓN DE APOYO A EMPRESAS	IM20PMI0000358JV	11.735,00	3.701.500,00	CIF	AIR EUROPA
TYRVAL	IM20PMI0000439ALE	10.635,00	814.800,00	FOB	GET JET
TYRVAL	IM20PMI0000435ALE	15.157,00	1.401.200,00	FOB	NINGBO

La mayoría de los proveedores del material sanitarios han establecido la condición de entrega FOB (de manera que los gastos de transporte correrían a cargo del IBSALUT). Sin embargo, consta la condición CIF en los DUA correspondientes a los siguientes proveedores:

- **Rayan**, en uno de los DUA consta la condición CIF en el DUA con la empresa VOLGA DNEPR que ha realizado el transporte aéreo hasta la llegada a Palma. Sin embargo, en la factura del proveedor consta condición de entrega FOB. En el resto de los cinco DUAS de Rayan son FOB.
- **AMS**, en uno de los DUA, consta como información de la identidad y nacionalidad del medio de transporte a la llegada a Palma, EVELOPE. Del escrito de alegaciones aportado por la Abogacía, consta en el cuadro resumen de las aeronaves el pago de la factura nº 371 a la compañía Air Cargo, que hace referencia a la compañía aérea EVELOPE, por lo que si la condición de entrega era CIF, no se entiende el pago de la factura a Air Cargo.

Dados los elevados costes del transporte aéreo de las mercancías, se recomienda revisar la correcta aplicación de los incoterms en estos envíos, con el fin de determinar claramente si correspondía al IBSALUT o a la empresa vendedora hacerse cargo de estos costes.

3.4.2.3. Comprobación de los requisitos legales para ser adjudicatario

De acuerdo con las alegaciones formuladas por la Abogacía, la documentación requerida a los proveedores para darles de alta es la que establece la "Instrucción 1/2014, de 5 de febrero, del Interventor General y del Director General del Tesoro, Política Financiera y Patrimonio relativa a los ficheros de terceros del sistema de información integrado para la gestión económico-financiera de la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares".

En concreto, el punto 2.2 de la Instrucción, exige que en el fichero de terceros acreedores debe constar, al menos, la siguiente información:

- a) Datos identificativos del tercer acreedor: número de identificación fiscal (NIF), NIE o número del documento identificativo del país de origen, nombre o razón social, domicilio, número de teléfono, número de fax y, si tiene, dirección de correo electrónico.
- b) Datos bancarios para el pago: como mínimo se debe introducir l'IBAN completo de la cuenta en que se debe efectuar el pago y el código BIC / SWI Fr. Para cada tercero siquiera se puede dar de alta un número máximo de tres cuentas bancarias, excepto si la Dirección General del Tesoro, Política Financiera y Patrimonio autoriza el alta de un número superior de cuentas para un tercero determinado, si concurren circunstancias que lo justifiquen. En caso de que el tercer acreedor ya tenga anotados tres cuentas e inste la anotación de otro, comunicará al centro gestor el que debe darse de baja, de acuerdo con lo indicado en el apartado 5.2 de esta Instrucción. En el caso de terceros que tengan cuentas bancarias en países que no disponen de IBAN, se cumplimentará la información relativa a nombre y país de la entidad financiera, código BIC / SWIFT, si dispone, y domicilio oficina donde tiene cuenta abierta el acreedor, así como la enumeración completa de la cuenta de pagos.

3.4.2.4. Comprobación del objeto social del proveedor

De acuerdo con las alegaciones formuladas por la Abogacía, consta diversa documentación requerida a cada suministrador, tanto de la mercantil como de los administradores o apoderados.

3.5. Contratos de arrendamiento de aeronaves para el transporte del material

El transporte del material sanitario lo han realizado las siguientes empresas:

Adjudicatario	Importe
Globalia Broker Services, SAU/ Globalia Corporación Empresarial, SA	4.315.560,55
Ethiopian Airlines Air Cargo	1.455.000,00
Privilege Style SA	854.500,00
Ningbo T&Q Ligthting Co. Ltd.	465.000,00
AD AIR CARGO BUSINESS, SA	231.878,00
Total general	7.321.938,55

De acuerdo con la información recibida de la Embajada de España en China, Baleares ha tratado directamente con la Embajada requiriendo información para solicitar las autorizaciones de transporte aéreo. Para transportar el material adquirido hasta España, las compañías aéreas debían obtener las autorizaciones correspondientes del gobierno chino, para lo que se exigía una carta expedida por la Embajada al efecto. Aun disponiendo de esta información, no consta documento por parte del IBSALUT que justifique estas negociaciones, que justificarían la selección de empresas que han realizado estos arrendamientos para el transporte del material sanitario.

De la documentación requerida al IBSALUT, principalmente facturas y contrato de formalización del encargo, la Oficina ha extraído las siguientes situaciones:

- 1) No consta la justificación de la contratación de los medios de transporte del material de protección sanitaria. Por ejemplo, de la información obtenida del portal oficial de la CAIB, el día 26 de junio se anuncia la contratación de emergencia de un Airbus 330 para traer material sanitario desde China con una capacidad de carga de 70 toneladas; cabe recordar que el estado alarma finalizó el día 21 de junio, 5 días antes.

No hay constancia documental de que se haya realizado ningún vuelo con transporte de material sanitario con aeronaves del ejército español hacia territorio Balear, y tampoco se informa del origen del material transportado por los aviones del Ejército, si proviene del Ministerio de Sanidad o ha sido contratado por el Govern de la CAIB. Aun así, se ha publicado en medios de comunicación oficial que han llegado aeronaves del ejército para traer material sanitario.

Si bien en algunos encargos sí se ha facilitado el contacto o la justificación para contratar con determinadas empresas, en otros encargos no existe información.

- 2) A través de la documentación obtenida de la PLACE a fecha 23 de junio 2020, se resumen las contrataciones realizadas para el arrendamiento de aeronaves para el transporte de los cargamentos de material sanitario:

núm. Expediente	Adjudicatario	expediente	Importe
SSCC EM 224/20	Ethiopian Airlines Air Cargo	Arrendamiento avión transporte material COVID adquirido en China.	1.455.000,00
SSCC EM 248/20	Globalia Broker Services, SAU	Arrendamiento avión transporte material COVID adquirido en China	1.250.062,13
SSCC EM 265/20	Globalia Broker Services, SAU	Arrendamiento avión transporte material COVID adquirido en China	740.000,00
SSCC EM 279/20	Privilege Style SA	Arrendamiento avión para transporte de material COVID19 adquirido en China	606.000,00
SSCC EM 325/20	Privilege Style SA	Arrendamiento avión para transporte de material COVID19 adquirido en China	248.500,00
SSC EM 223/20	Globalia Broker Services, SAU	Arrendamiento avión transporte material COVID adquirido en China	565.374,16
SSCC PE 192/20	Globalia Broker Services, SAU	Arrendamiento avión para transporte de mercancías para COVID19 adquiridas en China	510.062,13
SSCC EM 220/20	Ningbo T&Q Ligthting Co. Ltd.	Arrendamiento avión transporte material COVID adquirido en China	465.000,00
SSC EM 221/20	Globalia Broker Services, SAU	Arrendamiento avión transporte material COVID adquirido en China	370.000,00
SSCC EM 222/20	Globalia Broker Services, SAU	Arrendamiento avión transporte material COVID adquirido en China	370.000,00
SSCC EM 207/20	Globalia Broker Services, SAU	Avión para transporte material COVID19 provisto por la empresa RAYAN HOLDINGS PTE LID	510.062,13
SSCC EM 309/20	AD AIR CARGO BUSINESS, SA	Arrendamiento avión para transporte de material COVID adquirido en China	132.764,00
SSCC EM 280/20	AD AIR CARGO BUSINESS, SA	Arrendamiento avión para transporte de material COVID adquirido en China	99.114,00
TOTAL			7.321.938,55

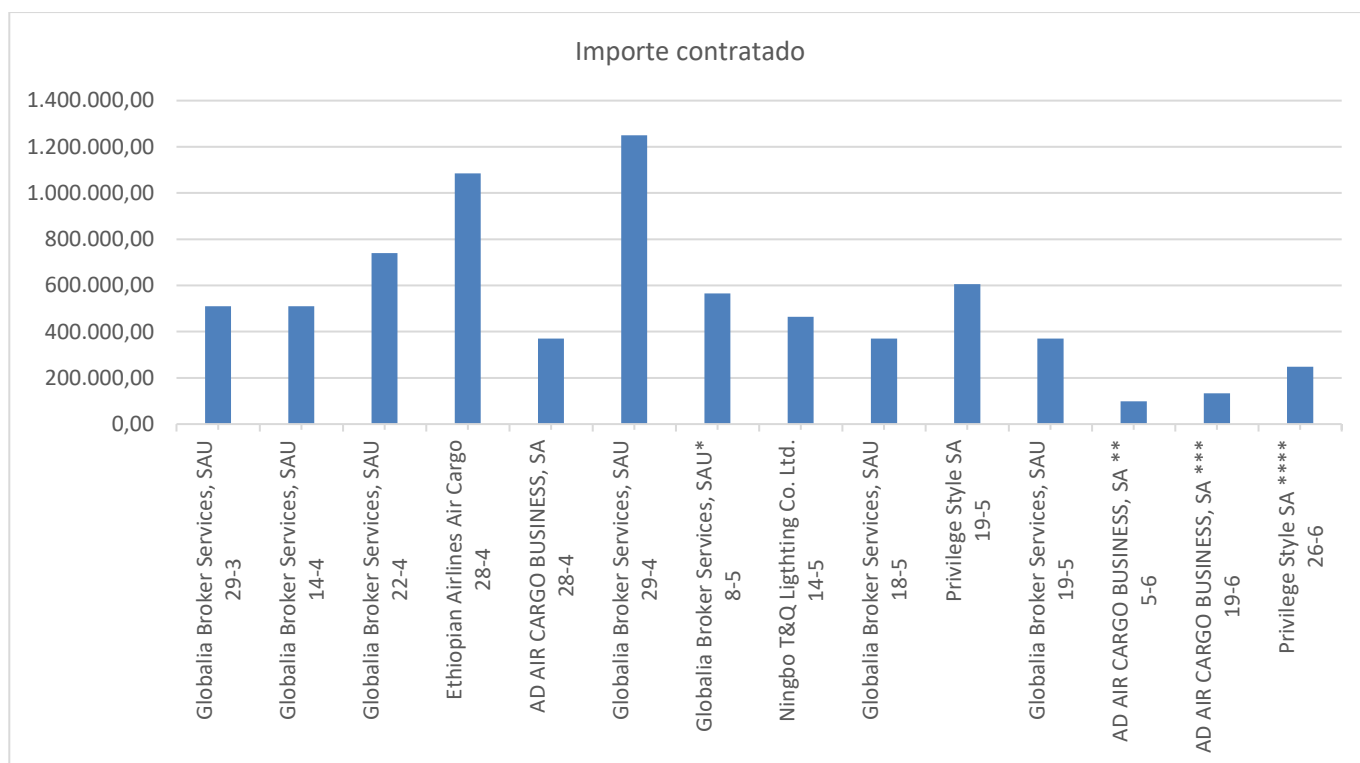
Para poder comprobar la tramitación de estos contratos se han comparado los datos de la PLACE con la documentación presentada por el IBSALUT. Las facturas correspondientes a los medios de transporte presentadas por el IBSALUT son las siguientes:

núm. Factura	Adjudicatario	Fecha de vuelo	Importe
88	Globalia Broker Services, SAU	28/03/2020	510.062,13
90	Globalia Broker Services, SAU	31/03/2020	510.062,13
93	Globalia Broker Services, SAU	18/04/2020	510.062,13
TQC12020419-AC (fecha factura 14/05/2020)	Ningbo T&Q Ligthting Co. Ltd.	20/04/2020 (fecha contrato)	465.000,00
109	Globalia Broker Services, SAU	29/04/2020	370.000,00
110	Globalia Broker Services, SAU	29/04/2020	370.000,00

núm. Factura	Adjudicatario	Fecha de vuelo	Importe
103	Globalia Broker Services, SAU	01/05/2020	510.062,13
105	Globalia Broker Services, SAU	01/05/2020	55.312,03
113	Globalia Broker Services, SAU	02/05/2020	370.000,00
114	Globalia Broker Services, SAU	02/05/2020	370.000,00
20FA0100000371	Ethiopian Airlines Air Cargo	05/05/2020	370.000,00
20FA0100000372	Ethiopian Airlines Air Cargo	11/05/2020	1.085.000,00
127	Globalia Broker Services, SAU	27/05/2020	370.000,00
20FA0100000423	Ethiopian Airlines Air Cargo	29/05/2020	99.114,00
1	Privilege Style SA	29/05/2020	303.000,00
125	Globalia Broker Services, SAU	05/06/2020	370.000,00
1	Privilege Style SA	10/06/2020	303.000,00

A continuación, se expone un cuadro evolutivo de los diferentes precios de los encargos efectuados de acuerdo con la información remitida por el IBSALUT:

* La Oficina no dispone de la fecha del encargo. De acuerdo con la PLACE la fecha de adjudicación es el 8/05/20

** La Oficina no dispone de la fecha del encargo. De acuerdo con la PLACE la fecha de adjudicación es el 19/06/20

*** La Oficina no dispone de la fecha del encargo. De acuerdo con la PLACE la fecha de adjudicación es el 19/06/20

**** La Oficina no dispone de la fecha del encargo. De acuerdo con la PLACE la fecha de adjudicación es el 26/06/20

De acuerdo con las facturas presentadas por el IBSALUT constan 16 facturas para el pago de cada uno de los arrendamientos de aviones (en la documentación entregada por el IBSALUT sólo consta una única factura correspondiente a dos vuelos de la entidad

PRIVILEGE Style SA, la núm. 1 de 22 de mayo, constando los 2 contratos en la documentación remitida, por 303.000 € cada uno). Posteriormente y según la PLACE se ha contratado un tercer vuelo el 26 de junio por emergencia para un transporte aéreo por 248.500 €.

En total constan realizados 15 vuelos, si bien uno de ellos se trata de un arrendamiento combinado. Este transporte combinado se corresponde con las facturas número 103 y 105 presentadas por Globalia Broker Services SAU, de 510.062,13 y 55.312,03 € respectivamente. En un informe justificativo de la necesidad del gasto (Informe 1 RAYAN) se hace referencia a la necesidad de 2 aviones para transportar ese encargo de 50 toneladas.

3.5.1. Análisis de los contratos adjudicados

Se analizan a continuación los contratos con cada una de estas empresas.

3.5.1.1. GLOBALIA BROKER SERVICE SAU

Globalia Broker Services SAU (A28780039) es una empresa del grupo Globalia Corporación Empresarial, SA (A07835077).

En principio hay que poner de manifiesto la falta documentación de los encargos con esta empresa. En la tramitación de los arrendamientos con esta empresa se produce una confusión al analizar la información de la PLACE con las facturas presentadas por la empresa. Sólo figuran 3 contratos, que comprenden 4 trayectos. De la información publicada en la PLACE se han realizado 6, pero a su vez Globalia presenta 11 facturas. En relación con los importes contratados, según la PLACE se han arrendado aviones por un total de 3.805.498,42 € y según las facturas presentadas por Globalia Broker Services al IBSALUT, éstas suman un importe total de 4.315.560,55 €. Hay una diferencia de 510.062,13 € cuya factura es la expedida por Globalia Corporación Empresarial, SA.

Las facturas presentadas por Globalia Broker Service son:

Núm. factura	Concepto	Importe
90	31.03.2020 (ilegible)3150 PVG - PMI	510.062,13
109	29.04.2020 AEA832 PVG - PMI	370.000,00
110	29.04.2020 AEA958 PVG - PMI	370.000,00
88	28.03.2020 VNA3041 PVG - PMI	510.062,13
127	27.05.2020 AEA964 PVG - PMI	370.000,00
93	18.04.2020 VNA3150 PVG - PMI	510.062,13
125	05.06.2020 AEA964 PVG - PMI	370.000,00
113	02.05.2020 AEA832 PVG - PMI	370.000,00
114	02.05.2020 AEA958 PVG - PMI	370.000,00
103	01.05.2020 VDA3162 PVG - PMI	510.062,13
105	01.05.2020 VDA3162 PVG - PMI	55.312,03

TOTAL	4.315.560,55
--------------	---------------------

Ninguna de estas facturas desglosa los conceptos facturados (sólo puede deducirse la fecha del vuelo y el origen (PVG Shanghai) y destino (Palma), pero no el volumen de carga transportada, escalas realizadas, tripulación presente, etc.), por lo que no se pueden relacionar con el pago de los 3 contratos publicados en la PLACE, publicaciones que sólo incluyen el adjudicatario y el precio, sin detallar ruta ni fecha del vuelo.

3.5.1.2. ETHIOPIAN AIRLINES AIR CARGO

Adjudicatario	Importe
Ethiopian Airlines Air Cargo	1.455.000,00
AD AIR CARGO BUSINESS, SA	132.764,00
AD AIR CARGO BUSINESS, SA	99.114,00
	1.686.878,00

La información publicada en la PLACE no coincide fielmente con las facturas presentadas. De la información de la PLACE se anuncia el contrato de “Arrendamiento avión transporte material COVID adquirido en China”, cuando son dos contratos para dos vuelos (días 5 y 6 de mayo), de modo que se ha publicado el anuncio como un arrendamiento cuando el importe incluye dos arrendamientos. Ethiopian Airlines ha presentado 6 facturas, dos se corresponden con los vuelos contratados (Ethiopian Airlines) y el resto son parte del transporte combinado (AD AIR Cargo). No consta en la documentación aportada el documento de formalización del contrato.

Los cuatro transportes combinados, son realizados por la compañía AD AIR CARGO, que es una empresa especializada en vuelos chárter de carga.

concepto facturado	importe	núm. factura
VUELO CHARTER PVG-PMI (05 DE MAYO 2020)	370.000,00	20FA0100000371
VUELO CHARTER PVG-PMI (11 DE MAYO 2020)	1.085.000,00	20FA0100000372
Fact complementaria SERVICIO COMBINADO PVG - PMI 29 MAYO 2020	99.114,00	20FA0100000423
Factura complementaria servicio TTE COMBINADO Aeropuerto en Shenzhen, China 14 JUNIO	4.284,00	20FA0100000442
Factura complementaria servicio TTE COMBINADO Aeropuerto en Shenzhen, China 14 JUNIO	26.485,00	20FA01000004411
Factura complementaria servicio TTE COMBINADO PVG - PMI 5/6 JUNIO	101.995,00	20FA0100000437

El vuelo por el que se facturaron 1.085.000 €, se contrató para el transporte de 90 Tn de material.

3.5.1.3. PRIVILEGE STYLE SA

De acuerdo con el IBSALUT, se ha contratado un arrendamiento de un avión para el transporte del material comprado en China.

núm. Expediente	expediente	Importe
2678	Arrendamiento avión para transporte de material COVID19 adquirido en China	606.000,00
SSCC EM 325/20	Arrendamiento avión para transporte de material COVID19 adquirido en China	248.500,00
		854.500,00

De la información publicada en la PLACE hay dos contratos formalizados.

Por la fecha de realización del requerimiento de información sólo disponemos de la documentación del expediente SSCC EM 279/20. Aunque sea un único expediente se han contratado dos vuelos. Constan en el expediente dos contratos, formalizados el mismo día, uno para el 29 de mayo y otro para el 10 de junio, con un importe de 303.000 € cada uno de los vuelos, total 606.000 €.

Constan dos facturas en la documentación presentada, con el mismo número de factura, núm. 1, con números de registro en la administración diferente; una factura detalla el vuelo y fecha y la otra factura sólo describe "vuelo chárter".

Analizada la documentación aportada por el IBSALUT, no consta el contacto o el responsable intermediador que justifique la contratación con esta compañía, ya que del informe de 19 de mayo, donde se justifica la necesidad de tramitación de emergencia, solo hace referencia a que la empresa dispone de "aviones disponen de las dimensiones de los cargamentos "... sin hacer referencia al conocimiento de la empresa y a los requisitos para ser adjudicatario. En fase de alegaciones se ha informado que esta compañía se puso en contacto con la Administración a través de su comercial para presentar una oferta.

3.5.1.4. NINGBO T&Q LIGHTING CO. LTD.

De acuerdo con la PLACE, se ha contratado un arrendamiento de un avión para el transporte del material comprado en China.

núm. Expediente	expediente	Importe
SSCC EM 220/20	Arrendamiento avión para transporte de material COVID19 adquirido en China	465.000,00

El IBSALUT ha aportado a la Oficina un contrato-factura y un documento donde consta la transferencia realizada a Ningbo. De esta documentación no se puede conocer la fecha de realización del trayecto.

3.5.2. Análisis de costes y precios aplicados

Con el fin de determinar si los precios de los fletes aplicados por las diferentes compañías son ajustados a mercado (requisito exigido por el artículo 102.3 de la Ley 9/2017 de Contratos del Sector Público²²) la Oficina ha analizado diversos informes sobre los costes operacionales de la aviación, llegando a los resultados que se explican a continuación, basados en los costes de la aviación comercial, es decir, teniendo en cuenta una serie de componentes de coste que no se dieron en los vuelos de transporte de material sanitario (tripulación auxiliar, costes de servicios en tierra, costes comerciales y de emisión de billetes, costes de servicios a pasajeros, etc).

Antes de entrar en el análisis, esta Oficina quiere dejar constancia de que se desconoce porqué se utilizaron aeronaves comerciales y no de carga, por qué se eligieron estas compañías en concreto, y si se solicitó al Ejército del Aire la asistencia de aeronaves militares de transporte.

3.5.2.1. Coste de la aviación comercial por horas de vuelo

1) De acuerdo con el ensayo "*Precios de los billetes de las compañías aéreas desde el control de sus costes*"²³ de 8-12-2013, para las compañías aéreas comerciales no regionales, los costes por hora de vuelo se calcularían de la siguiente forma para un avión tipo Airbus A-320, y con una distancia ortodrómica entre los aeropuertos de Palma y Shanghai de 9.999,65 km:

- Costes Queroseno Majors QM: supone el 33% de los costes totales. Según la IATA (2012) -International Air Transport Association-, los valores medios anuales de los principales costes para las aerolíneas han sido desde un 14% en el año 2003 hasta el 33% del 2008.

---

²² "Los órganos de contratación cuidarán de que el precio sea adecuado para el efectivo cumplimiento del contrato mediante la correcta estimación de su importe, atendiendo al precio general de mercado, en el momento de fijar el presupuesto base de licitación y la aplicación, en su caso, de las normas sobre ofertas con valores anormales o desproporcionados".

Y añade en su apartado 4 que "El precio del contrato podrá formularse tanto en términos de precios unitarios referidos a los distintos componentes de la prestación o a las unidades de la misma que se entreguen o ejecuten, como en términos de precios aplicables a tanto alzado a la totalidad o a parte de las prestaciones del contrato".

²³ Presentado por Pablo Torrejón Plaza (Profesor Honorario Universidad Autónoma de Madrid) y María Soledad Celemín Pedroche (Profesor Ayudante Doctor Universidad Autónoma de Madrid) en el XVII congreso de AECA

- El precio de la tonelada de queroseno de aviación era de 235,29 € en marzo de 2020, es decir, 0,23529 € por kg de queroseno.
- D (distancia) = Ruta ortodrómica + 7,5% adicional = $9.999,65 \text{ km} \times (1+0,75) = 10.749,62 \text{ km}$.
- TB (horas bloque) = $0,45 + 0,0012 \times D$ (km), para un reactor de medio radio.
- Según las referencias operacionales para vuelos de corta-media distancia, el consumo de combustible para este tipo de aeronave es de 2.500 kg de combustible por hora bloque volada (TB)

Los cálculos serían:

- TB (horas bloque) = $0,45 + 0,0012 \times 10.749,62 = 13,35$ horas.
- Coste $Q = 13,35 \times 2.500 \times 0,23529 = 7.852,80$ € (33% CTM)
- 100% Costes Totales de 13,35 TB de un A-320 = 23.796,36 €

De acuerdo con estos cálculos, cada vuelo de transporte de material sanitario de ida y vuelta entre Palma y Shanghai costaría 47.592,72 €

Teniendo en cuenta que en 2008 el precio del queroseno estaba en 0,5291 €/kg, lógicamente el porcentaje del coste de combustible sobre el total de costes del vuelo era más alto (33% según IATA) que lo que debiera serlo en marzo de 2020. En 2003, el precio del queroseno se situó en 0,1978 €/kg, es decir, en niveles muy similares a los de marzo de 2020, por lo que el porcentaje del peso del coste de combustible sobre los costes totales debió situarse más cerca de ese 14% que recoge IATA para aquel año. Con esta nueva estructura del coste de una hora de vuelo, los cálculos serían:

- TB (horas bloque) = $0,45 + 0,0012 \times 10.749,62 = 13,35$ horas.
- Coste $Q = 13,35 \times 2.500 \times 0,23529 = 7.852,80$ € (14% CTM)
- 100% Costes Totales de 13,35 TB de un A-320 = **56.091,43 €**

De acuerdo con estos cálculos, cada vuelo de transporte de material sanitario de ida y vuelta entre Palma y Shanghai supondría un coste de **112.182,86 €**

2) Por otra parte, si atendemos al estudio con referencia al año 2015 publicado en <https://greatbustardsflight.blogspot.com/2015/06/calculo-del-coste-operacional-en-29.html>, para calcular los costes de operación totales por salto con el método DOC+I hay que proceder a sumar los siguientes conceptos de coste:

- Coste por combustible.
- Coste por tripulación (Pilotos + Cabina).
- Coste total del mantenimiento de la aeronave.
- Coste total del mantenimiento de los motores.
- Tasas de aterrizaje.

- Depreciación, interés y seguro.

De acuerdo con los datos que se manejan en este estudio, se llega a la tabla siguiente en que se representan los costes operacionales de una aeronave en un vuelo típico con un Block time de 2.167 horas²⁴, es decir, 2 horas y 10 minutos, teniendo en cuenta en la utilización de la aeronave que ésta no va a poder operar durante al menos 5 días al año por sufrir su primera parada de mantenimiento programado (cada 3.000 horas):

Costes por un vuelo típico de 2.167 Block h.		
Elemento	Cantidad	Moneda
Coste del combustible	1641.55	Euros
Coste de tripulación vuelo	1491.26	Euros
Coste tripulación cabina	578.58	Euros
Coste de mantenimiento	850	Euros
Coste de tasas	1000	Euros
depreciación, leasing y otros	3000	Euros
Limpieza	200	Euros
Catering (10€/pax)	1050	Euros
Total	9811.39	Euros

Homogeneizando el coste de combustible con los precios de queroseno de marzo de 2020, el coste de combustible hubiera sido de 1.274,68 €.

Por tanto, teniendo en cuenta según el estudio anterior, un Block time de 13,35 horas de vuelo entre Palma y Shanghai, el coste de cada trayecto hubiera ascendido a 60.443,96 €, por lo que cada vuelo de transporte de material sanitario de ida y vuelta entre Palma y Shanghai hubiera supuesto un coste según este estudio de **120.887,92 €**

3.5.2.2. Coste de la aviación comercial por km recorrido

1) Si atendemos a los indicadores de coste por km recorrido publicados por Rumbo en este enlace <https://visualinfographic.com/es/portfolio-item/cual-es-el-coste-por-kilometro-de-las-aerolineas/>, podemos establecer un coste medio por km según se trate de aerolíneas de bajo coste o no.

Así, para las aerolíneas de bajo coste (entre las que se cita el dato de Ryanair), el coste medio por km recorrido se sitúa en 2,4927 €, mientras que para las compañías más caras, el coste medio se sitúa en 12,14 €. De acuerdo con ello, si extraemos un coste medio entre las dos variables, obtenemos un coste por km de 7,32 €.

²⁴ "Block Hours" son definidas como el tiempo que consume la aeronave en cada ruta o sector desde la suelta de calzos en el aeropuerto de salida hasta la puesta de calzos en el aeropuerto de llegada

Por tanto, cada vuelo de transporte de material sanitario de ida y vuelta entre Palma y Shanghai (distancia ortodrómica total de 19.999,3 km) según estos datos hubiera ascendido a **146.394,88 €**.

2) Por otra parte, de acuerdo con las facturas expedidas por la compañía Globalia Broker Services, SAU, algunos de los vuelos fueron realizados con el modelo de aeronave **Boeing 787**, que se suele utilizar para vuelos de larga distancia (4,650-7,200 millas náuticas (8,610-13,330 km)). Si atendemos al consumo de combustible de este tipo de aeronave (que está en una media de 5,62 kg por km recorrido²⁵), el coste de combustible de cada vuelo de transporte de material sanitario de ida y vuelta entre Palma y Shanghai (distancia ortodrómica total de 19.999,3 km) hubiera ascendido a 26.445,67 €, y suponiendo que el porcentaje del peso del coste de combustible sobre los costes totales debió situarse en el 14% que recoge IATA para el año 2003 (tal como se ha explicado anteriormente), suponiendo que se hubiera utilizado este modelo de aeronave en todos los vuelos, el coste total de cada vuelo de transporte de material sanitario de ida y vuelta entre Palma y Shanghai hubiera ascendido a **188.897,64 €**.

A similar conclusión llegamos si tomamos como referencia el modelo de avión **Airbus A330** (con una capacidad de 70 Tn de carga), con un consumo medio de 6 kg de combustible por km recorrido. Utilizando este dato y suponiendo que su hubiera utilizado este modelo de aeronave en todos los vuelos, el coste total de cada vuelo de transporte de material sanitario de ida y vuelta entre Palma y Shanghai hubiera ascendido a **201.670,08 €**.

La **conclusión** a la que se puede llegar es que, incluso tomando el dato de coste por vuelo más elevado de los expuestos anteriormente (201.670,08 €) para todos los vuelos, y añadiéndole el 6% de beneficio industrial establecido en el artículo 131 del Reglamento General de la LCSP actualmente vigente (RD 1098/2001), el **sobrebeneficio** obtenido por las compañías aéreas según el precio cobrado por los vuelos facturados al IBSALUT (15 vuelos), ascendería a 7.321.938,55 € - 3.025.051,2 € = **4.296.887,35 €**.

En particular es destacable el traslado del material adquirido a AMS efectuado por Ethiopian Airlines Air Cargo, con el tipo de avión Boeing B777F, que es uno de los birreactores más grandes del mundo con una capacidad para transportar más de 500 pasajeros y un alcance desde 9.695 hasta 17.370 km. Este modelo de avión puede llegar a consumir 7,88 kg / km, lo cual nos daría un coste de 7,88 kg/km x 19.999,3 km x 0,23529 €/kg de queroseno / 0,14 = 264.860,04 €. El precio facturado por este vuelo ascendió a 1.085.000,00 €.

²⁵ El consumo de combustible puede consultarse en este enlace:
https://es.qwe.wiki/wiki/Fuel_economy_in_aircraft

Entre el 14 y el 18 de marzo se cancelaron innumerables vuelos con un total de 111 países que imponían restricciones o algún tipo de control adicional a los viajes de ciudadanos provenientes de España.

El 22 de marzo, el Gobierno de España anunció una restricción temporal de los viajes no imprescindibles de terceros países durante 30 días.

Durante todo el mes de marzo, Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea (AENA) gestionó 92.895 vuelos, un 40,7% de menos que en marzo de 2019. En el resto de Europa, la caída media fue de 41,1% algo superior a la española. El lunes 8 de abril de 2020 sólo volaron 280 aviones en el espacio aéreo español, un 95% menos que en 2019. Hay que tener en cuenta que el primer vuelo de material sanitario contratado por el IBSALUT se realizó el día 28 de marzo, el segundo, día 31 de marzo, y el tercero, día 18 de abril.

En estas circunstancias, incluso se planteó la necesidad para las compañías aéreas de disponer de espacios para poder estacionar las aeronaves que no podían realizar sus servicios. Algunos aeropuertos españoles y compañías privadas mostraron su disponibilidad para almacenar los aviones de las aerolíneas, como los Aeropuertos de Teruel, Castellón o Ciudad Real.

Por lo tanto, es lógico pensar que **hubiera sido posible conseguir precios más asequibles para el transporte de las mercancías adquiridas**, teniendo en cuenta la posición estratégica de Baleares en este ámbito y la multitud de compañías que operan en nuestros aeropuertos, y sin necesidad de contratar un intermediario para encontrar las compañías que pudieran hacer el transporte.

3.5.3. Análisis del coste logístico

Los altos costes en las operaciones del transporte aéreo convierten la gestión de este transporte en un aspecto muy sensible dentro del sistema logístico donde una errónea previsión puede tener importantes repercusiones económicas.

El principal inconveniente del transporte aéreo es la limitación de peso y volumen de las mercancías, derivadas de la capacidad de carga total del avión y por las dimensiones de las puertas de las bodegas.

Por ello, el conocimiento del peso y volumen de la mercancía es fundamental a la hora de solicitar un servicio de arrendamiento a una compañía aérea, para que las dimensiones de la aeronave sean acordes con el peso de la mercancía encargada y cumplir así los requisitos exigibles de eficacia, eficiencia y economía, máxime en una situación de crisis sanitaria en este momento coyuntural.

Desde la declaración del estado de alarma se han ido realizando diferentes encargos a proveedores de suministros de material sanitario, y paralelamente se han ido contratando con compañías aéreas el transporte desde el origen de la mercancía hasta la ciudad de Palma.

A continuación, se expone un cuadro que detalla el peso de la mercancía de acuerdo con la información de los DUAS facilitados por el IBSALUT, y el peso autorizado de carga de las compañías aéreas para realizar el transporte del material sanitario:

Proveedor	DUA	PESO BRUTO	Transporte aéreo	Toneladas aeronave contratada
AMS	IM20PMI0000377JV	11.896,00	ENVELOPE	s.d.
AMS	IM20PMI0000378JV	14.397,00	ENVELOPE	s.d.
AMS	IM20PMI0000391ROS	63.621,00	ethiopian member	90
AMS	IM20PMI0000418ROS	9.104,00	R2737BDD/R4347BCW	s.d.
AMS	IM20PMI0000445JV	2.136,00	R3681BCS	s.d.
AMS	IM20PMI0000479ALE	5.460,00	CNS INTERTRANS	s.d.
AMS	IM20PMI0000478ALE	5.976,00	MSC INGY	s.d.
AMS	IM20PMI0000477ALE	5.776,00	CNS INTERTRANS	s.d.
AMS	IM20PMI0000476ALE	5.554,00	CNS INTERTRANS	s.d.
AMS	IM20PMI0000473ALE	5.599,00	CNS INTERTRANS	s.d.
RAYAN	IM20PMI0000346	18.419,00	VOLGA DNEPR	17
RAYAN	IM20PMI0000337ALE	12.032,00	VOLGA DNEPR	17
RAYAN	IM20PMI0000340ALE	14.893,00	VOLGA DNEPR	17
RAYAN	IM20PMI0000380ALE	27.017,00	AIR EUROPA	50
RAYAN	IM20PMI0000361ALE	16.868,00	VOLGA DNEPR	17
RAYAN	IM20PMI0000451ALE	1.304,00	CARGOLUX	50
SHAGHAI FANRUI INDUSTRY CO LTD	IM20PMI0000440ALE	13.814,00	ethiopian airlines	50
SOLUCIONES DE GESTIÓN Y APOYO A EMPRESAS	IM20PMI0000358JV	11.735,00	AIR EUROPA	50
TYRVAL	IM20PMI0000439ALE	10.635,00	GET JET	s.d.
TYRVAL	IM20PMI0000435ALE	15.157,00	NINGBO	s.d.

Si bien se observa que en 5 de los transportes de los que se ha obtenido el dato de la capacidad de carga de la aeronave, se han utilizado aeronaves con una capacidad de carga muy superior a la realmente utilizada, según las alegaciones efectuadas por la Abogacía, las compañías aéreas determinaban los precios del transporte en función de la capacidad en metros cúbicos que puede tener una aeronave (el CBM de la aeronave), no en función de las toneladas que puede transportar. A esta alegación se acompaña el siguiente cuadro con los vuelos efectuados y el tipo de avión utilizado:

PROVEEDOR	COMPAÑÍA	AVIÓN	FECHA VUELO	FACTURA	IMPORTE
RAYAN	GLOBALIA (volga)	IL-76TD-90VD	28/03/2020	88	510.062,13 €
RAYAN	GLOBALIA (volga)	IL-76TD-90VD	06/04/2020 (según factura: 31/03/20)	90	510.062,13 €
RAYAN	GLOBALIA (volga)	IL-76TD-90VD	18/04/2020	93	510.062,13 €

PROVEEDOR	COMPAÑÍA	AVIÓN	FECHA VUELO	FACTURA	IMPORTE
RAYAN	GLOBALIA (volga)	IL-76TD-90VD	04/05/2020 (según factura: 1/05/20)	105	510.062,13 €
RAYAN	GLOBALIA (volga)	Penalización retraso 4º vuelo	18/04/2020	103	55.312,03 €
RAYAN	GLOBALIA (Air Europa)	B787/900	13/05/2020 (según factura 29/04/20)	109	370.000 €
RAYAN	GLOBALIA (Air Europa)	B787/900	14/05/2020 (según factura 29/04/20)	110	370.000 €
RAYAN	GLOBALIA (Air Europa)	B789	27/05/2020	127	370.000 €
FANRUI	GLOBALIA (Air Europa)	B787/900	15/05/2020 (según factura: 2/05/20)	113	370.000 €
FANRUI	GLOBALIA (Air Europa)	B787/900	16/05/2020 (según factura 29/04/20)	110	370.000 €
FANRUI	AIR CARGO	transporte combinado	10/06/2020 (según factura 2/05/20)	114	101.995 €
HARDRODT	GLOBALIA (Air Europa)	B789	06/06/2020 (según factura 5/06/20)	125	370.000 €
AMS	Air Cargo	B777F	15/05/2020 (según factura 11/05/20)	372	1.085.000 €
AMS	Air Cargo	transporte combinado	29/05/2020	423	99.114 €
AMS	Air Cargo (Evelop)	A330-300	08/05/2020 (según factura 5/05/20)	371	370.000 €
AMS	Air Cargo	transporte combinado	10/06/2020	442-443	30.769 €
Tyrval	Ningbo T&Q Lighting CO	B777/300	16/05/2020	I2020419-AC	465.000 €
Tyrval	PRIVILEGE	B777-200ER	29/05/2020	1 - 15801414	303.000 €
Tyrval	PRIVILEGE	A330	10/06/2020	VA -20-06009 +ANTIC IPO	400.000 €
TOTAL					7.170.438,55 €

3.6. Contratos de asesoría y gestión o intermediación.

Como se sabe, la política de la República Popular China se apoya en una estructura de poder que comprende tres ámbitos fundamentales: el Partido, el Ejército y el estado. El marco legal mercantil actual en China aún está en una fase de desarrollo. Hay vacíos y ambigüedades en la legislación, las políticas cambian bastante rápido y sin previo aviso, y los cambios no son siempre los que cabría esperar.

De acuerdo con el contacto mantenido con la Embajada de España en China, y con el fin de evitar la producción de material sin cumplir los estándares de calidad, el gobierno chino aprobó dos normas los días 1 y 26 de abril de 2020. Además, para ayudar en la lucha global contra la pandemia, el gobierno chino indicó a las empresas que tenían que dar prioridad a los pedidos destinados a los sistemas públicos de salud de los países, dejando en un segundo nivel las operaciones puramente comerciales que llegasen desde las empresas y otras organizaciones privadas. En el caso de compras por las administraciones territoriales (las Comunidades Autónomas), las empresas chinas necesitaban la confirmación de que el material que vendían a las empresas intermediarias que actuaban en nombre de las entidades territoriales estaba destinado a lucha contra la pandemia en España y no tenía un fin comercial, para lo que se podía utilizar una carta emitida por la Embajada de España en China que era presentada por la empresa intermediaria al fabricante chino para que éste entregase el producto comprado.

Para poder importar productos desde China, en primer lugar, hay que inscribirse en el registro oficial de importadores que, dependiendo del país, será uno distinto. En el caso de España es el Registro Especial de Operadores de Comercio Exterior (REOCE). Es el primer paso, previo y necesario, para recibir posteriormente la autorización para iniciar este tipo de transacciones internacionales, para lo que habrá de estar inscrito bien como persona física o jurídica. Aun así, es necesario contar con el servicio de un agente de aduanas, ya que no se puede hacer una declaración de aduanas personalmente, por lo que es necesario contratar a una persona cuya función y formación le permite ejercer de agente (fundamentalmente, la certificación de operador económico autorizado expedida por la dependencia de aduanas).

Además hay otros trámites documentales necesarios, básicamente aduaneros:

- **Despacho aduanero:** Se trata de un documento fundamental, cumplimentado por el exportador, el importador, el agente aduanero que actúa de intermediario y las autoridades e instituciones de los países de salida y destino. El despacho aduanero debe contener el régimen aduanero en el que se sitúan las mercancías, los datos para el cobro de impuestos, el origen, peso y volumen de las mercancías, y los datos de todos los comerciantes implicados.

- **Factura comercial:** Siempre que las mercancías superen en valor los 300 dólares (algo que, en el comercio internacional, es lo habitual).
- Un documento que acredite el **valor en aduana** de las mercancías, es decir, el precio pagado en la aduana de salida.

Por las particularidades del mercado chino, el papel desempeñado por la Embajada y las Oficinas Comerciales de España en China ha sido muy relevante dado que China produce un alto porcentaje del material sanitario mundial. El apoyo de la Embajada de España en China al Ministerio de Sanidad ha incluido el diseño del sistema logístico de compra y entrega del material sanitario en ese país, en base a las necesidades y peticiones de material que el Ministerio transmitía a la Embajada.

Para que las compras del material se realizasen con las máximas garantías, la Embajada española solicitó al Ministerio de Comercio Chino una relación de empresas de confianza que pudieran fabricar dicho material. De este listado de empresas, el Ministerio de Sanidad ha cerrado operaciones con 6 empresas chinas exportadoras de material sanitario. Estas operaciones incluían 12 tipos distintos de material sanitario (mascarillas de distinto tipo, monos de protección, guantes, gafas, respiradores, etc.), por un importe aproximado de 158 millones de dólares.

Visto lo anterior, realizar una transacción comercial con China en esos momentos, y además hacerlo sin intermediarios, constituía una tramitación bizantina²⁶.

3.6.1. Servicios de intermediación

Normativa de la Intermediación. Las principales fuentes normativas vigentes en España de los contratos de intermediación comercial son los propios contratos de intermediación,

---

²⁶ Algunos ejemplos extraídos de la prensa de lo que ha sucedido en los contratos de suministros sin intermediador:

- El fabricante Chino aportó mediante correo electrónico documentación que justificaba que disponía de marcado CE y con certificados. La Oficina de Aduanas los comprobó y afirmó que eran **certificados de calidad de las mercancías de China no válidos (un caso en Portugal)**.
- Se han recibido muestras y se han probado. Una vez se abre el contenedor, la mercancía no era la misma, la **mercancía de China no concuerda con la descripción (mascarillas defectuosas, o test de fiabilidad inferior a la acordada)**.
- Se realizó el pedido acordando todos los detalles, y el fabricante aceptó hacer el pedido. Una vez realizado el pago o el anticipo, resulta que la fábrica en China no es capaz de llevar a cabo el pedido tal y como se acordó en un principio. **el proveedor chino recibe el anticipo y no quiere realizar el pedido o la fábrica china modifica las condiciones del pedido.**

el Código de Comercio, la Ley 12/1992 de 27 de mayo y el Real Decreto 1438/1985. En un claro reflejo de la importancia de la autonomía de la voluntad en el ámbito mercantil, la principal fuente normativa de los contratos de intermediación son las cláusulas de los propios contratos de intermediación concertados entre las partes.

La figura del intermediador. Al contratar mediante un intermediador conocedor del mercado chino (que cobran un porcentaje de comisión sobre el precio final del contrato (factura)), se obtiene cierta garantía de qué fábrica es capaz de fabricar productos de calidad certificada al precio más económico posible. Por otra parte, los contratos de intermediación comercial gozan de libertad de forma y tienen como origen la promoción de negocios ajenos por parte del intermediario, sin asumir los riesgos (impagados u otros incumplimientos de contrato) que puedan generarse en la operación comercial resultante de su intervención, es decir, el intermediador no se hace responsable de los “inconvenientes” que puedan surgir. No obstante, dada la situación en la que se encontraba el mercado chino de material sanitario, no se puede descartar la eficacia que ha supuesto la utilización de esta figura en la búsqueda de suministradores, sin perjuicio de lo indicado en el apartado 3.4.2.2. sobre la participación de la embajada española en China y del apartado 4 de Conclusiones y Recomendaciones.

Sólo en los encargos realizados a RAYAN HOLDINGS se justifica el origen del contacto con el intermediador elegido.

De acuerdo con la “Memoria Resumen” presentada por el IBSALUT, una vez se decidió comprar directamente el material sanitario a suministradores chinos, fue necesario contratar los servicios de intermediación.

1. El 17 de marzo de 2020 se contactó con la abogada **Wei Wei Jiang**, asociada al Bufete Lafuente Abogados, para que hiciera de intermediaria con la comunidad China para la compra del material. Esta abogada intermedió con el comerciante chino Peihjo Wu, ubicado en Shanghai que proporcionaría el material a través de la empresa **Rayan Holdings Pte Ltd**. De acuerdo con la documentación presentada por el IBSALUT se negociaron 4 cargamentos, de 17 toneladas, que saldrían de China mediante el arrendamiento de un avión ruso contratado a través de **Globalia**.

La Oficina no dispone de los antecedentes de la negociación del IBSALUT con esta intermediaria, donde consten fijados los términos del contrato, la selección de la empresa proveedora del material de protección sanitaria o de la empresa para realizar el transporte aéreo de la mercancía; la Oficina tampoco dispone del informe que justifique la contratación de esta intermediaria para negociar con una compañía aérea, con sede social en Mallorca, para realizar el transporte. Sin embargo, en las alegaciones presentadas se informa que esta abogada asesoró al IBSALUT e hizo de intermediaria en los seis encargos efectuados a la empresa Rayan Holdings y ha presentado un total de 6 facturas, las 4 primeras representan un 1,5% del precio de la mercancía y del vuelo y las dos últimas representan un 1,5% sólo de la mercancía, ya que el IBSALUT aprovechó el conocimiento obtenido en las 4 primeras transacciones

gracias a esta abogada para contratar directamente los aviones. También se informa que fueron varios los despachos de abogados que se ofrecieron a asesorar y hacer de intermediarios para el Servicio de Salud y que en algunos casos las comisiones solicitadas llegaban a un 6% y ni siquiera se trataba de despachos que contaran con abogados chinos ni con relación comercial con China.

Hay que decir, sin embargo, que Globalia ya había contratado anteriormente con la Administración balear y así aparece en la PLACE (contratos 2019/728 y 397/2017).

En la memoria explicativa aportada por el IBSALUT se detalla que el importe de la comisión es del 1,5% del precio de los 4 cargamentos, incluidas las revisiones de los contratos y las gestiones con las compañías aéreas. El importe total de los 4 cargamentos ha sido de 8.299.253,67 € y el coste del arrendamiento de las aeronaves para el transporte del material suministrado por Rayan Holding asciende a 2.835.560,55 €. El 1,5% de este importe es de 167.022,21 €. De acuerdo con la información publicada en la PLACE, constan 4 contratos con la Sra. Wei por un importe total de 170.167,16 €.

A continuación, se exponen cronológicamente los cargamentos contratados a través de la Sra. Wei con la empresa Rayan Holding a través de Globalia:

- a) El día 27 de marzo salió el primer cargamento que llegó a Baleares el 30 de marzo. La factura del avión de la compañía VOLGA DNPR, contratada por la empresa Globalia Broker Service SAU, por un importe de 510.062,13 €. El cargamento eran 17 toneladas desde Shanghai con los siguientes materiales:

Descripción	Cantidad	Precio unitario	TOTAL
Mascarillas quirúrgicas	300.000	0,509	152.700
Mascarillas FFP2	40.000	1,907	76.280
Buzos	30.000	18,278	548.340
Gafas de protección	10.000	1,59	15.890
Total			793.210

- b) El día 6 de abril salió el segundo cargamento que llegó a Palma de Mallorca el 8 de abril. La compañía contratada por Globalia Broker Service SAU fue VOLGA dnpr por un importe de 510.062,13 €. El cargamento desde Shanghai con los siguientes materiales, aunque no se detalla el peso del material:

Descripción	Cantidad	Precio unitario	TOTAL
Buzos	30.000	22,623	678.690
Guantes	1.000.000	0,067	67.000
Total			745.690

- c) El día 18 de abril salió el tercer cargamento que llegó a Palma de Mallorca el 20 de abril. La compañía contratada por Globalia Broker Service SAU fue VOLGA DNPR por

un importe de 510.062,13 €. El cargamento desde Shanghai con los siguientes materiales, aunque no se detalla el peso del material:

Descripción	Cantidad	Precio unitario	TOTAL
Mascarillas quirúrgicas	300.000	0,47	141.000
Mascarillas FFP2	40.000	1,854	74.160
Gafas de protección integral	100.000	2,92	292.000
Guantes	1.500.000	0,143	214.500
Total			721.660

d) El día 1 de mayo salió el último cargamento que llegó a Palma de Mallorca el 4 de mayo. La compañía contratada por Globalia Broker Service SAU fue VOLGA DNPR por un importe de 565.374,16 €, que incluye una penalización por cambio del vuelo contratado (según las alegaciones, esta penalización se debió a un retraso imputable al IBSALUT). El cargamento desde Shanghai incluía los siguientes materiales con un peso de 17 toneladas:

Descripción	Cantidad	Precio unitario	TOTAL
Gafas de protección ocular	10.000	2,69	26.900
Gafas de protección integral	60.000	3,472	208.320
Guantes	1.500.000	0,179	268.720
Total			503.720

En paralelo a estos 4 cargamentos se hicieron dos encargos al mismo proveedor en el mes de abril, aunque no se detallan las fechas exactas, ni tampoco se especifica si la Sra. Wei intermedió en la negociación, pero se explica en las alegaciones que sólo intervino en la compra del material pero no en el transporte. El primero de 100.000 unidades de buzos a 23,96 €, con un total de 2.396.000 €. Para ello se contrató un avión de Air Europa por un importe de 370.000 €. El segundo de estos encargos, fueron 5.000.000 de mascarillas quirúrgicas a 0,529 € la unidad, con un total de 2.645.000 €. Para ello se contrató un avión de Air Europa por un importe de 370.000 €.

La compañía VOLGA ha realizado los transportes tanto contratada por Globalia como por Air Europa, pero si la empresa que contrata es Globalia Broker Service el precio es de 510.062,13 € y si contrata Air Europa el precio es de 370.000 €. De acuerdo con el escrito de alegaciones de la Abogacía, esta diferencia de precio se encuentra en la urgencia reclamada para el transporte.

2. De acuerdo con la memoria explicativa se contactó también con Jennifer Zhang, especialista en turismo chino, que **de manera gratuita y altruista** intermedió con la empresa **Shanghai Fanrui**.

De acuerdo con las alegaciones, el contacto de Jennifer Zhang llegó a través de la Conselleria de Modelo Económico, Turismo y Trabajo y colaboró con el IBSALUT de forma totalmente altruista.

La Sra. Zhang es la fundadora y CEO de AsialinkSpain, empresa de consultoría especializada en la generación de negocios e inversiones para empresas chinas y españolas, y en prestación de servicios de asesoramiento y desarrollo de estrategias de mercado en el sector del “travel” y turismo chino en España. Además, Zhang es la presidenta de China Club, una asociación que favorece la integración social de los empresarios chinos en España.

La Sra. Zhang intermedió para el suministro, según los datos extraídos de la memoria explicativa, del siguiente material (la memoria no especifica si fueron uno o dos cargamentos de material, pero sí se especifica que se contrataron dos vuelos, por lo que se deduce que han sido dos encargos ya que se contrataron dos aviones de Air Europa por un importe de 370.000 € cada uno).

Descripción	Cantidad	Precio unitario en €	TOTAL en €
Gafas de protección	60.000	5,6	336.000
Guantes	6.000.000	0,18	1.080.000
Mascarillas quirúrgicas	5.000.000	0,34	1.700.000
Mascarillas FFP2	60.480	1,9	114.912
Total			3.230.912

A raíz de un cambio en la normativa china, se tuvieron que devolver a fábrica los guantes suministrados.

Hartrodt Shanghai Solutions Co Ltd, también se contrató a través de la Sra. **Jennifer Zhang**. Se contrató simultáneamente un avión de Air Europa por un importe de 370.000 €. La entrega estaba prevista para el 6 de junio.

Descripción	Cantidad	Precio unitario en €	TOTAL en €
Mascarillas quirúrgicas	5.500.000	0,34	1.870.000
Total			1.870.000

3. **Francisco Calatayud**. La memoria confirma que el tercer intermediario de las compras a China ha sido Francisco Calatayud. El Sr. Calatayud tiene una empresa de equipamiento hotelero y reside en Shanghai. Ha intermediado entre el IBSALUT y la empresa **Asia Manufacturer Supply Limited (AMS)**, aunque el escrito de alegaciones de la Abogacía afirma que es el propietario de esta empresa. La memoria no hace referencia a un posible contrato con el Sr. Calatayud, ni consta documentación que soporte el objeto de las negociaciones ni consta ninguna referencia al pago de algún importe por este servicio. No obstante, se informa en las alegaciones que se trata de un intermediario pero también de un proveedor. No se

le pagó nada como intermediario, sólo se le abonaron las compras de material sanitario efectuado a su empresa AMS.

A fecha de 21 de junio de 2020 se habían realizado 4 encargos a esta empresa, su detalle ya mencionado en el apartado 3.4.1.1., en base a la documentación presentada por el IBSALUT, por un valor total de 9.593.801,20 €.

Según su perfil en LinkedIn, el Sr. Francisco Calatayud trabaja para Iberostar Shanghai, como director de compras.

4. **Compras sin intermediario.** El resto de compras no han requerido la negociación de un intermediario, o no consta en ellas documentación sobre posibles negociaciones llevadas a cabo con personas intermediarias.

3.6.2. Servicios de gestión administrativa

De acuerdo con los contratos publicados en la PLACE se han contratado las siguientes empresas para **los servicios de gestión necesarios para la adquisición y trámites aduaneros de pedidos material sanitario COVID19:**

1. Se han realizado 6 contratos con la empresa LANTIMAR SL para la gestión de los trámites aduaneros.

Se trata de una sociedad con NIF español (B07527823), y con domicilio Social en Calle Porto Pi 8, 6º C, Edificio Reina Constanza 07012, Palma

- Su objeto Social la prestación de todo tipo de servicios a buques, tales como la consignación de buques y la actividad de transitario de mercancías, el remolque portuario y despacho de aduanas; el atraque, amarre y desamarre de buques, el suministro a buques de agua, combustibles, energía eléctrica
- Actividad CNAE: 5229 - Actividades anexas al transporte
- Cargos directivos - Adm. Único y apoderado: Beatriz orejudo Cotoner
- Ingresos: 3.000.000 – 50.000.000 €
- Núm. de empleados 10
- Antigüedad: 18/04/1991

Expediente	Título del expediente	Importe
SSCC EM 392/20	Servicios de gestión necesarios para adquisición y trámites aduaneros de pedidos de material sanitario COVID	44.801,70
SSCC EM 347/20	Servicios de gestión necesarios para adquisición y trámites aduaneros de pedidos de material sanitario COVID	31.303,33

Expediente	Título del expediente	Importe
SSCC EM 293/20	Servicios de gestión necesarios para adquisición y trámites aduaneros de pedidos de material sanitario COVID	7.671,52
SSCC EM 281/20	Servicios de trámites de gestión necesarios para la adquisición y trámites aduaneros de pedidos de material sanitario a China	19.801,41
SSCC EM 246/20	Servicios de gestión necesarios para adquisición y trámites aduaneros de pedidos de material sanitario COVID	9.474,48
SSCC EM 227/20	Servicios de trámites de gestión necesarios para la adquisición y trámites aduaneros del pedido de material sanitario a la empresa SOLUCIONES DE GESTION Y APOYO A EMPRESAS SL	3.589,66

2. El Ibsalut también ha contratado a la empresa **Soluciones y Gestión de Apoyo a empresas SL** para la gestión de los trámites aduaneros.

Expediente	Título del expediente	Importe
SSCC EM 310/20	Servicios de gestión necesarios para adquisición y trámites aduaneros de pedidos de material sanitario COVID	56.715,24

En relación con este último servicio, según las alegaciones presentadas por la Abogacía, el avión con el material importado internacionalmente aterrizó primeramente en Madrid. Una vez allí se hizo un traspaso de mercancía hacia otro avión con trayecto MAD- PMI. La gestión aduanera se refiere a la SALIDA del material, en este caso a PMI por parte de Lantimar.

3.7. Contratos de publicidad

La declaración del estado de alarma amplió el contenido de la información a suministrar a la población. El artículo 19 del RD 463/2020 estableció con total rotundidad que “**Los medios de comunicación social de titularidad pública y privada quedan obligados a la inserción de mensajes, anuncios y comunicaciones que las autoridades competentes delegadas, así como las administraciones autonómicas y locales, consideren necesario emitir**”.

Como consecuencia de esta declaración, el Gobierno de las Illes Balears consideró necesario mantener permanentemente informada a la población, en relación con los riesgos de la epidemia y cómo prevenir los contagios, así como la información urgente relacionada con las consecuencias de la declaración del estado de alarma, de acuerdo con el artículo 3 de la Ley 13/2010, de 9 de diciembre, de publicidad institucional de las Illes Balears, y en concreto las letras c) “*Dar a conocer las políticas, programas, servicios y actuaciones públicas*” y h) “*Anunciar medidas preventivas de riesgos o que contribuyan a eliminar daños de cualquier tipo para la salud de las personas o para el patrimonio natural*”.

El objetivo era informar diariamente a la población y evitar la propagación de noticias falsas sobre cuestiones, entre otras, como las siguientes:

- e) Información sanitaria (teléfonos, horarios, disponibilidad de servicio...)
- f) Información laboral (empresarios, trabajadores, pensionistas...)
- g) Información de transportes (desplazamientos permitidos, autorizaciones...)
- h) ...

El 27 de marzo de 2020 la consellera de Presidencia, Cultura e Igualdad dictó una resolución que disponía la tramitación de emergencia en la contratación de difusión a través de los diferentes medios de comunicación de los mensajes y comunicaciones del Govern de las Illes Balears con motivo de la pandemia ocasionada por el COVID19.

Los contratos tramitados por el procedimiento de emergencia para la difusión de la información relacionada con la crisis sanitaria provocada por el COVID19 son los siguientes:

Adjudicatario	Título del expediente	Importe
Malla, SA	Tramitació emergència: contracte de difusió publicitària amb Malla, SA per a la inserció en suports exteriors (opis i espai publicitari de la part posterior dels autobusos) de la informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi de la COVID-19	109.079,08
Hora Nova, SA	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports Ultima Hora i UltimaHora.es per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	87.200,00
Sociedad Española de Radiodifusión, SLU	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports Radio Ibiza, Radio Menorca, Radio Mallorca i Cadena SER, per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	52.800,00
Radio Popular, SA	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports COPE Ibiza, COPE Menorca i COPE Mallorca per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	42.900,00
Editora Balear, SA	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports Diario de Mallorca i DiariodeMallorca.es per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	41.550,00
Ediciones Jemma, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports Mallorca Daily Bulletin, MallorcaDailyBulletin.com, Mallorca Magazin i MallorcaMagazin.com per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	35.700,00
Canal 4 Televisión de Baleares SLU	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports Canal 4 i Canal4Diario.com per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	32.370,00
Diario de Ibiza, SA	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports Diario de Ibiza i Diariodelbiza.es per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	29.000,00
Periódico de Ibiza y Formentera SLU	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports Periódico de Ibiza y Formentera i Periodicodelbiza.es per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	23.850,00
Editorial Menorca, SA	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports Menorca Es Diari i Menorca.Info per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	23.200,00
Uniprex, SA	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports Onda Cero Baleares, Onda Cero Ibiza, Onda Cero Menorca i Onda Cero Mallorca per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	22.250,00
Edicions Periòdiques Ara Balears, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports Ara Balears i AraBalears.cat per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	21.000,00
Televisió	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Televisió d'Eivissa i	19.900,00

Adjudicatario	Títol del expediente	Importe
d'Eivissa i Formentera, SA	Formentera per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	
Juan Pablo Blanco Abadía	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports Balears sin Fronteras i BalearsinFronteras.com per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	19.520,00
Canal 4 Televisión de Baleares SLU	Tramitació d'emergència: inserció de publicitat institucional en el suport Canal 4, SLU per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19.	18.200,00
Hora Nova, SA	Tramitació emergència: inserció de publicitat institucional en els suports Ultima Hora i UltimaHora.es per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	18.200,00
Sociedad Española de Radiodifusión, SLU	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports Radio Ibiza, Radio Menorca, Radio Mallorca, Cadena SER, Los 40, Los 40 Classic i Dial Mallorca per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	18.200,00
Editorial Menorca	EMG22 2020 1964	18.100,00
Radio Popular, SA	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports COPE Ibiza, COPE Menorca, COPE Mallorca, Rock Ibiza, Rock Menorca, Rock Mallorca, Cadena 100 Ibiza, Cadena 100 Menorca i Cadena 100 Palma per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	14.700,00
Uniprex, SA	EMG22 2020 1966	14.600,00
Editora Balear, SA	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports Diario de Mallorca i DiariodeMallorca.es, per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	12.300,00
Unidad Editorial Ediciones Locales, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports El Mundo i ElMundo.es per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	12.200,00
Unidad Editorial Ediciones Locales, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport El Mundo per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	12.100,00
KBA, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport esRadio per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	9.550,00
Marmi 2015, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport MallorcaDiario.com per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	7.340,00
TALLER DE RUIDOFONIA MOL, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports COPE Ibiza, COPE Menorca i COPE Mallorca per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	7.100,00
Associació Ona Mediterrània	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport DBalears per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	4.630,00
Aljunibe, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Salut i Força per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	4.130,00
Ediciones Jemma, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Sóller per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	3.050,00
COPE Ibiza y Formentera Taller de Ruidofonia Mol, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en els suports COPE Ibiza, COPE Menorca, COPE Mallorca, Rock Ibiza, Rock Menorca, Rock Mallorca, Cadena 100 Ibiza, Cadena 100 Menorca i Cadena 100 Palma per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	3.000,00
Associació Cultural Veu de Sóller	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Veu de Sóller per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	2.800,00
Crónica Balear, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Cronicabalear.es per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	1.830,00
La Pitusa de Internet, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Noudiari.es per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi	1.830,00

Adjudicatario	Títol del expediente	Importe
	del COVID-19	
Jorge Ribera Tomás	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport MenorcaalDia.com per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	1.680,00
Setmanaris i Revistes, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport El Iris per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	1.370,00
Associació Cultural Dijous d'Inca	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Dijous per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	800,00
Associació Arròs amb Salseta	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Arròs amb Salseta per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	680,00
Informacions Llevant, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport 7 Setmanari per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	620,00
Associació Cultural N'Alí	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport N'Alí per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	610,00
Associació Cultural Setmanari Felanitx	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Setmanari Felanitx per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	600,00
Cent per Cent Manacor, CB	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Cent per Cent per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	500,00
Prensa Independent, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Manacor Comarcal per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	500,00
Associació Cultural d'Alaior	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport S'Ull de Sol per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	490,00
Comtwo, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Mallorcaconfidencial.com per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	380,00
David Pérez Tomás	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Gastronomicament.cat per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	380,00
Miquel Pol Alorda	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport FiresiFestesdeMallorca.com per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	380,00
Mira per on, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Primiciaweb.es per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	380,00
Rooster Communication, SL	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport EconomiadeMallorca.com per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	380,00
Turismo 2007 SL, Editora Cala Millor 7	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Cala Millor 7 per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	270,00
Associació Cultural Bona Pau de Montuïri	Tramitació emergència: inserció publicitat institucional en el suport Bona Pau per difondre-hi informació del Govern de les Illes Balears relacionada amb la crisi generada pel contagi del COVID-19	200,00
Total		754.399,08

Hay que hacer constar que muchas de las empresas adjudicatarias de estos contratos son también receptoras de subvenciones, tal como se indica en el apartado 3.11 de este informe.

3.8. Contratos diferentes al suministro de material de protección sanitaria contratados por vía de emergencia

Para declarar la tramitación de emergencia es necesaria una actuación de manera inmediata que justifica la ausencia de los trámites formales y controles que exige cualquier expediente de contratación.

Al recurrir a la tramitación de emergencia se evitan los trámites burocráticos administrativos y se suprimen los controles ordinarios. En el caso de tramitar por emergencia contratos que no encajan en los supuestos reales de emergencia se conculcan los principios de la contratación pública, pudiendo incurrir en un contrato nulo de pleno derecho de acuerdo con el artículo 39.1 LCSP, según el cual *son causas de nulidad de derecho administrativo las indicadas en el artículo 47 de la Ley 39/2015*. El artículo 47, en el punto 1. e) se refiere a *los actos dictados prescindiendo total y absolutamente del procedimiento legalmente establecido (...)*. Y las consecuencias se recogen en el artículo 42.1 de la LCSP, *la declaración de nulidad de los actos preparatorios del contrato o de la adjudicación, cuando sea firme, llevará en todo caso consigo la del mismo contrato, que entrará en fase de liquidación, debiendo restituirse las partes recíprocamente las cosas que hubiesen recibido en virtud del mismo y si esto no fuese posible se devolverá su valor. La parte que resulte culpable deberá indemnizar a la contraria de los daños y perjuicios que haya sufrido*.

Tal como se ha comentado en los antecedentes, tanto el artículo 1 del Decreto Ley 4/2020, como lo dispuesto en el apartado III.1. de la guía número 4, la emergencia sólo se aplicará para medidas destinadas, directa o indirectamente a la protección del COVID 19.

A continuación, se ponen de manifiesto los siguientes contratos tramitados por entidades del sector público autonómico, por vía de **emergencia**, desde la declaración del estado de alarma declarado por RD 463/2020, sin aparente relación con la crisis sanitaria derivada del COVID 19:

núm. Expediente	Adjudicatario	expediente	OBJETO	Importe	Órgano de Contratación
EMG22 2020/2756	CECOSA Supermercados, SLU	suministro de tarjetas nominativas de prepago para la adquisición de productos de alimentación y de primera necesidad	Suministros	100.000,00	Consejería de Asuntos Sociales y Deportes
EMG22 2020/1641	Arrels i Ales Mallorca, SL	servicio de ayuda a domicilio en el municipio de Manacor para personas en situación de Dependencia, para hacer frente a la crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19	Servicios	83.850,00	Consejería de Asuntos Sociales y Deportes
EMG22 2020/1642	Nuria García González	servicio de ayuda a domicilio en el municipio de Palma para personas en situación de Dependencia, para hacer frente a la crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19	Servicios	83.850,00	Consejería de Asuntos Sociales y Deportes
EM0162020	ONA I MAR	Obras de reparación de la avería en la zona de	Obras	60.000,00	Agencia

núm. Expediente	Adjudicatario	expediente	OBJETO	Importe	Órgano de Contratación
	SERVEIS MARITIMS; S.L	rompientes del emisario submarino de Mahón-Castell			Balear del Agua y de la Calidad Ambiental
EM0212020	FACSA	Obras de reparación del transformador de la EDAR de Playa de Muro	Obras	53.719,01	Agencia Balear del Agua y de la Calidad Ambiental
EMG22 2020/2338	Fundació Universitat Empresa (FUEIB)	Servicio de investigación sobre la prostitución; la trata de mujeres y la explotación sexual infantil y adolescente (ESIA) en la Comunidad Autónoma de las Illes Balears	Servicios	46.343,00	Instituto Balear de la Mujer
EM0222020	ELECNOR; S.A.	Obras de reparación de la acometida eléctrica que conecta la EBAR de San Ferran con la EDAR de Formentera	Obras	20.661,16	Agencia Balear del Agua y de la Calidad Ambiental
EMG22 2020/3819	Fundació Anar	Servicio de divulgación, desarrollo y ejecución del Chat de la Fundación Anar en Redes para dar apoyo a la población infantil y adolescente en situación de maltrato o abuso de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears a causa del COVID-19		7.500,00	Consejería de Asuntos Sociales y Deportes
EMG22 2020/2128	DUALIA TELETRAD UCCIONES S.L.	Servicio de teletraducción destinado a los centros de atención a víctimas de violencia de género de las Illes Balears del 15 de abril de 2020 al 14 de octubre de 2020.	Servicios	4.693,95	Instituto Balear de la Mujer
HUSE 47/20 EM	ANDAMIOS ROSBALLE ; S.L	Alquiler de andamiaje para la nueva red de impulsión y retorno de agua caliente sanitaria en Virgen de la Salud	Servicios	3.060,00	SSCC
HUSE 39/20 EM	FELIPE LLABRÉS FERRER	Servicio estudio Seguridad y salud para la nueva red de impulsión y retorno de agua caliente sanitaria en Virgen de la Salud	Servicios	1.299,32	SSCC
TOTAL				464.976,44	

3.9. Material de protección sanitaria adquirido por autoridades diferentes al IBSALUT

Establecido en el punto 2.5 de este informe el análisis referente a los mecanismos de coordinación en las compras de material para garantizar el suministro adecuado a todos los centros sanitarios, hay que poner de manifiesto que entidades y departamentos del Gobierno de las Illes Balears diferentes al IBSALUT han efectuado también compras independientes de material de protección sanitaria, pudiendo haberse generado tomas de decisiones ineficientes y con evidentes riesgos de abuso, fraude y corrupción.

En el siguiente cuadro se detalle el importe destinado a la compra de material de protección sanitaria por diferentes entidades del sector público, en el período comprendido entre el 15 de marzo y el 1 de julio de 2020:

Órgano de contratación	Importe
Consejería de Educación, Universidad e Investigación	1.123.447,26
Fundación de Atención y Apoyo a la Dependencia y de Promoción de la Autonomía Personal de las Illes Balears	822.774,53
Consejería de Asuntos Sociales y Deportes	498.123,92
Consejería de Administraciones Públicas y Modernización	245.239,82
Agencia Balear del Agua y de la Calidad Ambiental	134.380,17
Presidencia de la Entidad Pública Empresarial Gestión Sanitaria y Asistencial de las Illes Balears (GSAIB)	121.000,00
Instituto Balear de la Mujer	51.036,95
Consejería de Salud y Consumo	39.041,97
Consejería de Hacienda y Relaciones Exteriores	8.639,40
Total general	3.043.684,02

En relación con estas compras, se ha de tener en cuenta que a partir del 23 de abril de 2020 se han formalizado 90 de estos contratos, algunos de los cuales han soportado cuotas de IVA en el importe de adjudicación y otros han declarado la exención de este impuesto en aplicación del artículo 8 del Real Decreto-ley 15/2020, de 21 de abril, de medidas urgentes complementarias para apoyar la economía y el empleo. De acuerdo con este precepto, relativo al tipo impositivo aplicable del Impuesto sobre el Valor Añadido a las entregas, importaciones y adquisiciones intracomunitarias de bienes necesarios para combatir los efectos del COVID-19, con efectos desde la entrada en vigor de este real decreto-ley (23 de abril de 2020) y vigencia hasta el 31 de julio de 2020 (prorrogado hasta el 31 de octubre de 2020 por la disposición adicional 4 del Real Decreto-ley 27/2020, de 4 de agosto), se aplicará el **tipo del 0 por ciento del Impuesto sobre el Valor Añadido a las entregas de bienes, importaciones y adquisiciones intracomunitarias de bienes** referidos en el Anexo de este real decreto-ley cuyos destinatarios sean entidades de Derecho Público, clínicas o centros hospitalarios, o entidades privadas de carácter social a que se refiere el apartado tres del artículo 20 de la Ley 37/1992, de 28 de diciembre, del Impuesto sobre el Valor Añadido.

Los bienes enumerados en el anexo del RD-Ley 27/2020, de 4 de agosto, pueden consultarse en el siguiente enlace: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2020-9131>

3.10. Contratación de establecimientos de hostelería y servicios conexos

Los contratos realizados para el alojamiento y mantenimiento de enfermos y turistas en hoteles, también tramitados por el procedimiento de emergencia (como negociado sin publicidad), se exponen en el cuadro siguiente²⁷:

²⁷ Este listado de establecimientos hoteleros contratados es diferente al establecido en la Orden del Ministerio de Transportes, Movilidad y Agenda Urbana (BOE núm. 82 de 25 de marzo), por la que se

Adjudicatario	Título expediente	Importe adjudicación	Fecha publ. PLACE
Melià Hotels International, SA	servicio de alojamiento y servicios complementarios del Hotel Melià Palma Bay destinados a visitantes de las Islas Baleares sin residencia habitual en este territorio con sintomatología leve o asintomáticos afectados por la COVID19; así como contactos estrechos de personas afectadas a efectos de mantenerlos en aislamiento	1.444.971,00	26/08/2020
ADALMO SL	Servicio de recogida de residuos del Hotel Medicalizado	188.221,00	13/05/2020
SET Hotels, SL	servicio de alojamiento y servicios complementarios de visitantes con sintomatología leve o asintomáticos afectados por la COVID19 sin residencia en Menorca	184.037,10	27/07/2020
Hiperión Hotel Group, S.L.	servicio de alojamiento y servicios complementarios de visitantes con sintomatología leve o asintomáticos afectados por la COVID19 sin residencia en Ibiza	150.601,44	27/07/2020
GRUPO DE EMPRESAS ALONSO MARÍ, S.A	servicio de alojamiento y servicios complementarios de visitantes con sintomatología leve o asintomáticos afectados por la COVID19 sin residencia en Formentera	128.589,12	27/07/2020
Mimago SL	servicio de alojamiento y servicios complementarios de visitantes con sintomatología leve o asintomáticos afectados por la COVID19 sin residencia en Mallorca	90.750,00	27/07/2020
TRANSPORTES BLINDADOS S.A.	Vigilancia de hotel medicalizado ARTIEM CARLOS durante mayo en el Área de Salud de Menorca	16.554,25	23/06/2020
ILUNION AMALIA, S.L.	Servicio de lavandería para hotel medicalizado (COVID-19)	15.306,50	13/05/2020
Transportes Blindados S.A.	Servicio de emergencia de vigilancia y seguridad de un hotel para pacientes COVID-19 del Área de Salud de Ibiza y Formentera	12.272,04	07/04/2020
TRANSPORTES BLINDADOS S.A.	Vigilancia del hotel medicalizado ARTIEM CARLOS durante abril en	12.256,33	01/06/2020

declaran servicios esenciales a determinados alojamientos turísticos y se adoptan disposiciones complementarias, cuyo funcionamiento será considerado esencial y deberán permanecer en funcionamiento aún a pesar de la suspensión general de apertura al público de este tipo de establecimientos decretada con el estado de alarma. La Orden incluye una lista de 371 alojamientos turísticos concretos, repartidos por todas las comunidades autónomas, 14 en las Illes Balears.

Adjudicatario	Título expediente	Importe adjudicación	Fecha publ. PLACE
	el Área de Salud de Menorca		
ENEQUIP SERVEIS INTEGRALS S.L.	Servicio de emergencia de limpieza de un hotel para pacientes COVID-19 del Área de Salud de Ibiza y Formentera.	9.011,49	07/04/2020
CATERING S'OLIVERA	Servicio de emergencia de catering para pacientes alojados en instalación hotelera con motivo del COVID-19	3.134,76	15/06/2020
ENEQUIP SERVEIS INTEGRALS S.L.	Servicio de emergencia de limpieza de una instalación hotelera con motivo del COVID-19 durante el mes de mayo	1.932,68	15/06/2020
GRAN HOSPITAL CAN MISSES	Servicio de emergencia de la lavandería de la ropa de pacientes alojados en una instalación hotelera de Ibiza con motivo del COVID-19	1.311,11	15/06/2020
GRAN HOSPITAL CAN MISSES	Servicio de emergencia de catering de meriendas y resopón para pacientes alojados en una instalación hotelera de Ibiza con motivo COVID-19	726,12	15/06/2020
TOTAL		2.259.674,94	

El IBSALUT ha aplicado el procedimiento de emergencia (negociado sin publicidad) a todos los contratos publicados en los meses de julio y agosto de 2020

3.11. Percepción de subvenciones por parte de empresas adjudicatarias

De la información disponible en la Base de Datos Nacional de Subvenciones, durante los años 2018 a 2020, las siguientes empresas adjudicatarias de contratos de emergencia durante la crisis sanitaria, han percibido los siguientes importes de subvenciones:

NOMBRE ADJUDICATARIO	SUBVENCIONES RECIBIDAS DE LOS ENTES PÚBLICOS:						OTRO TIPO DE FACILIDADES	IMPORTE CONTRATOS ADJUDICADOS
	ESTADO	CAIB	CONSELLS INSULARS	AYTOS.	OTROS ORGANISMOS PÚBLICOS	TOTAL		
CONFECCIONES CARLOS CÓRDOBA	5.130,26				38.844,35	43.974,61		15.275,05
FERROVIAL SERVICIOS S.A.U.					1.173.906,06	1.173.906,06		199.927,39
JOSE ANTONIO PASTOR FEBRER		24.144,72				24.144,72		19.746,00
CLINICA SALUS MENORCA S.L.U.		687,00				687,00		21.600,00
Mediline International Iberia, SLU					6.000,00	6.000,00		2.000.000,00
ENEQUIP SERVEIS INTEGRALS S.L.		50.575,02				50.575,02		10.944,17
EL CORTE INGLES, S.A.					56.272,44	56.272,44		533.731,00
Informática El Corte Inglés, SA					47.000,00	47.000,00		592.454,55
COMERCIAL MÉDICA REMEX, SL		7.517,40				7.517,40		339.933,30
Tecnologías Plexus, S.L.	686.821,00				192.060,00	878.881,00	Prést. Estado 700.194,00	163.782,22
Nunsys SL	214.364,40				290.502,74	504.867,14		170.647,18
DECORACIONES EGEA, S.L.	23.773,04	148.809,62				172.582,66	Garantía 130.000	123.964,50
SOCIEDAD ESPAÑOLA DE CARBUROS METALICOS, S.A.	323.366,23				13.000,00	336.366,23		110.042,93

NOMBRE ADJUDICATARIO	SUBVENCIONES RECIBIDAS DE LOS ENTES PÚBLICOS:						OTRO TIPO DE FACILIDADES	IMPORTE CONTRATOS ADJUDICADOS
	ESTADO	CAIB	CONSELLS INSULARS	AYTOS.	OTROS ORGANISMOS PÚBLICOS	TOTAL		
Hora Nova, SA	202.815,00	16.490,87				219.305,87	Garantía 63.000	105.400,00
SRCL CONSENUER					5.280,00	5.280,00		67.064,25
ILUNION AMALIA, S.L.		18.232,64				18.232,64		23.292,50
ACCIONA FACILITY SERVICES SA	7.500,00				10.192,16	17.692,16		121.000,00
OSIMPLANT DIVISIÓ ESPAÑA SL		1.750,00				1.750,00	Garantía 24.500	204.472,10
Sociedad Española de Radiodifusión, SLU					339.185,94	339.185,94		71.000,00
FERRETERIA SON GARRIT, S.L.		2.680,41				2.680,41		276,36
Radio Popular, SA					262.411,78	262.411,78		57.600,00
Editora Balear, SA	60.301,89	16.796,61				77.098,50		53.850,00
Ediciones Jemma, SL		10.525,93			31.630,88	42.156,81		38.750,00
Canal 4 Televisión de Baleares SLU		235.335,57				235.335,57		50.570,00
ANGEL 24 SL		10.000,00				10.000,00		26.620,00
GRUPO IN.CO.BA KITCHEN	27.500,00	1.250,00				28.750,00		23.241,62
Editorial Menorca, SA	16.691,25	31.000,00				47.691,25		23.200,00
Uniprex, SA					231.344,77	231.344,77		22.250,00
S2 Grupo de Innovación de Procesos Organizativos, SL					119.700,00	119.700,00	Garantía 91.302,17	18.150,00
Balear de oficinas 2006, SL		15.209,71				15.209,71	Garantía 33.000,00	18.066,51
Diario de Ibiza, SA	12.527,34	33.750,00				46.277,34		29.000,00

NOMBRE ADJUDICATARIO	SUBVENCIONES RECIBIDAS DE LOS ENTES PÚBLICOS:						OTRO TIPO DE FACILIDADES	IMPORTE CONTRATOS ADJUDICADOS
	ESTADO	CAIB	CONSELLS INSULARS	AYTOS.	OTROS ORGANISMOS PÚBLICOS	TOTAL		
PHYSI-REHAB-KINETERAPY-EIVISSA, S.L.		302,44				302,44		660,01
CECOSA Supermercados, SLU					28.618,50	28.618,50		100.000,00
Edicions Periòdiques Ara Balears, SL		292.930,98			79.037,01	371.967,99		21.000,00
Unidad Editorial Ediciones Locales, SL					44.646,38	44.646,38		24.300,00
Televisió d'Eivissa i Formentera, SA		53.571,43				53.571,43		19.900,00
BRÓCOLI SL		3.805,42			8.651,00	12.456,42		11.048,75
Fundació Anar	1.972.414,76				946.990,25	2.919.405,01		7.500,00
Prim, SA					47.500,00	47.500,00		5.904,80
Associació Cultural Veu de Sóller		27.873,22			20.660,23	48.533,45		2.800,00
Associació Ona Mediterrània		145.759,50			12.000,00	157.759,50		4.630,00
Setmanaris i Revistes, SL		24.907,19			22.095,84	47.003,03		1.370,00
Associació Cultural N'Alí		10.000,00		22.737,46		32.737,46		610,00
Associació Cultural Setmanari Felanitx		14.972,13				14.972,13		600,00
Cent per Cent Manacor, CB		27.423,18				27.423,18		500,00
Associació Cultural d'Alaior		9.219,20				9.219,20		490,00
Miquel Pol Alorda		4.000,00				4.000,00		380,00
Rooster Communication, SL					3.907,00	3.907,00		360,00
Associació Cultural Bona Pau de Montuïri		6.742,40				6.742,40		200,00
ADALMO SL	25.845,70					25.845,70		188.221,00
Mimago SL		27.331,92				27.331,92		90.750,00
TOTAL	3.579.050,87	1.273.594,51	0,00	22.737,46	4.031.437,33	8.906.820,17		1.435.027,90

Por tanto, empresas adjudicatarias de contratos de emergencia por importe de 1.435.027,90 €, han percibido subvenciones públicas durante los años 2018 a 2020 por importe de 8.906.820,17 €, destacando algunos fabricantes de mascarillas, algunos hoteles, y medios de comunicación.

4. CONCLUSIONES Y RECOMENDACIONES

La situación de emergencia de salud pública ocasionada por el COVID-19, ha impactado de una manera sin precedentes en nuestro sector sanitario y ha requerido y está demandando la adopción de una multitud de actuaciones y medidas, en particular que las autoridades públicas adquieran productos y servicios del sector privado con extrema urgencia, pero a la vez garantizando una gestión fluida y responsable de los contratos en curso para seguir proporcionando servicios públicos a sus ciudadanos. Durante estas crisis, las decisiones rápidas y la asignación de recursos a menudo pueden marcar la diferencia entre la vida y la muerte.

De acuerdo con el marco competencial fijado en los artículos 5.c).1, 2º y 4º, 14 y 9 de la Ley 16/2016, la Oficina puede iniciar investigaciones de oficio cuando tenga conocimiento de hechos o conductas que requieran ser investigados en casos de uso o destino irregulares de fondos públicos, conductas opuestas a la integridad o contrarias a los principios de objetividad, eficacia y sometimiento pleno a la ley y al derecho. La Oficina tuvo conocimiento de posibles indicios de uso o destino irregulares de fondos públicos a través de **múltiples informaciones procedentes de organismos e instituciones nacionales e internacionales** y de medios de comunicación detallados en el punto 2.1 de este informe. Se advertían posibles **peligros de uso irregular de fondos públicos debido a la vulnerabilidad en la gestión de la contratación de los sistemas públicos de salud** como consecuencia de las **enormes facilidades introducidas en los procedimientos de contratación pública** y en la **reducción de controles presupuestarios y financieros** para garantizar la entrega rápida de suministros médicos muy demandados.

Especialmente relevantes fueron las directrices que el **Grupo de Estados contra la Corrupción (GRECO)** del Consejo de Europa dirigió el día 15 de abril a sus 50 Estados miembros **destinadas a prevenir la corrupción en el contexto de la emergencia sanitaria** causada por la pandemia Covidien-19 (<https://www.coe.int/en/web/portal/-/covid-19-pandemic-greco-warns-of-corruption-risks>), y el informe del Comité de expertos del Consejo de Europa en evaluación de medidas contra el lavado de capitales y financiación del terrorismo (MONEYVAL) "**Tendencias de lavado de dinero y financiación del terrorismo en jurisdicciones de MONEYVAL durante la crisis del COVID-19**", donde se identificaban dos tipos principales de fraude relacionados con el COVID-19 que se podrían estar produciendo en las compras por parte del IBSALUT: **fraude con equipo médico y fraude o malversación de fondos relacionados con contratación pública.**

Las adquisiciones de emergencia se han convertido así en un ámbito muy vulnerable a las malas prácticas, ya que suelen implicar un solo abastecimiento, plazos acelerados, prepagos y una lucha general para asegurar los suministros, que pueden minimizar la diligencia debida y el escrutinio de los requisitos mínimos que debe reunir del proveedor.

Sin embargo, una vez finalizada la extensa investigación llevada a cabo por esta Oficina, no se han detectado usos irregulares de los fondos en la gestión de compras del Servicio Balear de Salud de les Illes Balears que supusieran fraude o supuestos de corrupción, sin perjuicio de algunas actuaciones puntuales que se indican a continuación y que deben ser objeto de mejora y/o corrección por parte del IBSALUT.

4.1. Transparencia y rendición de cuentas.

Las obligaciones de publicidad que exigen las leyes de transparencia en materia de contratos públicos, tienen por objeto dar a conocer al público en general y a los órganos de control en particular, cómo se están gestionando los contratos públicos. La transparencia no es un fin en sí misma, sino que se trata de un instrumento que ha de garantizar la eficiencia de los fondos públicos, dando a los contratos una publicidad adecuada que permita abrir el mercado a la competencia, controlar la imparcialidad de los procedimientos de adjudicación y asegurar la ausencia de arbitrariedad.

Los poderes conferidos a los órganos de gobierno y las excepciones a la aplicación de los procedimientos, no justifica la suspensión de las leyes de transparencia. Por el contrario, la transparencia y el acceso a la información pública son elementos determinantes para combatir la corrupción, y en esta crisis sanitaria, es esencial garantizar que dichos elementos, en relación con el gasto público, son proporcionados por el Gobierno de las Illes Balears, asegurando el principio básico de buen gobierno.

Aunque la Oficina es consciente de que la Plataforma de Contratación del Sector Público (PLACE) no dispone del campo "emergencia" a la hora de elegir el procedimiento de contratación que se quiere publicar ni existe ningún apartado específico para este tipo de tramitación, hay establecido un plazo de 15 días para publicar los contratos en el perfil del contratante (art. 151 y 154 LCSP). Sin embargo, se ha observado que sólo 90 contratos de los 294 adjudicados dentro del período analizado, se han publicado dentro del plazo de 15 días marcado por la LCSP, publicándose el resto posteriormente.

Por tanto, esta Oficina recomienda **fortalecer la transparencia en la publicación de los contratos públicos** y cumplir los plazos que la normativa establece para ello.

4.2. Coordinación entre las diferentes administraciones territoriales.

La pandemia de COVID 19 se propagó mundialmente a gran velocidad, limitando el tiempo de reacción de los gobiernos. El 23 de enero, el gobierno chino implementó una cuarentena en la ciudad de Wuhan, alertando por primera vez al mundo del riesgo de este nuevo coronavirus. Desde ahí, pasaron 6 semanas hasta que el 9 de marzo Italia declaró una cuarentena a nivel nacional. Cinco días después se decretó el estado de alarma en España debiendo tomar en cuestión de horas decisiones que normalmente llevarían meses de deliberación.

A pesar de que normativamente se establecieron mecanismos de centralización de compras para garantizar el suministro adecuado a todos los centros sanitarios del país, finalmente muchas Comunidades Autónomas (entre ellas, la de las Illes Balears), cada una disponiendo de diferentes recursos (económicos, humanos, etc.), capacidades y habilidades, optaron por realizar las adquisiciones de forma unilateral. De esta manera trataban de evitar el colapso de sus sistemas de salud, encontrándose con un mercado “roto” y “enloquecido” en palabras del Ministro de Sanidad, que **acababa siempre y paradójicamente en el único país que aparentemente en ese momento tenía potencial de suministro (China)**. Se utilizaron medios de transporte comerciales con menor capacidad de carga que los militares (recordemos que el Ministerio de Defensa formaba parte de la Autoridad Competente Delegada creada por el RD 463/2020 y que el Ejército del Aire dispone de aeronaves modelo Airbus 400, con una capacidad de 76,5 toneladas cada una), llegándose al absurdo de que **la descentralización de la demanda por las diversas administraciones españolas no consiguió la pretendida descentralización de la oferta porque era imposible**.

Además de esta situación, dentro de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, otros departamentos y entidades públicas diferentes al IBSALUT (detallados en el apartado 3.9 de este Informe) han efectuado compras de material sanitario con independencia de las realizadas por el Servicio de Salud.

Esto ha hecho evidente que la toma de decisiones aislada, los flujos fragmentados de información y las acciones precipitadas pueden causar incertidumbre, infrautilización en algunos recursos y sobrecoste en otros, y problemas en la implementación de medidas para combatir la emergencia sanitaria. Si en la

“normalidad” la coordinación en la toma de decisiones es necesaria, en estos tiempos se vuelve crucial.

Por ello, esta Oficina recomienda **extremar las medidas de coordinación** entre el gobierno central y los gobiernos autonómicos para evitar que situaciones de emergencia de cualquier tipo lleven a la toma de decisiones ineficientes y con evidentes riesgos de abuso, fraude y corrupción. Así como recomienda la **coordinación entre las diferentes entidades que forman el sector público autonómico** para evitar la adquisición del material de protección sanitaria de manera ineficaz e ineficiente.

4.3. Uso abusivo del procedimiento de emergencia.

Como se ha explicado a lo largo de este informe, la necesidad y demanda de equipos y suministros médicos específicos durante los primeros momentos de la pandemia, se disparó rápidamente debido a la abrumadora demanda mundial. Para evitar un bloqueo administrativo, la mayoría de países suspendieron temporalmente controles complejos en los procedimientos de contratación pública para evitar interrupciones, lo cual creó una vulnerabilidad de fraude y corrupción. El mercado chino, prácticamente único proveedor de material sanitario, se convirtió en una especie de subasta mundial donde acudieron prácticamente todos los países del mundo a comprar todo tipo de material sanitario caracterizándose el proceso por una gran incertidumbre en el establecimiento de los precios y en la dificultad de garantizar determinados estándares de calidad.

Por lo tanto, es obvio que, precisamente en estas circunstancias, la supresión de los controles tanto de procedimiento de contratación (utilizando la adjudicación directa a cualquier precio a empresas desconocidas y en países sin garantías) como de fiscalización (suprimiendo los controles presupuestarios), han supuesto un riesgo enorme de que los recursos públicos destinados a combatir la pandemia fueran objeto de un uso irregular, tal como estaban advirtiendo los organismos internacionales y se estaba publicando en los medios de comunicación. Estos hechos deberían haber pesado especialmente en el acortamiento al máximo de la tramitación de emergencia en la compra de material, y haber iniciado lo antes posible los trámites para encontrar otro tipo de fabricantes y en otros países o regiones a través de otras opciones como la tramitación por urgencia que permite la Ley 9/2017 en su artículo 119.

De acuerdo con la normativa aprobada durante el estado de alarma (Real Decreto-ley 7/2020 estatal, de 12 de marzo, y Decreto Ley autonómico 4/2020), la emergencia declarada sólo debía ser para **supuestos relacionados con la crisis**

sanitaria derivada del COVID19, haciéndose hincapié en la necesidad del **nexo causal** con el COVID19 como origen de la necesidad de emergencia y por el **tiempo absolutamente imprescindible**.

Así, determinadas contrataciones realizadas por el procedimiento de emergencia no parecen haber reunido los requisitos para ello, y entre otras, las siguientes:

- Los arrendamientos de aeronaves para el transporte de material sanitario realizados a finales del mes de mayo y durante el mes de junio, pues habían transcurrido más de 2 meses desde la declaración del estado de alarma y, por tanto, ya no se daba la extrema urgencia que hacía imposible el cumplimiento de los plazos generales. Como aclara la jurisprudencia del TJUE, si se invoca la extrema urgencia, la necesidad de contratación ha de satisfacerse inmediatamente. La excepción no puede invocarse para adjudicaciones de contratos que tarden más de lo que habrían tardado si se hubiera recurrido a otro procedimiento, abierto o restringido, incluidos los procedimientos (abiertos o restringidos) acelerados. Como dice el apartado 2 del artículo 120 LCSP 2017 “las restantes prestaciones que sean necesarias para completar la actuación acometida por la Administración y que no tengan carácter de emergencia se contratarán con arreglo a la tramitación ordinaria regulada en esta Ley”.
- El quinto encargo de 5.000.000 de mascarillas quirúrgicas realizado en fecha 2 de mayo a la empresa Rayan Holdings PTE LID, mes y medio después de haberse decretado el estado de alarma, también debería haberse tramitado por una vía distinta a la de emergencia, si se tiene en cuenta que 10 días antes (22 de abril) ya se habían encargado otros 5.000.000 de mascarillas quirúrgicas a la empresa Tyrval Import Export SL, y 3 días antes (29 de abril) se habían encargado 1.480.600 unidades de mascarillas FFP2 a la empresa Soluciones de Gestión y Apoyo a Empresas SL, y con la conclusión sobre el volumen adquirido de estas mascarillas que se explica en el apartado 4.5 siguiente.
- Los expedientes de contratación llevados a cabo por entidades del sector público autonómico sin aparente relación con la crisis sanitaria derivada del COVID 19 que se detallan en el apartado 3.8.

No obstante lo anterior, según las alegaciones efectuadas por la Abogacía, se está normalizando la situación contractual con la tramitación de dos convocatorias para importadores de material sanitario y otra para fabricantes, con las que se seleccionarán los unos y los otros mediante unos determinados criterios de selección. Si vuelve a haber desabastecimiento de material sanitario por parte de los proveedores nacionales, el Servicio de Salud recurrirá a los importadores o fabricantes que han obtenido mayor puntuación en la convocatoria para la adquisición de dicho material.

4.4. La debida diligencia en el análisis de la integridad y solvencia de los suministradores de material sanitario.

Si bien los riesgos de corrupción no pueden hacerse desaparecer por completo, los costes de estos riesgos son más altos durante las situaciones de emergencia, ya que los recursos públicos, que ya son limitados de por sí, pueden desviarse fácilmente ante la ausencia de control y eliminación de los trámites del procedimiento.

A pesar de que el Acuerdo del Consejo de Gobierno de 18 de marzo de 2020 por el cual se concretan las medidas que se deben adoptar en materia de contratación pública, permitió ordenar la ejecución de las prestaciones necesarias sin obligación de tramitar expediente de contratación y, por tanto, sin necesidad de llevar a cabo la función interventora sobre los expedientes de gastos, para mantener la confianza en el uso de los recursos públicos asignados para combatir la propagación del COVID 19 deberían haberse establecido algunos mecanismos de control adaptados específicamente para supervisar la contratación y la adquisición pública.

La respuesta a la crisis requiere la toma de decisiones rápidas, a la vez que los procedimientos pueden ajustarse para asegurar la integridad de la compra de suministros. Estos mecanismos pueden incluir controles para evitar conflictos de interés, evaluar los riesgos de corrupción, realizar un análisis de los recursos disponibles y los realmente destinados a hacer frente a la expansión del COVID 19, y establecer para los funcionarios públicos un sistema de alertas tempranas para detectar posibles casos de abuso por parte de los operadores económicos.

Los riesgos de no evaluar la solvencia económica, financiera y técnica de los principales proveedores de material sanitario podrían ser muy elevados:

- que las primeras adquisiciones (al menos) no hubieran llegado a suministrarse, o haberlo hecho sin cumplir con los estándares de calidad exigidos, máxime teniendo en cuenta que algunos proveedores exigían pagos anticipados;
- que los precios no fueran ajustados al mercado;
- que se estuviera contratando con empresas o personas con antecedentes penales;
- que se estuviera contratando con empresas que no se encontrasen al corriente en el cumplimiento de sus obligaciones tributarias o con la Seguridad Social.

Del escrito de alegaciones de la Abogacía se desprende que el IBSALUT ha aplicado la "Instrucción 1/2014, de 5 de febrero, del Interventor General y del Director General del Tesoro, Política financiera y Patrimonio relativa a los ficheros de terceros del sistema de información integrado para la gestión económico-

financiera de la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares "en cuanto a la documentación requerida a los proveedores para darles de alta en el sistema: datos identificativos y datos bancarios. Y consta diversa documentación requerida a cada suministrador, tanto de la mercantil como de los administradores o apoderados.

Sin embargo, el IBSALUT ha adjudicado 10.161.576 € a empresarios que, según la International Consortium of Investigative Journalists (Offshore Leaks Database), tienen relaciones con sociedades off-shore domiciliadas en paraísos fiscales.

Como indica el Comité de expertos del Consejo de Europa en evaluación de medidas contra el lavado de capitales y financiación del terrorismo (MONEYVAL) en su informe "*Tendencias de lavado de dinero y financiamiento del terrorismo en jurisdicciones de MONEYVAL durante la crisis del COVID-19*", los supervisores deben garantizar una comunicación específica con las entidades supervisadas para ayudarlas a minimizar los riesgos derivados del COVID-19.

4.5. Conclusiones sobre el material adquirido por contratación de emergencia.

Como ya se ha dicho anteriormente, el objetivo de la Oficina con esta investigación ha sido concluir si los recursos públicos que el IBSALUT estaba destinando a combatir la pandemia podrían estar sufriendo algún tipo de uso irregular, tal como estaban advirtiendo los organismos internacionales y se estaba publicando en los medios de comunicación, dado que se habían reducido los controles tanto de procedimiento de contratación (utilizando la adjudicación directa a cualquier precio a empresas desconocidas y países sin garantías) como de fiscalización (suprimiendo los controles presupuestarios).

Por ello, la Oficina ha comparado los precios pagados por el material adquirido con dos precios de referencia:

- Un precio de referencia interno: obtenido a partir de la media de precios de los diferentes proveedores a quienes compró el IBSALUT.
- Un precio de referencia externo lo más objetivo posible: los precios máximos fijados en el "Acuerdo marco de suministro de material necesario para hacer frente al COVID-19, de cara al sistema nacional de salud", que ha publicado la Dirección del Instituto Nacional de Gestión Sanitaria (INGESA) en la PLACE el 4 de agosto de 2020.

Con estas dos referencias se puede concluir que prácticamente **no se observan sobreprecios significativos** en los suministros adquiridos. Sin embargo, se quiere llamar la atención en este punto en relación con el volumen de adquisición de

mascarillas quirúrgicas y en relación con los sobrepuestos aplicados por diferentes suministradores.

- Adquisición de mascarillas quirúrgicas. De acuerdo con las recomendaciones del Ministerio de Consumo²⁸, por cuestiones de comodidad e higiene, se recomienda no usar este tipo de mascarilla durante más de 4 h. Teniendo en cuenta que se han adquirido 28.300.000 unidades de este tipo de mascarillas, y suponiendo una jornada laboral de 12 horas (que podríamos entender lógica debido a la saturación de los centros sanitarios durante la pandemia), durante 99 días de duración del estado de alarma (del 14 de marzo al 21 de junio), se adquirieron mascarillas para un total de 95.286 personas para esos 99 días.

De acuerdo con la información que consta en la página web del IBSALUT, éste cuenta con unos 15.000 profesionales que integran la red asistencial balear, de los que dos terceras partes desarrollan su tarea en los 7 hospitales con los que cuenta la comunidad y una tercera parte lo hace en la red de centros de atención primaria²⁹. Por tanto, aún suponiendo que todo el personal que forma parte del IBSALUT hubiera tenido que utilizar mascarillas quirúrgicas durante 12 horas y durante 99 días seguidos, se adquirieron 6 veces más mascarillas quirúrgicas de las necesarias (un exceso de unos 22.000.000 de mascarillas, con un coste aproximado de 8.800.000 € si tomamos un coste medio unitario de 0,4 €).

Incluso suponiendo que se hubieran tenido que destinar a pacientes y familiares el mismo número de mascarillas que las utilizadas por el personal sanitario, aún así se habrían adquirido 3 veces más mascarillas de las necesarias (con un coste aproximado de 4.400.000 €).

Según el escrito de alegaciones presentado por la Abogacía, si el año 2019 el consumo de mascarillas quirúrgicas había sido de 1.031.474 unidades y se preveía multiplicar por 9 este volumen, el cálculo de consumo de este producto hubiera sido de poco más de 9,2 millones de mascarillas en todo el año 2020. Y con los cálculos de consumo real de mascarillas que la Abogacía hace constar en sus alegaciones, entre el 8 de marzo y el 21 de junio, el peor momento de la pandemia, se utilizaron 3.749.107 unidades de mascarillas.

Con ello **no se quiere indicar que no fuera necesaria la adquisición** de un volumen suficiente de mascarillas para garantizar el suministro a los

²⁸ Se pueden consultar en este enlace:

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/030520_GUI_A_COMPRA_MASCARILLAS.pdf

²⁹ Se puede consultar en el siguiente enlace: <https://www.ibsalut.es/es/servicio-de-salud/recursos-y-centros-sanitarios>

profesionales y pacientes, sino que lo que se censura es que **se hubiera utilizado la contratación de emergencia** para la adquisición de un volumen tan alto de mascarillas, que bien podrían haberse adquirido a través de otros procedimientos de contratación más competitivos (tramitación de urgencia del artículo 119 LCSP). La conclusión es que **se ha hecho acopio de mascarillas quirúrgicas para más tiempo del necesario, utilizando la contratación de emergencia, con proveedores desconocidos y a los precios que estos imponían.**

- Sobrepuestos aplicados por diferentes suministradores. Del estudio realizado en el apartado 3.4.2.1., podemos concluir que dadas las circunstancias de la fabricación y venta de material sanitario en China, **no se han producido sobrecostos en los precios facturados al IBSALUT.**

Por tanto, esta **Oficina recomienda aplicar estrictamente las “Orientaciones de la Comisión Europea sobre el uso del marco de contratación pública en la situación de emergencia relacionada con la crisis del COVID-19”**, acordadas el 1 de abril, acudiendo a las otras posibilidades citadas en el documento antes de recurrir al procedimiento negociado sin publicidad en tramitación de emergencia, aplicando éste **de manera absolutamente excepcional y durante el mínimo tiempo posible.**

4.6. Gestión de los costes de transporte del material sanitario

De acuerdo con el análisis de los costes de transporte aéreo del material sanitario llevado a cabo por esta Oficina, se extraen las siguientes conclusiones y recomendaciones:

- El margen comercial obtenido por las compañías aéreas según el precio cobrado por los vuelos facturados al IBSALUT (15 vuelos), podría ascender **4.296.887,35 €**, diferencia entre el precio facturado y los costes calculados (según se detalla en el apartado 3.5.2.2.)
Teniendo en cuenta que la demanda de billetes estaba cayendo estrepitosamente como consecuencia de las medidas de cierre de fronteras de muchos países y de la prohibición de viajar, no existía sobredemanda de vuelos que presionase los precios al alza, sino todo lo contrario. Es lógico pensar que hubiera sido posible conseguir precios más asequibles para el transporte de las mercancías adquiridas, teniendo en cuenta la posición estratégica de Baleares en este ámbito y la multitud de compañías que operan en nuestros aeropuertos.
- Dados los elevados costes del transporte aéreo de las mercancías, se recomienda revisar la correcta aplicación de los Incoterms en los transportes

realizados, con el fin de determinar claramente si correspondía al IBSALUT o a la empresa vendedora hacerse cargo de estos costes, según se detalla en el apartado 3.4.2.2. de este informe.

4.7. Reclamación de cuotas de IVA soportadas indebidamente.

Al menos dos proveedores con los que ha contratado el IBSALUT han presentado facturas repercutiendo IVA por la importación de material:

- El proveedor INNJOO TECHNOLOGY SL. ha presentado sus facturas al IBSALUT repercutiendo el IVA al 21% en todas ellas excepto en una, cuotas de IVA que ascienden en total a 771.498 €.
- El proveedor GARRIC MEDICA SL, también ha presentado 4 facturas repercutiendo el IVA al 21%, cuotas de IVA que ascienden en total a 120.960 €.

Se desconoce si se ha soportado IVA en las facturas recibidas por las adquisiciones o importaciones realizadas por los departamentos y entidades diferentes del IBSALUT que se indican en el apartado 3.9.

De acuerdo con el artículo 46.Uno de la Ley 37/1992, reguladora del Impuesto sobre el Valor Añadido “**Estarán exentas** del impuesto las importaciones de bienes de cualquier clase, efectuadas por entidades públicas o por organismos privados o autorizados, de carácter caritativo o filantrópico, siempre que se destinen a los siguientes fines: 1.º La distribución gratuita a las víctimas de catástrofes que afecten al territorio de aplicación del impuesto. (...)”

Mediante la **Decisión (UE) 2020/491 de la Comisión de 3 de abril de 2020** relativa a la concesión de una franquicia de derechos de importación y de una exención del IVA respecto de la importación de las mercancías necesarias para combatir los efectos del brote de COVID-19 durante el año 2020, la Comisión Europea autoriza la aplicación de las siguientes franquicias para víctimas de catástrofes³⁰:

- **Franquicia de arancel:** artículos 74 a 80 del Reglamento (CE) nº 1186/2009 de 16 de noviembre de 2009 relativo al establecimiento de un régimen comunitario de franquicias aduaneras, y
- **Exención de IVA:** artículo 46 de la Ley 37/1992, de 28 de diciembre, del Impuesto sobre el Valor Añadido y 17 del Reglamento de IVA.

³⁰ Véase la Nota Informativa de Gestión Aduanera NI GA 13/2020 de 23 de abril, sobre la tributación de las importaciones de material para víctimas de catástrofes

(https://www.agenciatributaria.es/static_files/AEAT/Aduanas/Contenidos_Privados/La_Aduana_espanyola/notas_informativas/NI_2020/NIGA_13_20.pdf)

En esta Decisión se establecen las condiciones para poder aplicar la exención. En particular, se indica que pueden beneficiarse de la exención de derechos arancelarios e IVA, las importaciones realizadas **entre el 30 de enero de 2020 y el 31 de octubre de 2020** (plazo ampliado por Decisión (UE) 2020/1101 de la Comisión de 23 de julio de 2020). Por tanto, para importaciones previas a la Decisión que, cumpliendo los requisitos previstos, no se hubieran beneficiado de la exención se podrá **solicitar rectificación de la declaración aduanera** incluyendo toda la información recogida en el apartado 6 (que deberá incorporarse al DUA tras su correspondiente rectificación).

La gran mayoría de las importaciones de material sanitario llevadas a cabo por el IBSALUT y que ha revisado esta Oficina, se han presentado a despacho aduanero con exención del IVA a la importación, haciendo constar la referencia en el DUA a esta Decisión de la UE, y así han sido despachadas a libre práctica por la Dependencia Regional de Aduanas de la AEAT. Incluso si la importación la hubiera realizado un operador privado para el beneficio inmediato del IBSALUT (como así sucedió en la mayoría de los casos), la operación estaría cubierta por la Decisión de la UE y también se hubiera debido aplicar esta exención del IVA (previa prestación de garantía que hubiera sido devuelta cuando se demostrase que la mercancía se había entregado de hecho al IBSALUT).

Por otra parte, tal como se indica en el apartado 3.9 de este informe, es aplicable el **tipo del 0% de IVA a las entregas de bienes, importaciones y adquisiciones intracomunitarias de bienes** realizadas desde el 23 de abril de 2020 cuyos destinatarios sean entidades de Derecho Público, clínicas o centros hospitalarios, o entidades privadas de carácter social.

Por tanto, **procede realizar las gestiones** previstas en la normativa tributaria para obtener la **devolución de las cuotas de IVA indebidamente pagadas** a los proveedores **y los aranceles aduaneros correspondientes**, así como cualquier otra repercusión de este impuesto que se haya soportado por cualquier poder adjudicador de la Comunidad Autónoma por las **entregas de bienes, importaciones y adquisiciones intracomunitarias** de las mercancías necesarias para combatir los efectos del **brote de COVID-19**.

4.8. Gestión de los intermediarios

En cuanto a la utilización de intermediarios para llevar a cabo la compra y traslado del material adquirido, si bien podría considerarse necesario contratar los servicios de intermediación con los fabricantes chinos, llama la atención que dos de los tres intermediarios colaborasen con el IBSALUT de forma altruista y el tercero facturase

sus servicios, no sólo sobre la compra del material sanitario adquirido, sino también sobre las gestiones con la compañía aérea en 4 de las facturas presentadas (apartado 3.6.1. de este informe).

4.9. Remisión de información a otros organismos competentes

Al margen de las anteriores recomendaciones, esta Oficina podrá ampliar las investigaciones que considere oportunas en base a nueva información que pudiera obtener y de la que pudiera desprenderse cualquier tipo de responsabilidad, y remitirá el presente informe a otros organismos con competencia sobre las materias analizadas, en particular, a la OIRESCON, a la CNMC, al SEPBLAC y a las agencias tributarias AEAT y ATIB.

Asimismo, la Oficina pondrá a disposición de la Intervención General de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears y de la Sindicatura de Cuentas de las Illes Balears, este informe y el resto de documentación que le sea requerida.

A L'OFICINA DE PREVENCIÓ I LLUITA CONTRA LA CORRUPCIÓ DE LES ILLES BALEARS

L'ADVOCADA DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA, actuant en representació i defensa d'aquesta i de l'IBSALUT, d'acord amb allò que disposa l'article 73 de la Llei 372003, de 26 març, de règim jurídic de l'administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears; l'article 27 de la Llei 7/2010, de 21 de juliol, del sector públic instrumental, y l'article 26 del Decret 74/2016, de 23 desembre, pel qual es regula l'Advocacia de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, davant l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció de les Illes Balears, comparec i **DIC**

Que, en el termini atorgat per la Resolució del director de l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció de les Illes Balears de data 22 de setembre de 2020 mitjançant la qual s'accepta la sol·licitud d'ampliació de termini de la mateixa data, formulada per qui subscriu per evacuar el tràmit d'audiència concedit a l'expedient NO 21 20, amb aquest escrit formul les **AL·LEGACIONS A L'INFORME SOBRE LA COMPRA PÚBLICA D'EMERGÈNCIA EN RESPOSTA A LA CRISI SANITÀRIA DERIVADA DEL COVID-19. ESTUDI CONCLUSIONS I RECOMENACIONS EMÈS PER L'OFICINA DE PREVENCIÓ I LLUITA CONTRA LA CORRUPCIÓ A LES ILLES BALEARS**, sobre la base dels següents:

FETS

- I. En data 11 de setembre de 2020 es va lliurar, a la consellera de Presidència, Cultura i Igualtat del Govern de les Illes Balears, l'Informe emès el mateix dia 11 de setembre pel director de de l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció de les Illes Balears, sobre la compra pública d'emergència en resposta a la crisi sanitària derivada del COVID-19. A la resolució de notificació es donava tràmit d'audiència -citant l'article 47 del Reglament de Funcionament i Règim Interior de l'Oficina- perquè la conselleria pogués formular al·legacions i aportar els documents o justificants que considerés oportú, tot i advertint que una vegada finalitzat el tràmit es redactarà la proposta d'informe raonat a que fa referència l'article 16.1 de la Llei 16/2016, de 9 de desembre, de creació de l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció a les Illes Balears.

A significar que abans de la notificació de l'esmentat Informe cap òrgan de la Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat havia tengut cap notícia de l'inici ni de la tramitació de la investigació el resultat de la qual s'hi conté.

- II.** En data 14 de setembre també es notifica l'Informe a la Direcció General del Servei de Salut i a la consellera de Salut i Consum, sense que específicament se'ls hi atorgui tràmit per fer al·legacions.

Tampoc consta que cap òrgan de la Conselleria de Salut i Consum hagués tengut cap notícia de l'inici ni de la tramitació de la investigació el resultat de la qual se conté a l'Informe, ni que l'Oficina els fes cap requeriment previ.

- III.** L'Informe emès per l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció a les Illes Balears analitza determinada compra pública d'emergència en resposta a la crisi sanitària derivada del COVID-19, duta a terme per l'IBSALUT, per les conselleries de Presidència, Cultura i Igualtat, referida a campanyes de comunicació, de Salut i Consum, d'Afers Socials i Esports, i per altres òrgans i entitats que s'hi esmenten, per acabar fent un estudi d'aquella, extreure'n conclusions i fer determinades recomanacions.

- IV.** No consta a l'expedient cap més requeriment de documentació que els dirigits a l'IBSALUT, ni cap altra notificació a les altres conselleries, òrgans i ens la contractació de les quals és analitzada per l'Informe. Únicament conté les comunicacions referenciades en els fets assenyalats amb els números romans I i II d'aquesta relació fàctica, sense que hi consti cap notificació ni cap requeriment a la Conselleria d'Afers Socials i Esports ni a cap altre òrgan o ens.

- V.** Atès el contingut de l'extens Informe, de l'estudi que fa de les actuacions dutes a terme per l'IBSALUT i les tres conselleries del Govern a què hem fet referència, durant els primers mesos de la crisi sanitària que encara patim, i de les seves conclusions i recomanacions, en data 21 de setembre de 2020, l'Advocacia de la comunitat autònoma va assumir la representació i defensa que té encomanades per llei respecte del Govern de les Illes Balears y dels seus organismes autònoms i va demanar còpia acarada de l'expedient administratiu del que deriva l'Informe, així com l'ampliació del termini per formular al·legacions en nom de tots els òrgans i entitats que s'esmenten a les actuacions.

- VI.** El 22 de setembre es va dictar Resolució pel director de l'Oficina acordant l'ampliació del termini i es lliurà còpia de les actuacions dutes a terme a l'expedient administratiu.

Als anteriors fets li són d'aplicació els següents

FONAMENTS DE DRET

I. Sobre el deure de col·laboració entre les Administracions- o entre l'Administració i els òrgans independents de control extern, com també entre aquests- i la lleialtat institucional.

D'acord amb la més acurada doctrina, el principi de lleialtat constitucional presenta diferents facetes, una de les quals és el principi de lleialtat institucional, que opera específicament en les relacions entre les administracions públiques, particularment en l'exercici de les competències respectives.

Malgrat que es podria mantenir que la lleialtat institucional és un deure que deriva directament de la Constitució de 1978, ja no és necessari acudir al text constitucional, perquè aquest principi general està recollit en la legislació bàsica estatal, concretament als articles 3.1 e) i 140.1 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del Sector Públic.

L'esmentat principi es resumeix en l'obligació de cada Administració d'exercir les seves competències respectives respectant les que corresponguin a altre poder públic.

I així ho recull la pròpia Llei 16/2016, de 9 de desembre, de creació de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears, al seu article 6.1, quan delimita les seves funcions de la següent manera:

Article 6. Delimitació de les funcions

1. L'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears actua en tot cas en col·laboració, i amb el respecte a les funcions que els corresponen, amb altres òrgans i entitats públiques de les Illes Balears que exerceixen competències de control i supervisió de l'actuació del Govern, de les administracions públiques i de la resta d'ens del sector públic. El reglament de funcionament i de règim intern de l'Oficina ha de regular el procediment específic d'actuació en els casos d'exercici de funcions concurrents amb altres òrgans.

A parer nostre, és clar que, vist el contingut de l'Informe d'11 de setembre de 2020, l'Oficina -sia dit amb tot el respecte a la seva independència com a òrgan- potser s'ha precipitat a l'hora de determinar qüestions tan greus com que s'hagi produït una mala praxis que hagi posat en risc els cabdals públics, o d'aconsejar com s'havia d'haver comprat el material quirúrgic, sanitari i de transport en plena pandèmia i amb un mercat tan complex com el xinès.

I, potser també, hauria d'haver esperat al resultat dels controls de la activitat econòmica i financera a que està sotmesa la comunitat autònoma i el seu

sector instrumental. En especial, entenem que l'Informe sembla voler substituir les funcions que tenen encomanades tant la Intervenció General de la Comunitat Autònoma (òrgan de control intern de l'Administració de la Comunitat autònoma de les Illes Balears i dels seus ens instrumentals), com la Sindicatura de Comptes de les Illes Balears (institució estatutària de control extern del sector públic de les Illes Balears), i també dels serveis jurídics propis d'ambdues institucions. Potser també hauria d'haver demanat els informes jurídics que s'han emès emparant la contractació d'emergència i fixant els seus límits, abans d'arribar a les conclusions a les que arriba.

Quant al control intern, la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de Finances de la comunitat autònoma de les Illes Balears, regula molt detalladament la funció interventora als seus articles 115 y següents.

Com es recull a la norma esmentada, és cert que la funció interventora té per objectiu controlar, abans que s'aprovin, tots els actes que puguin donar lloc al reconeixement de drets o d'obligacions de contingut econòmic, i també els cobraments i els pagaments que se'n derivin, i la inversió i l'aplicació en general dels fons públics i les modificacions pressupostàries, per assegurar que aquests actes s'ajusten a les disposicions aplicables en cada cas. No obstant això, la fiscalització prèvia dels actes que donin lloc al reconeixement dels drets i la dels cobraments s'han de substituir per les comprovacions inherents a l'anotació comptable d'aquestes operacions i pel control financer.

I, pel casos de tramitació d'emergència i tots els altres que no duguin aparellada la intervenció prèvia, l'article 116 de la Llei de Finances amplia la funció interventora a la aplicació o de l'ús dels fons públics, que comprèn la comprovació material de les obres, dels subministraments, de les adquisicions i dels serveis; la comprovació material o, si escau, documental de les subvencions de capital en els termes que preveu la legislació específica; i l'examen documental dels comptes justificatius dels pagaments per justificar.

Per tant, no es pot afirmar, com es fa a l'Informe, que no s'ha sotmès al control de la Intervenció General de la comunitat autònoma la contractació duta a terme durant la pandèmia, insinuant que s'ha omès un tràmit de control imprescindible.

No podem oblidar que la tramitació d'emergència és una tramitació excepcional prevista en l'article 120 de la LCSP. D'acord amb aquest precepte, quan l'Administració ha d'actuar de manera immediata a causa d'esdeveniments catastròfics, de situacions que suposin un greu perill o de necessitats que afectin a la defensa nacional, l'òrgan de contractació pot ordenar, sense la tramitació d'un expedient de contractació, fins i tot de manera verbal, l'execució d'allò que sigui necessari per pal·liar la situació d'emergència creada o contractar lliurement sense subjectar-se als requisits

formals establerts en la LCSP, inclús el de l'existència de crèdit.

L'article 16.1 del Reial Decret llei 7/2020, de 12 de març, pel qual s'adopten mesures urgents per respondre a l'impacte econòmic del COVID-19, determina que l'adopció de qualsevol tipus de mesura directa o indirecta per part de les entitats del sector públic per fer front a la COVID-19 servirà per justificar la necessitat d'actuar de manera immediata i aplicar l'article 120 de la LCSP. En la mateix línia, el Decret llei de 20 de març, pel qual s'estableixen mesures urgents en matèria de contractació, convenis, concerts educatius i subvencions, serveis socials, medi ambient, procediments administratius i pressuposts per fer front a l'impacte econòmic i social del COVID-19, regula en l'article 1 la tramitació d'emergència per fer front directa o indirectament als efectes de la COVID-19.

Aquesta tramitació excepcional no està subjecta a la funció interventora prèvia, perquè no es dona la separació obligatòria de fases que es dona en els expedients de contractació ordinària. D'altra banda pot succeir que no es dugui a terme la gestió pressupostària quan s'ordena l'execució de les prestacions o el lliuraments dels bens, atès el que disposa l'article 120 de la LCSP. Per aquests motius, la funció interventora es duu a terme en una fase posterior, la identificada com a fase ADOP (autorització, disposició i ordenació del pagament), quan l'empresa presenta les factures. Aquesta intervenció i control, evidentment, es du a terme.

Respecte al règim de control al que està sotmès el Servei de Salut de les Illes Balears, l'article 74.1 de la Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears, disposa que la Intervenció General de la Comunitat Autònoma exerceix de manera permanent l'exercici del control financer en l'àmbit del Servei de Salut de les Illes Balears.

L'apartat 2 del mateix article estableix que, no obstant això, el Consell de Govern pot acordar que el control financer permanent es pugui substituir per la fiscalització prèvia, en qualsevol modalitat, en els programes i els centres en què així es determini.

En aquest mateix sentit, l'article 18 del Decret 62/2006, de 7 de juliol, pel qual es regula el règim de control intern que ha d'exercir la Intervenció General de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, que regula el règim de control intern del Servei de Salut de les Illes Balears, concreta que queden exclosos de fiscalització prèvia els expedients de despeses que tramita el Servei de Salut de les Illes Balears, els quals queden sotmesos al control financer que ha de dur a terme permanentment la Intervenció General de la Comunitat Autònoma. Tanmateix, el Consell de Govern pot acordar que el control financer permanent pugui ser substituït per la fiscalització prèvia, en qualsevol modalitat, en els programes i centres en què així es determini.

Fent us de les atribucions que la norma li atorga, el Consell de Govern, a proposta del conseller d'Hisenda i Pressuposts, en la sessió de 14 de juny de 2013 acordà en l'àmbit del Servei de Salut de les Illes Balears, substituir el control financer permanent per la fiscalització prèvia limitada, respecte de tots els programes i centres de cost pressupostaris, en relació amb la fase d'autorització dels expedients de despesa d'una quantia superior a 500.000 euros, sense afectar a la fase de disposició de la despesa i reconeixement de la obligació, que es la que s'executa quan es presenta la factura corresponent a un contracte tramitat per emergència.

També hem de posar en coneixement de l'Oficina que en aquests moments la Intervenció General de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears està preparant el *control posterior* de la contractació d'emergència de tota la Comunitat Autònoma i que ja s'ha iniciat, en aplicació del que preveu l'article 121 de la Llei de Finances (s'aporta còpia del Pla de control financer 23/2020, sobre contractació d'emergència COVID-19, proposat per l'interventor general en data 23 de setembre d'enguany i aprovat per la consellera d'Hisenda i Relacions Exteriors, en data 24 de setembre d'enguany).

Això és així perquè la Intervenció General -any rere any- exerceix el control financer que li correspon, el qual té per objectiu verificar la totalitat o part de les operacions de contingut econòmic financer, i dels sistemes de gestió i de control intern, dels òrgans i les entitats subjectes a aquest control, amb la finalitat de complir els objectius generals i, en particular, a la comprovació dels aspectes següents:

- a) *L'adequació a l'ordenament jurídic de l'actuació de cada un dels òrgans i les entitats sotmesos a aquesta modalitat de control.*
- b) *El registrament i la comptabilització adequats de totes les operacions que duu a terme cada òrgan o entitat, i el reflex fidel en els comptes i els estats que, d'acord amb les disposicions aplicables, aquests òrgans i ens hagin de formar.*
- c) *La constatació que els procediments aplicats garanteixen raonablement que les operacions es desenvolupen d'acord amb la normativa aplicable.*
- d) *La verificació de la bona gestió financera, segons els principis d'economia, d'eficàcia i d'eficiència, i també la verificació del nivell de resultats obtinguts amb relació als mitjans utilitzats i als efectes produïts, d'acord amb els indicadors que s'estableixin a aquest efecte.*

Així mateix, el control financer pot promoure la millora de les tècniques i dels procediments de gestió econòmica financera, mitjançant les propostes que es dedueixin dels resultats del control.

I, si es detecten anomalies, l'article 126 de la mateixa Llei de Finances preveu que quan així els ho requereixi la Intervenció General, els òrgans gestors

sotmesos a control financer li han de comunicar les mesures que vagin adoptant per solucionar les deficiències detectades i, si s'escau, el grau de compliment dels terminis indicats en les seves al·legacions. En cas que aquestes mesures no s'adoptin o no es compleixin els terminis prevists, l'òrgan de control n'ha d'informar la Intervenció General als efectes que pertocuin.

Per la seva banda, i quant al control extern, la Llei 4/2004, de 2 d'abril, de la Sindicatura de Comptes de les Illes Balears atribueix en el seu article 4 a aquets òrgan estatutari, entre d'altres, les següents funcions, que no poden ser substituïdes i que han de ser respectades:

“La fiscalització externa de l'activitat economicofinancera i comptable del sector públic de les Illes Balears, vetllant que estigui sotmesa als principis de legalitat, eficàcia, eficiència i economia.”

A continuació, l'article 7 de l'esmentada Llei 4/2004 estableix que:

“En l'exercici de la seva funció fiscalitzadora corresponen a la Sindicatura de Comptes les atribucions següents:

(...)

d) La fiscalització dels contractes, qualsevol que en sigui el caràcter, formalitzats pels diferents subjectes inclosos en el seu àmbit d'actuació.”

No volem dir, amb això, que l'Administració de la comunitat autònoma quedi extramurs de les investigacions que pugui fer l'Oficina; el que volem deixar palès des d'un principi és que -com explicarem més endavant- no pot “fiscalitzar” tota la contractació d'emergència duta a terme per l'Administració autònoma i un dels seus ens instrumentals, per diferents motius, i un d'ells és que ja existeixen òrgans interns dotats d'autonomia funcional i institucions estatutàries independents que tenen encomanada aquesta funció. I no és funció de l'Oficina actuar en substitució d'aquestes ni avançar-se al seu funcionament ordinari.

Seguint amb les funcions de la Sindicatura de Comptes de les Illes Balears, és aquest òrgan independent a qui correspon la fiscalització externa, mitjançant els informes o memòries de fiscalització, tal i com estableix l'article 12 de la seva Llei, que diu:

1. Els resultats de les actuacions fiscalitzadores s'han d'exposar mitjançant informes o memòries, el contingut dels quals ha de fer referència, principalment, a:

“a) L'observança de l'ordenament jurídic i dels principis comptables aplicables, com també la submissió de la gestió economicofinancera als principis d'eficàcia, eficiència i economia.

b) La racionalitat de la despesa, el grau d'execució dels pressuposts i el compliment dels objectius proposats en els diferents programes pressupostaris.

- c) El resultat de la fiscalització dels contractes, la situació i les variacions del patrimoni, l'aplicació de les subvencions, els crèdits, els ajuts o avals, i que indiqui, si n'és el cas, les incidències o desviacions observades respecte dels motius que en varen justificar la concessió, i les causes.
- d) L'existència, si n'és el cas, d'infraccions, d'abusos o de pràctiques irregulars, que s'hagin de corregir o sancionar.
- e) Les mesures que, si n'és el cas, es proposin per a la millora de la gestió econòmica i financera de les entitats del sector públic de les Illes Balears.
- f) Els vots particulars que, si n'és el cas, formulin els síndics sobre el contingut, total o parcial, de l'informe."

I aquests informes o memòries són tramesos al Parlament, al subjecte fiscalitzat i al Tribunal de Comptes. Així mateix, la Sindicatura de Comptes els publica en el Butlletí Oficial de les Illes Balears després del darrer tràmit del Parlament.

Sembla clar, per tant, que tot allò que se conté a l'Informe d'11 de setembre, elaborats ambdós per l'Oficina, se solapa amb les funcions que corresponen a la Intervenció General de la Comunitat Autònoma i a la Sindicatura de Comptes de les Illes Balears.

Al nostre parer, l'Oficina ha d'actuar, com li exigeix la seva Llei de creació, quan tingui coneixement fefaent de fets concrets que impliquin males pràctiques corruptives, que de cap de les maneres s'han produït pels òrgans i ens de la Comunitat Autònoma que han gestionat la pandèmia, i no li correspon dur a terme una "fiscalització general" de tota la contractació duta a terme durant aquest període tan complicat. Si més no, i en tot cas, hauria d'haver actuat en col·laboració amb la Sindicatura de Comptes i no en substitució d'aquesta institució estatutària, tal i com li obliga el principi de lleialtat institucional i, sobre tot, tal i com es recull expressament en el Reglament de l'Oficina.

En efecte, el Reglament de funcionament i règim interior de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears estableix, a l'article 28.1, referit a la Coordinació i col·laboració amb la Sindicatura de Comptes, disposa:

1. L'Oficina ha de **coordinar** la seva activitat amb la de la Sindicatura de Comptes amb la finalitat de garantir la major eficàcia i economia de la gestió i evitar la duplicitat en les actuacions d'investigació.

En el cas que ens ocupa, no consta cap actuació de coordinació amb la institució estatutària, ni per garantir la major eficàcia i economia de la gestió ni per evitar la duplicitat en les actuacions d'investigació, que ben segur es produiran.

II. Sobre la tramitació de l'expedient NO 21 2020

Sense perjudici de negar rotundament que s'hagin produït males pràctiques o conductes corruptes en relació amb la contractació relativa al material sanitari necessari per fer front a la COVID-19, ni tan sols indiciàriament, qüestió que analitzarem detalladament en epígrafs posteriors, no podem sinó començar amb unes consideracions que entenem essencials respecte de com s'ha tramitat el procediment que a hores d'ara ha conduït a l'elaboració de l'Informe del Director de l'Oficina de data 11 de setembre de 2020.

El primer document que consta a l'expedient d'investigació NO 21 2020, d'acord amb la còpia facilitada per l'Oficina en el tràmit d'audiència, és un "*informe d'avaluació prèvia de versemblança*" signat per la Cap d'àrea d'investigació en data 24 d'agost de 2020 (informe que tampoc es va notificar a les entitats interessades). Això no obstant, al text de l'informe d'avaluació prèvia es fa constant referència a què el procediment d'investigació ja havia començat d'ofici, encara que no consta cap resolució d'iniciació. Que l'activitat investigadora s'havia "*iniciat*" no ho posam en dubte, perquè en dit informe d'avaluació es fa constant referència a "*conversacions informals*" amb determinats funcionaris de la comunitat autònoma i de la Intervenció General d'aquesta, com també consten els requeriments previs i la documentació aportada per l'IBSALUT, però allò que queda palès, a la vista de l'expedient, és que l'inici no s'havia formalitzat. Sobre aquest punt tornarem amb més detall després.

Segons consta expressament a l'apartat I de l'esmentat *informe d'avaluació prèvia de versemblança*, l'inici de les actuacions ja s'havia fet d'ofici, però evidentment no s'havia fet d'acord amb el que preveu l'article 14 de la Llei 16/2016, de 9 de desembre, de creació de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció en las Illes Balears, com es pretén a l'esmentat informe, atès que, com ja s'ha dit, no consta a l'expedient administratiu cap resolució o acord d'inici dictat pel director de l'Oficina.

En el tràmit d'audiència en què ens trobam hem pogut comprovar que no consta a l'expedient l'acte formal d'inici de les actuacions, imprescindible, d'acord amb el que preveuen els articles 14.1 de la Llei 16/2016, de 9 de desembre i 34 del Reglament de funcionament i règim interior de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears. Acord d'iniciació que s'hauria d'haver notificat necessàriament a la Administració de la Comunitat Autònoma i a l'IBSALUT, en atenció a allò que disposa l'article 40.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú a les administracions públiques, aplicable a la tramitació dels procediments de l'Oficina, d'acord amb allò que disposa l'article 15.2 del seu Reglament.

Així, d'acord amb l'article 34.2 del Reglament de l'Oficina, l'acord d'iniciació

d'un procediment d'investigació correspon al director de l'Oficina, i a més de ser obligat, s'hauria d'haver notificat, per part d'aquest òrgan, als interessats, els drets i interessos dels quals podien estar afectats per aquell, segons allò que disposa l'article 40.1 de l'esmentada Llei 39/2015, d'1 d'octubre. I s'hauria d'haver fet així tant per respectar les garanties procedimentals i el drets dels interessats, a què fa referència l'article 12.1 de la Llei 16/2016, de 9 de desembre, com per poder computar també el termini de caducitat del procediment a què fa referència l'article 40 del Reglament de l'Oficina.

Enlloc d'això, ens trobam, com a "inici" del procediment, amb un informe de la cap d'àrea que se'n diu d'avaluació prèvia, que no se'ns ha notificat i que s'emet sobre la base següent:

"Desde el pasado mes de marzo, ante la situación de emergencia sanitaria provocada por el COVID-19, se ha puesto de manifiesto en los medios de comunicación un importante incremento en la compra de material de protección sanitaria, a empresas de dudosa fiabilidad y a través de intermediarios cuyo objeto social no se acomoda su participación en dichas compras. La Oficina ha resuelto iniciar de oficio este informe de análisis previo de verosimilitud para comprobar los hechos denunciados por dichos medios de comunicación"

Ens ha sobtat l'expressió "iniciar de oficio este informe", enlloc d'expressar que havia resolt iniciar un procediment d'investigació, però no ens han sobtat tant com les altres mancances procedimentals detectades.

A més, resulta que la INSTRUCCIÓ 5 /2019, de 9 de novembre, per la qual es fixen les directrius i els criteris d'admissió i arxiu de denúncies o comunicacions i s'identifiquen els supòsits en què sigui procedent la selecció casos de comprovació i inspecció realitzats a iniciativa de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears, a l'apartat SEGON, fitxa els criteris de referència per iniciar actuacions indagatòries per iniciativa pròpia, d'acord amb el qual, l'Oficina pot iniciar actuacions d'investigació per iniciativa pròpia, que resultin del coneixement de fets o circumstàncies, entre d'altres, en els casos següents:

- a) **Fets concrets amb indicis d'elements corruptius o de males pràctiques**, identificats amb ocasió de l'execució de plans estratègics o d'explotació d'informació.
- b) **Fets concrets amb indicis d'elements corruptius o de males pràctiques** i amb greu repercussió sobre els recursos públics.
- c) **Fets concrets amb indicis d'elements corruptius o de males pràctiques** i de rellevant transcendència social.

Així doncs, i atès que **cap fet concret** se cita a l'informe d'avaluació prèvia de versemblança, hem de concloure que, en aquestes circumstàncies, no es podia

iniciar d'ofici una investigació per l'Oficina sobre tota la contractació efectuada per l'IBSALUT, la conselleria de Salut i Consum, la conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat, la conselleria d'Afers Socials i Esports i les altres entitats que es citen a l'esmentat informe, durant els primers mesos de la pandèmia, atès que ni la normativa de l'Oficina ho preveu ni entre dins les seves funcions l'anàlisi genèric de les contractacions efectuades (cosa que en tot cas correspon a la Intervenció General de la Comunitat Autònoma o a la Sindicatura de Comptes, com ja s'ha exposat abans), i molt menys podia fer unes acusacions tan greus com las que conté l'informe d'avaluació prèvia de versemblança, amb l'única fonamentació de fets "denunciats" per mitjans de comunicació, sense donar immediatament compta a l'Administració interessada de manera formal, per tal que pugui, des de l'inici -i no quan ja s'ha emès l'Informe del Director de l'Oficina- fer alegacions i aportar documentació que potser hauria desvirtuat el propi informe d'avaluació prèvia de versemblança.

Sembla clar que el denominat informe d'avaluació prèvia de versemblança s'ha elaborat ben avançada la investigació (el 24 d'agost de 2020), únicament per justificar aquesta.

Però resulta que, en l'àmbit del dret sancionador i en les actuacions d'investigació no es pot iniciar una "*causa general*" com la que ens ocupa. Molt menys en aquelles que podrien desembocar en un procediment penal, com es suggereix a l'informe d'avaluació prèvia de versemblança, citant els delictes de prevaricació i malversació de cabdals públics, que des de ja negam rotundament, sense que hi hagi el més petit indici de que s'hagin comès.

La tècnica de "*sortir a pescar*", com es denomina vulgarment a l'àmbit de les instruccions penals, està proscriu per la jurisprudència de la Sala Segona del Tribunal Suprem i pel Tribunal Constitucional per mor de la indefensió que causa a la persona investigada (encara que sigui una personificació pública), la qual s'ha de poder defensar de fets concrets que hagin determinat una concreta investigació.

La relació de contractes que s'enumera a l'informe d'avaluació prèvia de versemblança és tan sols això: una relació que, per cert, ha estat proporcionada a l'Oficina pel propi IBSALUT, en contestació als requeriments -que no audiència- efectuats als mes de maig.

L'IBSALUT, com també la conselleria de Salut i Consum, ha remès durant els mesos de maig i juny de 2020 una quantitat ingent de documentació a l'Oficina de la qual se'n desprèn que la tramitació seguida ha estat conforme a dret; que les factures corresponen a serveis directament relacionats amb la pandèmia; i que cap cèntim d'euro s'ha destinat a altra cosa que l'adquisició de material, el transport d'aquest material, la derivació de pacients necessària per gestionar

els recursos disponibles i subvenir a despeses socials immediates provocades per la situació de confinament derivada de la declaració de l'estat d'alarma i les seves successives pròrrogues. En apartat diferent desglossarem la legislació aplicable a la gestió efectuada.

Al procediment sí que hi consta la Resolució del Director de l'Oficina de data 25 de maig de 2020 ampliant el termini per presentar la documentació requerida a l'IBSALUT fins al dia 5 de juny de 2020; és a dir, quan es fa l'avaluació de versemblança **el procediment ja havia començat mesos abans sense que consti resolució concreta que empari la investigació.**

Amb la intenció, com ja hem avançat a l'apartat primer d'aquestes al·legacions, de col·laborar amb l'Oficina des del respecte màxim a la seva independència i funcions, hem de recordar que no només estan vigents -com diu l'Informe del director d'11 de setembre- la normativa de contractació i transparència, sinó també la relativa a la garantia dels procediments.

Sense procediment no hi ha drets, perquè els drets valen allò que valguin les seves garanties; per tant, ens veiem en la necessitat de reflectir que l'expedient tramitat per l'Oficina hauria d'haver respectat els tràmits procedimentals que es recullen a la seva pròpia Llei i al Reglament, com també els de la Llei 39/2015 (legislació bàsica estatal que també li és d'aplicació), i no ho ha fet, tot i que l'article 35 del seu Reglament fa referència a les garanties del procediment i, en el seu apartat 1 diu expressament que:

1. Les funcions inspectores i investigadores s'han de dur a terme garantint els drets a la defensa i a la presumpció d'innocència de les persones investigades i respectant en tot cas el que disposa l'article 12 de la Llei 16/2016, de 9 de desembre i aplicant els principis que contenen l'article 4 i el capítol III del títol preliminar de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre.

Aquestes garanties que es reconeixen a les persones investigades, també ho són per a les personificacions públiques, les quals, a més actuen a través dels seus agents, i això inclou tant les autoritats com els empleats públics, i, sobre tot aquests que han contribuït a la tramitació de les contractacions analitzades per l'Oficina, que han fet un esforç incommensurable per donar resposta a les necessitats derivades de la lluita contra la COVID-19 i que s'han sentit realment afectats per les afirmacions i opinions subjectives que se contenen a l'Informe del director de l'Oficina, sense haver donat garanties suficients de defensa.

No podem deixar de dir, en aquestes al·legacions, que els delictes de prevaricació i malversació de cabdals públics dels quals parla l'informe d'avaluació prèvia de versemblança -al nostre parer amb una perillosa lleugeresa- són delictes dolosos, que només es poden cometre "a sabiendas" i,

evidentment, no n'és el cas.

La gestió de la pandèmia que ens segueix afectant a data d'avui, s'ha fet, des de els òrgans de contractació que han intervingut en aquesta comunitat autònoma, amb un únic objectiu: donar resposta ràpida i eficaç a una situació on es tracta de la vida o la mort de ciutadans. Parlar de la possible comissió d'aquets greus delictes sense haver notificat tan sols l'inici de la investigació és contrari al més elemental dret de defensa, agreujat per la repercussió que l'Oficina sap que tenen els seus informes.

Es diu a la avaluació prèvia, i es repeteix a l'Informe de dia 11 de setembre, que la situació de declaració de l'estat d'alarma no és excusa per no aplicar la legislació en matèria de contractes; i tenen raó; però justament per això s'han aplicat els procediments de contractació legalment establerts, contràriament al que manté l'Oficina, tal i com quedarà acreditat en aquestes al·legacions.

Allò que tampoc ha desaparegut és l'obligació de complir -tothom- amb el procediment administratiu regulat a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, que també ha de aplicar l'Oficina, perquè és la regulació bàsica estatal que també li afecta, com tampoc ha desaparegut l'obligació de complir els tràmits procedimentals que es preveuen a la Llei de creació de l'Oficina i en el seu Reglament.

Així, l'article 38 de la pròpia Llei 16/2016, quan regula els expedients d'investigació estableix:

- 1. L'inici del procediment determina l'obertura de l'expedient d'investigació corresponent, en els termes i les condicions que preveu l'article 70 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.*
- 2. Els expedients d'investigació s'identifiquen individualment amb una numeració pròpia d'acord amb les instruccions dictades pel director o la directora.*
- 3. Les actuacions que es duguin a terme durant el procediment d'investigació s'han de documentar en el corresponent expedient administratiu electrònic.*
- 4. La tramitació del procediment serà assignada a una persona funcionària adscrita a l'Àrea d'Investigació i d'Inspecció, que serà responsable d'impulsar-ne tots els tràmits fins a la proposta de l'informe raonat que conclou el procediment, que correspon al o a la cap de l'Àrea.*

Doncs bé, l'article 70 de la Llei 39/2015, als seus dos primers apartats estableix el contingut de qualsevol expedient administratiu, i disposa:

- 1. Se entiende por expediente administrativo el conjunto ordenado de documentos y actuaciones que sirven de antecedente y fundamento a la resolución administrativa, así como las diligencias encaminadas a ejecutarla.*

2. *Los expedientes tendrán formato electrónico y se formarán mediante la agregación ordenada de cuantos documentos, pruebas, dictámenes, informes, acuerdos, notificaciones y demás diligencias deban integrarlos, así como un **índice numerado** de todos los documentos que contenga cuando se remita. Asimismo, deberá constar en el expediente copia electrónica certificada de la resolución adoptada.*

Amb la única intenció de col·laborar amb la Oficina, de cara a futurs expedients, es necessari recordar-li la necessitat d'indexar l'expedient i de numerar els folis que el componen. No s'ha trobat a l'expedient, per exemple, cap actuació oficial que permeti afirmar, como es diu a l'Informe d'11 de setembre, que s'ha omès la participació de la Intervenció General de la comunitat autònoma de les Illes Balears; vagi per dit des d'ara que no s'ha omès cap control, sinó que aquests controls s'han produït i es produiran en el moment oportú que la llei determina.

També hem de fer referència a l'obligat compliment dels tràmits de la Llei 39/2015 l'article 43 de la Llei 16/2016, que diu taxativament que *“les actuacions del procediment d'investigació es duran a terme mitjançant els actes i tràmits que preveu la Llei 39/2015, d'1 d'octubre”*.

Finalment, no podem deixar d'advertir que tampoc s'ha donat compliment a allò que estableix l'article 47 del Reglament de l'Oficina, referit al tràmit d'audiència, ja que aquest diu:

Una vegada finalitzada la tramitació del procediment d'investigació, i abans de redactar la proposta d'informe raonat amb les conclusions de les investigacions, l'expedient s'ha de posar a disposició de l'administració, la institució o la persona investigada, en els termes prevists a l'article 82 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, per un període de 10 dies hàbils, durant els quals podran formular al·legacions i aportar els documents o justificants que considerin pertinents.

Doncs bé, és més que evident que no s'ha donat audiència de l'expedient, abans de redactar la proposta d'informe raonat amb les conclusions de les investigacions, sinó que s'ha fet després, de manera que, una vegada més, se'n ha privat del dret constitucional a la defensa, que l'Oficina està obligada a respectar, tal i com reconeix l'apartat 2 de l'article 35 del seu Reglament, que diu:

2. *A les persones investigades els són d'aplicació totes les garanties de defensa que deriven del dret fonamental que consagra l'article 24 de la Constitució, d'acord amb la doctrina fixada pel Tribunal Constitucional.*

III. Sobre la normativa de contractació de la Comunitat Autònoma i els seu sector instrumental que s'ha aplicat per atendre les necessitats provocades per la COVID-19.

La Llei Orgànica 4/1981, d'1 de juny, dels estat d'alarma, excepció i setge, que dedica el seu capítol primer a les disposicions comunes als tres estats i, concretament, a l'article segon disposa:

La declaració dels estats d'alarma, excepció o setge serà publicada d'immediat en el Butlletí Oficial de l'Estat, i difosa obligatòriament per tots els mitjans de comunicació públics i pels privats que se determinin, i entrarà en vigor des de l'instant mateix de la publicació en aquell. També seran de difusió obligatòria les disposicions que l'Autoritat competent dicti durant la vigència de cada un d'aquests estats.

A l'empara de l'article transcrit, l'Estat dictà el Reial Decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma pera la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19.

D'altra banda, el Reial Decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social del COVID -19, dedica l'article 34 a l'adopció de mesures en matèria de contractació pública per pal·liar les conseqüències del COVID-19, però es limita a regular la suspensió i/o moratòria dels contractes ja adjudicats i a les conseqüències de la impossibilitat d'execució, sense afectar la resta de regulació vigent en matèria de contractes del sector públic.

La Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, per la qual se transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, regula la tramitació d'emergència dels contractes a l'article 120, que disposa:

1. *Quan l'Administració hagi d'actuar de manera immediata a causa d'esdeveniments catastròfics, de situacions que suposin un perill greu o de necessitats que afectin la defensa nacional, cal atènyer-se al règim excepcional següent:*

a) *L'òrgan de contractació, **sense obligació de tramitar expedient de contractació**, pot ordenar l'execució del que sigui necessari per posar remei a l'esdeveniment produït o satisfer la necessitat sobrevinguda, **o contractar lliurement el seu objecte**, en tot o en part, sense subjectarse als requisits formals que estableix aquesta Llei, fins i tot el de existència de crèdit suficient. En cas que no hi hagi crèdit adequat i suficient, una vegada adoptat l'acord, s'ha de procedir a la seva dotació de conformitat amb el que estableix la Llei general pressupostària.*

b) *Si el contracte l'ha subscrit l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social o altres entitats públiques estatals, s'ha de donar compte d'aquests acords al Consell de Ministres en el termini màxim de trenta dies.*

c) *El termini d'inici de l'execució de les prestacions no pot ser superior a un mes, comptat des de l'adopció de l'acord que preven la lletra a). Si s'excedeix aquest termini, la contractació de les prestacions esmentades requereix la tramitació d'un procediment ordinari*

d) *Un cop executades les actuacions objecte d'aquest regim excepcional, s'ha d'observar el que disposa aquesta Llei sobre compliment dels contractes, recepció i liquidació de la prestació. En el supòsit que els lliurament dels fons necessaris s'hagi fet a justificar, un cop transcorregut el termini que estableix la lletra c) anterior se n'ha de retre el compte justificatiu, amb reintegrament dels fons no invertits.*

2. *La resta de prestacions que siguin necessàries per completar l'actuació iniciada per l'Administració i que no tinguin caràcter d'emergència s'han de contractar d'acord amb la tramitació ordinària que regula aquesta Llei."*

I aquesta és la tramitació que es va seguir en la contractació objecte de l'Informe d'11 de setembre. Amb tots els respectes i en termes de defensa de la nostra actuació, hem de remarcar que **la tramitació d'emergència és un procediment específic i singular, diferent per tant del procediment negociat sense publicitat o de qualsevol altre dels que es citen a l'esmentat Informe.**

Dit amb altres paraules, no és que es tramiti un negociat sense publicitat amb emergència, és que el procediment d'emergència té entitat pròpia i es desenvolupa d'acord amb els tràmits específics i determinats que diu l'article 120 de la LCAP transcrit. I cap més.

És cert que la Junta Consultiva de Contractació Administrativa Estatal ha recomanat que els contractes d'aquest tipus relacionats amb la pandèmia que encara patim siguin publicats, per raons de transparència. Però la Llei no ho exigeix, i si en plena crisi sanitària el portal de transparència no va funcionar no s'han de cercar raons obscures ni molt menys insinuar que s'han comès greus irregularitats en la tramitació.

La mateixa Junta Consultiva de Contractació Administrativa Estatal va dictar la Recomanació de dia 4 de març de 2019 -just un any abans de la crisi sanitària- que analitzava la contractació d'emergència; i va admetre l'aplicació de l'article 120, entre d'altres, amb els raonaments següents:

"2. Cuando el legislador aborda la regulación del procedimiento de emergencia transmite la idea de que la principal cautela que debe mantenerse respecto del empleo de este procedimiento es el adecuado respeto del principio de concurrencia y de igualdad de los licitadores y que, sólo en determinados supuestos absolutamente excepcionales, tales principios deben ceder cuando se produce un desequilibrio entre el pleno mantenimiento de todas las garantías de que está investida la contratación

pública y el adecuado respeto al interés general que se persigue con la actuación que va a ser objeto de contratación.

Las garantías propias de la tramitación de los contratos públicos, y entre ellas la determinación de unos procedimientos reglados de selección del contratista, generan un entorno de seguridad jurídica plena que asegura que la elección de los contratistas se verifique respetando íntegramente los principios nucleares de la contratación pública.

La excepción de estas reglas y principios sólo puede tener lugar en los estrictos casos previstos por la ley, a saber:

- A causa de acontecimientos catastróficos*
  - De situaciones que supongan grave peligro*
  - De necesidades que afecten a la defensa nacional*
- (...)*

En cuanto a las situaciones que puedan producir grave peligro, ésta es una circunstancia más amplia en la concepción que nos ofrece el legislador y que se debe plasmar o concretar en situaciones que puedan generar un significativo peligro.

Dentro de esta circunstancia sí se podría encuadrar genéricamente una posible coyuntura en la que, por la falta de terminación de los procedimientos de licitación iniciados, no fuese posible celebrar las elecciones generales, con los riesgos inherentes para el normal desenvolvimiento del proceso democrático y los riesgos de orden público que todo ello puede implicar. No obstante, a continuación, veremos que esta es una circunstancia que tiene que acreditar y motivar el órgano de contratación en cada caso concreto, no siendo misión de esta Junta Consultiva atender a cuestiones específicas de expedientes de contratación concretos.

3. Como cualquier otra actividad de la Administración Pública, pero más si cabe en este caso, la utilización de la contratación de emergencia debe someterse a una serie de límites fundamentales. En esta concreta materia interesa destacar que el Tribunal Administrativo Central de Recursos Contractuales ha tenido la ocasión de pronunciarse (Resolución 102/ 2017) acerca de los límites que han de ser respetados para la utilización del procedimiento de emergencia. La Junta Consultiva de Contratación Pública del Estado considera que tal doctrina responde a la perfección a la intención del legislador y al mandato de la ley. En consecuencia, habrá que valorar si se ha producido el respeto de cada una de las condiciones establecidas por el Tribunal. Son las siguientes:

*I) **Que concurra alguno de los supuestos que taxativamente establece la ley.** sin que sea suficiente cualquier otra circunstancia que dé lugar a una situación de urgencia. Ya hemos señalado que ciertamente es posible enmarcar el supuesto planteado, al menos en términos hipotéticos, dentro de una de las tres causas del procedimiento de emergencia que establece taxativamente la ley.*

*II) **Que no sea suficiente para resolver la situación la utilización de otros procedimientos menos restrictivos de la libre concurrencia.** Esta circunstancia se revela fundamental en este caso. La razón es que lo que en ningún caso sería congruente con la propia naturaleza del contrato público ni con el contenido de la ley sería que se pudiese hacer un uso abusivo de la tramitación de emergencia. La realidad de las cosas nos demuestra que, de hecho, este procedimiento no se ha empleado en ocasiones anteriores, de modo que*

únicamente podrá acudir a esta opción cuando no quede ninguna otra. Como consecuencia de todo lo anterior debe quedar claro que si existe la posibilidad de tramitar de modo ordinario los contratos derivados de la convocatoria de las elecciones, bien empleando el sistema de la división en lotes, bien acudiendo a algunos de los procedimientos establecidos en la ley (por ejemplo, el negociado sin publicidad por razones de imperiosa urgencia del artículo 168 b) 1), esta ha de ser la vía empleada por los órganos de contratación.

III) *Que la emergencia sea apreciada por el órgano de contratación, quien se responsabiliza de motivar la concurrencia de una circunstancia excepcional y de acreditar su existencia”.*

En les contractacions analitzades, això s'ha complert, escrupolosament.

D'altra banda, l'article 1 del Decret llei 4/2020, de 21 de març (publicat al BOIB nº 40, de 21 de març de 2020) pel qual s'estableixen mesures urgents en matèria de contractació, convenis, concerts educatius i subvencions, serveis socials, medi ambient, procediments administratius i pressuposts per fer front a l'impacte econòmic i social del COVID-19, regula al seu article 1 la tramitació d'emergència dels contractes en els termes següents:

1. L'adopció de qualsevol tipus de mesura o actuació per part dels òrgans de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i dels ens del sector públic instrumental autònom per fer front directament o indirectament als efectes del COVID-19 justificarà la necessitat d'actuar de manera immediata.

Pel que fa a la contractació pública, s'haurà d'adoptar a l'empara del que preveu l'article 120 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, i de l'Acord del Consell de Govern de 18 de març de 2020 pel qual es concreten les mesures que s'han d'adoptar en matèria de contractació pública com a conseqüència d'allò que disposa el Reial Decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'Estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19, i de l'Acord del Consell de Govern de 13 de març de 2020 pel qual s'aprova el Pla de mesures excepcionals per limitar la propagació i el contagi del COVID-19 (BOIB núm. 37, de 18 de març).

2. D'acord amb la previsió establerta en l'apartat anterior, a tots els contractes que hagin de subscriure l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears o els ens del sector públic instrumental autònom per atendre les necessitats derivades de la protecció de les persones i altres mesures adoptades pel Consell de Govern o pels òrgans superiors de l'Administració o dels ens esmentats per fer front al COVID-19 els hi és aplicable la tramitació d'emergència.

En aquests casos, si és necessari fer pagaments a compte per actuacions preparatòries a realitzar pel contractista, no s'ha d'aplicar el que disposa respecte de les garanties la Llei 9/2017 esmentada, i correspon a l'òrgan de contractació, mitjançant una decisió motivada de la qual s'ha de deixar constància en l'expedient, determinar la

concurrència d'aquesta circumstància en funció de la naturalesa de la prestació a contractar i la possibilitat de satisfer la necessitat per altres vies.

3. El lliurament dels fons necessaris per fer front a les despeses que generi l'adopció de les mesures per a la protecció de la salut de les persones davant el COVID-19 es podrà fer a justificar.

Doncs bé, l'informe de l'Oficina cita el document publicat per la Comissió europea **l'1 d'abril**, que conté "*Orientacions de la Comissió Europea sobre l'ús del marc de contractació pública en la situació d'emergència relacionada amb la crisi del COVID-19*", en el qual indicava que COVID-19 és una crisi sanitària que exigeix solucions ràpides i intel·ligents i agilitat per fer front a un enorme augment de la demanda de béns i serveis de tipus similar, al mateix temps que algunes cadenes de subministrament es veuen pertorbades. Els compradors públics dels Estats membres han de garantir la disponibilitat d'equips de protecció individual, com màscares i guants de protecció, productes sanitaris, com els respiradors i altres subministraments mèdics, així com d'infraestructura hospitalària i informàtica, per citar alguns exemples. I per això permet utilitzar un "*procediment negociat sense publicitat*", segons allò que disposa l'article 32 de la directiva de contractació pública de la UE 2014/24, la qual cosa no obsta la utilització de la tramitació d'emergència, en aplicació del que disposa l'article 120 LCSP.

Hem de dir, també, que les recomanacions de la Comissió europea d'1 d'abril, com també les de l'Informe de la direcció de l'Oficina d'11 de setembre, **arriben a misses dites**, quan no tan sols Europa, sinó la resta del món ha patit els problemes derivats de que el principal proveïdor del material sanitari necessari per fer front a la COVID-19 fos la Xina, país al qual òbviament no el vinculen les recomanacions ni la legislació de la Unió Europea.

Val a dir que, primer de tot, es tracta de recomanacions, i, en segon lloc, que es molt fàcil donar consells sobre les contractacions fetes per l'IBSALUT i per l'Administració de la Comunitat Autònoma *a posteriori*, però, com ja deia Guillem de Bergadà, en el segle XII, *quan la llebre ja es fugida pocs consells al caçadors*.

En els moments crítics de la pandèmia, la Unió Europea no va fer cap recomanació sobre els tràmits que s'havien de seguir, per la senzilla raó de que era impossible.

El perill de que tercers sense escrúpols puguin haver fet negoci durant la pandèmia no ho nega ningú; això no obstant, no hi ha cap indicatiu de què ni l'IBSALUT ni la conselleria de Salut i Consum, ni cap altre òrgan de l'Administració autonòmica hagin caigut en mans de cap desaprensiu.

Ha estat més bé al contrari, **els contractes s'han complit, les qualitats de les remeses enviades han estat comprovades per la conselleria i es va aconseguir dur material sanitari a les Illes quan era quasi impossible fer-ho amb èxit.**

No feim simples afirmacions dialèctiques; allò que deim està documentat a les memòries justificatives que durant els mesos de maig i juny s'han enviat a l'Oficina, previ requeriment, des de l'IBSALUT i la Conselleria de Salut i Consum.

IV. Sobre les conclusions i recomanacions de l'Informe

A continuació passam a transcriure, entre d'altres, les al·legacions que, en resposta a les conclusions i recomanacions que consten a l'Informe de l'Oficina, ens han fet arribar des de l'IBSALUT, no sense recordar abans que ens hauria agradat aportar-les en el moment procedimental oportú -és a dir, abans de l'elaboració de l'esmentat Informe i en el tràmit d'audiència que no se'ns va atorgar-, perquè probablement, a la vista d'aquestes, l'Oficina no hauria arribat a les conclusions a les que arriba ni consideraria necessari fer les recomanacions que ens fa.

1. Sobre els contractes d'emergència propis del subministrament del material de protecció sanitària:

Primer de tot interessa al dret de l'IBSALUT fer unes consideracions i aclariments sobre el marc jurídic i temporal de la tramitació d'emergència que res té a veure amb el negociat per imperiosa urgència i que sembla que l'Oficina confon en el seu Informe, entenem que induït per les Orientacions de la Comissió Europea d'1 d'abril, que es recolzen en els procediments que regula la Directiva UE 2014/24, i sembla que això dur a demanar a l'IBSALUT més documentació de la que exigeix en si la contractació d'emergència.

L'Acord de Consell de Govern de 18 de març de 2020 per el qual es concreten les mesures que s'han d'adoptar en matèria de contractació pública, com a conseqüència d'allò que disposa el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'Estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19, i de l'Acord de Consell de Govern de 13 de març de 2020, pel qual s'aprova el Pla de Mesures Excepcionals per limitar la propagació i el contagi de l'COVID-19 (BOIB núm. 37, de 18 de març de 2020), a tots els contractes que hagin de subscriure l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i el seu sector públic instrumental per atendre les necessitats derivades de la protecció de les persones i altres mesures adoptades per el Consell de Govern per fer front a l'COVID-19, els és aplicable la tramitació d'emergència.

L'òrgan de contractació, sense obligació de tramitar expedient, pot ordenar l'execució de les prestacions necessàries per poder satisfer la necessitat sobrevinguda i contractar lliurement el seu objecte sense que s'hagi de subjectar als requisits formals que estableix la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, fins i tot el de l'existència de crèdit suficient.

En cas que no hi hagi crèdit adequat i suficient, un cop adoptat l'acord, s'ha de procedir a la seva dotació en conformitat amb el que estableix la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de finances de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

S'ha de donar compte a Consell de Govern en el termini màxim de trenta dies.

El termini d'inici de l'execució de les prestacions no pot ser superior a un mes, comptat des de l'adopció de l'acord. Si s'excedeix aquest termini, la contractació de les prestacions esmentades requereix la tramitació d'un procediment ordinari.

En conseqüència amb el que disposa l'Acord, resulta que la normativa només obliga a donar compte al Consell de Govern en el termini establert de 30 dies, cosa que ens duu a concloure que aquesta i no altra és la documentació exigible que ha de constar a l'expedient, per tant, la que pot requerir l'Oficina.

No compartim la interpretació restrictiva, que fa l'Oficina, de la justificació temporal de la contractació d'emergència, ja que no és només que doni per fet que no pot anar més enllà de la finalització de l'estat d'alarma (cosa que no compartim, com justifica l'informe jurídic de 27 de juliol del Cap de Departament Jurídic del Servei de Salut), sinó que l'Oficina manté que dins de l'estat d'alarma es va allargar massa la utilització de la contractació d'emergència. L'IBSALUT considera que l'Oficina incorr possiblement en un clar biaix retrospectiu, i no considera les dificultats de planificació de la contractació directament relacionada amb el Covid-19 durant tota la crisi sanitària. I al respecte entenem que es pot justificar la utilització de la contractació d'emergència per dos fets fonamentals:

1. En primer lloc, el pressupost habilitant en aquest cas -la pandèmia- té unes característiques que no permeten amb facilitat mantenir l'esquema que es proposa, segons el tenor literal de la LCSP (article 120). Va ser realment possible fer els primers contractes mitjançant emergència i al mateix temps planificar a més llarg termini les necessitats de contractació pel procediment ordinari -o fins i tot el negociat per imperiosa urgència? Entenem que podem justificar que no, ja que la pandèmia no és un fet únic en el temps, que et permet reaccionar en dues fases, una d'emergència i una altra ordinària -com pretén la LCSP en l'art. 120.2- sinó que té una corba evolutiva imprevisible que obliga a anar analitzant les necessitats de

contractació sobre la marxa, fent molt difícil comprar només una part dels EPI, per a les primeres setmanes -de fet la LCSP obliga que el contracte s'executi a el termini màxim d'1 mes-, i en segona instància valorar els subministraments que s'hagin de contractar mitjançant contractació ordinària, ja que en aquest cas pots adquirir tant menys com més del que es necessiti realment, però el que serà permanent és el pressupost habilitant, és a dir, la pandèmia i la necessitat d'actuació immediata que precisament és el que justifica la contractació d'emergència.

2. I en segon lloc, i relacionat amb l'anterior, l'Informe de l'Oficina és més restrictiu fins i tot que les normes legals que preveuen la contractació d'emergència per la lluita de l'Covid-19, que sí que recullen implícitament aquest factor de permanència de la necessitat d'actuació immediata. O sigui, per si no s'acull la interpretació que ens interessa de l'article 120 de la LCSP per la seva aplicació a la crisi de l'Covid-19, sempre podem trobar la justificació en aquelles normes legals (Reial decret llei 7/2020, modificat per el Reial decret llei 9/2020, i el Decret-lei 4/2020) que així ho recullen.

1.1. Anàlisi dels principals proveïdors, sobre la base de la documentació presentada per l'IBSALUT:

1.1.1. ASIA MANUFACTURER SUPPLY LTD (AMS)

A l'empara del citat acord de consell de Govern i vist que amb els proveïdors nacionals no es podien cobrir les necessitats de material sanitari que es va incrementar en més de un 500% arrel de la pandèmia, es va decidir acudir directament als proveïdors xinesos per a la compra de material.

A més, els proveïdors nacionals amb els que es tenia contracte tampoc els hi arribava el material ja que quasi tot es fabrica a la Xina i en aquells moments era el país amb el major nombre d'infectats per la COVID-19.

A això s'han d'afegir dos fets més, el primer que al ser una de les Comunitats menys afectades, rebíem molt poc material per part del Ministeri de Sanitat i l'altre que segons el que es va establir el Decret que declarava l'estat d'alarma només nosaltres com a Servei de Salut podíem ser importador de materials sanitari, cosa que fa que s'hagi de subministrar a altres organismes i entitats material sanitari (Consells Insulars, residències, hospitals de xarxa pública, farmàcies...).

A partir d'aquest moment es va decidir comprar directament el material sanitari a Xina, però com les fàbriques xineses no venen directament a ningú que vingui de fora va ser necessari contactar amb una sèrie de intermediaris que vàrem considerar que (de tots el que ens oferien material sanitari) eren el que més garanties de qualitat i facilitats de pagament ens oferien.

AMS és una empresa assentada a Xina i el seu propietari, Francisco Calatayud, és un empresari mallorquí que a dia d'avui es troba assentat a Shanghai.

AMS és una empresa que, encara que sigui a una altra branca d'activitat, té experiència en el tràfic mercantil xinès, la qual cosa ens facilitava molt la feina que s'havia de fer des del Servei de Salut.

Posa de manifest l'Oficina que als encàrrecs efectuats a AMS no consten contractes formalitzats, però hem de recordar que es tracta d'una tramitació d'emergència a on només és necessari assabentar al Consell de Govern en el termini d'un mes segons el que estableix l'Acord de Consell de Govern de 18 de març.

De totes les comandes efectuades a AMS consta un informe justificatiu, una resolució de l'òrgan de contractació i la proposta d'acord de Consell de Govern.

Les comandes finalment efectuades a AMS i pagades finament foren per import de **9.600.483,00€** i varen ser les següents:

producte	quantitat	preu unitari	import
bussos	28.488	19,90 €	566.911,20 €
Bates	15000	7,20 €	108.000,00 €
davantals	200.000	0,14 €	28.000,00 €
Guants	2.000.000	0,11 €	220.000,00 €
escovillons Fra 041402	40.000	1,36 €	54.552,00 €
Total			977.463,20 €
		pagament - escovillons	922.911,20 €
	bestreta	25%	230.727,80 €
	Fra. 50751	total pagament	692.183,40 €

Producte	quantitat	preu unitari	import
bates fra 51201	160.633	7,20 €	1.156.557,60 €
mascaretes fra 20042801	4.000.000	0,55 €	2.200.000,00 €
guants fra 51201	2.000.000,00	0,11 €	€ 220.000,00
guants fra51552	2.181.000,00	0,13 €	€ 283.530,00

		Total	1.660.087,60 €
		Bestreta 25%	344.139,40 €
		bestreta 50%	141.765,00 €
		total pagament	1.174.183,20 €

Escovillons fra 20052651	100.000	1,448	144.800,00 €
--------------------------	---------	-------	---------------------

Producte	quantitat	preu unit	import
escovillons fra 20052854	40.000	1,44 €	57.600,00 €
mascaretes FFP2 fra 20052854	80.000	1,80 €	144.000,00 €
guants fra 20052854	2.000.000,00	0,13 €	260.000,00 €
		Total	461.600,00 €
		bestreta 25%	36.000,00 €
		bestreta 50%	158.800,00 €
		total pagament	266.800,00 €

Producte	quantitat	preu unit	import
bates citostàtics fra 20060251	76.867	7,20 €	553.442,40 €
bates aïllament fra 20060251	20.000	6,44 €	128.800,00 €
guants fra 20060251	119.000,00	0,13 €	15.470,00 €
bates citostàtics 20060251	118.704,00	7,20 €	854.668,80 €
davantals 20060251	200.000,00	0,14 €	28.000,00 €
		Total	1.580.381,20 €
		Bestreta 25%	138.360,60 €
		Bestreta 50%	513.469,40 €
		total pagament	928.551,20 €

Producte	quantitat	preu unit	import
bates citostàtics fra 006351	127.969	7,20 €	921.376,80 €
bussos fra 06351	55.780	17,84 €	995.115,20 €
Total			1.916.492,00 €
		Bestreta 50%	958.246,00 €

		Total pagament	958.246,00 €
Producte	quantitat	preu unit	import
bates citostàtics fra 20061551	93.227	7,20 €	€ 671.234,40
		Bestreta 50%	€ 335.617,20
		Total pagament	€ 335.617,20

Es varen pagar mitjançant bestreta de la primera comanda 737.750€ i de la segona 2.107.800€.

Els quatre milions de mascaretes quirúrgiques per import de 2.200.000€ també es varen pagar mitjançant bestreta.

Els escovillons de la primera comanda per import de 54.552€ i els 100.000 per import de 144.800€ també es varen pagar per bestreta.

S'adjunta, amb aquestes al·legacions, la documentació justificativa de la compra dels escovillons per import de 144.800€.

1.1.2. RAYAN HOLDINGS PTE LTD

L'IBSALUT ha realitzat un total de 6 operacions amb Rayan Holdings PTE LTE per un import total de **7.805.280€** que són les que consten als informes justificatius i a l'informe de la Directora d'Àrea de Coordinació Administrativa de data 2 de juny i que són les següents:

- 1) El dia 27 de març va sortir el primer avió de 17 tones des de Shanghai amb els següents materials e imports:

Descripció	Quantitat	Preu unitari	TOTAL
Mascaretes quirúrgiques	300.000	0.509€	152.700,00 €
mascaretesFFP2	40.000	76.280,00 €	76.280 €
bussos	30.000	18.278 €	548.340 €
Ulleres de protecció	10.000	1,59 €	15.890,00 €
Total			793.210,00 €

La arribada d'aquest avió va ser la matinada de dia 30 de març.

- 2) El dia 6 d'abril va sortir el segon avió de Shanghai, que va arribar el dia 8 d'abril a l'aeroport de Palma de Mallorca amb el següents materials i imports:

Descripció	Quantitat	Preu Unitari	Total
bussos	30.000	22.623,00 €	678.690 €
Guants	1.000.000	0,067 €	67.000 €
Total			745.690,00 €

- 3) La tercera comada va sortir de Shanghai dia 18 d'abril i va arribar a Palma dia 20 d'abril amb el següents materials i imports:

Descripció	Quantitat	Preu unitari	Import total
Ulleres de protecció integral	100.000	2,92 €	292.000,00 €
Mascarettes FFP2	40.000	1,8540 €	74.160,00 €
Mascarettes quirúrgiques	300.000	0,4700 €	141.000,00 €
guants	1.500.000	0,143 €	214.500,00€
Total			721.660,00€

- 4) La darrera comanda de 17 tones va sortir de Shanghai dia 01 de maig i va arribar la matinada de dia 4 amb el següent contingut i import:

Descripció	Quantitat	Preu unitari	Import total
Ulleres de protecció ocular	10.000	2,69 €	26.900,00 €
Ulleres de protecció integral	60.000	3,4720 €	208.320,00 €
Guants	1.500.000	0,1790 €	268.500,00 €
Import			503.720,00 €

En paral·lel a aquestes quatre comandes es varen realitzar dues més al mateix proveïdor amb compres molt concretes d'un únic material del qual es considerava necessari augmentar els estocs del Servei de Salut.

Les dues comandes es varen pagar per bestreta, ja que eren comandes molt grosses i les fàbriques no te proporcionen el material sinó ho pagues per anticipat.

El contingut d'aquestes comandes és el següent:

Descripció	Quantitat	Preu unitari	Import
bussos	100.000	23,96 €	2.396.000,00€
Import			2.396.000,00 €

La darrera comanda efectuada a aquest intermediari es va realitzar dia 30 d'abril i es va informar al Consell de Govern el 8 de maig.

Descripció	Quantitat	Preu Unitari	Import
Mascaretes quirúrgiques	5.000.000	0,529	2.645.000,00€
TOTAL			2.645.000,00 €

Les factures presentades per RAYAN HOLDINGS PTE LTD aportades a aquesta l'Oficina a la qual ens dirigim, són les següents:

- Factura nº RH2020032601 de data 28 de març per import de 793.210,00€
- Factura nº RH2020040401 de data 4 d'abril per import de 745.690,00€
- Factura nº RH2020041501 de data 15 d'abril per import de 215.160,00€
- Factura nº 20200415-1 de data 15 d'abril de 2020 per import de 506.500,00€
- Factura nº RH20200429-1 de data 29 d'abril per import de 503.720€
- Factura nº RH20200421 de data 21 d'abril per import de 2.396.000€
- Factura nº RH20200505-1 de data 29 d'abril per import de 2.645.000€

En conseqüència, no hi ha cap diferència entre les comandes realitzades i les factures presentades, ja que en el dos casos sumen 7.805.280,00€

1.1.3. TYRVAL IMPORT EXPORT SL

Les comandes efectuades a Tyrval varen sofrir variacions, ja que va haver un moment que les fàbriques no garantien el subministrament de determinat material sanitari i es varen haver d'anul·lar alguna part de les comandes com els guants de la primera comanda o les FFP3 de la tercera, degut a què no complien amb la normativa europea i alguns preus durant la fase de fabricació es varen incrementar com el de les mascaretes i els dels bussos de la segona comanda. Les entregues efectuades per Tyrval varen ser finalment les següents:

Descripció	Quantitat	Preu unitari	Import
------------	-----------	--------------	--------

Mascareta FFP2	20.000	1.81 €	36.200,00 €
Guants	4.000.000	0.08 €	Anul·lada comanda
Termòmetres	500	49.00 €	24.500,00 €
Mascareta quirúrgica	2.000,000	0.26 €	520.000,00 €
Bussos	60.000	17.00 €	1.020.000,00 €
Import total			1.600.700,00€

Descripció	Quantitat	Preu unitari	Import
Mascarettes quirúrgiques	5.000.000	0,40 €	2.000.000,00 €
bussos	50.000	23,28 €	1.164.000,00 €
Import total			3.164.000,00 €

Descripció	Quantitat	Preu unitari	Import
Mascareta FFP2	60.000	3,16 €	189.600,00 €
Mascareta FFP3	40.000	11,15 €	Anul·lada comanda
Guants	3.000.000	0,166 €	498.000,00 €
Termòmetres	1.992	49,00 €	97.608,00 €
Import total			785.208 €

Total pagaments a Tyrval: 5.549.908€

Les bestretes es varen efectuar damunt les comandes inicials no sobre les entregades.

Tyrval ha presentat les següents factures:

- Factura B/20026 primera bestreta del 25%: 480.875€
- Factura B/20027 per import de 1.540.000€, es descompte de la factura el pagament mitjançant bestreta per import de 480.875€. El total de la factura ascendeix a 1.059.125€

- Factura B/20031 per import de 232.800€ de la qual es descompte el 50% ja que són bussos de la segona comanda. El total de la factura ascendeix a 116.400€
- Factura B/20045 per import de 716.400€ de la qual es descompte el 50% per haver-se pagant mitjançant bestreta el 50%. El total de la factura ascendeix a 358.200€.
- Factura B/20046 per import de 510.000€ de la qual es descompte el 50% per haver-se pagant mitjançant bestreta el 50%. L'import total de la factura ascendeix a 249.000€
- Factura B/20047 per import de 98.000€ de la qual es descompte el 50% per haver-se pagant mitjançant bestreta el 50%. L'import total de la factura ascendeix a 49.000€.
- Factura B/20044 per import de 24.500€ de la qual no es descompte res ja que es correspon amb els termòmetres de la primera comanda.
- Factura B/20029 per import de 893.800€ que es correspon amb la bestreta del 50% de la tercera comanda.
- Factura B/20028 per import de 1.374.500€ que es correspon amb la bestreta del 50% de la segona comanda.
- Factura B/20054 per import de 813.900€.
- Factura B/20048 per import de 36.200€
- Factura B/20049 per import de 189.600€ de la qual es descompta el 50% per haver-se pagat mitjançant bestreta l'altra 50%. L'import total de la factura ascendeix a 94.800€
- Abonament R/20001 per un import de -392€

1.1.4. INJOO TECHNOLOGY SL

Es varem realitzar les següents comandes:

Descripció	Quantitat	Preu Unitari	IMPORT
Mascareta FFP2	100.000	2,50 €	250.000,00 €
Mascareta quirúrgica	500.000	1,40 €	700.000,00 €
kits de detecció ràpid	20.000	24,00 €	480.000,00 €
IMPORT TOTAL			1.730.300,00 €

Descripció	Quantitat	Preu Unitari	IMPORT
Ulleres de protecció ocular COMPLETAS	10.100	7,60 €	76.760,00 €
Mascareta quirúrgica	1.000.000	0,89 €	890.000,00€
Bates d'aïllament	7.800	14,20 €	110.760 €
IMPORT TOTAL			1.303.799,20 €

Descripció	Quantitat	Preu Unitari	IMPORT
Ulleres de protecció ocular COMPLETAS	6.000	7,95 €	47.700,00€
Mascareta FFP2	114.730	2,79 €	320.096,70 €
Bates d'aïllament	3.120	14,20 €	44.304 €
Guants de nitril	595.000	0,29 €	172.550 €
Granotes de protecció	1.600	38,50 €	61.600 €
IMPORT TOTAL			781.963,35

Descripció	Quantitat	Preu Unitari	IMPORT
Guants de nitril	949.400	0,26 €	246.844,00 €
Ulleres de protecció ocular	8.450	5,75€	48.587.50 €
kits de detecció ràpid	60.000	23,00 €	1.380.000,00 €
IMPORT TOTAL			1.675.431,50 €

Descripció	Quantitat	Preu Unitari	IMPORT
Mascaretes quirúrgiques	552.000	0,89 €	491.280,00 €
Pantalles de protecció	5.000	5,75 €	28.750,00 €
IMPORT TOTAL			629.236,30 €

Total pagament Injoo: 6.120.730,35€ que coincideix amb el total de les comandes.

El detall de les factures presentades pel proveïdor és el següent:

2020-218	226.899,20
2020-216	1.730.300,00
2020-224	1.076.900,00
2020-228	629.236,30
2020-282	781.963,35
2020-400	1.675.431,50

La factura 2020-216 d'import 1.730.300€ fou abonada mitjançant bestreta, el Consell de Govern fou assabentat en data 27 de març, 24 d'abril i 15 de maig, respectivament, acompanyam dels informes justificatius de les comandes.

1.1.5. SOLUCIONES DE GESTIÓN Y APOYO A EMPRESAS SL

Aquesta empresa va contactar amb l'IBSALUT per avisar que havien noliejat un avió replet de mascaretes FFP2 i que si estàvem interessats ells s'encarregaven del transport fins a Palma, ens havíem de fer càrrec de la despesa del noli i l'assegurança del transport des de Madrid fins a Palma.

Una vegada revisada la documentació tècnica i revisat que el preu fos ajustant al que s'estava pagant per les mascaretes FFP2, se li va encarregar 1.480.600 mascaretes de protecció per a vapors orgànics FFP2 d'un sol ús per un import total de 3.701.500 € el proveïdor a emès la factura núm. 20.035. per l'import assenyalat.

També ha emès la factura 20.046 per l'import de 56.715,24€ corresponent al noli aeri i l'assegurança del vol Madrid Palma

D'aquestes comanda vàrem informar al Consell de Govern de dia 8 de maig de 2020 i 19 de juny respectivament.

1.1.6. SHANGHAI FANRUI INDUSTRY CO LTD

En relació a l'observació de què no consta el CIF de l'empresa, dir que el CIF ja no s'exigeix i que òbviament una empresa de la Xina Comunista no té NIF espanyol.

Menciona l'Informe que s'ha presentat a tràmit d'audiència un contracte il·legible, però el contracte no s'hauria ni d'haver presentat a l'Oficina, ja que la signatura dels contractes ens ho exigien les empreses xineses per subministrar-nos el material sanitari però no formen part de l'expedient d'emergència com a tal.

La data de la comanda és la que figura a l'informe justificatiu de la necessitat que és el dia 5 d'abril i, efectivament la comanda realitzada en un primer moment va ser la següent:

Descripció	quantitat	preu unitari	Import total
Mascaretes FFP2	60.000	1,9	114.000,00 €
Mascaretes quirúrgiques	5.000.000	0,34	1.700.000,00€
ulleres de protecció	60000,00	5,6	

			336.000,00 €
guants	6.000.000	0,18	1.080.000,00 €
		TOTAL	3.230.000,00€

En efecte doncs, va haver un increment de nombre de mascaretes de 480 i amb un import de 912€ i també un canvi en el nombre i preu dels guants, degut a que l'1 d'abril el govern Xinès va canviar la normativa d'exportació de material sanitari i el 6.000.000 guants es varen haver de tornar a la fàbrica.

Els guants en aquell moment varen incrementar el seu preu a 0,265€ per la qual cosa la quantitat rebuda de guants va ser finalment de 4.110.000 de parells.

Cal recordar a l'Oficina a la qual ens dirigim, el moment que es vivia a la Xina a on el canvi de normativa i de preus era constant, en aquell moment hi havia mancança de fabricació de guants i les empreses xineses aprofitaven per augmentar el preu d'aquells productes que escassejaven i dels quals hi havia menys oferta per la seva part.

1.1.7. MEDLINE INTERNACIONAL IBERIA SLU

El proveïdor encara ens està fent entrega de la mercaderia, i no ens ha emès més factura que la corresponent a la bestreta del pagament a compte del total del material encarregat.

1.1.8. HARTRODT SHANGHAI SOLUTIONS CO. LTD

En relació amb aquest proveïdor dir que efectivament la compra del material es va efectuar directament amb la seva empresa de Xina que era qui nos podia proporcionar el material sanitari.

Per una altra banda, com ja hem dit amb Shanghai Fanrui, el contracte que es va signar amb el proveïdor (condició que ens posaven per subministrar-nos el material) no forma part de l'expedient de la tramitació de l'emergència.

Efectivament amb aquest proveïdor només es va realitzar una comanda de 5.500.000 mascaretes per import de 1.870.000€ dels quals el 50% es varen abonar mitjançant bestreta i la resta a l'entrega de la mercaderia.

El proveïdor ja ha fet entrega de la mercaderia i ens ha emès dues factures que corresponen al pagament total de l'import de l'encàrrec:

- Fra.20200415 de data 26/4 per 935.000€
- Fra.202004015-2 de data 1/6 per 935.000€

1.1.9. GARRICMEDICA S.L.

Es contractà la compra de màscares de protecció, l'encàrrec final tramès al proveïdor fou:

30.000 Màscares FFP2 1.000.000 Màscares Quirúrgiques	704.960,00 €
70.000 mascaretes de protecció per a vapors orgànics FFP2	254.000,00 €

A la primera comanda s'ajustà la quantitat, en lloc de 50.000 Màscares FFP2 es contractaren 30.000.

La publicació a PLACE es va fer per l'encàrrec correcte i també es rectificà a l'informe.

1.1.10. GENERAL ELECTRIC HEALTHCARE ESPAÑA S.A.U

Res que al·legar respecte d'aquest proveïdor.

1.1.11. DISTRIBUCIONES Y REPRESENTACIONES BIOMÉDICAS DIREX SL

Res que al·legar respecte d'aquest proveïdor.

1.2. Anàlisi de diferents qüestions destacables sobre aquests contractes

1.2.1. Diferència de preus en la compra del material de protecció sanitari

1.2.1.1. Mascaretes quirúrgiques

Segons l'Oficina en les mascaretes quirúrgiques s'ha observat només sobrepreu a les lliurades per INJOO TECHNOLOGY SL, però el preu de les mascaretes d'aquest intermediari inclouen totes les despeses de transport i gestió duanera, per la qual cosa no es pot comparar el preu pagat a altres proveïdors/intermediaris amb el que es pagava a INJOO.

En relació amb la comparativa que fa l'Oficina amb els preus de l'Acord Marc que ha licitat INGESA, ens resulta increïble que l'Oficina compari els preus del material en un moment de desproveïment mundial quan l'única alternativa

era acudir a Xina i comprar el material sanitari als preus que fixaven els fabricants xinesos.

No obstant això, encara que la comparativa fos possible (que no ho és) volem posar de manifest el següent respecte a l'Acord Marc d'INGESA que la comparativa que es fa dels les diferències de preus de mercat respecte d'els de INGESA té diversos elements importants que no es consideren, com són els següents:

- 1) Els preus de licitació de INGESA s'extreuen del preu MÀXIM o preu PROMIG informat per les diverses CCAA

En el cas que ens ocupa la comunicació de INGESA respecte a la creació del AM es del 06/05/2020

Grupo Informativo de COMPRAS CENTRALIZADAS del INGESA
COVID-19 _ Acuerdo Marco (por emergencia)
De INGESA_mdeandres, 06/05/2020 - 14:38

Estimados compañeros y compañeras,

Siguiendo indicaciones del equipo interministerial que está dando apoyo a este instituto en la gestión del COVID19, se traslada la posible iniciativa de tramitación de un acuerdo marco (por emergencia) para dar cobertura a las necesidades que esta situación está provocando .

A tal efecto se solicita a los servicios de salud criterio sobre vuestra posible adhesión a este acuerdo marco y, en su caso, estimación de necesidades para los próximos 12 meses cumplimentando la ficha adjunta.

Rogamos respuesta antes del próximo viernes, 15 de mayo.

Atentamente,

Unidad de Estrategias de Aprovisionamiento del SNS
INGESA

Archivo:
 [Ficha COVID19](#)

- 2) Aquests plecs es varen publicar (encara que la CCAA de les Illes Balears inicialment no s'hi va adherir, ja que ja estava fent les seves pròpies compres) i, per motius de solvència exigida als proveïdors i de que hi havia CCAA com Balears que no participaven, INGESA va acordar fer un nou Acord Marc rebaixant la solvència econòmica exigida als licitadors i amb la participació de totes les CCAA.

- 3) En aquest cas, Balears es va adherir a principis de juliol quan van finalitzar les compres efectuades mitjançant tramitació d'emergència.
- 4) A dia de avui encara no s'ha publicat l'esmentat Acord Marc.
- 5) Donat el gap entre la data de publicació de INGESA i les compres de dits materials en el moment alt de pandèmia (març) no es té en compte a l'Informe cap evolució de preus durant dit període i, per tant, la comparativa de preus unitaris no és realista

1.2.1.2. Mascares FFP2

Respecte a Garric Medical, el preu de les mascaretes de Garric és diferent de la resta perquè dites mascaretes de Garric són FFP2 i no KN95. És a dir, són mascaretes diferents tot i que les KN95 són homologables. Posteriorment s'han fet comandes a Garric de KN95 a 1.20€

Quant a la comparativa de preus amb INGESA ens remetem al que hem exposat en l'apartat anterior.

1.2.1.3. Guants

En aquest apartat ens remetem també al que hem exposat en els apartats anteriors i afegir també que els guants, a partir d'un canvi de normativa del Govern Xinès, varen haver de ser tornats a les fàbriques i reetiquetats o fabricats de nou, cosa que va incrementar considerablement el preu dels mateixos.

Insistim en què la comparativa que fa l'Oficina amb els preus d'INGESA no és correcta ja que INGESA va licitar per primera vegada l'Acord Marc una vegada els proveïdors nacionals ja havien restablert el subministrament de material sanitari.

1.2.1.4. Bussos

El preus dels bussos de Rayan són més elevats degut a què els terminis d'entrega d'aquest proveïdor eren molt més reduïts que els de la resta.

A vegades, igual que passa amb els criteris d'adjudicació dels contractes, no només es pot tenir en compte el preu sinó la necessitat peremptòria d'obtenir un subministrament al no haver alternativa en el mercat en aquell moment.

Els professionals sanitaris habitualment utilitzen bates impermeables per protegir-se de malalties infeccioses però a la Xina normalment s'utilitzen bussos, cosa que fa que sigui molt difícil aconseguir bates, i la millor

alternativa, perquè els nostres professional poguessin seguir atenent als pacients, era aprovisionar-nos de la major quantitat de bussos possibles abans de què es produís una rompuda d'estoc de les bates.

1.2.1.5. Ulleres de protecció

Els remetem al que hem exposat en els apartats anteriors.

1.2.1.6. Ulleres de protecció integral

Els remetem al que hem exposat en els apartats anteriors.

1.2.2. Eficàcia dels controls realitzats sobre la compra de material

Volem posar de manifest que el Servei de Salut ha comptat amb tots els controls possibles. A continuació passem a exposar tots els controls als que ha estat sotmesa la compra de material sanitari:

A) Un cop es contactava amb un proveïdor, el primer que se li demanava eren les fitxes tècniques dels productes i les mateixes eren revisades per la unitat de recursos materials de la central de compres, així com també es revisaven si els preus s'ajustaven al preu mitjà al qual s'estan venent aquests productes a la Xina.

B) Si aquesta unitat donava el vistiplau a les fitxes tècniques dels productes i les altres condicions de compra del producte es complien, es realitzava l'encàrrec al proveïdor / intermediari de les fàbriques xineses i es realitzaven una sèrie de controls que ens garantien que els materials sanitaris complien amb les característiques i condicions tècniques i normatives sol·licitades tant pel Centre Nacional de Mitjans de Protecció, la Duana espanyola i per l'Agència Espanyola del Medicament:

1. La primera i més important les fàbriques havien d'estar dins de la llista de fàbriques autoritzades pel Govern Xinès.

Més endavant havien d'acreditar que eren exportadors autoritzats pel Govern Xinès, atès que si no ho eren no podrien passar tampoc la duana xinesa i la mercaderia es retindria a la Xina.

2. És condició *sine qua non* pel pagament de la mercaderia que es realitzi una auditoria per una empresa independent acreditada que es complien les condicions tècniques i de qualitat sol·licitades per nosaltres i que són els mateixos productes que apareixen a les fitxes tècniques.

A mode d'exemple en el certificat que signava l'auditor de la empresa Rayan Holdings, es sol·licitava que les mascaretes FFP2 compleixin el següent:

- Mascareta FFP2
  - o UNE 149: 2001 + A1: 2009
  - o Certificat marcatge CE amb codi d'organisme autoritzat
  - o Tipus de filtre FFP2 (filtració mínima de l'92%)

3. Paral·lelament a la fabricació de material sanitari, es remetia al nostre agent de duanes (LATINMAR) la documentació per part del proveïdor per garantir que un cop realitzat el vol no hi hauria cap problema a la duana espanyola.

La documentació que comprovava l'agent de duanes era la següent:

A. La declaració de conformitat que havia de contenir:

- Nom i adreça del fabricant o el seu representant establert a la Unió Europea.
- Descripció del producte (prou detallada perquè sigui senzill identificar els espècimens per ella coberts: marca, model, etc.).
- Disposicions pertinents a les que el producte s'ajusta.
- Referència a les normes harmonitzades utilitzades (també és possible incloure altres normes o especificacions tècniques que s'hagin fet servir).
- Nom dels organismes notificats que hagin intervingut en l'avaluació de la conformitat del producte (Si n'hi ha, en cas de PS de classe i no estèrils no intervenen aquests organismes).
- Identificació del signatari (nom, cognom i càrrec).
- Data.

B. Respecte a el marcatge CE:

- Test report del producte abans de la comanda on apareixen fotografies del producte per a poder enviar-lo a sanitat exterior i que ho revisin.

4. Al seu torn es remetia la documentació a l'Agència Espanyola del Medicament, quan es tractava de material sanitari, que comprovava el següent:

- Descripció del producte i quantitats. Nom del fabricant de cada producte (NO de l'exportador o intermediari).

- Indicació de si els productes tenen el marcatge CE i còpia de les declaracions CE de conformitat emeses pel fabricant.
- Si els productes no tenien el marcatge CE (exceptuant els kits IVD que han de tenir el marcatge CE davant de la Directiva 98/79 / CE sempre), declaració que han avaluat les especificacions dels productes i els consideren adequats per a la seva utilització. D'altra banda, l'avaluació de les especificacions tècniques en el cas de productes sanitaris que no compleixen normativa l'ha de fer la comunitat autònoma, ja que la responsabilitat de l'ús d'uns producte sanitari no conformes l'assumeix la pròpia comunitat, no l'AEMPS.
- Declaració que es destinaran únicament i exclusivament per a utilització en centres sanitaris i hospitals de la seva comunitat autònoma.

5. Si es complia tot per part del proveïdor s'autoritzava la importació del material sanitari a Balears, realitzant-se, abans de noliejar l'avió, un últim control pel mateix govern xinès que també comprovava que els materials provinguessin d'importadors autoritzats pel propi govern xinès i si la mercaderia complia amb la normativa per poder ser exportada.

6. Un cop la mercaderia es rebia a Palma i passava el control de duanes, es traslladava al magatzem de HUSE on es realitzava el recompte de la mercaderia i es comprovava que es corresponia amb la compra realitzada.

Quant als Incoterms que regien el repartiment dels costos de transport i l'assegurança de les mercaderies, hem de dir que la majoria dels proveïdors /intermediaris xinesos no acceptaven el terme CIF i per això quasi tots són FOB i sí, es varen tenir en compte a l'hora de negociar per l'IBSALUT, però com comprendrà l'Oficina no estavem en posició de negociar segons quins termes, quan a la resta del món i d'Espanya s'estava pagant tot el material mitjançant bestreta i sense que els fabricants donessin cap garantia.

L'IBSALU almenys va aconseguir en molts dels casos pagar només una part mitjançant bestreta o pagar una vegada la mercaderia havia passat la duana xinesa.

Les comandes realitzades als següents proveïdors i intermediaris són totes FOB i el Servei de Salut s'ha encarregat de contractar el vol i l'assegurança pertinent:

- Asia Manufacturer Supply.
- Tyrval Improt Export SL.
- Rayan Holdins Pte Ltd.
- Shanghai Fanrui Industries.
- Hartdrodt Shanghai Solutions.

Amb quines companyies aèries o con han dut el material fins a Palma els proveïdors/intermediaris als que hem contractat amb les condicions de lliurament CIF no és assumpte de l'IBSALUT i tampoc s'entén on vol arribar l'Oficina amb les seves insinuacions.

Quant a la recomanació de revisar la correcta aplicació dels INCOTERMS degut als elevats costos de transport aeri de les mercaderies, no sabem si és conscient l'Oficina del moment que es vivia a nivell mundial i l'escàs marge de negociació que es tenia amb els diferents proveïdors/intermediaris.

En un apartat anterior ha posat de manifest, l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció de les Illes Balears, que els equips de protecció individual que es varen comprar a Injoo o a Garric varen ser més cars que els que vàrem comprar altres proveïdors/intermediaris que no incloïen en el preu ni el vol ni assegurança ni els costos de gestió duanera.

Resulta molt complicat extreure de l'Informe de l'Oficina quines són les conclusions i recomanacions que fa a l'IBSALUT, ja que per una banda recomana comprar el material sanitari més barat sense tenir en compta les despeses associades i de l'altra recomana que es revisin els alts costos de transport associats.

1.2.3. Comprovació dels requisits legals per ser adjudicatari

A la tramitació d'emergència no hi ha requisits legals per ser adjudicatari i encara que l'Oficina vulgui aplicar per analogia requisits legals d'altres contractes com els del negociat per imperiosa urgència (que insistim no és el mateix que la tramitació d'emergència) no creim que cap empresa Xinesa ens hagués presentat cap document dels previstos en la Llei de Contractes, encara que reiterem que no és exigible a la tramitació d'emergència.

No ens és possible suposar que l'Oficina pugui considerar que bona solució hauria d'haver estat esperar a que el Ministeri ens proporcionés el material sanitari, en algun moment, i mentre tant no atendre als afectats per la COVID-19 o deixar que els nostres sanitaris s'infectessin per no disposar d'equips de protecció individual adequats.

No obstant això no és cert que no es demanès cap tipus d'informació, la documentació requerida als proveïdors per donar-los d'alta és la que estableix la "Instrucció 1/2014, de 5 de febrer, de l'interventor general i del director general del Tresor, Política Financera i Patrimoni relativa als fitxers de tercers del sistema d'informació integrat per a la gestió economicofinancera de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears".

El punt 2.2 de la Instrucció diu:

2.2. En el fitxer de tercers creditors ha de constar, almenys, la informació següent:

a) Dades identificatives del tercer creditor: número d'identificació fiscal (NIF), NIE o número del document identificatiu del país d'origen, nom o raó social, domicili, número de telèfon, número de fax i, si en té, adreça de correu electrònic.

b) Dades bancàries per al pagament: com a mínim s'ha d'introduir l'IBAN complet del compte en que s'ha d'efectuar el pagament i el codi BIC/SWI Fr. Per a cada tercer tan sols es pot donar d'alta un nombre màxim de tres comptes bancaris, excepte si la Direcció General del Tresor, Política Financera i Patrimoni autoritza l'alta d'un nombre superior de comptes per a un tercer determinat, si hi concorren circumstàncies que ho justifiquen. En cas que el tercer creditor ja tingui anotats tres comptes i insti l'anotació d'un altre, ha de comunicar al centre gestor el que s'ha de donar de baixa, d'acord amb el que s'indica en l'apartat 5.2 d'aquesta Instrucció.

En el cas de tercers que tinguin comptes bancaris en països que no disposen d'IBAN, s'ha d'emplenar la informació relativa a nom i país de l'entitat financera, codi BIC/SWIFr, si en disposa, i domicili de l'oficina on té el compte obert el creditor, com també l'enumeració completa del compte de pagaments.

1. La documentació que es sol·licita de forma ordinària és:
  - a) Escrit de sol·licitud d'alta de proveïdor firmat per la persona que te la representació legal de l'empresa.
  - b) Còpia del NIF.
  - c) Original del model de declaració de veracitat de dades bancàries emplenada i signada per a la persona amb poder de representació.
  - d) Certificat bancari signat i amb segell del banc.
  - e) Còpia del poder que acrediti la representació legal de l'empresa
  - f) Fotocòpia del DNI del representant legal

2. La documentació obrant a l'expedient de cada un dels proveïdors és la següent:

1. ASIA MANUFACTURER SUPPLY LTD (AMS)-

Consta la següent documentació:

- a) Dades mestres de la mercantil
- b) Sol·licitud d'alta de proveïdor.
- c) Declaració responsable de veracitat de les dades bancàries aportades.

- d) Informació sobre la mercantil.
- e) Registre de la companyia.
- f) Contes bancaris.
- g) Passaport del representant.
- h) Registre de negoci.

2. RAYAN HOLDINGS PTE LID -

Consta la següent documentació:

- a) Dades mestres de la mercantil
- b) Certificat d'empresa
- c) Certificat on apareix el soci únic.
- d) Còpia del passaports del soci únic.

3. TYRVAL IMPORT EXPORT SL

Consta la següent documentació:

- a) Dades mestres de la mercantil
- b) Targeta d'identificació fiscal
- c) Declaració responsable de veracitat de les dades bancàries aportades.
- d) Certificats bancaris
- e) Còpia del DNI del representant
- f) Acta de manifestació de titulars reals

4. INNJOO TECHNOLOGY S.L.

Consta la següent documentació:

- a) Dades mestres de la mercantil
- b) Sol·licitud d'alta de proveïdor
- c) Certificat de titularitat bancari
- d) Targeta d'identificació fiscal
- e) Còpia de poder notarial
- f) DNI de l'apoderat.

5. SOLUCIONES DE GESTION Y APOYO A EMPRESAS SL

Consta la següent documentació:

- a) Dades mestres de la mercantil
- b) Sol·licitud d'alta de proveïdor

- c) Declaració responsable de veracitat de les dades bancàries aportades.
- d) Registre mercantil
- e) Targeta d'identificació fiscal
- f) Còpia de escriptura d'elevació a públic d'acords socials.
- g) Certificat d'estar al corrent de les obligacions de seguretat social
- h) Certificat d'estar al corrent de les obligacions tributaries
- i) DNI de l'apoderat.
- j) Certificat bancari
- k) Control duaner

6. SHANGHAI FANRUI INDUSTRY CO LTD

Consta la següent documentació:

- a) Dades mestres de la mercantil
- b) Sol·licitud d'alta de proveïdor
- c) Declaració responsable de veracitat de les dades bancàries aportades.
- d) Numero de llicència
- e) Documentació de l'empresa
- f) Poder
- g) Passaport de l'apoderat.

7. MEDLINE INTERNATIONAL IBERIA, SLU

Dades mestres de la mercantil. Va ser donada d'alta el 15 d'abril de 2011

8. HARTRODT SHANGHAI SOLUTIONS CO. LTD

Consta la següent documentació:

- a) Dades mestres de la mercantil
- b) Sol·licitud d'alta de proveïdor
- c) Declaració responsable de veracitat de les dades bancàries aportades.
- d) Poder
- e) DNI de l'apoderat.
- f) Certificat bancari
- g) Llicència de negoci

9. GLOBALIA BROKER SERVICE SAU

Dades mestres de la mercantil. Va ser donada d'alta el 06 de febrer de 2002

10. ETHIPIOAN AIRLINES AIR CARGO

Consta la següent documentació:

- a) Certificat bancari
- b) Certificat Generalitat Valenciana
- c) Contracte

11. PRIVILEGE STYLE SA

Consta la següent documentació:

- a) Dades mestres de la mercantil
- b) Sol·licitud d'alta de proveïdor
- c) Declaració responsable de veracitat de les dades bancàries aportades.
- d) Còpia del poder notarial
- e) DNI de l'apoderat.
- f) Certificat bancari
- g) Targeta d'identificació fiscal
- h) Contracte de dia 19 de maig de 2020

12. NINGBO T&Q LIGHTING CO. LTD

Consta la següent documentació:

- a) Dades mestres de la mercantil
- b) Informació bancària

13. LANTIMAR

Consta la següent documentació:

- a) Sol·licitud d'alta de proveïdor
- b) Declaració responsable de veracitat de les dades bancàries aportades.
- c) Còpia acta de manifestacions de titular real
- d) DNI de l'apoderat.
- e) Certificats bancaris
- f) Targeta d'identificació fiscal

14. WEI WEI JIANG

Consta la següent documentació:

- a) Sol·licitud d'alta de proveïdor
- b) Declaració responsable de veracitat de les dades bancàries aportades.
- c) DNI.
- d) Certificat bancari

15. AKRALAB

Dades mestres de la mercantil. Va ser donada d'alta el 17 de desembre de 1999

16. GARRIC MEDICA S.L.

Dades mestres de la mercantil. Va ser donada d'alta el 20 de febrer de 2007

17. GENERAL ELECTRIC HEALTHCARE ESPAÑA S.A.U.

Dades mestres de la mercantil. Va ser donada d'alta el 06 de març de 2001

18. DISTRIBUCIONES Y REPRESENTACIONES BIOMÉDICAS DIREX SL

Dades mestres de la mercantil. Va ser donada d'alta el 20 de març de 2012

S'adjunta còpia de tota la informació sol·licitada als proveïdors esmentats anteriorment.

1.2.4. Comprovació de l'objecte social del proveïdor

Ens remetem al que ja hem exposat amb anterioritat.

1.3. Contractes d'arrendament d'aeronaus pel transport de material

Primer de tot farem un repàs de tots els vols que es varen contractar per transportar el material sanitari en relació amb cada uns del proveïdors/intermediaris.

- **Rayan Holdings PTE LTD:**

1) Primer vol efectuat dia 27 de març (va arribar a Palma la matinada del 30 de març) amb Globalia que va subcontractar a la companyia Volga dnpr per import de 510.062,13€.

Es justifica i es contracta conjuntament amb la comanda efectuada a Rayan Holdings PTE LTD.

L'expedient està format per informe justificatiu, resolució òrgan contractació i assabentament al Consell de Direcció.

2) Segon vol efectuat el dia 6 d'abril amb arribada a Palma dia 8 amb la mateixa companyia, per el mateix import i capacitat.

Es justifica i es contracta conjuntament amb la comanda efectuada a Rayan Holdings PTE LTD.

L'expedient està format per informe justificatiu, resolució òrgan contractació i assabentament al Consell de Direcció.

3) Tercer vol efectuat en data 18 d'abril i arribada a Palma dia 20 amb la mateixa companyia, per el mateix import i capacitat.

Es justifica i es contracta conjuntament amb la comanda efectuada a Rayan Holdings PTE LTD.

L'expedient està format per informe justificatiu, resolució òrgan contractació i assabentament al Consell de Direcció.

4) Quart vol i darrer efectuat per al companyia Volga dnpr que va sortir el dia 01 de maig i arribà a Palma dia 4 de maig.

La negociació de la contractació d'aquests vols es va fer a través de la advocada Wei Wei Xiang i el preu va ser fixat en un moment en que la demanda a nivell d'avions era molt elevada i l'única companyia que es va trobar amb disponibilitat va ser Volga dnpr. També hem de tenir en compte que en aquell moment si els avions feien escala a segons quins països la mercaderia els hi era requisada pel propi país.

5) Per la quinta comanda feta a aquest proveïdor que consistia en 100.000 bussos va ser necessari contractar 2 avions de Air Europa, per import de 370.000€ cada un, ja que dita comanda no cabia en un sol avió.

Air Europa va haver de ser contractada d'urgència ja que la companyia que havia d'efectuar els vols no va obtenir els permisos per aterrar a la Xina i no contava amb cap operador a terra, incomplint el contracte que havia signat amb el Servei de Salut, el vol estava previst per dia 1 de maig i es va retardar degut a l'incompliment de la companyia PANAF fins el 14 i 15 de maig ja que els aeroports estaven saturats i era pràcticament impossible obtenir permisos per aterrar a Shanghai.

6) Per la darrera comanda a aquest proveïdor de 5.000.000 de mascaretes també es va contractar un avió amb Air Europa per el mateix import que va arribar a Palma en data 28 de maig.

Aquests dos darrers vols varen ser gestionats directament pel Servei de Salut amb Globalia.

- **SHANGHAI FANRUI**

Per transportar la comanda de Shanghai Fanrui es varen contractar dos avions a Air Europa de 370.000€ cada un que varen arribar a Palma el 16 i 17 de maig.

L'IBSALUT va contractar a Air Europa després que la companyia que s'havia contractat per transportar la mercaderia, arribat el dia del vols, no disposés ni de permisos per aterrar a Xina ni de personal a terra contractat per fer d'enllaç amb el proveïdor, per aquest motiu es varen endarrerir els vols més de 15 dies i els guants, degut a un canvi de normativa del Govern Xinès, varen haver de tornar a la fàbrica.

També es va contractar part d'un avió de Air Cargo per dur els guants restants per import de 101.995,00€.

- **HARDRODT SHANGHAI SOLUTIONS LTD.**

Per transportar la comanda de 5.500.000 mascaretes quirúrgiques es va contractar un avió també d'Air Europa per import de 370.000€ que va aterrar a Palma el dia 6 de juny.

- **ASIA MANUFACTURER SUPPLY LIMITED (AMS)**

Per transportar la mercaderia de AMS es varen contractar 2 avions amb la companyia Air Cargo Bussines SA, es va decidir contractar a aquesta companyia perquè AMS havia de transportar molta carrega a la vegada i no ens podíem arriscar a què tot aquell material que ja estava preparat per enviar es recomprés per un altre país o que el govern xinès decidís canviar la normativa.

Air Cargo va posar a la nostra disposició un avió de capacitat de 500 centímetres cúbics (amb palets inclosos) per un preu de 1.085.000€ que va arribar a Palma el 16 maig.

Un avió de Air Europa (per exemple) tenia una capacitat d'entre 160 i 180 centímetres cúbics, cosa que en el cas de material sanitari suposa entre 23 i 25 tones.

Si tenim en compte aquesta dada per transportar la mercaderia de AMS hauria estat necessari contractar tres o quatre avions de Air Europa, la qual cosa suposa que sortiria més car que contractar l'avió a Air Cargo.

No obstant això, no surt a compte contractar un avió amb tanta capacitat quan la càrrega es molt menor.

El segon avió contractat a Air Cargo tenia una capacitat de 160 centímetres cúbics (palets inclosos), que va subcontractar a la companyia EVELOP a un preu de 370.000 i va sortir dia 8 de juny. **La capacitat d'aquest avió es la mateixa que tenen els de Air Europa i el preu és el mateix.**

Finalment es va contractar amb Air Cargo també part de dos avions per import de 30.769 euros i 99.114€ per transportar una mercaderia que necessitàvem urgentment, independent de que s'hagués acabat l'estat d'alarma

La resta de la mercaderia comprada a AMS es va transportar mitjançant vaixell, ja que en aquell moment teníem estoc suficient i anava destinada a una futura segona ona, és a dir aquest material és utilitzat en aquests moments.

- **TYRVAL IMPORT EXPORT SL**

El primer vol de Tyrval tenia que sortir el dia 21 d'abril i es va contractar amb la companyia PANAF, qui a quatre dies de sortir el vol (per passar les duanes xineses es necessiten mínim tres dies) no disposava de permisos ni del *clearance* que és el document necessari perquè els nostres proveïdors (i tots) puguin passar les duanes xineses.

El dia 17 d'abril la companyia subcontractada per PANAF, informa al nostre proveïdor que era impossible que el vol es pogués fer el dia 21 i que necessitaven al menys dues setmanes per aconseguir els permisos necessàries per aterrar a la Xina.

A través del proveïdor vàrem contactar amb la companyia Ningbo T&Q Lighting Co Ltd a qui li vàrem contractar un avió per dur la mercaderia urgentment, ja que començava a haver rumors de que el govern xinés intervindria les fàbriques i requisaria el material.

L'import d'aquest vol va ser de 465.000€ i la data prevista de sortida era el 27 d'abril, ja que tota la mercaderia estava en la fàbrica llesta per passar duanes.

En data 22 d'abril el proveïdor ens va escriure dient que el Govern Xinés havia bloquejat la nostra fàbrica perquè volien comprovar que tenen marcatge CE i altres característiques dels productes sanitaris.

Finalment el primer vol de Tyrval va sortir el dia 16 de maig i arribà a Palma el dia 17.

Per als dos següents vols de Tyrval es va contractar a la Companyia Privilege Style SA, el primer vol va sortir dia 29 de maig i va arribar a Palma el dia 30, l'import d'aquest avió va ser de 303.000€ ja que la capacitat de l'avió era un poc inferior la d'altres companyies.

Per al tercer vol s'havia contractat el mateix avió per el mateix preu però finalment Privilege va subcontractar un avió més gros a on hi cabia tota la mercaderia restant del proveïdor i així vàrem evitar contractar un nou vol. El preu d'aquest avió va ser de 400.000€

L'IBSALUT, en un dels moments més complicats per transportar el material degut a les restriccions del govern xinés i a la saturació de les duanes i dels aeroports es va posar en contacte amb L'Ambaixada Espanyola a la Xina a través de la Delegada del Govern a les Illes Balears, la qual ens va emetre una carta per presentar a les duanes xineses i que no ens possessin problemes.

La resta de cartes per obtenir les autoritzacions dels vols varen ser emeses directament pel Servei de Salut.

Quant a la al·lusió de l'Oficina sobre que no consta cap document que justifiqui les negociacions, primer de tot repetim que **no es tracta de cap procediment negociat sinó que es tracta d'una tramitació d'emergència**. No obstant això, aquest Servei de Salut va decidir no contactar només amb una empresa per realitzar el vol sinó que se va contactar amb un total 7 empreses de transport aeri, de les quals es va fer feina en 5 ja que les altres dues no encaixaven ni per preu ni per operativa i la quinta empresa a la que es va contractar no va poder complir la seva

part ja que no va obtenir els permisos per aterrar a la Xina i vàrem haver de contactar amb altres empreses perquè realitzessin els vols.

Segons l'Oficina tampoc no consta la justificació de la contractació dels mitjans de transport del material de protecció sanitària, però com ja hem dit en varies ocasions es tracta d'una tramitació d'emergència segons el que estableix l'Acord de Consell de Govern de 18 de març i de totes aquestes tramitacions es va informar a Consell de Govern en temps i forma.

També recalcar que no estem d'acord amb la interpretació que fa l'Oficina sobre que només es podien fer tramitacions d'emergència mentre duràs l'estat d'alarma com ja hem exposat amb anterioritat.

El resum de les aeronaus que han operat per el Servei de Salut són les següents:

PROVEEDOR	COMPANÍA	AVIÓN	FECHA VUELO	FACTURA	IMPORTE
RAYAN	GLOBALIA(volga)	IL-76TD-90VD	27/03/2020	88	510.062,13 €
RAYAN	GLOBALIA(volga)	IL-76TD-90VD	06/04/2020	90	510.062,13 €
RAYAN	GLOBALIA(volga)	IL-76TD-90VD	18/04/2020	93	510.062,13 €
RAYAN	GLOBALIA(volga)	IL-76TD-90VD	04/05/2020	105	510.062,13 €
RAYAN	GLOBALIA(volga)	Penalización retraso 4º vuelo	18/04/2020	103	55.312,03 €
RAYAN	GLOBALIA(Air Europa)	B787/900	13/05/2020	109	370.000 €
RAYAN	GLOBALIA(Air Europa)	B787/900	14/05/2020	110	370.000 €
RAYAN	GLOBALIA(Air Europa)	B789	27/05/2020	127	370.000 €
FANRUI	GLOBALIA(Air Europa)	B787/900	15/05/2020	113	370.000 €
FANRUI	GLOBALIA(Air Europa)	B787/900	16/05/2020	110	370.000 €
FANRUI	AIR CARGO	transporte combinado	10/06/2020	114	101.995 €
HARDRODT	GLOBALIA(Air Europa)	B789	06/06/2020	125	370.000 €
AMS	Air Cargo	B777F	15/05/2020	372	1.085.000 €
AMS	Air Cargo	transporte combinado	29/05/2020		99.114 €
AMS	Air Cargo (Evelop)	A330-300	08/05/2020	371	370.000 €
AMS	Air Cargo	transporte combinado	10/06/2020	442-443	30.769 €
Tyrval	Ningbo T&Q Lighting CO	B777/300	16/05/2020	I2020419-AC	465.000 €
Tyrval	PRIVILEGE	B777-200ER	29/05/2020	1 - 15801414	303.000 €
Tyrval	PRIVILEGE	A330	10/06/2020	VA -20-06009 +ANTICIPO	400.000 €
TOTAL					7.170.438,55 €

1.4. Anàlisi dels contractes adjudicats

1.4.1. GLOBALIA BROKER SERVICE SAU

Primer de tot, tornar a repetir que no hi ha contractes adjudicats perquè el que s'han fet són tramitacions d'emergència.

Els vols contractats en Globalia són en total 10 més una penalització que varem pagar de 55.312,03 per un retard en un vol imputable a nosaltres.

1.4.2. ETHIOPIAN AIRLINES AIR CARGO

Amb Ethiopian Airlines es varen realitzar dos vols en data 8 i 15 de maig per import de 1.085.000€ i 370.000€ dels quals adjuntem els contractes.

Dels tres restants efectivament no es va firmar contracte ja que es tracta d'un transport combinat, no de llogar un avió complet, i per això no es va signar contracte ja que la companyia no ho exigia, però sí que consta la documentació de la tramitació d'emergència, que és el que se'ns exigeix com a Administració, i no la signatura d'un contracte privat.

1.4.3. PRIVILEGE STYLE SA

Amb Privilege es varen realitzar 2 vols en data 29 de maig i 10 de juny per import el primer de 303.000€ i de 400.000€ el segon, ja que aquest tenia més capacitat que el primer.

Quant a què no consta el contacte o el responsable intermediari, la companyia, a través de la seva comercial, es va posar en contacte amb nosaltres i ens va fer una oferta, com el preu i les condicions eren ajustades a les nostres necessitats es va decidir realitzar la tramitació d'emergència per dos vols des proveïdor Tyrval. No entenem les insinuacions de l'Oficina en relació a què no s'ha posat en coneixement a la persona de contacte de Privilege, quan a altres companyies sí que s'ha fet, ja que dubtem que ni de Globalia ni de Air Cargo es nomenés al comercial amb qui es varen tancar les operacions, però si a l'Oficina li preocupa molt, li podem fer arribar còpia dels incomptables correus que varem intercanviar amb els comercials de les companyies per organitzar els vols i la logística dels mateixos.

Insistim, una altra vegada, en la tramitació d'emergència **no hi ha requisits per ser adjudicatari.**

1.4.4. NINGBO T&Q LIGHTTING CO. LTD

El vol es va realitzar en data 16.05.2020

1.5. Anàlisi de costos i preus aplicats

La determinació del preu del contracte de l'article 102.3 de la LCSP **no és aplicable a la tramitació d'emergència i menys en un moment de pandèmia a on s'havia decretat l'estat d'alarma.**

En aquell moment no hi havia marge per a la negociació ni per fer tots els càlculs que ha realitzat l'Oficina *a posteriori*, ja que la prioritat de l'IBSALUT, de tota Espanya i de tot el món era abastir els seus magatzems de material sanitari per fer poder fer front a al COVID-19 per part dels professionals sanitaris.

No entrarem a analitzar els càlculs que ha realitzar l'Oficina perquè sincerament ens resulta increïble i molt sorprenent que es pugui pensar, ni tan sols per un moment, que se podien realitzar aquests tipus de càlculs i entrar a negociar amb les companyies i oferir un preu per davall dels que ells exigien, en aquell moment.

Això no vol dir que no s'establissin uns paràmetres per contractar amb les companyies aèries ni que s'acceptés sense valorar -ho, però hem de distingir dos tipus de vols i de preus associats als mateixos:

- 1) Els vols que va subcontractar Globalia a Volga Dnpr i el vol contractat a Nigbo Lightning, que efectivament estan per damunt de preu de marcat perquè en lloc del preu va primar la urgència i l'escassetat d'avions en el mercat mundial.
- 2) La resta d'avions s'ajusten a un preu segons la seva capacitat i el preu de totes les Companyies és molt similar per al mateix tipus d'avió.

És a dir, un avió que pot dur entre 160/180 cm³ de càrrega (recordem que les tones no són importants ja que un avió d'aquesta capacitat només pot dur entre 22/25 tones de material sanitari ja que el volum d'aquests productes és molt gros) costa uns 370.000€, per tant, entre 2100€ i 2300€ el metre cúbic.

L'avió de Air Cargo que podria transportar uns 500 cm³ va costar 1.085.000€ cosa que suposa uns 2.170€ per centímetre cúbic.

I els avions de Privilege:

- El de 303.000€ tenia una capacitat de 140 cm³/160cm³ el que suposa pagar per centímetre cúbic 2.164€
- I el de 400.000€ tenia una capacitat de 180/200 cm³ el que suposa pagar 2200€ per centímetre cúbic.

En conseqüència, sí que es va tenir en compte el preu mitjà del centímetre cúbic per contractar els avions quan la situació que es vivia a la Xina, la situació de pandèmia mundial i les demandes de les companyies aèries, ho permetien.

No oblidem que el preu de mercat el fixa l'oferta i la demanda de cada moment, i el càlculs efectuats per l'Oficina segurament serien adequats a l'hora de licitar un contracte de transport aeri, no tramitat per emergència o si la situació mundial i la urgència de disposar dels avions no hagués estat un condicionant per fer front a una pandèmia mundial.

1.6. Contractes d'assessoria i gestió o intermediació

1.6.1. Serveis d'intermediació.

L'advocada Wei Wei ens va assessorar i va fer d'intermediària en els sis encàrrecs efectuats a l'empresa Rayan Holdings i ha presentat un total de 6 factures, les 4 primeres representen un 1,5% del preu de la mercaderia i del vol i les dues darreres representen un 1,5% només de la mercaderia, ja que l'IBSALUT va aprofitar el coneixement obtingut en les 4 primeres transaccions gràcies a aquesta advocada per contractar directament els avions.

Dir també que varen ser varis els despatxos d'advocats que es varen oferir a assessorar i fer d'intermediaris pel Servei de Salut i que en alguns casos les comissions sol·licitades arribaven a un 6% i ni tan sols es tractava de despatxos que comptessin amb advocats xinesos ni amb relació comercial amb la Xina.

Les factures presentades per Wei Wei Xiang són:

Fra.	Importe	Consell de Govern	de contrato
minuta1	23.654,39 €	15.5	249/20
minuta2	22.791,90 €	15.5	249/20
minuta3	19.584,38 €	29.05	263/20
minuta4	18.400,14 €	12.06	292/20
minuta5	48.006,75 €	19.06	308/20
minuta6	43.487,40 €	19.06	308/20

El contacte de **Jennifer Zhang** ens va arribar a través de la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball i sí, va col·laborar amb nosaltres de manera totalment **altruista**, fet que no ha de posar en dubte l'Oficina ni insinuar que va ser d'una altra manera. A l'Informe se'ns diu que no consten factures ni emeses ni pagades però encara així insinua que no es justifica que col·labores de manera altruista i nosaltres ens demanem, com s'hauria de justificar que algú col·labora de manera gratuïta amb l'Administració?

Quant a **Francisco Calatayud**, es tracta d'un intermediari però també d'un proveïdor com pot ser el gerent de Tyrval o el de Injoo.

No se li va pagar res com intermediari, només se li varen abonar les compres de material sanitari efectuat a la seva empresa AMS, si s'esmenta a l'Informe es degut a que és un empresari mallorquí que té molt de coneixement del mercat xinès i per això, per les seves referències, per la confiança que ens inspirava i per les condicions ofertes va ser un dels seleccionats per ser el nostre proveïdor.

Així mateix també es va seleccionar l'empresa Tyrval degut a què va ser recomanat per un important grup hotelier mallorquí com a empresa amb coneixement del mercat xinès i les condicions ofertes també varen ser satisfactòries per a nosaltres.

Es va tractar en tot moment no acudir a proveïdors i/o intermediaris dels que no teníem referències i escollir els que ens oferien les condicions més avantatjoses per a nosaltres.

1.6.2. Serveis de gestió administrativa

LANTIMAR SL va ser el nostre agent de duanes en tot el procés de compra de material sanitari i res té a veure amb Solucions de GESTIÓN que és un proveïdor y no realitza gestions duaneres, com es pot comprovar en el quadre següent:

Expedient	Títol de l'expedient	Import
SSCC EM 392/20	Serveis de gestió necessaris per a adquisició i tràmits duaners de comandes de material sanitari COVID	44.801,70
SSCC EM 347/20	Serveis de gestió necessaris per a adquisició i tràmits duaners de comandes de material sanitari COVID	31.303,33
SSCC EM 293/20	Serveis de gestió necessaris per a adquisició i tràmits duaners de comandes de material sanitari COVID	7.671,52
SSCC EM 281/20	Serveis de gestió necessaris per a adquisició i tràmits duaners de comandes de material sanitari COVID	19.801,41
SSCC EM 246/20	Serveis de gestió necessaris per a adquisició i tràmits duaners de comandes de material sanitari COVID	9.474,48
SSCC EM 227/20	Serveis de gestió necessaris per a adquisició i tràmits duaners de comandes de material sanitari l'empresa SOLUCIONES DE GESTION Y APOYO A EMPRESAS SL	3.589,66

2. L'IBSALUT també ha contractat a l'empresa Soluciones y Gestión de Apoyo a Empresas SL per a la gestió dels tràmits duaners.

Expedient	Títol de l'expedient	Import
SSCC EM 310/20	Serveis de gestió necessaris per a adquisició i tràmits duaners de comandes de material sanitari COVID	56.715, 24

D'altra banda, s'ha de revisar la possible duplicitat en les gestions duaneres contractades amb els expedients SSCC EM 310/20 i SC EM 227/20, tal com s'exposarà més endavant en aquestes al·legacions.

S'han de diferenciar diverses qüestions:

- 1) L'avió amb el material importat internacionalment va aterrar primerament a Madrid. Una vegada allà es va fer un traspàs de mercaderia cap a un altre avió amb trajecte MAD- PMI
- 2) La gestió duanera es fa a la SORTIDA del material , en aquest cas a PMI per part de Lantimar

A nivell de conceptes de factura de dits proveïdors es detalla el següent:

- Factura soluciones de Gestión:

FACTURA COMERCIAL

SUMINISTRO URGENTE DE MATERIAL GASTABLE PARA LA ALARMA SANITARIA PROVOCADA POR EL VIRUS COVID 19

Item	Descripción	Precio total
1	FLETE AÉREO MADRID-PALMA DE MALLORCA CORRESPONDIENTE AL ENVÍO DE MASCARILLAS KN95 ENTREGADO EL 27/04/2020	37.750,00 €
2	SEGURO TRANSPORTE AÉREO MADRID-PALMA DE MALLORCA CORRESPONDIENTE AL ENVÍO DE MASCARILLAS KN95 ENTREGADO EL 27/04/2020	4.861,00 €
3	MARGEN DE GESTIÓN 10%	4.261,10 €
BASE IMPONIBLE		46.872,10 €
IVA 21%		9.843,14 €
TOTAL FACTURA		56.715,24 €

- Factura Lantimar:

Envío	Master	Remitente	Destinatario	Origen	Destino			
13266	00000	SOLUCIONES DE GESTION Y APOY	Servei de Salut de les Illes Balears	SZX	PMI			
Ctn	Matricula	Cant.	Embalaje	Mercancia	Peso	m³	ml	m²
	996-10763782	328	BX	MAT.SANITARIO	2.194,000	0,000	0,000	29,560
	996-10763793	334	BX	MAT.SANITARIO	2.282,000	0,000	0,000	33,330
	996-10763760	250	BX	MAT.SANITARIO	3.913,000	0,000	0,000	41,140
	996-10763771	417	BX	MAT.SANITARIO	3.346,000	0,000	0,000	41,390
Concepto	Cantidad	Precio	%Dto.	Cambio	Importe	Importe €		
GASTOS HANDLING FESTIVO	1,00	1.175,05	0,00			1.175,05		
ENTREGA URGENTE	1,00	910,00	0,00			910,00		
DESPACHO DE ADUANAS Y CONTROLES	1,00	675,00	0,00			675,00		
REVISION DOCUMENTAL	1,00	250,00	0,00			250,00		

Per tant, podem veure que entre les dues factures hi han diversos conceptes diferents:

- Flete aeri
- Segur transport aeri
- Marge de gestió
- Handling en festiu (diumenge)
- Entrega urgent (diumenge)
- Despatx duaner
- Revisió documental

És a dir, tot i que el títol dels expedients pugui donar lloc a qualche tipus de confusió en aquest sentit, les tasques realitzades per SOLUCIONES DE GESTIÓN i LANTIMAR en aquest enviament són totalment diferents

1.7. Contractes de publicitat

En relació les despeses de comunicació hem de dir, en primer lloc, que són contractacions suficientment justificades, per la necessitat de mantenir informada la ciutadania de les mesures adoptades pel Govern i pels ens i òrgans competents en matèria de Salut, Educació, Afers Socials, etc., com també per donar indicacions de com tenir cura de no contagiar-se i de no expandir la pandèmia.

En segon lloc, l'Oficina hauria de tenir en compta que:

1. Des de fa anys, l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears du a terme la difusió de la publicitat institucional en els diferents suports informatius mitjançant la contractació del servei d'una empresa intermediària que garanteix un descompte únic i estable en el temps per a cada mitjà.

2. De fet, en data 5 de febrer de 2020 la consellera de Presidència, Cultura i Igualtat va resoldre adjudicar el contracte per a la compra d'espais publicitaris en els diferents mitjans de comunicació per a la realització de les campanyes de publicitat institucional del Govern de les Illes Balears corresponent a 2020 (CONTR 2019 9407). Això no obstant, la resolució va ser objecte de recurs especial en matèria de contractació, amb la conseqüència immediata de suspensió del procediment; suspensió que continuava vigent en el moment en que l'11 de març de 2020 l'Organització Mundial de la Salut va elevar la situació d'emergència de salut pública ocasionada pel COVID-19 a pandèmia internacional.
3. Les primeres mesures per limitar la propagació i contagi de la COVID-19, adoptades pel Consell de Govern el dia 12 de març (que es varen fer efectives mitjançant l'Acord de Consell de Govern de 13 de març de 2020) van suposar la necessitat i l'obligació de donar-les a conèixer d'immediat a la població a través dels nombre màxim de mitjans i suports a l'abast de l'Administració, entre els que destacaren i destaquen els mitjans de comunicació.

Convé recordar que la Llei 13/2010, de 9 de desembre, de publicitat institucional de les Illes Balears, estableix com a un dels objectius de la publicitat institucional el d'anunciar mesures preventives de riscos o que contribueixin a l'eliminació de danys de qualsevol tipus per a la salut de les persones.

Per això, el mateix dia 12 de març, la Consellera de Presidència, Cultura i Igualtat, en l'exercici de la competència en matèria de difusió de la informació institucional atribuïda pel Decret 21/2019, de 2 d'agost, de la presidenta de les Illes Balears, va ordenar la immediata difusió de les mesures adoptades a través dels mitjans de comunicació de les Illes Balears, com també la de qualsevol altra mesura o actuació que el Govern de les Illes Balears adoptés durant els quinze dies següents a través dels mitjans esmentats, i disposà la tramitació d'emergència en la contractació que s'hagués de dur a terme.

Aquesta disposició de la tramitació d'emergència es fonamentà en l'article 120 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre (LCSP) que estableix el règim excepcional de contractació al qual s'ha d'atenir l'Administració quan ha d'actuar de manera immediata a causa d'esdeveniments catastròfics, de situacions que suposin un perill greu o de necessitats que afectin a la defensa nacional.

4. La declaració de l'estat d'alarma pel Reial decret 463/2020, de 14 de març, va ampliar substancialment el contingut de la informació que s'havia de donar a la població. En data 27 de març, mitjançant el Reial decret

476/2020, el Govern de la Nació va prorrogar l'estat d'alarma de forma que la necessitat de continuar informant la població va esdevenir una obligació inajornable per a l'Administració.

Per això, novament la consellera de Presidència, Cultura i Igualtat, en data 27 de març, va resoldre disposar la tramitació d'emergència en la contractació de la difusió dels missatges i comunicacions relacionades amb la pandèmia del COVID-19, "mentre no s'hagin adjudicat els contractes a les empreses propietàries dels diferents mitjans de comunicació, mitjançant els procediments previstos a la Llei de contractes del sector públic, per la qual cosa s'ordena l'immediat inici dels expedients que corresponguin".

En aquest cas, a més de l'article 120 LCSP, la tramitació d'emergència tingué empara en l'Acord del Consell de Govern de 18 de març de 2020 pel qual es concreten les mesures que s'han d'adoptar en matèria de contractació pública com a conseqüència d'allò que disposa el Reial Decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'Estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19, i en el Decret Llei 4/2020, de 20 de març, pel qual s'estableixen mesures urgents en matèria de contractació, convenis, concerts educatius i subvencions, serveis socials, medi ambient, procediments administratius i pressuposts per fer front a l'impacte econòmic i social del COVID-19.

5. A resultes d'ambdues declaracions es van dur a terme els contractes que consten a la relació inclosa en l'informe de l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció a les Illes Balears, tot i que s'ha de fer esmena d'algunes dades contingudes a l'Informe:
  - L'import dels contractes amb Radio Popular SA és de 47.500 € i no de 57.600 €. El motiu consta a l'informe d'esmena publicat a la Plataforma de contractació del sector públic.
  - L'import del contracte amb Rooster Communication, SL és de 380 € i no de 360 €.
  - En l'informe no es comptabilitza el contracte amb Editorial Menorca (EMG22 2020 1964), per valor de 18.100 €.
  - En l'informe no es comptabilitza el contracte amb Uniprex, SA (EMG22 2020 1966), per valor de 14.600 €.

Tot això fa que l'import total destinat a la contractació de publicitat institucional tramitada per emergència és de 744.299,08 € i no de 721.679,08 €.

6. La informació de tots i cada un dels contractes tramitats per emergència s'ha dut a terme entre els dies 27 i 29 d'abril de 2020 i, per a cada expedient, s'ha publicat la memòria justificativa corresponent, la resolució de la consellera de Presidència, Cultura i Igualtat per la qual es declara

l'emergència en la tramitació i la resolució d'adjudicació. D'aquesta manera es considera que s'ha garantit la transparència en l'adjudicació d'aquests contractes.

7. D'altra banda, s'ha de dir que en la contractació d'aquesta publicitat s'ha respectat allò que preveu l'article 6 de la Llei de publicitat institucional pel que fa a la determinació dels mitjans de difusió a emprar a cada campanya publicitària com de la distribució de la inversió entre els mitjans.
8. Malgrat la cobertura legal atorgada a la tramitació per emergència, i tenint en compte l'excepcionalitat d'aquesta tramitació, la consellera de Presidència, Cultura i Igualtat va resoldre iniciar, entre els dies 22 i 23 d'abril, els expedients de contractació amb cada empresa editorial d'acord amb els procediments ordinaris prevists a la LCSP. Aquests expedients van decaure, però, a ran de la Resolució núm. 581/2020 del Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals per la qual es desestimava el recurs interposat contra la resolució d'adjudicació del contracte d'adquisició d'espais publicitaris esmentat a l'inici.

La signatura del contracte corresponent en data 18 de maig de 2020 ha suposat que la difusió en els mitjans de comunicació de qualsevol mesura relacionada amb la COVID-19 es dugui a terme mitjançant aquest contracte.

1.8. Contractes diferents a subministrament de material de protecció sanitària contractats per via d'emergència

També aquí s'ha de dir que tots ells responien a necessitats pròpies de la lluita contra la COVID-19 i comptaven amb justificació suficient.

1.9. Material de protecció sanitària adquirit per autoritats diferents l'IBSALUT

Aquestes contractacions també estan suficientment justificades i al respecte s'haurà de tenir en compte també per allò que s'exposarà més endavant en relació amb la recomanació que se'ns fa a l'Informe de l'Oficina, de més coordinació en la compra de material sanitari.

En qualsevol cas, cal dir que l'informe de l'Oficina (pàg. 93) inclou a la Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat en la relació d'entitats que han adquirit material de protecció sanitària.

La quantitat que s'imputa a la Conselleria per aquest concepte és de 721.679,08 €, import aquest manifestament erroni i que té el seu origen, possiblement, en una translació involuntària de l'import dels contractes de publicitat.

1.10. Contractació d'establiments d'hoteleria i serveis connexos

Sobre aquesta qüestió, només aclarir que no foren contractats mitjançant negociat sense publicitat sinó que per tots es va fer tramitació d'emergència d'acord amb el que estableix l'Acord de Consell de Govern de 18 de març.

1.11. Quant a la percepció de subvencions per part d'empreses adjudicatàries

L'Informe de l'Oficina ens crida l'atenció respecte a que s'han contractat amb empreses que també reben subvencions públiques, i és important significar, en primer lloc, que no en reben cap de l'IBSALUT, ni tenim constància que en rebin de cap conselleria els contractes de les quals analitza l'Informe.

En qualsevol cas i si així fos, cal significar que no hi cap precepte legal que ho impedeixi, perquè els contractes concrets relacionats amb la lluita contra la pandèmia eren imprescindibles i no tenen res a veure amb altres activitats de les empreses adjudicatàries que podrien haver estat subvencionades, si escau, d'acord amb la normativa de subvencions vigent.

A més, s'ha de tenir present que, tot i que l'article 7 de la Llei 13/2010 de publicitat institucional de les Illes Balears contempla les subvencions als mitjans de comunicació privats, la Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat, com també la Conselleria de Presidència durant la legislatura 2015-2019, no ha efectuat cap convocatòria ni ha atorgat cap subvenció directa a cap mitjà de comunicació, inclosos els que relaciona l'informe de l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció a les Illes Balears.

En definitiva i en tot cas, ni la 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, ni la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, ni el Decret legislatiu 2/2005, de 28 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de subvencions, contenen cap disposició que faci incompatible la condició de contractista del sector públic amb la de beneficiari de subvencions atorgades per l'Administració pública o el sector públic instrumental.

2. Sobre les conclusions i recomanacions de l'Informe de l'Oficina

Arribats a aquest punt, escau fer una breu referència a les conclusions i recomanacions que se contenen a l'Informe de l'Oficina:

2.1. Quant a la transparència i la rendició de comptes

El Servei de Salut ha efectuat les adquisicions i serveis relacionats a l'Informe mitjançant la tramitació d'emergència prevista a l'Acord de Consell de Govern de 18 de març.

Per tal de complir amb la Llei 19/2013 de 9 de desembre de transparència, s'han publicat a la Plataforma de Contractació de l'Estat tots els procediments d'emergència identificant objecte, import i adjudicatari. La Plataforma no disposa del camp "emergència" a l'hora d'elegir el procediment de contractació, ni existeix cap pestanya específica per aquest tipus de tramitació. És per això que amb la finalitat de donar-ne publicitat, s'ha optat per utilitzar el circuit de negociat sense publicitat. Per intentar facilitar la seva identificació aquests expedients duen la paraula emergència i la denominació "EM". De totes maneres quan s'accedeix a la documentació pujada a la Plataforma, es pot veure clarament que es tracta de tramitacions d'emergència.

Atès que la LCSP no preveu l'obligació de publicar les tramitacions d'emergència, no existeix un termini màxim per efectuar aquesta publicitat. A més a dia d'avui encara s'estan "casant" comandes, albarans i factures a efectes de determinar i quantificar les emergències i destriar-les de les comandes de la gestió hospitalària ordinària. Tampoc es regula cap termini màxim a la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, i és per això que s'estima que no s'ha incomplert amb la normativa de transparència i publicació dels contractes públics.

En qualsevol cas, l'exemple màxim de transparència és la ingent documentació que s'ha remès a l'Oficina en resposta als seus requeriments, amb totes les dades de comandes, proveïdors, i import dels serveis, que, com a documentació pública que és, l'IBSALUT la té a l'abast de qualsevol interessat.

Quant a l'activitat duta a terme pels altres òrgans i ens la contractació dels quals se relaciona a l'Informe de l'Oficina, s'ha de significar el compliment del principi de transparència de manera innegable, atès que l'Oficina ha pogut fer el seu anàlisi a partir de la informació que consta en el portal web de les entitats la contractació de les quals ha estat objecte d'investigació.

2.2. Quant a la coordinació entre las diferents administracions territorials

L'Informe de l'Oficina fa especial i extens esment del que considera que s'hauria de fer a la contractació sanitària, recomanant la centralització de les compres, sense tenir present que, com es desprèn de la documentació lliurada, cada ens i cada òrgan de les conselleries que varen fer front a les despeses relacionades amb la COVID-19 ho feren en l'àmbit de les seves competències i en ús de les seves disponibilitats pressupostàries; de fet, a més de les sanitàries, varen ser necessàries despeses extraordinàries en matèria d'affers socials, de comunicació, de treball, etc. Tampoc té en compte que l'IBSALUT

té personalitat jurídica pròpia i distinta de l'Administració autonòmica, alguns òrgans de la qual (com ara afers socials) podien necessitar i adquirir també material sanitari, ni la personalitat jurídica diferent dels altres ens la contractació dels quals també analitza l'Oficina.

Quant a la compra de material sanitari, com es desprèn de la documentació lliurada, hem de significar que el Servei de Salut ha estat el principal comprador de material sanitari durant l'estat d'alarma de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i ha efectuat compres de material per a altres administracions i fins i tot per a la cooperativa d'apotecaris, ja que quasi cap administració sabia com accedir al mercat xinès.

Això es fa palès en les quantitats comprades pel Servei de Salut i la resta d'Administracions de la Comunitat de les Illes Balears a on es pot veure que les quantitats comprades per l'IBSALUT són les més significatives, ja que no només va comprar per als seus professionals sinó per a totes aquelles administracions que els ho varen demanar.

Quan es va centralitzar la compra de material sanitari en el Govern Central, a aquesta Comunitat Autònoma quasi no arribava material ja que érem una de les comunitats amb menys nombre de casos i quasi tot el material anava cap a Madrid que era la comunitat que pitjor estava i en un principi quan es realitzaven compres directament per aquesta Comunitat Autònoma, aquestes varen ser requisades quan passaven per la península i aquest va ser el motiu fonamental per decidir comprar directament a Xina, per assegurar que el material arribés a Palma directament.

No hem d'oblidar que en aquell moment els proveïdors nacionals no disposaven d'estoc de material per vendre, no hi havia experiència prèvia per cap comunitat autònoma ni per cap Servei de Salut en la compra de material directament a Xina i aquesta Comunitat Autònoma va ser la segona en dur un avió des de Xina carregat de material. Si haguéssim esperat a que el Govern Central ens proveís del material sanitari necessari no podríem haver fer front a la pandèmia perquè no hauríem tingut material sanitari abastament per tots els nostres professionals.

2.3. Quant a l'abús en la utilització del procediment d'emergència

Entenem que, al llarg d'aquestes al·legacions, hem explicat suficientment aquesta qüestió, i reiteram que el procediment d'emergència està, vagi per dit, per a les emergències. En aquest sentit, negam qualsevol actuació abusiva del procediment.

La prestació d'assistència sanitària forma part dels drets fonamentals recollits a la Constitució Espanyola (el dret a la vida i a la integritat física de les persones,

com també el dret a la salut), i per poder prestar assistència sanitària, els professionals sanitaris necessitaven sense demores el material de protecció que els permetès desenvolupar la seva feina sense riscos per la seva vida, per a la dels pacients i per a la dels seus familiars.

Així mateix, proporcionar els EPIS als treballadors és una obligació de l'empresari recollida al article 17.2 de la Llei de Prevenció de Riscos Laborals, i no fer-ho pot constituir un delicte.

És per tot això que ens és molt difícil acceptar que, per part de l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció, és que posi en entredit l'actuació del Servei de Salut de les Illes Balears durant l'estat d'alarma per la compra de material sanitari, quan l'únic que es va pretendre era protegir als treballadors que lluitaven cada dia contra la COVID-19, a les seves famílies i a la ciutadania en general i per això, es va invertir tot el temps i tot l'esforç necessari en la compra de material sanitari.

Tornam a dir que, a misses dites, es poden fer totes les recomanacions que s'estimin oportunes; però el moment en què es varen adjudicar els contractes la situació era la següent: un mercat embogit, un únic proveïdor com la Xina, contactar amb les companyies aèries, dominar els incoterms, la normativa duanera etc.. en un moment que el temps era or ja que en qualsevol moment es podia produir un trencament d'estoc i deixar a milers de professionals sense equipaments de protecció individual.

Revisar els procediments una vegada que s'han fet o tramitat és molt senzill, tots ho sabem fer, el que és complicat és acudir a un mercat que no coneixes, contactar amb proveïdors d'un país comunista, com la Xina, que no juga amb les mateixes regles que nosaltres, aprendre's com funcionen els contractes amb les companyies aèries, els INCOTERMS, la normativa duanera etc.. i ho hem de repetir, en aquell moment el temps era or, i de cap manera podíem córrer el risc d'un trencament d'estoc i deixar a milers de professionals sense equipaments de protecció individual.

Per això, i en defensa de la nostra feina, ara analitzarem punt per punt allò que considera l'Oficina un abús i hi fa referència a l'Informe:

- Quant als arrendaments d'aeronaus per al transport de material sanitari realitzats a finals de mes de maig i durant el mes de juny, quan ja havien transcorregut més de dos mesos des de la declaració de l'estat d'alarma, dir per una banda que determinades comandes de material sanitari es varen retardar en la fabricació i es varen haver de tornar fabricar i/o etiquetar, el que va suposar que els vols es contractessin amb posterioritat, a més molts dels aeroports estaven col·lapsats i no es deixava aterrar als avions o molts

d'avions d'altres països i comunitats tornaven buits amb el cost que suposava noliejar l'avió i això és el que vàrem evitar retardant els vols.

Aquesta comunitat no contractava l'avió fins que no tenia la seguretat de que els vols es podrien realitzar i que tots els permisos per aterrar i carregar el material a la Xina havien estat concedits.

La data del vol no és significativa per determinar quan es va realitzar la comanda, i de cap manera es podria haver acudit a un altre procediment de contractació per contractar aquests vols, ja que seria absurd tramitar (per exemple) un negociat per imperiosa urgència amb les companyies, al qual no s'haurien presentat, primer de tot, perquè competíem no només amb tota Espanya sinó amb tot el món i segon perquè previsiblement quan aquest hagués finalitzat hauríem perdut les comandes ja que s'haurien rebut a altres països, com ara els Estats Units.

La recerca efectuada per l'Oficina, s'ha fet sobre una base teòrica, i en cap moment ha contactat ni amb el Servei de Salut, ni amb els proveïdors, ni amb les companyies aèries per fer-se una idea de quina era la situació mundial en aquell moment. Perquè se'n faci dos cèntims dir que els americans, que no tenen tantes limitacions com nosaltres per comprar el material sanitari, acudien a les fàbriques i compraven el material ja compromès i inclús pagat per altres països a un preu molt més alt.

Finalment dir, que la finalització de l'estat d'alarma no implica que hagi finalitzat la situació de pandèmia ni la necessitat de comprar equips de protecció individual, a dia d'avui gràcies a que el Servei de Salut es va aprovisionar amb material suficient podem prestar assistència sanitària, que no hem d'oblidar que és el nostre deure, durant aquesta pandèmia i sempre.

Resulta més que sorprenent que es posi de manifest a l'Informe que l'encàrrec de 5.000.000 de mascaretes quirúrgiques realitzat el dia 2 de maig a Rayan Holdings, mes i mig després de haver-se decretat l'estat d'alarma s'hauria d'haver tramitat per una via diferent. I nosaltres ens demanen, per quina via? Un obert o un negociat? Amb els xinesos? No oblidem que estem parlant, com ja hem dit, en un moment en que competíem a nivell mundial amb la resta del món i que els proveïdors nacionals (que també compren a Xina) tampoc ens podien vendre material perquè no en tenien i a més no perquè l'estat d'alarma hagués finalitzat volia dir que no poguéssim seguir comprant per emergència.

L'acord de Consell de Govern de 18 de març, encara que hagi finalitzat l'estat d'alarma, està vigent i ens permet seguir comprant per emergència ja que seguim immersos en una pandèmia i si hem de tornar a comprar a Xina ho farem a través del procediment d'emergència ja que cap, i torno repetir,

cap proveïdor de Xina es presentarà a cap tipus de procediment ni negociarà cap condició amb nosaltres ni amb ningú i això és una cosa que només s'aprèn si s'ha negociat amb ells o s'ha participat en el procediment de compra de material.

També dir, quant a la valoració de que s'havien fet més comandes de mascaretes a altres empreses, que en aquell moment no sabien si nosaltres hauríem de proporcionar més mascaretes a les oficines de farmàcia o als ciutadans en general, només els treballadors sanitaris tenien un consum aproximat de 200.000 mascaretes quirúrgiques a la setmana i els protocols d'utilització de les mateixes anava canviant constantment amb un increment considerable de l'ús de les mateixes.

La compra de mascaretes quirúrgiques i les mascaretes FFP2 no es poden comparar ja que són utilitzades per motius diferents i per personal diferent, per la qual cosa no té sentit que és posi de manifest a l'Informe que tres dies abans s'havien encarregat mascaretes FFP2.

- Quant a que l'expedient SSCC EM 291/20 per a la implantació, gestió del canvi i suport especialitzat de Microsoft Office 365 per import de 346.667,09€, s'hauria d'haver tramitat a través d'un procediment obert volem exposar el següent:

El contracte de referència es contempla com a una actuació per part del Servei de Salut de les Illes Balears per quant es va fer imprescindible, donada la situació de crisi generalitzada, el confinament general de la població i la necessitat de mantenir mesures de distanciament social, de poder actuar de forma telemàtica tant per part dels equips mèdics i resta de personal sanitari a l'hora de fer reunions d'equip, de coordinació, gabinets de crisi, reunions d'anàlisi de la situació, presentacions de protocols, i un altre seguit de situacions excepcionals, com per part del personal de direcció i gestió que de forma urgent i imperiosa necessitava prendre mesures immediates i per tant, necessitava les eines necessàries per dur-les a terme imperativament.

Adicionalment, cal esmentar que entre *les Orientacions de la Comissió Europea sobre l'ús del marc de contractació pública en la situació d'emergència relacionada amb la crisi del COVID-19*, s'inclouen entre altres que els compradors públics dels Estats membres han de garantir la disponibilitat d'equips de protecció individual, com màscares i guants de protecció, productes sanitaris, com els respiradors i altres subministraments mèdics, així com d'infraestructura hospitalària i **informàtica**, per citar alguns exemples. Just el contracte que ens ocupa, és imprescindible per dotar al Servei de Salut de les Illes Balears de la infraestructura de recursos informàtics necessaris per a fer front a l'encara viva crisi sanitària.

Quan es va decretar l'estat d'alarma i el confinament generalitzat de la població molts dels professionals de Servei de Salut dels Illes Balears varen haver de passar a una situació de teletreball. Aquestes circumstàncies van propiciar que en aquest moment calgués dotar d'eines que permetessin, sobretot, convocar reunions per videoconferència tant en els nivells directius i administratius com en la part assistencial.

El servei d'atenció al part i postpart, per exemple, va traslladar la necessitat de disposar d'aquest tipus d'eines per poder realitzar les sessions de classes de preparació al part i postpart amb els pacients de forma telemàtica. Els professionals sanitaris demanaven eines per poder assistir a formacions que s'impartien o reunions entre diferents professionals de la salut en l'àmbit de la COVID-19 que requerien d'eines de comunicació no presencial donades les circumstàncies.

L'alta demanda de sol·licituds i necessitats que s'havien de cobrir de forma immediata va fer aflorar la necessitat de comptar amb una empresa externa amb coneixements en aquest tipus de solucions que fos capaç de donar resposta davant aquesta situació de pandèmia.

Finalitza aquest apartat de l'Informe dient que l'IBSALUT segueix sense realitzar un procediment obert per a les contractacions per a la gestió de la crisi sanitària i que ja són previsibles i planificables.

En resposta a aquesta observació hem de dir que no són en absolut ni previsibles ni planificables, ja que ningú, ni a Espanya ni en tot el món, esperava que el més d'agost hi hagués un nou brot de Coronavirus i cada dia s'han posat en marxa infraestructures i prestat serveis per poder donar cobertura sanitària a la població de les nostres illes.

A més, en data 27 de juliol el Cap de Departament del Servei de Salut va emetre un informe en el que conclou que la normativa estatal i autonòmica que preveu la contractació d'emergència, que no ha estat derogada ni expressa ni tàcitament, vincula la contractació d'emergència a la necessitat derivada de la crisi del Covid-19 i no tant a la duració en sí de l'estat d'alarma i per això el procediment d'emergència és aplicable als casos en la que la causa dels contractes és fer front a la crisi ocasionada per la COVID-19.

No obstant això, no és cert que per a la compra del material sanitari l'IBSALUT recorri a dia d'avui a la tramitació d'emergència ja que per una banda es va aprovar el Decret llei 8/2020, de 13 de maig de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa en l'àmbit de les administracions públiques de

les Illes Balears per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19 a on s regula al l'article 14 el procediment per a l'adquisició d'equips de protecció individual, i per una altra banda s'han tret dues convocatòries per a importadores de material sanitari i una altra per fabricants, amb les quals es seleccionaven els uns i els altres mitjançant uns determinats criteris de selecció.

Si torna haver desproveïment de material sanitari per part del proveïdors nacionals, el Servei de Salut recorrerà als importadors que han obtingut major puntuació a la convocatòria per la importació de dit material.

2.4. Quant a la deguda diligència en l'anàlisi de la integritat i solvència del subministradors de material sanitari

Primer de tot dir que s'hagi comprat per emergència el material sanitari no significa que aquest Servei de Salut hagi incorregut en pràctiques corruptes o males pràxis, ni que no hagi actuat amb tota la diligència possible en un moment com el que estàvem vivint.

Amb aquest tipus d'acusacions i persecucions només s'aconseguirà que totes aquelles persones que s'han deixant la pell en la compra del material sanitari no vulguin tornar a participar si es torna produir una situació semblant, ja que no és que ningú els hagi agraït l'esforç efectuat, sinó que dia d'avui han d'estar donant explicacions i defensant-se davant d'acusacions de corrupció o de mala praxis per part de l'Oficina, quan l'únic que han fet és intentar garantir la protecció necessària als nostres professionals perquè puguin prestar assistència sanitària en condicions.

Quant als riscos que va assumir el Servei de Salut respecte dels proveïdors, hem de dir que uns dels motius principals de què es contactés amb l'advocada xinesa perquè fos l'assessora de l'IBSALUT, era per garantir que el proveïdors fossin de total confiança i gràcies a això vàrem aconseguir en la primera comanda no fer un pagament mitjançant bestreta sinó que es va pagar la mercaderia una vegada es va realitzar una auditoria de qualitat i una vegada va passar la duana.

Hem de negar l'acusació de falta de cura de l'IBSALUT, que recull l'Informe, en l'elecció dels proveïdors, atès que ben contràriament, de tots ells es tenien referències i si es va optar per ells va ser perquè no ens varen demanar el pagament del material mitjançant bestreta sinó que vàrem aconseguir en quasi totes les comandes pagar només una part mitjançant bestreta i l'altra quan la mercaderia ja havia passat la duana.

A més, el Banc de Santander va col·laborar amb nosaltres en tot moment, assessorant-nos, contactant amb els proveïdors, fent els pagaments i recolzant-nos en tota la part econòmica del procés de compra.

Si ens comparem amb altres comunitats i inclús amb altres països, nosaltres no hem tingut ninguna comanda fallida, no ens ha pres el pel ningú i tota la mercaderia ha arribat en temps i forma.

Això no ha estat sort per la nostra part, ha passat perquè vàrem establir una sèrie de controls que anaven des de la contractació d'una auditoria de qualitat abans de que la mercaderia passés la duana xinesa, fins a contractar una assegurança pel vol, a més de comptar amb un agent de duanes, LANTIMAR, que revisava que el material complia amb la normativa i feia la recepció de la mercaderia una vegada aquesta arribava a Palma, per no parlar de tots els tècnics de compres de l'IBSALUT que han estat revisant que tota la documentació tècnica fos correcta.

2.5. Quant a les conclusions sobre el material adquirit per contractació d'emergència.

En relació amb las mascaretes quirúrgiques, l'Oficina pareix oblidar un cop més que no només s'han utilitzat mascaretes quirúrgiques durant els 99 dies que va durar l'estat d'alarma sinó que aquesta obligació es perllonga a dia d'avui i que l'IBSALUT no es podia permetre no poder proporcionar les mascaretes al seu personal una vegada finalitzat l'estat d'alarma, a més una cosa són les recomanacions del Ministeri i una altra cosa la pràctica diària d'uns professionals que han estat a primera línia posant en risc la seva salut, la dels pacients i la dels seus familiars, respecte dels quals és la nostra obligació donar la seguretat de què en cap moment hauran de posar en perill la seva vida per no disposar del material sanitari adequat.

No creiem, a més, que sigui funció de l'Oficina valorar el nombre de mascaretes utilitzades ni durant l'estat d'alarma ni durant tota la pandèmia per els professional sanitaris, per això ja disposa el Servei de Salut de professionals en el camp de la gestió sanitària que realitzen aquesta valoració, aplicant criteris tècnics i sanitaris, com es pot veure a continuació:

Per a fer-se una idea la evolució SETMANAL del consum de mascaretes del SSIB de les 26 primeres setmanes va seguir aquesta tendència:

fecha inicio	29/12/2019	05/01/2020	12/01/2020	19/01/2020	26/01/2020
Semana	1	2	3	4	5
MASCARILLA QUIRÚRGICA	9.455	23.968	29.230	26.947	38.211

fecha inicio	02/02/2020	09/02/2020	16/02/2020	23/02/2020	01/03/2020
Semana	6	7	8	9	10
MASCARILLA QUIRÚRGICA	39.848	42.083	31.069	22.158	15.681

fecha inicio	08/03/2020	15/03/2020	22/03/2020	29/03/2020	05/04/2020
Semana	11	12	13	14	15
MASCARILLA QUIRÚRGICA	79.338	53.681	187.485	359.124	234.293

fecha inicio	12/04/2020	19/04/2020	26/04/2020	03/05/2020	10/05/2020
Semana	16	17	18	19	20
MASCARILLA QUIRÚRGICA	161.521	1.469.988	108.576	159.221	121.326

fecha inicio	17/05/2020	24/05/2020	31/05/2020	07/06/2020	14/06/2020	21/06/2020
Semana	21	22	23	24	25	26
MASCARILLA QUIRÚRGICA	172.000	170.000	114.631	62.901	140.394	154.628

Recordem que estem parlant d'un consum setmanal.

El major consum es va donar en la setmana 17 (per una ajuda que es va proporcionar de l'IBSALUT cap a la Cooperativa de Apotecaris per tal de proveir-los de dit material per fer front a la demanda ciutadana) i el promig setmanal de consum de mascaretes entre les setmanes 6 i 26 va ser de 185.000 unitats.

Això ens marca un promig mensual (i a l'alça) de a prop de 750.000 unitats.

Hem de dir, per veure les magnituds del consum, que el consum de mascaretes quirúrgiques l'any anterior (de tot l'any) va ser el següent de 1.031.474. És a dir, la previsió promig de consum era d' una magnitud 9 vegades superior a la de l'any anterior.

Quant a què el procediment per a l'adquisició no va a ser el correcte, no podem més que discrepar amb el que diu l'Informe de l'Oficina, ja que si haguéssim utilitzat un altre procediment (procediment que com ja hem explicat abans està vigent com exposa l'informe del departament jurídic del Servei de Salut) no podríem haver importat de Xina, ja que cap proveïdor s'hauria presentat a un procediment obert ni negociat, ni tindríem mascaretes suficients per fer front a la pandèmia.

No només es va tenir en compte el preu a la hora de realitzar les comandes, sinó també altres criteris com el temps d'entrega, forma de pagament i la qualitat del material sanitari.

No obstant això, encara que només hagués estat el criteri aplicat el preu per fer les comandes, l'import que diu l'Informe que es va pagar en excés no és tal.

Els proveïdors xinesos no mantenen un preu fix damunt els productes sinó que el preu oscil·la en funció de determinats factors com pot ser el temps d'entrega i si hi ha havia molta demanda d'un determinat material sanitari per part de tot el món en un moment donat.

Es posa de manifest, en un apartat de l'Informe, que INJOO per exemple tenia els preus més cars que altres proveïdors, però no s'ha tingut en compte que aquest intermediari incloïa el transport i la gestió del material fins que arribava a Palma. Lògicament això fa que s'hagi de sumar al preu del producte totes les despeses accessòries per poder transportar el material a Mallorca, cosa que no resulta tan fàcil quan l'espai aeri està tancat i has de demanar autoritzacions per aterrar a Palma.

L'anàlisi dels preus efectuats a l'Informe de l'Oficina l'únic que fa és confirmar que el Servei de Salut va comprar a preus de mercat, ja que en quasi cap cas està per damunt de la mitja i quan s'ha comprat a preus més cars (per exemple guants) és perquè els guants que necessitàvem quasi no es fabricàvem a la Xina i ha havia una demanda molt gran dels mateixos, el que feia que el preu fos més elevat.

Per una altra banda, dir que la comparació que fa amb l'acord marc de INGESA, no és una comparació possible ni acurada. L'IBSALUT va comprar, en el moment més àlgid de la pandèmia, directament a Xina, quan cada dia canviaven els preus del productes i l'Acord Marc d'INGESA s'ha licitat ara quan ja tots els proveïdors nacionals tornen a subministrar material al preu de mercat que tenien fixat abans de l'inici de l'estat d'alarma.

Recordem també que, amb la creació del Comandament Únic per part del Ministeri de Sanitat a l'inici de la pandèmia, ens vàrem quedar sense competències per a la compra de dit material, apart de què el Ministeri va obligar als proveïdors i distribuïdors nacionals a posar a disposició el seu material al Ministeri, amb la dificultat afegida que això suposava per a les CCAA.

No obstant això, no hagués sigut un problema si els repartiments a les CCAA s'haguessin dut a terme en temps i forma, però la entrega de mascaretes quirúrgiques per part del Ministeri de Sanitat a aquesta CCAA entre març i maig va ser de 236.360 unitats, quantitat que no cobria ni el consum de dues setmanes.

2.6. Quant a la gestió dels costos de transport de material sanitari

Primer de tot farem un anàlisi de com es trobaven en aquell moment les companyies aèries, ja que segons l'Informe, aleshores la demanda de bitllets va caure estrepitosament com a conseqüència de les mesures de fronteres de molts de països i de la prohibició de viatjar, no hi havia sobre demanda de vols que pressionés a l'alça, sinó tot el contrari.

Si bé és cert que els vols de passatgers varen disminuir considerablement, moltes companyies que varen reduir personal i costos varen posar a disposició de les comunitat autònomes i els països de tot el món alguns (no tots) dels seus avions per el transport del material sanitari.

Amb la primera companyia que es va contactar, a través de l'advocada xinesa va ser Globalia, que en aquell moment no disposava d'avions propis i ens va oferir fer-ho a través de la Companyia Volga.

En aquell moment, com es pot suposar, ningú del Servei de Salut tenia coneixement de com contractar un avió així que ens varen deixar assessorar per l'advocada, que va revisar els contractes i va arribar a un acord per 4 vols amb Gobalia que subcontractaria amb Volga.

Aleshores el Servei de Salut es trobava en una situació complicada perquè el material del Ministeri no arribava o es requisava a Madrid i necessitàvem importar directament a Palma determinat material sanitari abans de què es produís una trencament d'estoc, per això va ser més car, perquè ho vàrem contractar amb molt poca antelació i no hi havia quasi avions disponibles que poguéssim contractar.

A partir d'aquell moment el transport sanitari va ser contractat pel propi Servei que no va dubtar en estudiar com funcionaven els contractes de transport aeri i en calcular un preu mitjan per CBM(volum de l'avió) així com les condicions legals que imperen en aquests tipus de contractes.

De fet, el transport no es va contractar només amb una companyia aèria per no afavorir a cap d'elles i el preu calculat per cada vol és molt similar per a cada una d'elles si es té en compte el CBM que podia transportar cada avió.

Les companyies oferien un preu per un avió que podia transportar un CBM determinat, i en la majoria dels casos el CBM de totes les companyies consultades era el mateix i la resta de condicions també eren molt similars.

En el cas de Ethiopian Airlines es va contractar perquè teníem un carregament molt gros que transportar i necessitàvem dur-ho d'una sola vegada, ja que els costos i els riscos de deixar el material a Xina eren molt més grossos que el cost

de l'avió en sí, i encara així el preu de l'avió s'ajustà als preus de les altres companyies aèries

La casuística quant als vols és variada i la contractació d'una o una altra companyia no obeeix a un criteri únic, sinó a múltiples factors que s'han de tenir en compte perquè la càrrega arribi a Palma, cosa que no és tan fàcil ja que no totes les companyies tenen permisos per volar a Palma, recordem que no som ni Madrid ni Barcelona sinó una illa del Mediterrani que ni tan sols coneixen a la Xina.

No obstant, reiterem que els preus pagats a les companyies aèries són equiparables entre sí, si se té en compte el CBM (el volum és més important que el pes) del material sanitària transportar, i considerem que per fer la comparativa de l'Informe s'hauria d'haver demanat preu a altres comunitats autònomes i haver parlat amb les diferents companyies aèries que corroboraran que el que posem aquí de manifest és cert.

Quant a la afirmació de què s'ha utilitzat aeronaus amb una capacitat de càrrega superior a la utilitzada hem de dir que és totalment fals. Si l'Oficina demana a qualsevol persona mitjanament entesa en aquest tema li corroborarà que el més important a la hora de calcular la capacitat que pot tenir una aeronau per transportar mercaderia no és el pes sinó el volum i això ho determina el CBM de l'aeronau, no les tones que pot transportar.

Finalment dir, que les darreres comandes de material sanitari, quan ja teníem aprovisionament suficient per fer front a les necessitats del moment varen arribar per transport marítim, cosa que va suposar un estalvi considerable i a la qual cosa pareix que no vol fer referència l'Informe de l'Oficina, atès que no resulta convenient per a les conclusions a les quals sembla que vol arribar.

En referència a que hi ha factures dobles corresponent al mateix dia, no es tracta de factures dobles es tracta de què es varen contractar dos avions per transportar el material de Rayan Holdings i el material de Fanrui, ja que en aquell moment no es disposava d'avions amb major capacitat.

En els informes justificatius de la Directora de Coordinació Administrativa, que es varen aportar a l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció, s'explica aquesta qüestió amb prou suficiència.

2.7. Quant a la reclamació de quotes d'Iva suportades indegudament

Les factures dels proveïdors als quals fa referència l'Informe de l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció a les Illes Balears són les següents:

INJOO TECHNOLOGY, S.L.				
NR_FACTURA	FECHA FACTURA	BASE IMPONIBLE	CUOTA IVA	TOTAL FACTURA
FAC282	17/4/2020	646.250,70 €	135.712,65 €	781.963,35 €
FAC224	3/4/2020	890.000,00 €	186.900,00 €	1.076.900,00 €
FAC228	4/4/2020	520.030,00 €	109.206,30 €	629.236,30 €
FAC218	1/4/2020	187.520,00 €	39.379,20 €	226.899,20 €
FAC216	31/3/2020	1.430.000,00 €	300.300,00 €	1.730.300,00 €
TOTAL CON IVA EN FACTURA			771.498,15 €	

GARRIC MEDICA, S.L.				
NR_FACTURA	FECHA FACTURA	BASE IMPONIBLE	CUOTA IVA	TOTAL FACTURA
12006872	8/4/2020	384.000,00 €	80.640,00 €	464.640,00 €
12006873	8/4/2020	32.000,00 €	6.720,00 €	38.720,00 €
12007490	20/4/2020	64.000,00 €	13.440,00 €	77.440,00 €
12007491	21/4/2020	96.000,00 €	20.160,00 €	116.160,00 €
TOTAL CON IVA EN FACTURA			120.960,00 €	

Aquests eren proveïdors assentats en territori espanyol que realitzaven entregues de bens dins el territori nacional. Aquestes entregues es varen fer amb anterioritat al Reial Decret Llei 15/2020, de 21 d'abril, de mesures urgents complementaries per recolzar l'economia i el treball, l'article 8 del qual diu:

Artículo 8. Tipo impositivo aplicable del Impuesto sobre el Valor Añadido a las entregas, importaciones y adquisiciones intracomunitarias de bienes necesarios para combatir los efectos del COVID-19.

Con efectos desde la entrada en vigor de este real decreto-ley y vigencia hasta el 31 de julio de 2020, se aplicará el tipo del 0 por ciento del Impuesto sobre el Valor Añadido a las entregas de bienes, importaciones y adquisiciones intracomunitarias de bienes referidos en el Anexo de este real decreto-ley cuyos destinatarios sean entidades de Derecho Público, clínicas o centros hospitalarios, o entidades privadas de carácter social a que se refiere el apartado tres del artículo 20 de la Ley 37/1992, de 28 de diciembre, del Impuesto sobre el Valor Añadido. Estas operaciones se documentarán en factura como operaciones exentas.

El referit Reial Decret Llei no va entrar en vigor fins al dia següent a la seva publicació, que va ser dia 22 d'abril.

Fins aleshores, existia una resolució de l'Agència Tributaria que determinava l'exempció de les importacions, però no de les entregues de bens dins el territori nacional. Si la interpretació que en fa la Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció a les Illes Balears fos tan clara amb les adquisicions anteriors al 23 d'abril, aleshores no hauria fet falta que es publicués específicament un Reial Decret Llei que recollís la regulació l'exempció en les entregues nacionals.

Això no obstant, es posarà en mans dels Serveis Jurídics del Servei de Salut la interpretació que en fa la Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció a les Illes Balears de la referida Decisió (UE) 2020/491 de la Comissió de 3 d'abril de 2020, a l'efecte de fonamentar, si s'escau, resolució de devolució de pagament d'indeguts per l'IVA repercutit pels dos referits proveïdors.

Per altra banda, s'ha de posar de manifest que el Servei de Salut ha aplicat la referida normativa del Reial Decret Llei quan ha detectat que algun proveïdor repercutia IVA a partir de la data de 23 d'abril, data d'entrada en vigor de l'exempció a les entregues en l'àmbit del territori nacional, tal com acredita el document següent:

 dj. 4/6/2020 12:16
Andreu Diaz Rubio
RE: MATERIAL A CONSELLERIA DESDE VALENCIA

Para Jordi Tomás

CC 'MP Angeles García '; Mar Rossello Amengual; Antonio Mascaro Crespi

 Mensaje enviado con importancia Alta.

 Mensaje Real Decreto-ley 15-2020 de 21 de abril.pdf (1 MB)

Hola,

Se adjunta normativa aplicable, dónde se recoge que el tipo a de ser 0%:

Artículo 8. Tipo impositivo aplicable del Impuesto sobre el Valor Añadido a las entregas, importaciones y adquisiciones intracomunitarias de bienes necesarios para combatir los efectos del COVID-19.

Con efectos desde la entrada en vigor de este real decreto-ley y vigencia hasta el 31 de julio de 2020, se aplicará el tipo del 0 por ciento del Impuesto sobre el Valor Añadido a las entregas de bienes, importaciones y adquisiciones intracomunitarias de bienes referidos en el Anexo de este real decreto-ley cuyos destinatarios sean entidades de Derecho Público, clínicas o centros hospitalarios, o entidades privadas de carácter social a que se refiere el apartado tres del artículo 20 de la Ley 37/1992, de 28 de diciembre, del Impuesto sobre el Valor Añadido. Estas operaciones se documentarán en factura como operaciones exentas.

Al final del Real Decreto-ley estan los materiales que les es de aplicación, entre ellos mascarills y termómetros.

Saludos,

Andreu Díaz i Rubio
Subdirecció de Pressuposts i Control de la Despesa

2.8. Quant a la gestió dels intermediaris

L'única assessora que es va contractar pel Servei de Salut va ser Wei Wei Jiang, en qualitat d'advocada xina que tenia contactes tant a la comunitat xinesa de Mallorca com a la pròpia Xina.

Aquest contacte es va fer en un primer moment quan es va decidir per part de l'IBSALUT acudir directament al mercat xinès i no es tenia cap coneixement de com funcionava ni de com podíem accedir als fabricants xinesos.

Aquesta advocada ens va posar en contacte amb diferents proveïdors xinesos, que ens varen passar diferents ofertes de material sanitari, sent el més adequat

per preu, forma de pagament, termini d'entrega etc... Rayan Holdings, a més hi ha havia el valor afegit de què era conegut de la família de l'advocada i això va ser determinat perquè aquest proveïdor acceptés vendre'ns el material sanitari sense pagament per anticipat en les primeres comandes, ja que en la majoria dels casos tots el proveïdors xinesos demanaven el pagament mitjançant bestreta i no oferien cap garantia de termini del subministrament ni tampoc teníem cap garantia que no fos un frau com va passar a altres comunitats autònomes.

L'advocada xinesa va fer d'intermediària amb el proveïdor que només xerrava xinès i que desconfiava de nosaltres, ens va assessorar en la firma dels contractes i com tampoc teníem coneixement de com contractar el transport aeri ni de les condicions legals, se va encarregar en els primers quatre vols d'assessorar-nos per a la contractació, revisar els contractes i negociar amb la companyia aèria. També es va encarregar dels tràmits duaners, de aconseguir-nos un agent de duanes i d'un auditor que s'encarregaria de fer les auditories del material abans de passar la duana xinesa i gràcies a la seva intermediació, Balears va ésser la segona comunitat autònoma en la qual va aterrar un avió replet de material sanitari.

A partir d'aquell moment varen arribar moltes ofertes de material sanitari a través de proveïdors nacionals o mitjançant i persones que tenien contacte a la xina i volien col·laborar de manera altruista amb nosaltres i el Servei de Salut, una vegada apresada la lliçó de com es comprava el material i es contractava amb les companyies de transport aeri, l'IBSALUT va decidir fer ell mateix total la tramitació fent prèviament una acurada selecció dels proveïdors que venien recomanats i dels quals teníem referències d'empresaris mallorquins, a més de ser el que oferien les millors condicions quant a preu, terminis d'entrega i forma de pagament.

Ha quedat demostrat que tots els proveïdors ha complit amb les condicions pactades i ens han subministrat el material comprat, el que fa palès la bona elecció que va fer el Servei de Salut a la hora de triar els seus proveïdors.

Això no obstant, es va mantenir la col·laboració amb l'advocada i el seu proveïdor per tenir la certesa de què si fallava qualsevol altre aquest proveïdor ens podria subministrar el material sanitari necessari, ja que és una persona en molts de contactes a la Xina, que inclús en els pitjors moments ens ha subministrat el material sanitari en el temps i preu acordat.

Els altres intermediaris, apart de na Jennifer Zhang, que no ha cobrat res per la seva intermediació, són empresaris que s'han reinventat en un moment de crisi i varen decidir subministrar-nos material sanitari a pesar de no dedicar-se a això, com posa de manifest l'Informe de l'Oficina.

Òbviament els honoraris d'aquests empresaris estaven inclosos en el preu del material sanitari o, com reconeix l'Informe de l'Oficina, cobraven directament de les fàbriques.

La diferència entre la feina efectuada per Wei Wei Jiang i la resta de proveïdors és que aquesta ens assessorava en l'elecció dels proveïdors, ens feia d'enllaç amb ells, acordava i revisava la contractació de la compra del material i del transport, s'encarregava dels tràmits duaners a la Xina i amb el nostre agent duaner.

És a dir, la feina per la qual s'ha pagat a l'advocada i que tant sorprèn, és precisament per fer d'advocada i assessorar-nos en aquesta tramitació tan complicada.

La resta de proveïdors només ens subministraven el material i de la resta s'encarregava el propi Servei de Salut, una vegada que ja sabia com es feia gràcies a l'advocada contractada en el primer moment perquè ens assessorés.

No hi ha cap duplictat en les gestions duaneres, una de les factures es correspon amb la gestió realitzada per l'agent de duanes i l'altre per el transport aeri i l'assegurança de dit vol.

Finalment, quant a la necessitat de coordinació amb l'ambaixada espanyola, que posa de manifest l'Informe, dir que des de la Delegació del Govern a les Illes Balears es va contactar amb l'ambaixada d'Espanya a la Xina per demanar ajuda i ens varen ajudar en tema de duanes, però no varen posar a la nostra disposició cap llistat de proveïdors xinesos ni se varen oferir per fer d'intermediari ni per comprovar la solvència dels nostres intermediaris, per la qual cosa es va haver de fer tota la selecció i la tramitació des del Servei de Salut.

3. CONCLUSIONS FINALS

Primera.- Nul·litat del procediment per no haver respectat les garanties procedimentals i d'audiència als interessats

Com deiem al començament d'aquestes alegacions, els drets només valen el que valguin les seves garanties, i la primera garantia que tenen els interessats o afectats per una actuació administrativa (i la de l'Oficina ho és) és la de que se segueixi el procediment establert legalment, en el qual han de poder intervenir en defensa dels seus interessos, tan bon punt el procediment s'inicia i en qualsevol fase d'aquest (la segona garantia és la dels recursos administratius i la tercera la del recursos contenciosos administratius).

Doncs bé, a banda de la garantia procedimental que permet a qualsevol persona, física o jurídica, que vegi afectats els seus drets o interessos, tengui assegurada la seva participació directa en el procediment, que ha de respectar els tràmits establerts per la norma, ens trobam també amb el fet que la principal de les garanties procedimentals és el tràmit d'audiència, l'absència del qual, en el moment procedimental oportú previst a la norma, en determina la nul·litat radical de tot l'actuat.

Tan és així, que l'article 105.c) de la Constitució de 1978 consagra aquest tràmit i li dóna rellevància constitucional, dient:

Artículo 105. La ley regulará:

(...)

*c) **El procedimiento a través del cual deben producirse los actos administrativos , garantizando, cuando proceda, la audiencia del interesado.***

D'aquesta redacció, que podria semblar minsa, se'n desprenen quatre principis que s'han de tenir en compte:

1. La importància del procediment, que té reserva de llei per a la regulació (la pròpia Constitució assenyalava a l'article 149.1.18 que serà competència exclusiva de l'Estat la regulació del procediment administratiu comú que han de seguir totes les administracions públiques, en el sentit més ampli de la paraula -també l'Oficina)
2. Que els actes administratius s'han de produir a través del procediment (sense procediment no hi ha garanties i per tant no es poden dictar actes administratius -i l'Informe de l'Oficina és, evidentment, un acte administratiu, en atenció a la famosa definició dels actes administratius que fa Garcia de Enterría, seguint a Zanobini)
3. Que el tràmit d'audiència s'ha de garantir, en el procediment, quan sigui procedent, i en aquest cas, és més que evident que ho és, no només perquè està previst en el procediment administratiu comú i en les normes reguladores de l'Oficina, sinó perquè es tracta d'un procediment d'investigació i de control extern.
4. Que el tràmit d'audiència no s'ha de dur a terme en qualsevol moment, sinó quan és procedent, és a dir, en el moment procedimental oportú. En el cas que ens ocupa s'ha dut a terme després de l'elaboració de l'Informe al qual feim aquestes al·legacions, i s'ha contravingut d'aquesta manera les pròpies normes de l'Oficina i del procediment administratiu comú.

Com es desprèn de la còpia de l'expedient al que hem tingut accés, i tal com hem reflectit en el fonament de dret II d'aquest escrit, l'Oficina no ha seguit els tràmits

procedimentals establerts a la normativa reguladora. El procediment no arranca amb una resolució d'inici després d'una denúncia: el propi Informe que s'acompanya a la Resolució del Director de l'Oficina de data 11 de setembre de 2020 reconeix que la font de coneixement dels fets és la lectura de les informacions aparegudes en premsa. No consten notificacions de les actuacions realitzades als òrgans i ens investigats (tret dels requeriments de documentació a l'IBSALUT), no s'ha notificat l'informe d'avaluació prèvia de versemblança i no s'ha atorgat tràmit d'audiència en el moment procedimental oportú.

A partir d'aquestes informacions –i sense que consti una resolució d'iniciació d'ofici que s'hauria d'haver notificat a l'Administració autonòmica i a l'IBSALUT, com a mínim- l'Oficina inicia una recerca a les plataformes de contractació; contacta amb l'ambaixada de Espanya a la Xina –sense que s'indiqui quin funcionari u òrgan en concret els hi ha assessorat- ; analitza pel seu compte el que considera que ha de ser el preu de l'arrendament d'una aeronau i fins i tot el preu del querosens que es necessita per fer un trajecte; i durant els mesos de maig i juny requereix a l'IBSALUT de tota la documentació que l'organisme autònom li ha anat enviant. I totes aquestes actuacions s'han dut a terme sense cap garantia procedimental per a les entitats investigades.

Després, en data 24 de agost de 2020, s'emet un tràmit de crucial importància: l'anàlisi de versemblança de les “denúncies”. **Aquest anàlisi s'hauria d'haver notificat igualment a l'interessat.** La manca d'oportunitat de desvirtuar el contingut d'aquest anàlisi determina la indefensió de trobar-nos amb l'Informe final i les seves conclusions. Si reparam en la data de la notificació i lliurament de l'Informe –perquè el document en sí no duu ni data ni firma- aquesta és de 11 de setembre de 2020, cosa que ens fa concloure que el document, de 110 pàgines d'extensió, ja estava com a mínim avançat molt abans de que els organismes investigats haguessin pogut defensar els seus drets.

La vulneració d'un dret fonamental com és el dret a la defensa, del que deriva l'obligatorietat del tràmit d'audiència, és determinant del grau màxim d'ineficàcia com és la nul·litat radical o de ple dret (lletra a de l'article 47 de la Llei 39/2015).

En el cas que ens ocupa, s'han vulnerat els drets de les entitats afectades per la investigació duta a terme per l'Oficina, que se recullen a l'article 35 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i més concretament el dret a conèixer, en qualsevol moment l'estat de la tramitació del procediment (lletra a de l'apartat 1 de l'esmentat article 35) i el dret a formular al·legacions, utilitzar els mitjans de defensa admesos per l'Ordenament jurídic, i a aportar documents en qualsevol fase anterior al tràmit d'audiència, que s'haurien d'haver tengut en compte per l'Oficina al redactar el seu Informe (lletra e de l'apartat 1 també de l'esmentat article 35), perquè el desconeixement de l'inici de la investigació no ens ho ha permès.

A tot això s'ha d'afegir, com ja hem dit abans i hem explicat suficientment en el fonament de dret II, que no se'ns ha donat audiència en el moment procedimental oportú.

Per tot això, entenem que el procediment està incurs en la causa de nul·litat prevista a la lletra *e* de l'article 47 de la Llei 39/2015, d'acord amb el qual els actes són nuls de ple dret quan han estat dictats prescindint total i absolutament del procediment legalment establert, com és el cas.

Segona.- El procediment també està viciat d'anul·labilitat pel fet que l'Oficina ha assumit unes competències i funcions que no li corresponen, atès que estan atribuïdes com a pròpies a altres òrgans i institucions; pel fet d'haver actuat sense la deguda coordinació amb aquests i sense l'habilitació legal suficient per dur a terme la investigació que conclou amb l'Informe sobre la compra pública d'emergència en resposta a la crisi sanitària derivada del COVID-19.

Hem exposat també, en el primer dels nostres fonaments, que l'Oficina s'ha extralimitat en les funcions que li són pròpies i ha actuat sense respectar les competències i funcions dels altres òrgans de control, com són la Intervenció General de la Comunitat Autònoma i la Sindicatura de Comptes de les Illes Balears, i sense complir el mandat de la seva pròpia normativa reguladora, de coordinar-se amb aquestes institucions, per tal de garantir la major eficàcia i economia de la gestió (també dels recursos públics) i evitar la duplictat en les actuacions d'investigació.

Doncs bé, acreditarem, amb la documentació que s'adjunta, que la Intervenció General ja està duent a terme el control posterior de la contractació d'emergència que també és objecte de l'Informe de l'Oficina, i indefectiblement, la Sindicatura de Comptes durà a terme també la seva funció fiscalitzadora externa, a la vista del resultat de la funció fiscalitzadora interna de la Intervenció... i no és funció de l'Oficina avançar-se a aquestes institucions, com no ho és (i també ho hem exposat), dur a terme una funció fiscalitzadora genèrica com la que s'extreu de l'Informe al qual feim aquestes al·legacions, sense tenir en compte els límits que la normativa reguladora de l'Oficina imposa a les seves facultats d'actuació.

Aquesta extralimitació no només en determina, com a mínim, el vici d'anul·labilitat a què fa referència l'article 48 de la Llei 39/2015, sinó que també podria determinar el vici de nul·litat radical per manca de competència (lletra *b* de l'apartat 1 de l'article 47 de la mateixa Llei).

En el mateix sentit, el fet que l'Oficina faci una "causa general" de la seva investigació, i ho faci sense comunicar-ho a tots els afectats per aquesta, sense

indicis concrets i fefaents de mala praxis i ja no diguem de corrupció, situa a les entitats investigades i als empleats públics que han intervingut en els procediments analitzats, en una situació d'absoluta indefensió, que també pot derivar en causa de nul·litat absoluta o de ple dret, en atenció al fet que el dret a la defensa és un dret susceptible d'emparament constitucional, com així es recull a la llera *a* de l'apartat 1 de l'article 47 de la Llei 39/2015.

Tercera.- L'actuació de l'IBSALUT i de les conselleries de Presidència i igualtat, de Salut i Consum i d'Afers Socials i Esports i de la resta d'entitats públiques autònòmiques, que s'esmenten a l'Informe, ha estat conforme a dret, adequada a les circumstàncies i sense que se'n dedueixi cap indicati de mala praxis i molt manco indicis de corrupció.

De l'article 103.1 de la Constitució espanyola s'extreu que les administracions públiques han de servir els interessos generals i han d'actuar d'acord amb els principis l'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb submissió plena a la llei i al dret.

Doncs bé, totes les actuacions que s'analitzen en l'Informe de l'Oficina responen precisament a aquests principis constitucionals, el primer dels quals és el de **servei** (*servir els interessos generals*). Totes les contractacions que s'han dut a terme durant la pandèmia, com a contractacions d'emergència, han servit objectivament l'interès general, i ho han fet atenent també els altres principis constitucionals que se contenen en l'esmentat article, especialment el de legalitat.

També tenim ben presents els principis més novedosos que es recullen a la llei 40/2015, d'1 d'octubre, entre els quals s'hi troben els de lleialtat institucional o el de transparència, entre d'altres.

En el cos d'aquest escrit ha quedat ben palès i no cal que ens estenguem més sobre aquest punt.

En aquest sentit, volem assegurar a l'Oficina que tant l'IBSALUT com les conselleries de Presidència i igualtat, de Salut i Consum i d'Afers Socials i Esports, com la resta d'ens i òrgans que s'esmenten en el seu Informe (sense haver-ne tengut coneixement, molts d'ells, i sense que se'ls hagi donat l'oportunitat d'explicar la seva actuació), actuen i actuaran amb la màxima transparència, diligència i coordinació, i compleixen i compliran tots els principis constitucionals i legals a què està sotmesa la seva actuació, sense necessitat de que es formalitzi cap recomanació de l'Oficina, per mitjà de la instrucció d'una investigació general de la seva actuació durant la pandèmia, que d'altra banda, encara no ha acabat.

Per tot el que s'ha exposat

DEMAN a l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció de les Illes Balears, que admeti aquest escrit i tengui per fetes les al·legacions que s'hi contenen en relació amb l'Informe de l'Oficina emès el dia 11 de setembre pel director de l'Oficina, sobre la compra pública d'emergència en resposta a la crisi sanitària derivada del COVID-19, i en atenció a aquestes, acordi l'arxiu del procediment d'investigació, sense cap més tràmit.

Palma, 2 d'octubre de 2020

L'advocada de la comunitat autònoma

Mariángeles Berrocal Vela

Vist-i-plau
La directora de l'Advocacia

Lourdes Aguiló Bennassar

Sra. Lourdes Aguiló Bennassar
Directora de la Advocacia de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears
Pça. Rosari, 5, Entsol 1^a
07001 - Palma

INFORME RAONAT D'EXPEDIENT D'INVESTIGACIÓ NO/21/2020

ANTECEDENTS

PRIMER: D'acord amb l'article 14 de la Llei 16/2016, de 9 de desembre, de creació de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears, en relació amb l'inici de les actuacions, el director de l'Oficina pot **iniciar d'ofici** quan tingui coneixement de fets o conductes que requereixin ser investigats, inspeccionats o dels quals es faci un seguiment, prèvia determinació de la seva versemblança.

SEGON: Amb data 11 de setembre de 2020 l'Àrea d'Investigació i d'Inspecció d'aquesta Oficina ha finalitzat les seves actuacions, recollint les conclusions i recomanacions en "l'Informe d'Investigació sobre la compra pública d'emergència en resposta a la crisi sanitària derivada del covid-19. Estudi, conclusions i recomanacions".

TERCER: El mateix dia 11 de setembre, el Director de l'Oficina va notificar l'esmentat informe a la Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat, a la Conselleria de Salut i Consum, i a l'Institut Balear de la Salut, perquè d'acord amb l'article 47 del Reglament de Funcionament i Règim Interior de l'Oficina, formulessin al·legacions i aportessin els documents o justificants que consideressin oportuns, durant un període de 10 dies.

QUART: Amb data 22 de setembre, l'Advocada de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en la seva representació legal i defensa del seu sector públic instrumental, compareix a l'expedient d'investigació NO/21/2020, demanant una ampliació del termini per fer al·legacions en base a l'article 32 de la Llei 39/2015, ampliació que va ser acordada mitjançant resolució de la mateixa data.

CINQUÈ: Mitjançant escrit de 2 d'octubre de 2020 es varen formular al·legacions a l'Informe d'Investigació.

FONAMENTS DE DRET

PRIMER: D'acord amb els articles 48 i 49 del Reglament de Funcionament i Règim

Interior de l'Oficina, una vegada finalitzat el tràmit d'audiència, la persona responsable de la tramitació del procediment d'investigació ha de redactar la proposta d'informe raonat a què fa referència l'article 16.1 de la Llei 16/2016, de 9 de desembre, conjuntament amb el o la cap de l'Àrea d'Investigació i d'Inspecció, que l'ha d'eleva al director o la directora de l'Oficina, i el procediment d'investigació finalitzarà mitjançant l'informe raonat del director o la directora, amb les conclusions de les investigacions.

SEGON: La primera de les al·legacions formulades fa referència a la **falta de lleialtat institucional** de l'Oficina vers les diferents administracions i els altres òrgans de control intern i extern. Segons les al·legacions i en base a l'article 6 de la Llei 16/2016, l'Oficina **hauria d'haver esperat al resultat dels controls** de l'activitat econòmica i financera a que està sotmesa la comunitat autònoma i el seu sector instrumental, en lloc de voler substituir les funcions que tenen encomanades tant la Intervenció General de la Comunitat Autònoma, com la Sindicatura de Comptes de les Illes Balears, i inclús haver demanat els informes jurídics que s'han emès emparant la contractació d'emergència i fixant els seus límits, abans d'arribar a les conclusions a les que arriba.

Segon l'Advocacia, **l'Oficina ha d'actuar quan tingui coneixement fefaent de fets concrets** que impliquin males pràctiques corruptives, que de cap de les maneres s'han produït pels òrgans i ens de la Comunitat Autònoma que han gestionat la pandèmia, **i no li correspon dur a terme una "fiscalització general" de tota la contractació** duta a terme durant aquest període tan complicat. Si més no, i en tot cas, hauria d'haver actuat **en col·laboració amb la Sindicatura de Comptes i no en substitució d'aquesta institució estatutària**, tal i com li obliga el principi de lleialtat institucional i, sobre tot, tal i com es recull expressament en el Reglament de l'Oficina (art. 28 del Reglament de Funcionament de l'Oficina).

En relació amb aquesta primera al·legació, l'Oficina estima convenient situar correctament les competències de la mateixa i la seva posició institucional, ja que del tenor de les al·legacions formulades es desprèn certa confusió respecte de les mateixes.

1. Posició institucional de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció de les Illes Balears.

Tal com indica l'exposició de motius de la Llei 16/2016, de 9 de desembre, *"la millora de la qualitat democràtica exigeix mesures que frenin la desafecció i afavoreixin que el vincle entre poders públics i confiança de la ciutadania es consolidi i maduri. Amb aquest objectiu, els governs més avançats es doten de mitjans materials i legals i de valors i mecanismes que faciliten la bona manera de fer i el control dels responsables públics"*. Així, les actuals Agències Anticorrupció (ACA's ò Anticorruption Authorities en la terminologia anglesa) aporten una resposta institucional a un problema de naturalesa funcional com és la manca de compromís front a la corrupció en l'exercici de les funcions de fiscalització i inspecció de les institucions preexistents. És de destacar com les

conclusions dels "XI Encuentros Técnicos de los OCEX" de 2015 afirmaven que "*com en una 'cursa de relleus', els OCEX lliuren el testimoni quan acaba la fiscalització*". En el mateix sentit, els "XII Encuentros Técnicos de los OCEX" de 2017 declaren que, si bé la fiscalització serveix de prevenció, "*és important que s'expliqui a la societat que l'ordenament jurídic encomana als OCEX exclusivament una funció tècnica que no comprèn la investigació del frau i de la corrupció*".

Així, davant la falta de competència directa contra la corrupció de les institucions administratives, tant les de naturalesa financera (Tribunals de Comptes i intervencions generals) com les generalistes (Inspeccions Generals de Servei, Càmeres de comptes o consells consultius), la lluita contra la corrupció ha descansat pràcticament en exclusiva en la jurisdicció penal vinculada a aquesta matèria, i el problema és que els enfocaments tradicionals de lluita contra la corrupció basats en la creació de més regles, un compliment més estricte i una aplicació més rigorosa de la llei, han tingut una eficàcia limitada. Centrar-se en un mer enfocament punitiu no resol les arrels del problema. La pròpia exposició de motius de la Llei ja indica que "*els organismes de control que hi ha a les Illes Balears s'han evidenciat necessaris però insuficients pel que fa a la lluita contra la corrupció*", i és per això que es decideix crear un organisme nou i específic, seguint el camí marcat per altres països i regions en l'última dècada, d'establir agències anticorrupció dotades d'independència i fortes prerrogatives, imitant el model de l'Oficina Europea de Lluita Antifrau (OLAF).

També és cert que la Llei obliga a la coordinació adequada per part de l'Oficina amb els altres ens de control existents, per evitar disfuncions i per establir patrons d'actuació conjunta, intercanviar informació i compartir experiències. Així, l'article 6 obliga a l'Oficina a col·laborar i respectar les funcions que corresponen a altres òrgans i entitats que exerceixen competències de control i supervisió del sector públic. El reglament de funcionament i de règim intern de l'Oficina preveu al seu article 28 que l'Oficina ha de coordinar la seva activitat amb la de la Sindicatura de Comptes amb la finalitat de garantir la major eficàcia i economia de la gestió i evitar la duplicitat en les actuacions d'investigació, i que els termes d'aquesta coordinació s'han d'instrumentar mitjançant conveni entre ambdues institucions. Aquest conveni va ser signat dia 28 de febrer de 2019 i estableix l'obligació de l'Oficina de demanar els informes generals o específics que la Sindicatura pugui haver evacuat sobre els fets que hagin de ser objecte d'investigació. Òbviament, per les dates en que es va iniciar la investigació per part de l'Oficina era impossible que la Sindicatura hagués evacuat cap informe sobre la compra de material sanitari. Però **no se desprèn en cap moment d'aquests preceptes que l'Oficina hagi d'esperar** als resultats dels controls que facin els altres òrgans interns o externs, ni viceversa. És una estricta qüestió de competències, no de terminis.

2. Diferents competències, diferents funcions.

L'article 5.c) de la Llei 16/2016, atribueix a l'Oficina les següents competències concretes, que són les que s'han aplicat en aquesta investigació:

C/ Alfons el Magnànim, 29, 2°-1^a.
07004 Palma de Mallorca
Tel. 871 90 50 66
direccio@oaib.es

- 1r. Dur a terme **estudis i anàlisis de riscos previs en activitats relacionades amb els contractes**, els ajuts o les subvencions públics, inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei, que permetin fer la inspecció o el seguiment de la dita activitat.
- 2n. **Promoure i impulsar mesures** en matèria de lluita **contra la corrupció i contra qualsevol activitat il·legal** o a la **deguda gestió dels fons públics**, inclosa la comunicació a l'autoritat judicial o al ministeri fiscal del resultat de les investigacions, quan sigui procedent.
- 4t. **Investigar o inspeccionar possibles casos d'ús o destinació irregulars de fons públics**, i també les conductes oposades a la integritat o contràries als principis d'objectivitat, eficàcia i submissió plena a la llei i al dret.

L'article 14 permet al director o la directora de l'Oficina **iniciar d'ofici** les actuacions per iniciativa pròpia, quan **tingui coneixement de fets o conductes que requereixin ser investigats**, inspeccionats o dels quals es faci un seguiment, **amb la determinació prèvia de la versemblança**; i també quan, una vegada feta una anàlisi de risc prèvia, **els indicadors de risc aconsellin la inspecció** o el seguiment de les activitats esmentades.

Finalment, es desprèn de l'esperit de la llei una voluntat clara de que l'Oficina contribueixi a impulsar iniciatives destinades a fomentar la consciència i la participació ciutadanes a favor de la transparència, la integritat i l'ètica en l'actuació pública, fent divulgació i pedagogia del resultat de les seves actuacions, i així l'article 9 inclou dos mandats molt clars cap a l'Oficina (desenvolupats a l'article 19 del Reglament de Funcionament i Règim Interior):

- **Adoptar iniciatives destinades a fomentar la consciència i la participació ciutadanes** a favor de l'ètica del sector públic.
- **Adoptar iniciatives encaminades a crear una cultura social de rebuig** de la corrupció, ja sigui en *motu proprio*, amb programes específics de sensibilització de la ciutadania, ja sigui en coordinació amb les administracions públiques o altres institucions o entitats.

En aquest mateix sentit, l'article 19 del Reglament de Funcionament i Règim Interior de l'Oficina, l'obliga a comunicar al Parlament i a la ciutadania **els resultats més rellevants** de la seva gestió en l'àmbit de la prevenció i la investigació de pràctiques relatives al frau i a la corrupció, servint-se dels mitjans adequats perquè **la ciutadania pugui estar informada** degudament.

Per la seva banda, segons l'article 4 de la Llei 4/2004, de 2 d'abril, de la Sindicatura de Comptes de les Illes Balears, a aquesta li correspon la **fiscalització externa de l'activitat economicofinancera i comptable** de el sector públic de les Illes Balears, vetllant per la submissió de la mateixa als **principis de legalitat, eficàcia, eficiència i economia**, i l'exercici de les competències que li siguin delegades pel Tribunal de Comptes. A més, la

Sindicatura de Comptes pot tenir **funció consultiva** en relació amb els criteris a aplicar en els supòsits determinats de la seva funció fiscalitzadora.

La normativa comptable i d'auditoria de el sector públic (especialment les ISSAI-ES 200, NIA-ES 240 i ISSAI 1240) aplicable en general al Tribunal de Comptes i als OCEX, obliga a fer constar en els informes "quantas infraccions, abusos o pràctiques irregulars hagi observat, amb indicació de la responsabilitat en que, al seu judici, s'hagi incorregut i de les mesures per exigir-la", mandat legal que obliga a informar del frau que pugui detectar-se en el curs de les seves fiscalitzacions, però donant per fet (com s'ha dit abans) que **la lluita contra la corrupció no és missió específica i prioritària dels mateixos**.

A més a més, la Sindicatura de Comptes **té un Pla d'actuacions**, la darrera modificació del qual és de 16 de juliol de 2020 i **la fiscalització de la contractació d'emergència** arrel de la declaració de l'estat d'alarma **no ha estat encara inclosa**.

El mateix pot dir-se de l'exercici de control intern que exerceix la Intervenció General de la CAIB, que preveu l'article 110 de la Llei 14/2014 de finances de la CAIB, i que estableix entre els objectius del control intern:

- a) Verificar el compliment de la normativa aplicable a la gestió.
- b) Verificar el registre i la comptabilització adequats de les operacions.
- c) Avaluar que l'activitat i els procediments es duen a terme d'acord amb el principi de bona gestió financera.
- d) Verificar el compliment dels objectius assignats als centres gestors de despesa.

No s'inclouen entre aquests objectius la investigació d'usos irregulars en la disposició dels fons públics, encara que òbviament puguin detectar-se en les tasques de fiscalització prèvia o d'auditoria posterior.

El Pla de Control Financer 23/2020 de la Contractació d'Emergència, posat en marxa per la Intervenció de la CAIB, a que fa referència l'escrit d'al·legacions, té com a objectiu verificar l'existència d'un nexa causal entre la COVID-19 i la tramitació d'emergència que s'ha seguit en l'adjudicació dels contractes, el compliment de les formalitats i límits que la norma exigeix per aquesta tramitació excepcional, així com l'adequació a l'ordenament jurídic de l'actuació dels òrgans de contractació, mitjançant la revisió dels contractes tramitats per via d'emergència des de l'inici de l'estat d'alarma fins al 31 d'agost. **No s'indica res en relació a possibles irregularitats, frau o corrupció**.

Cal remarcar que aquest Pla no va ser aprovat fins 12 dies després de la presentació de l'Informe provisional d'aquesta Oficina, i com no pot ser d'altra manera, aquesta col·laborarà amb la Intervenció (i posteriorment amb la Sindicatura) per tal d'obtenir la millor imatge del succeït i fer les millors recomanacions possibles per a la millora de les tècniques i dels procediments de gestió econòmica i financera de la CAIB.

En definitiva, **no cal confondre les competències** d'aquestes tres institucions **amb les matèries** sobre les que actuen, i que són concurrents quan es tracta de la gestió de serveis públics, de **contractacions**, de convenis i d'ajuts i subvencions (articles 2.3, 5.a).1er, 5.c).1er, 9.6, 10.1, 10.2.c), i 11.5 de la Llei 16/2016). Ni s'han substituït als altres òrgans de control, ni s'ha dut a terme una "fiscalització general" de tota la contractació tramitada durant la crisi sanitària, tal com s'explica a l'apartat següent.

Per altra banda, l'Informe definitiu serà tramès tant a la Intervenció de la CAIB, com a la Sindicatura de Comptes i a tots aquells organismes que tenen competències en relació amb les conclusions que s'indiquen a l'Informe.

3. Els indicis d'irregularitats que van portar a l'Oficina a iniciar la investigació sobre la compra de material sanitari

Tenint en compte el marc competencial fixat en l'apartat anterior que permet a l'Oficina iniciar investigacions d'ofici quan tingui coneixement de fets o conductes que requereixin ser investigats, per casos d'ús o destinació irregulars de fons públics, conductes oposades a la integritat o contràries als principis d'objectivitat, eficàcia i submissió plena a la llei i al dret, **l'Oficina va tenir coneixement de possibles indicis d'ús o destinació irregulars de fons públics** a través de les següents informacions:

- Dia 15 d'abril de 2020 el **Grup d'Estats contra la Corrupció (GRECO)** del Consell d'Europa va publicar **directrius dirigides als seus 50 estats membres destinades a prevenir la corrupció en el context de l'emergència sanitària causada per la pandèmia Covid-19** (<https://www.coe.int/en/web/portal/-/covid-19-pandemic-greco-warns-of-corruption-risks>). En aquest document ja s'advertia que diverses **tipologies de corrupció al sector sanitari** inclouen, entre d'altres, el sistema de contractació, el suborn en serveis mèdics, la corrupció en investigació i desenvolupament de nous productes (I+D), inclosos els conflictes d'interessos i el paper dels grups de pressió. Una qüestió rellevant és la supervisió i, relacionada, la protecció dels denunciants del sector sanitari. Finalment, el sector privat també està exposat a considerables riscos de corrupció.
- Dia 21 d'abril el **Fòrum Econòmic Mundial** (World Economic Forum) va publicar el document "**La corrupció no pot tenir lloc a la recuperació del COVID-19**", completat el 15 de juliol amb el document "**La corrupció abunda a l'època del COVID-19. A continuació s'explica com lluitar**" (<https://www.weforum.org/agenda/2020/07/corruption-covid-19-how-to-fight-back/>)
- **L'OCDE** ha publicat diversos documents baix el títol "**Respostes contra el suborn a la COVID-19**" (<https://www.oecd.org/corruption/anti-bribery-responses-to-covid-19.htm>)
- Dia 16 d'abril de 2020, **Transparència Internacional** va iniciar una sèrie de publicacions alertant sobre els **riscos de corrupció durant la crisi sanitària**

(<https://www.transparency.org.uk/corruption-coronavirus-covid-19> i <https://www.transparency.org/en/publications/getting-ahead-of-the-curve-exploring-post-covid-19-trends-and-their-impact-on-anti-corruption-governance-and-development>)

- El 12 de maig de 2020 el **Banc Mundial** va publicar el document “**Es poden mitigar els riscos de corrupció sense obstaculitzar la resposta del COVID-19 dels governs?**”
- El 9 de juny de 2020 el **Programa de Nacions Unides per al Desenvolupament** va publicar el document “**Promoure la rendició de comptes i la transparència durant el COVID-19**” (<https://www.undp.org/content/undp/en/home/blog/2020/promoting-accountability-and-transparency-during-covid-19.html>).
- La **Regional Anticorruption Initiative** (que agrupa als països de l'est d'Europa) ha publicat el document “**Riscos de corrupció durant el brot de COVID-19**”, convidant les autoritats nacionals contra la corrupció de la regió SEE a prendre accions enèrgiques contra la corrupció en la situació durant l'esclat de COVID-19, i demana una gestió eficaç del risc de corrupció i la promoció de la integritat individual i institucional, així com una cooperació regional millorada entre les autoritats nacionals anticorruptió de la pandèmia COVID-19 (<http://www.rai-see.org/models/corruption-risks-during-covid-19-outbreak/>).
- Declaració de la **Network of Corruption Prevention Authorities** (NCPA) titulada “**LA PREVENCIÓN DE LA CORRUPCIÓN HA DE JUGAR UN ROL CLAU EN LA RESPUESTA GLOBAL A LA COVID-19**” (https://www.coe.int/en/web/corruption/ncpa/communication_events)
- Document del **Fons Monetari Internacional sobre “Corrupció i COVID-19”**. En aquest document l'FMI indica que “els governs de tot el món juguen un paper més important en l'economia per combatre la pandèmia i proporcionar línies de vida econòmiques a les persones i les empreses. Aquest paper ampliat és crucial, però també augmenta les oportunitats de corrupció. Per assegurar els diners i les mesures que ajuden les persones que més ho necessiten, els governs necessiten informes oportuns i transparents, auditories ex post i procediments de rendició de comptes, i una estreta cooperació amb la societat civil i el sector privat” (<https://blogs.imf.org/2020/07/28/corruption-and-covid-19/>).
- Document de la **World Justice Project sobre “Corrupció i la pandèmia COVID-19”** (<https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/Corruption%20Design%20File%20V4.pdf>)
- Document de la **U4 Anti-Corruption Resource Centre** sobre el “**Reforç dels esforços contra la corrupció durant la pandèmia**” (<https://www.u4.no/topics/covid-19-and-corruption>).
- Publicació difosa per la **European Partners Against Corruption (EPAC-EACN)** d'Access Info Europe sobre com els governs poden garantir la transparència en la contractació d'emergència durant la pandèmia de coronavirus. Es tracta d'un

conjunt de deu recomanacions produïdes per cinc organitzacions europees a favor de la transparència i la lluita contra la corrupció: Access Info Europe, Civio, ePánstwo Foundation, Funky Citizens i K-Monitor, en virtut del projecte RECORD finançat per la UE, *Reducing Corruption Risks with Data*, i en col·laboració amb Open Contracting Partnership (https://www.access-info.org/wp-content/uploads/RECORD_Transparency-in-Emergency-Procurement.pdf).

- **INTERPOL:** <https://www.interpol.int/en/News-and-Events/News/2020/INTERPOL-warns-of-financial-fraud-linked-to-COVID-19>
- **Europol:** <https://www.europol.europa.eu/covid-19/covid-19-fraud>
- **OSCE:** <https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/osze-warnt-vor-korruption-durch-corona-hilfspakete-16773814.html>; <https://www.sn.at/politik/weltpolitik/osze-befuerchtet-viel-mehr-korruption-und-menschenhandel-87672895>
- **FCPA** dels Estats Units: “No hi ha cap defensa Covid-19 contra la corrupció”. 18-març-2020 (<https://fcpablog.com/2020/03/18/there-is-no-covid-19-defense-to-corruption/>)
- El director de l'**Oficina Antifrau de Catalunya** va reclamar al Parlament una **major transparència i control de la contractació d'emergència** en casos com l'actual situació derivada de la COVID-19 (https://www.antifrau.cat/sites/default/files/2020-09/NDP_director-antifrau-reclama-parlament-major-transparencia-control-contractacio-emergencia-casos-actual-situacio-derivada-COVID-19.pdf). També varen fe públic el document “Prevenció de riscos en l'exercici de potestats públiques durant la crisi de la COVID-19 Recordatoris, recomanacions i recursos per al foment de la integritat”.
- **L'Aliança Anticorrupció** de Xile presentà recomanacions per garantir la integritat en temps de pandèmia (<http://www.alianzaanticorrupcion.cl/AnticorrupcionUNCAC/alianza-anticorrupcion-presenta-recomendaciones-para-garantizar-la-integridad-en-tiempos-de-pandemia/>)
- Finalment, diverses **notícies de premsa:**
  - El Gobierno ha pagado hasta 28 veces más por unas mascarillas con la misma protección (https://elpais.com/sociedad/2020-04-23/el-gobierno-ha-pagado-hasta-28-veces-mas-caras-las-mascarillas-quirurgicas-dependiendo-del-proveedor.html?prm=enviar_email)
  - Las incertidumbres que rodean las compras del material sanitario (COVID-19) (<https://www.acobur.es/noticia/varios/las-incertidumbres-que-rodean-las-compras-del-material-sanitario-covid-19-21990>).
  - Aviones del Ejército del Aire han realizado en un mes 31 vuelos con material sanitario (<https://actualidad aeroespacial.com/aviones-del-ejercito-del-aire-han-realizado-en-un-mes-31-vuelos-con-material-sanitario/>)
  - Anticorrupción recibe una denuncia por las compras millonarias de Sanidad a China (<https://www.elindependiente.com/politica/2020/05/11/anticorrupcion-recibe-una-denuncia-por-las-compras-millonarias-de-sanidad-a-china/>)

- Anticorrupción investigó a la empresa que ha vendido 20 millones de euros en mascarillas al Gobierno (<https://www.elmundo.es/espana/2020/04/15/5e963af7fdddffaea28b4673.html>)
- Hacienda investiga por fraude a los intermediarios del material sanitario (<https://www.eleconomista.es/empresas-finanzas/noticias/10481529/04/20/Hacienda-investiga-por-fraude-a-los-intermediarios-del-material-sanitario.html>)
- El mal uso y los abusos en la contratación de emergencia: para salir corriendo y no parar (<https://hayderecho.expansion.com/2020/05/19/el-mal-uso-y-los-abusos-en-la-contratacion-de-emergencia-para-salir-corriendo-y-no-parar/>)

S'ha de tenir en compte que la corrupció no és només un problema del sector públic sinó també de la **criminalitat dels actors econòmics**, tal com s'explica a l'Informe provisional de l'Oficina. Especialment rellevant és l'informe del Comitè d'experts del Consell d'Europa en avalució de mesures contra el rentat de capitals i finançament del terrorisme (MONEYVAL) "Tendències de rentat de diners i finançament del terrorisme en jurisdiccions de MONEYVAL durant la crisi del COVID-19", on s'expliquen diferents atacs contra les institucions públiques que havien reduït els mecanismes de control, i que **l'Oficina havia percebut que es podrien estar produint en l'adquisició de material sanitari per part de l'IBSALUT**, tal com es detalla a l'apartat 2.4 de l'Informe de l'Oficina.

Per tant, entén aquesta Oficina que la investigació sobre els **fons destinats** a la contractació pública d'emergència a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, els **procediments** utilitzats, els **actors** intervinents i els **resultats** obtinguts, no només era recomanable, sinó que **constituïa una obligació imposada per la Llei 16/2016 i els esdeveniments que s'estaven succeint**, sense que hagi actuat de manera deslleial o precipitada sinó tot el contrari.

D'acord amb aquesta contestació, es modifica l'apartat 2.1 de l'Informe provisional per introduir els indicis d'irregularitats que van portar a l'Oficina a iniciar la investigació sobre la compra de material sanitari.

TERCER: La segona de les al·legacions de l'Advocacia de la CAIB pretén la nul·litat del procediment per no haver respectat les garanties procedimentals i d'audiència als interessats, en concret l'absència del tràmit d'audiència en el moment procedimental oportú previst a la norma, que determina la nul·litat radical de tot l'actuat. Sobre aquest punt, es fan diferents afirmacions:

- El procediment no arranca amb una resolució d'inici després d'una denúncia: el propi Informe que s'acompanya a la Resolució del Director de l'Oficina de data 11

de setembre de 2020 reconeix que la font de coneixement dels fets és la lectura de les informacions aparegudes en premsa.

- No s'ha notificat la resolució d'iniciació d'ofici a l'Administració autonòmica i a l'IBSALUT, i el desconeixement de l'inici de la investigació ha impedit utilitzar els mitjans de defensa admesos per l'Ordenament jurídic, i a aportar documents en qualsevol fase anterior al tràmit d'audiència.
- En data 24 de agost de 2020, s'emet un tràmit de crucial importància: l'anàlisi de versemblança de les "denúncies". Aquest anàlisi s'hauria d'haver notificat igualment a l'interessat. La manca d'oportunitat de desvirtuar el contingut d'aquest anàlisi determina la indefensió de trobar-nos amb l'Informe final i les seves conclusions.
- El tràmit d'audiència s'ha dut a terme després de l'elaboració de l'Informe al qual fem aquestes al·legacions, i s'ha contravingut d'aquesta manera les pròpies normes de l'Oficina i del procediment administratiu comú.

Com sap l'Advocacia, el procediment d'investigació es regula molt succintament als articles 14 a 16 de la Llei 16/2016, i amb més profunditat a la secció 3a del capítol V, Activitats de prevenció, investigació i lluita contra la corrupció, del Reglament de funcionament i règim interior de l'Oficina, articles 30 a 51. D'acord amb aquests articles, el procediment és el següent, de forma resumida:

1. Coneixement dels fets: pot ser per petició del Parlament, per denúncies o comunicacions, per sistemes d'alertes o per iniciativa pròpia de l'Oficina.
2. Proves preliminars: abans d'iniciar el procediment d'investigació, l'Oficina comprova que tingui competència objectiva, subjectiva i territorial, que no hi hagi duplictat d'actuacions amb altres òrgans, i en cas de denúncia, la comprovació preliminar dels indicis. Si es desprenen indicis raonables d'algun tipus d'irregularitat, comencen les actuacions d'anàlisi previ (art. 32 del Reglament). En cas contrari, no s'admet la denúncia o es descarten posteriors actuacions sense que s'hagi iniciat formalment el procediment d'investigació.
3. Actuacions en la fase d'anàlisi previ: Abans d'iniciar un procediment d'investigació, aquestes actuacions consisteixen en requeriments d'informació i aportacions de documentació per comprovar la veracitat dels fets que ha tingut coneixement l'Oficina. Aquesta anàlisi previ no forma part del procediment d'investigació, són actuacions prèvies a iniciar el procediment d'investigació o proposar l'arxiu de les actuacions. Encara no s'ha iniciat el procediment d'investigació¹. Aquests són els requeriments que va efectuar l'Oficina amb data 11 de maig i 25 de juny.
4. Resolució de l'anàlisi prèvia de versemblança i inici de la fase d'investigació: Si de la documentació obtinguda es desprenen indicis de frau o corrupció, es dicta la resolució de l'anàlisi prèvia de versemblança i l'inici del procediment

¹ L'article 55 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, relatiu a la informació i actuacions prèvies, estableix que amb anterioritat a l'inici del procediment, l'òrgan competent podrà obrir un període d'informació o actuacions prèvies amb la finalitat de conèixer les circumstàncies del cas concret i la conveniència o no d'iniciar el procediment.

d'investigació. Fins aquí no s'exigeix ni a la Llei ni al Reglament notificació alguna a cap persona, organisme o institució. Són actuacions internes de l'Oficina, que inclús poden acabar amb l'arxivament.

Només quan l'Oficina determini la possibilitat de la implicació individual en un fet que és objecte d'investigació, n'ha d'informar immediatament la persona afectada i li ha de donar tràmit d'audiència (article 12 de la Llei y 35.3 del Reglament). Però fins que determini aquesta implicació individual d'una persona concreta, no s'obliga a fer cap notificació.

5. Actuacions durant el procediment d'investigació: L'article 36 del Reglament permet durant aquesta fase o inclús abans d'iniciar-la, fer requeriments d'informació, dur a terme actuacions inspectores i entrevistes personals. Tampoc s'exigeix en aquesta fase, ni a la Llei ni al Reglament, notificació alguna a cap persona, organisme o institució, llevat dels requeriments d'informació o de les visites d'inspecció i entrevistes personals.
6. Informe provisional: Una vegada acabades les actuacions del procediment d'investigació, correspon al Cap o a la Cap d'Àrea d'Investigació proposar al Director o Directora de l'Oficina la conclusió dels expedients d'investigació (art. 12.2.h) del Reglament). I és en aquest moment que l'article 47 del Reglament obliga a posar l'expedient a disposició de l'administració, la institució o la persona investigada, en els termes prevists a l'article 82 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, per un període de 10 dies hàbils, durant els quals podran formular al·legacions i aportar els documents o justificants que considerin pertinents, abans de redactar la proposta d'informe raonat amb les conclusions de les investigacions.

L'Oficina ha procedit exactament d'acord amb l'article 40.1 de la Llei 39/2015, ha notificat als òrgans competents, una vegada finalitzada la tramitació del procediment d'investigació, i abans de redactar la proposta d'informe raonat (art. 47 del Reglament).

Per tant, no havia obligació de notificar la resolució d'iniciació d'ofici a l'Administració autonòmica ni a l'IBSALUT, ni tampoc havia obligació de notificar la resolució de l'anàlisi prèvia de versemblança. En conseqüència no s'han contravingut les normes de l'Oficina ni del procediment administratiu comú.

No consta en cap norma legal la duració de les actuacions prèvies. Si el 14 de març es declara l'estat d'alarma fins el 21 de juny de 2020, el portal de transparència de la CAIB ha estat suspès per motius tècnics durant el primer mes de l'estat d'alarma, els contractes no s'han publicat en termini en la PLACE, els requeriments es fan en els mesos de maig i juny de 2020 i que d'acord amb les al·legacions són una "ingent quantitat d'informació", no s'entén que s'afirmi que estava ben avançada la investigació si l'anàlisi prèvia és de 24 d'agost de 2020.

Finalment, cap indefensió pot al·legar-se que s'ha produït perquè s'ha donat la possibilitat a l'IBSALUT i a la resta de Conselleries afectades de poder fer al·legacions i aportar els documents que es tinguessin per convenients a l'informe provisional d'11 de setembre (que no final, com s'al·lega), com així s'ha fet per part de l'Advocacia.

QUART: En la tercera al·legació es defensa la tramitació d'emergència que preveu l'article 120 LCSP i que es va seguir en la compra de material sanitari, afegint que les recomanacions de la Comissió Europea d'1 d'abril (com també les de l'Informe de la direcció d'aquesta Oficina d'11 de setembre), arriben tard, quan no tan sols Europa, sinó la resta del món ha patit els problemes derivats de que el principal proveïdor del material sanitari necessari per fer front a la COVID-19 fos la Xina, i que no hi ha cap indicatiu de què ni l'IBSALUT ni la conselleria de Salut i Consum, ni cap altre òrgan de l'Administració autonòmica hagin caigut en mans de cap desaprensiu.

No comparteix l'Advocacia la interpretació que fa l'Oficina de la justificació temporal de la contractació d'emergència, ja que no és només que doni per fet que no pot anar més enllà de la finalització de l'estat d'alarma (cosa que no comparteix, com justifica l'informe jurídic de 27 de juliol del Cap de Departament Jurídic del Servei de Salut), sinó que l'Oficina manté que dins de l'estat d'alarma es va allargar massa la utilització de la contractació d'emergència. Considera que l'Oficina no té en compte les dificultats de planificació de la contractació directament relacionada amb el Covid-19 durant tota la crisi sanitària, donat que la pandèmia no és un fet únic en el temps, que et permet reaccionar en dues fases, una d'emergència i una altra ordinària, sinó que té una corba evolutiva imprevisible.

A l'apartat 2.2 de l'Informe, aquesta Oficina no nega la necessitat d'haver aplicat la tramitació d'emergència per fer front a la crisi sanitària, sinó l'allargament d'aquesta tramitació més enllà del que era *"estrictament indispensable en l'àmbit objectiu i temporal"* per prevenir o remeiar els danys derivats de la situació d'emergència, tal com diu textualment l'Acord de Consell de Govern de 18 de març de 2020 pel qual es concreten les mesures que s'han d'adoptar en matèria de contractació pública.

A més, l'Oficina arriba a aquesta conclusió tenint en compte que la situació en que s'estava desenvolupant l'adquisició de material sanitari, no permetia en absolut aconseguir la "millor relació qualitat-preu en la prestació contractual, així com una major i millor eficiència en la utilització dels fons públics" (art. 1 de la Llei 9/2017). És clar que s'havia de garantir la vida de les persones i dels professionals sanitaris; això no s'ha discutit. Però tothom era conscient dels **riscos** de l'excepcional situació en que s'estava desenvolupant l'adquisició de material sanitari, i que **la pròpia Advocacia repeteix** al llarg de les seves al·legacions:

- *"la resta del món ha patit els problemes derivats de que el principal proveïdor del material sanitari necessari per fer front a la COVID-19 fos la Xina, país al qual òbviament no el vinculen les recomanacions ni la legislació de la Unió Europea"* (pàg. 19).

- “A partir d’aquest moment es va decidir comprar directament el material sanitari a Xina, però com les fàbriques xineses no venen directament a ningú que vingui de fora va ser necessari contactar amb una sèrie de intermediaris” (pàg. 22).
- “el moment que es vivia a la Xina a on el canvi de normativa i de preus era constant, en aquell moment hi havia manca de fabricació de guants i les empreses xineses aprofitaven per augmentar el preu d’aquells productes que escassejaven i dels quals hi havia menys oferta per la seva part” (pàg. 32).
- “en un moment de desproveïment mundial quan l’única alternativa era acudir a Xina i comprar el material sanitari als preus que fixaven els fabricants xinesos” (pàg. 33).
- “no hi havia experiència prèvia per cap comunitat autònoma ni per cap Servei de Salut en la compra de material directament a Xina” (pàg. 61).
- “la situació era la següent: un mercat embogit, un únic proveïdor com la Xina, contactar amb les companyies aèries, dominar els incoterms, la normativa duanera etc., en un moment que el temps era or ja que en qualsevol moment es podia produir un trencament d’estoc i deixar a milers de professionals sense equipaments de protecció individual. (...) el que és complicat és acudir a un mercat que no coneixes, contactar amb proveïdors d’un país comunista, com la Xina, que no juga amb les mateixes regles que nosaltres” (pàg. 62).
- “Aquest contacte es va fer en un primer moment quan es va decidir per part de l’IBSALUT acudir directament al mercat xinès i no es tenia cap coneixement de com funcionava ni de com podíem accedir als fabricants xinesos” (pàg. 73).

Per tant, és obvi que, precisament en aquestes circumstàncies, la supressió dels controls tant de procediment de contractació (utilitzant l’adjudicació directa a qualsevol preu a empreses desconegudes i països sense garanties) com de fiscalització (suprimint els controls pressupostaris), suposaven un risc enorme de que els recursos públics destinats a combatre la pandèmia fossin objecte de malbaratament o saqueig, tal com estaven advertint els organismes internacionals i s’estava publicant en els mitjans de comunicació.

Aquests fets que detalla perfectament l’Advocacia en el seu escrit d’al·legacions són els que **haurien d’haver pesat especialment en l’escurçament al màxim de la tramitació d’emergència** en la compra de material, i haver iniciat el més aviat possible els tràmits per trobar un altre tipus de fabricants i en altres països o regions, que és el que recomana l’Oficina al seu Informe provisional.

Evidentment, l’expressió “*estrictament indispensable en l’àmbit objectiu i temporal*” és un concepte jurídic indeterminat sobre el qual gestors i òrgans de control mai ens posaríem d’acord, però la visió de l’Oficina sobre la utilització de la tramitació d’emergència en aquest cas segueix sent d’un allargament excessiu.

Finalment, l’afirmació de que no hi ha cap indicati de què ni l’IBSALUT ni la conselleria de Salut i Consum, ni cap altre òrgan de l’Administració autonòmica hagin caigut en mans de cap desaprensiu, és buida de contingut i sense cap suport, perquè precisament

escodrinjar la veracitat d'aquesta afirmació és la causa final per la qual aquesta Oficina va iniciar la investigació.

En base a aquesta al·legació es modifica l'apartat 4.3 de l'Informe provisional.

CINQUÈ: Les següents al·legacions tracten sobre l'estudi i consideracions de l'Informe contingudes a l'apartat 3. La primera d'elles se centra en l'anàlisi dels principals proveïdors, sobre la base de la documentació presentada per l'IBSALUT.

Explica l'Advocacia que als proveïdors nacionals amb els que l'IBSALUT tenia contracte no els hi arribava el material ja que quasi tot es fabrica a la Xina i en aquells moments era el país amb el major nombre d'infectats per la COVID-19, se rebia molt poc material per part del Ministeri de Sanitat, i segons el que es va establir al Decret que declarava l'estat d'alarma només el Servei de Salut podia ser importador de material sanitari, cosa que fa que s'hagi de subministrar a altres organismes i entitats material sanitari.

A partir d'aquest moment es va decidir comprar directament el material sanitari a Xina, però com les fàbriques xineses no venen directament a ningú que vingui de fora va ser necessari contactar amb una sèrie de intermediaris que varen considerar que (de tots el que ens oferien material sanitari) eren el que més garanties de qualitat i facilitats de pagament ens oferien. Així:

- ASIA MANUFACTURER SUPPLY LTD (AMS): és una empresa assentada a Xina i el seu propietari és Francisco Calatayud, i té experiència en el tràfic mercantil xinès, la qual cosa ens facilitava molt la feina que s'havia de fer des del Servei de Salut. S'adjunta, amb les al·legacions, la documentació justificativa de la compra dels escovillons per import de 144.800 €. Es modifica, per tant, el punt 4 i es suprimeix el darrer paràgraf de l'apartat 3.4.1.1.
- RAYAN HOLDINGS PTE LTD: no hi ha cap diferència entre les comandes realitzades i les factures presentades, ja que en el dos casos sumen 7.805.280,00 €. Efectivament, aquesta empresa ha presentat 7 factures que ascendeixen a un total de 7.805.280,00 €. Per tant, entre els encàrrecs realitzats per l'IBSALUT (que ascendeixen a 7.012.070 €) i les factures presentades, hi ha una diferència de 793.210 €. Aquesta diferència es correspon al contracte SSCC PE 193/20 adjudicat a RAYAN HOLDINGS el 8 d'abril de 2020. En data 16 d'octubre de 2020 s'ha publicat en la PLACE la anul·lació d'aquest contracte. Es modifica, per tant, l'apartat 3.4.1.2.
- TYRVAL IMPORT EXPORT SL: Segons l'escrit d'al·legacions, les comandes efectuades a TYRVAL varen sofrir variacions, ja que va haver un moment que les fàbriques no garantien el subministrament de determinat material sanitari i es varen haver d'anul·lar alguna part de les comandes com els guants de la primera comanda o les FFP3 de la tercera, degut a què no complien amb la normativa europea i alguns preus durant la fase de fabricació es varen incrementar com el de les mascaretes i els dels bussos de la segona comanda.

D'acord amb l'al·legació es varen anul·lar els guants de la primera comanda per un import de 322.800 € (4.000.000 unitats) i les FFP3 de la tercera comanda per un import de 980.000 € (100.000 unitats). Això fa un total de 1.302.800 €. Malgrat aquestes variacions, l'Oficina no disposa del detall concret de quines han estat. D'acord amb els informes justificatius les comandes efectuades són quatre per un import total de 6.438.100 €, i d'acord amb les al·legacions han arribat tres subministraments i no quatre per l'anul·lació dels guants i mascaretes FFP3. S'ha anul·lat material per 1.302.800 € però el preu final de tot el subministrament no ha variat.

Per altra banda, les factures presentades es corresponen amb l'import de les comandes realitzades, amb una diferència de 415.000 €. Els imports facturats no es corresponen amb els preus que consten en l'informe justificatiu de la contractació d'emergència. L'empresa TYRVAL ha augmentat en 0,05 € els preus dels 5.000.000 d'unitats de mascaretes quirúrgiques, i en 3,30 € el preu de la unitat dels 50.000 bussos. Aquests dos increments dels preus entre la segona comanda i el subministrament ha suposat un increment de 250.000 € en les mascaretes quirúrgiques i 165.000 € en els bussos.

S'incorpora aquesta informació a l'Informe definitiu.

- INJOO TECHNOLOGY: En les al·legacions s'han aportat cinc informes justificatius de 5 comandes. S'han tramés cinc informes justificatius de la tramitació d'emergència del material comanat a INNJOO. L'Oficina ha analitzat els quadres presentats en fase d'al·legacions i aquests contenen dades errònies. És per això que no considerem les al·legacions presentades per a aquest proveïdor. No obstant, es suprimeix el darrer paràgraf de l'apartat 3.4.1.4.
- SOLUCIONES DE GESTIÓN Y APOYO A EMPRESAS SL: Segons l'escrit d'al·legacions, aquesta empresa va contactar amb l'IBSALUT per avisar que havien noliejat un avió replet de mascaretes FFP2 i que si estàvem interessats ells s'encarregaven del transport fins a Palma, ens havíem de fer càrrec de la despesa del noli i l'assegurança del transport des de Madrid fins a Palma. Una vegada revisada la documentació tècnica i revisat que el preu fos ajustat al que s'estava pagant per les mascaretes FFP2, se li van encarregar 1.480.600 mascaretes de protecció per a vapors orgànics FFP2 d'un sol ús per un import total de 3.701.500 €; el proveïdor ha emès la factura núm. 20.035. per l'import assenyalat. També ha emès la factura 20.046 per l'import de 56.715,24 € corresponent al noli aeri i l'assegurança del vol Madrid Palma. S'incorpora aquesta informació a l'Informe definitiu.
- SHANGHAI FANRUI INDUSTRY CO LTD: Segons l'escrit d'al·legacions, en relació a l'observació de què no consta el CIF de l'empresa, dir que el CIF ja no s'exigeix i que òbviament una empresa de la Xina Comunista no té NIF espanyol, i el contracte ni hauria d'haver-se fet, però ho exigia el govern xinès. Va haver un increment del nombre de mascaretes de 480 i amb un import de 912 € i també un canvi en el nombre i preu dels guants, degut a que l'1 d'abril el govern Xinès va canviar la normativa d'exportació de material sanitari i el 6.000.000 guants es varen

haver de tornar a la fàbrica. En base a aquesta al·legació, es modifica la referència al CIF i al contracte signat, i s'incorpora la informació sobre l'increment de mascaretes a l'Informe definitiu.

- HARTRODT SHANGHAI SOLUTIONS CO. LTD: Segons l'escrit d'al·legacions, el proveïdor ja ha fet entrega de la mercaderia i ha emès dues factures que corresponen al pagament total de l'import de l'encàrrec:
  - Fra.20200415 de data 26/4 per 935.000 €
  - Fra.202004015-2 de data 1/6 per 935.000 €S'incorpora aquesta informació a l'Informe definitiu.

SISÈ: La següent al·legació tracta de la diferència de preus en la compra del material de protecció sanitari. Comença l'escrit d'al·legacions dient que els preus de licitació de INGESA que ha tingut en compte l'Oficina per fer la comparativa s'extreuen del preu MÀXIM o preu PROMIG informat per les diverses CCAA, i que per motius de solvència exigida als proveïdors al primer Acord Marc i de que hi havia CCAA com Balears que no participaven, INGESA va acordar fer un nou Acord Marc rebaixant la solvència econòmica exigida als licitadors i amb la participació de totes les CCAA. A més, s'indica que l'Oficina no té en compte a l'Informe cap evolució de preus durant dit període i, per tant, la comparativa de preus unitaris no és realista.

Cal dir al respecte que, com s'ha dit abans, l'objectiu de l'Oficina amb aquesta investigació era concloure si els recursos públics que l'IBSALUT estava destinant a combatre la pandèmia podrien estar sofrint algun tipus de malbaratament o saqueig, tal com estaven advertint els organismes internacionals i s'estava publicant en els mitjans de comunicació, donat que s'havien reduït els controls tant de procediment de contractació (utilitzant l'adjudicació directa a qualsevol preu a empreses desconegudes i països sense garanties) com de fiscalització (suprimint els controls pressupostaris). L'única manera d'arribar a alguna conclusió al respecte era comparar els preus pagats pel material adquirit amb algun preu de referència. L'Oficina ha emprat dos preus de referència per fer la comparació:

- Un preu de referència intern: obtingut a partir de la mitjana de preus dels diferents proveïdors a qui va comprar l'IBSALUT. Aquí sí que es té en compte l'evolució dels preus durant la pandèmia.
- Un preu de referència extern el més objectiu possible: els preus màxims fixats en el "Acord marc de subministrament de material necessari per fer front al COVID-19, amb vista al sistema nacional de salut", que ha publicat la Direcció de l'Institut Nacional de Gestió Sanitària (INGESA) a la PLACE el 4 d'agost de 2020.

Amb aquestes dues referències es conclou a l'Informe que pràcticament no s'observen sobrepreus en els subministraments adquirits, llevat d'alguns d'ells que ara es passaran a comentar. Per tant, la conclusió a que arriba l'Oficina és que **no hi ha hagut ni malbaratament ni saqueig en els fons destinats als fabricants subministradors**

d'aquest material. Donat que potser no s'ha entès així l'Informe provisional, es modifica l'apartat 4.5 de les conclusions i recomanacions.

Quant als sobrepreus informats, s'al·lega el següent:

- Respecte a les màscares quirúrgiques lliurades per INJOO TECHNOLOGY SL, s'ha de tenir en compte que el preu de les mascaretes d'aquest intermediari inclouen totes les despeses de transport i gestió duanera, a deferència dels restants subministradors. S'ha comprovat per l'Oficina que no s'ha presentat cap DUA d'importació d'aquest proveïdor nacional. Es modifiquen els apartats 3.4.2.1.1., 3.4.2.1.3., 3.4.2.1.5. i 4.5.
- Respecte al preu de les mascaretes de Garric Medical, és diferent de la resta perquè dites mascaretes de Garric són FFP2 i no KN95. És a dir, són mascaretes diferents tot i que les KN95 són homologables. Posteriorment s'han fet comandes a Garric de KN95 a 1,20 €. Precisament, la comparació de costos que fa l'Oficina és en relació a les màscares FFP2 i no amb les KN95, per lo que no es modifica l'Informe en aquest punt.
- Respecte als guants, a partir d'un canvi de normativa del Govern Xinès, varen haver de ser tornats a les fàbriques i reetiquetats o fabricats de nou, cosa que va incrementar considerablement el preu dels mateixos. D'acord amb aquesta al·legació es modifiquen els apartats 3.4.2.1.3. i 4.5.
- Respecte al preus dels bussos de Rayan són més elevats degut a què els terminis d'entrega d'aquest proveïdor eren molt més reduïts que els de la resta. Segons l'escrit d'al·legacions, aquest sobrecost es deu a una reducció del termini d'entrega que l'Oficina no ha pogut comprovar amb la documentació aportada a la fase d'al·legacions.

SETÈ: A continuació s'al·lega, en relació a la comprovació dels requisits legals per ser adjudicatari, que es va demanar als proveïdors per donar-los d'alta, la documentació requerida que estableix la "Instrucció 1/2014, de 5 de febrer, de l'interventor general".

Però malgrat la llei no exigeix cap comprovació dels requisits dels adjudicataris en la tramitació d'emergència, i com l'al·legació fa referència a que disposa d'informació de cada un dels adjudicataris, posar de manifest el següent:

- ASIA MANUFACTURER SUPPLY LTD (AMS), el Registre de negoci està expirat.
- RAYAN HOLDINGS PTE LTD. El Certificat d'empresa ha expirat en data 18/7/2017 i el Certificat on apareix el soci únic també està expirat el 26/5/2018
- SHANGHAI FANRUI INDUSTRY CO LTD, la documentació de l'empresa i el poder està en xinès.

No obstant això, d'acord amb les al·legacions formulades, i confirmades per l'Ambaixada Espanyola a la Xina, es realitzava l'encàrrec al proveïdor / intermediari de les fàbriques xineses i es realitzaven una sèrie de controls que garantien que els materials sanitaris complien amb les característiques i condicions tècniques i normatives sol·licitades tant pel Centre Nacional de Mitjans de Protecció, la Duana espanyola i per l'Agència Espanyola del Medicament. Per tant, es modifiquen els apartats 3.4.2.2. i 4.4 de l'Informe provisional.

Per altra banda, consta diversa documentació requerida a cada subministrador, tant de la mercantil com dels administradors o apoderats. Per tant, es modifiquen els apartats 3.4.2.3., 3.4.2.4. i 4.4

VUITÈ: En relació a la correcta aplicació dels Incoterms, s'al·lega que no és assumpte de l'IBSALUT amb quines companyies aèries o com han dut el material fins a Palma els proveïdors/intermediaris als que s'ha contractat amb les condicions de lliurament CIF, i tampoc s'entén on vol arribar l'Oficina amb les seves insinuacions.

Contràriament a l'opinió sostinguda per l'Advocacia de la CAIB, tenint en compte que els costos del transport del material adquirit han ascendit a 7.321.938,55 € (més d'un 10% del total), saber quines són les condicions pactades quant al repartiment de costos de transport i assegurança de les mercaderies, sí és important. El terme FOB (Free On Board) implica que el comprador (l'IBSALUT en el nostre cas) es fa responsable i corre amb les despeses de transport de la mercaderia, mentre que el terme CIF (Cost, Insurance and Freight) implica que és el venedor el responsable del cost i contractació del transport fins al port de destinació especificat pel comprador.

S'han identificat 2 adquisicions en les quals s'ha pactat compra CIF. En aquestes compres no hi hauria d'haver hagut cost de transport carregat a l'IBSALUT. De l'escrit d'al·legacions aportat per l'Advocacia, consta en el quadre resum de les aeronaus el pagament de la factura núm 371 a la companyia Air Cargo, que fa referència a la companyia aèria EVELOPE, de manera que si la condició de lliurament era CIF, no s'entén el pagament de la factura a Air Cargo.

Per tant, no es modifica la recomanació continguda a l'apartat 4.6

NOVÈ: La següent al·legació fa referència als contractes d'arrendament d'aeronaus pel transport de material. En aquesta al·legació es detallen les circumstàncies referents a la contractació de cada vol.

Aquesta al·legació es contesta al Fonament Vintè-tercer.

DESÈ: A continuació, l'Advocacia fa referència a l'anàlisi de costos i preus aplicats en els contractes de transport. S'indica que la determinació del preu del contracte de l'article 102.3 de la LCSP no és aplicable a la tramitació d'emergència i menys en un moment de pandèmia a on s'havia decretat l'estat d'alarma. En aquell moment no hi havia marge per a la negociació ni per fer tots els càlculs que ha realitzat l'Oficina a posteriori. Segons l'Advocacia resulta increïble i molt sorprenent que es pugui pensar, ni tan sols per un moment, que se podien realitzar aquests tipus de càlculs i entrar a negociar amb les companyies i oferir un preu per davall dels que ells exigien, en aquell moment. S'explica que els vols que va subcontractar Globalia a Volga Dnpr i el vol contractat a Nigbo Lightning, estan per damunt del preu de marcat perquè en lloc del preu va prevaler la urgència i l'escassetat d'avions en el mercat mundial, i que la resta d'avions s'ajusten a un

preu segons la seva capacitat i el preu de totes les Companyies és molt similar per al mateix tipus d'avió: entre 2.100 i 2.300 € el metre cúbic.

Precisament perquè no hi havia marge de negociació i perquè es necessitava celeritat en la recepció del material és el motiu pel qual l'Oficina ha intentat analitzar si els preus exigits pel transport aeri incorporaven un component de sobrecost o no en perjudici dels recursos públics destinats a aquest, encara que la determinació del preu del contracte (art. 102.3 LCSP) no fos aplicable a la tramitació d'emergència.

Independentment que no s'ha entrat a discutir el càlcul de costos efectuat per l'Oficina (i que, per tant, mantenim en l'Informe definitiu), les al·legacions formulades referents a la similitud de preus per metre cúbic entre les diferents companyies contractades, són suficients per poder pensar que podrien haver-se pactat acords per fixar preus entre les diferents companyies contractades.

Entre el 14 i el 18 de març de 2020 es van cancel·lar innombrables vols amb un total de 111 països que imposaven restriccions o algun tipus de control addicional als viatges de ciutadans provinents d'Espanya.

El 22 de març, el Govern d'Espanya va anunciar una restricció temporal dels viatges no imprescindibles de tercers països durant 30 dies.

Durant tot el mes de març, Aeroports Espanyols i Navegació Aèria va gestionar 92.895 vols, un 40,7% menys que al març de 2019. A la resta d'Europa, la caiguda mitjana va ser de 41,1%, una mica superior a l'espanyola. El dilluns 8 d'abril de al 2020 només varen volar 280 avions en l'espai aeri espanyol, un 95% menys que el 2019.

Cal tenir en compte que el primer vol de material sanitari contractat per l'IBSALUT es va realitzar el dia 29 de març, i el segon, el dia 14 d'abril.

En aquestes circumstàncies, inclús es va plantejar la necessitat per les companyies aèries de disposar d'espais per poder estacionar les aeronaus que no podien realitzar els seus serveis. Alguns aeroports espanyols i companyies privades van mostrar la seva disponibilitat per emmagatzemar els avions de les aerolínes, com l'Aeroport de Terol, Castellón o Ciudad Real.

Per tant, es fa difícil pensar que no hagués estat possible aconseguir-se preus més assequibles per al transport de les mercaderies adquirides, tenint en compte la posició estratègica de les Balears en aquest àmbit i la multitud de companyies que operen als nostres aeroports, i encara menys que s'hagués hagut de contractar un intermediari per trobar les companyies que poguessin fer el transport. Òbviament, haver tingut la referència dels costos del transport hagués estat d'utilitat per a aquest fi.

Per tant, d'acord amb l'article 1 de la Llei 15/2007, de 3 de juliol, de Defensa de la Competència, que prohibeix "tot acord, decisió o recomanació col·lectiva, o pràctica concertada o conscientment paral·lela que produeixi o pugui produir l'efecte d'impedir, restringir o falsejar la competència en els mercats", es traslladarà aquesta situació a la Comissió Nacional de Mercats i de la Competència per a la seva anàlisi i investigació (per remissió de l'article 12.2.k) del Reglament de Funcionament de l'oficina).

Es modifiquen els apartats 3.5.2.2. i 4.6. de l'Informe provisional. En particular, s'incorpora el càlcul de cost de combustible per al model d'avió B777F de la companyia Air Cargo pel trasllat del material adquirit a AMS, donat que aquest tipus d'avió és un dels bireactor més grans del món amb una capacitat per transportar més de 500 passatgers i un abast des de 9.695 fins a 17.370 km.

ONZÈ: En relació amb els contractes d'assessoria i gestió o intermediació es fan diferents al·legacions que s'incorporen a l'Informe definitiu.

DOTZÈ: En referència als serveis de gestió administrativa, s'al·lega que LANTIMAR SL va ser el nostre agent de duanes en tot el procés de compra de material sanitari i res té a veure amb SOLUCIONES DE GESTIÓN que és un proveïdor y no realitza gestions duaneres. S'han de diferenciar diverses qüestions:

1. L'avió amb el material importat internacionalment va aterrar primerament a Madrid. Una vegada allà es va fer un traspàs de mercaderia cap a un altre avió amb trajecte MAD- PMI
2. La gestió duanera es fa a la sortida del material, en aquest cas a PMI per part de Lantimar

Una vegada comprovats aquests extrems, es modifiquen els apartats 3.6.2. i 4.8 de l'Informe provisional.

TRETZÈ: En relació als contractes de publicitat, s'al·lega que la informació de tots i cada un dels contractes tramitats per emergència s'ha dut a terme entre els dies 27 i 29 d'abril de 2020 i, per a cada expedient, s'ha publicat la memòria justificativa corresponent, la resolució de la consellera de Presidència, Cultura i Igualtat per la qual es declara l'emergència en la tramitació i la resolució d'adjudicació. D'aquesta manera es considera que s'ha garantit la transparència en l'adjudicació d'aquests contractes.

No obstant, aquesta Oficina no ha fet cap consideració referent a la tramitació d'aquests contractes, sinó a l'obligació que tenien els mitjans de comunicació social de titularitat pública i privada d'inserir missatges, anuncis i comunicacions que les autoritats competents delegades, així com les administracions autonòmiques i locals, consideressin necessari emetre, i l'aparent contradicció amb els preus pagats per aquesta publicitat.

En qualsevol cas, com no s'ha fet cap recomanació ni s'extreu cap conclusió al respecte, no se modifica aquest apartat de l'Informe provisional.

No obstant, es modifiquen els imports dels contractes EMG22 2020 1964, EMG22 2020 1966 i el contracte signat amb Rooster Communication, SL

CATORZÈ: Quant a la percepció de subvencions per part d'empreses adjudicatàries, l'Advocacia al·lega que no hi cap precepte legal que ho impedeixi, perquè els contractes

concrets relacionats amb la lluita contra la pandèmia eren imprescindibles i no tenen res a veure amb altres activitats de les empreses adjudicatàries que podrien haver estat subvencionades.

No obstant, com no s'ha fet cap recomanació ni s'extreu cap conclusió al respecte, no se modifica aquest apartat de l'Informe provisional.

QUINZÈ: En relació amb les conclusions i recomanacions, s'al·lega en primer lloc que totes les compres s'han efectuat mitjançant el procediment d'emergència degudament autoritzat, i s'han publicat a la Plataforma de Contractació de l'Estat tots els procediments d'emergència identificant objecte, import i adjudicatari. La Plataforma no disposa del camp "emergència" a l'hora d'elegir el procediment de contractació, ni existeix cap pestanya específica per aquest tipus de tramitació, i no existeix un termini màxim per efectuar aquesta publicitat.

En relació amb aquesta última afirmació, hi ha establert un termini de 15 dies per publicar els contractes al perfil del contractant (art. 151 i 154 LCSP). No obstant això, durant el període comprès entre el 14 de març i el 27 d'abril, la CA de les Illes Balears únicament va publicar 17 contractes a la Plataforma de Contractació del Sector Públic (PLACE) per un pressupost base de licitació de 1.198.437,87 €.

Per tant, es modifica parcialment el text d'aquesta conclusió d'acord amb l'al·legació sobre la PLACE.

SETZÈ: S'al·lega a continuació en relació a la coordinació entre les diferents administracions territorials, que l'IBSALUT té personalitat jurídica pròpia i distinta de l'Administració autonòmica, alguns òrgans de la qual (com ara afers socials) podien necessitar i adquirir també material sanitari, i que el Servei de Salut ha estat el principal comprador de material sanitari durant l'estat d'alarma i ha efectuat compres per a altres administracions i fins i tot per a la cooperativa d'apotecaris, ja que quasi cap administració sabia com accedir al mercat xinès.

No obstant, amb aquesta al·legació no es desvirtuen les afirmacions fetes a l'apartat 3.9 de l'Informe ni la conclusió de que és necessària una major coordinació, per no repetir a nivell autonòmic els errors que es varen poder cometre a nivell estatal.

DISSETÈ: Quant a l'abús en la utilització del procediment d'emergència, l'Advocacia nega qualsevol actuació abusiva del procediment. És molt difícil acceptar que, per part de l'Oficina es posi en entredit l'actuació del Servei de Salut de les Illes Balears durant l'estat d'alarma per la compra de material sanitari, quan l'únic que es va pretendre era protegir als treballadors que lluitaven cada dia contra la COVID-19, a les seves famílies i a la ciutadania. Revisar els procediments una vegada que s'han fet o tramitat és molt senzill, tots ho sabem fer.

Aquesta al·legació ha estat contestada al Fonament Quart d'aquesta resolució. No oblidem la posició de partida: el Servei de Salut va sortir amb 70 milions d'euros a fer

compres al mercat xinès sense cap tipus de protecció (aplicant la tramitació d'emergència i sense fiscalització prèvia de cap tipus). Aquest tipus de tramitació s'hauria d'haver escurçat al màxim per l'absència de procediment que implica la tramitació d'emergència, cosa que aquesta Oficina troba que no s'ha fet. Durant més de 3 mesos d'estat d'alarma havia temps suficient per haver substituït la tramitació d'emergència per procediments oberts accelerats tal com va recomanar l'OIRESCON.

Finalment, la revisió dels procediments una vegada que s'han fet o tramitat és exactament allò en que consisteixen els controls financers i les auditories que defensa l'Advocacia.

DIVUITÈ: En línia amb l'anterior, i en relació a l'apartat 4.3 de les conclusions referent a l'arrendament de les aeronaus, s'al·lega que determinades comandes de material sanitari es varen retardar en la fabricació i es varen haver de tornar fabricar i/o etiquetar, el que va suposar que els vols es contractessin amb posterioritat, a més molts dels aeroports estaven col·lapsats i no es deixava aterrar als avions o molts d'avions d'altres països i comunitats tornaven buits. S'afegeix que l'IBSALUT no contractava l'avió fins que no tenia la seguretat de què els vols es podrien realitzar i que tots els permisos per aterrar i carregar el material a la Xina havien estat concedits. I que la data del vol no és significativa per determinar quan es va realitzar la comanda, i de cap manera es podria haver acudit a un altre procediment de contractació per contractar aquests vols, per que la comanda ja hagués estat venuda a altres països.

Entén l'Oficina que aquesta al·legació no desvirtua la conclusió a la qual arriba l'Oficina, sinó que la reafirma, doncs si el transport es contractava una vegada que tenia confirmació que els vols es podien realitzar un cop fabricada la comanda, es podia haver fet una tramitació urgent dels expedients de transport aeri dels mesos de maig i juny, garantint la possibilitat així d'uns preus més ajustats (article 119 LCSP).

DINOVÈ: A continuació es fan diverses al·legacions en referència a la compra de mascaretes quirúrgiques:

- Resulta més que sorprenent que es posi de manifest a l'Informe que l'encàrrec de 5.000.000 de mascaretes quirúrgiques realitzat el dia 2 de maig a Rayan Holdings, mes i mig després de haver-se decretat l'estat d'alarma s'hauria d'haver tramitat per una via diferent. I nosaltres ens demanen, per quina via? Un obert o un negociat? Amb els xinesos? No oblidem que estem parlant, com ja hem dit, en un moment en que competíem a nivell mundial amb la resta del món.
- L'acord de Consell de Govern de 18 de març, encara que hagi finalitzat l'estat d'alarma, està vigent i ens permet seguir comprant per emergència ja que seguim immersos en una pandèmia i si hem de tornar a comprar a Xina ho farem a través del procediment d'emergència ja que cap, i torno repetir, cap proveïdor de Xina es presentarà a cap tipus de procediment ni negociarà cap condició amb nosaltres ni amb ningú.
- També dir, quant a la valoració de que s'havien fet més comandes de mascaretes a altres empreses, que en aquell moment no sabien si nosaltres hauríem de proporcionar més mascaretes a les oficines de farmàcia o als ciutadans en general,

només els treballadors sanitaris tenien un consum aproximat de 200.000 mascaretes quirúrgiques a la setmana.

- La compra de mascaretes quirúrgiques i les mascaretes FFP2 no es poden comparar ja que són utilitzades per motius diferents i per personal diferent, per la qual cosa no té sentit que és posi de manifest a l'Informe que tres dies abans s'havien encarregat mascaretes FFP2.
- No creiem, a més, que sigui funció de l'Oficina valorar el nombre de mascaretes utilitzades ni durant l'estat d'alarma ni durant tota la pandèmia per els professional sanitaris, per això ja disposa el Servei de Salut de professionals en el camp de la gestió sanitària que realitzen aquesta valoració, aplicant criteris tècnics i sanitaris, com es pot veure a continuació: Per a fer-se una idea la evolució setmanal del consum de mascaretes del SSIB de les 26 primeres setmanes va seguir aquesta tendència. Per veure les magnituds, el consum de mascaretes quirúrgiques l'any anterior (de tot l'any) va ser el següent de 1.031.474. És a dir, la previsió promig de consum era d' una magnitud 9 vegades superior a la de l'any anterior.

Aquestes al·legacions tampoc canvien el sentit de les conclusions a que ha arribat l'Oficina als apartats 4.3 i 4.5. Utilitzant els càlculs de l'Advocacia, si l'any 2019 el consum de mascaretes quirúrgiques havia estat de 1.031.474 unitats i es preveia multiplicar per 9 aquest volum, el càlcul de consum d'aquest producte hagués estat de poc més de 9,2 milions de mascaretes. Es varen adquirir 28.300.000 unitats, és a dir, 19.000.000 milions més de les necessitats previstes. L'Oficina inclús ha estat més prudent i ha conclòs un excés de compra d'11 milions d'unitats. I és que el problema que torna a reiterar l'Oficina no és que se comprassin mascaretes, sinó que s'utilitzés la tramitació d'emergència, que es triessin fabricants xinesos i que els preus de compra no fossin els més ajustats possible.

A la mateixa conclusió arribem amb els càlculs de consum real de mascaretes que l'Advocacia fa constar a les seves al·legacions entre el 8 de març y el 21 de juny, el pitjor moment de la pandèmia, període en que només es varen utilitzar 3.749.107 unitats de mascaretes.

Quant al procediment alternatiu, es podria haver triat la tramitació urgent de l'article 119 de la LCSP, i segur que això hagués permès la participació de fabricants nacionals i d'altres països diferents de la Xina.

Es modifica l'apartat 4.5 de les conclusions de l'Informe provisional en aquest sentit.

VINTÈ: S'al·lega a continuació que l'expedient SSCC EM 291/20 per a la implantació, gestió del canvi i suport especialitzat de Microsoft Office 365 per import de 346.667,09€. es va fer imprescindible, donat el confinament general de la població i la necessitat de mantenir mesures de distanciament social, de poder actuar de forma telemàtica tant per part dels equips mèdics i resta de personal sanitari.

Es modifiquen els apartats 3.8 i 4.3 de l'Informe provisional en aquest sentit.

VINTÈ-PRIMER: En relació a l'apartat de l'Informe referent a que l'IBSALUT segueix sense realitzar un procediment obert per a les contractacions per a la gestió de la crisi sanitària i que ja són previsibles i planificables, l'Advocacia assenyala que no són en absolut ni previsibles ni planificables, ja que ningú, ni a Espanya ni en tot el món, esperava que el més d'agost hi hagués un nou brot de Coronavirus. A més, en data 27 de juliol el Cap de Departament del Servei de Salut va emetre un informe en el que conclou que la normativa estatal i autonòmica que preveu la contractació d'emergència, que no ha estat derogada ni expressa ni tàcitament, vincula la contractació d'emergència a la necessitat derivada de la crisi del Covid-19 i no tant a la duració en sí de l'estat d'alarma i per això el procediment d'emergència és aplicable als casos en la que la causa dels contractes és fer front a la crisi ocasionada per la COVID-19.

Així mateix, es va aprovar el Decret llei 8/2020, de 13 de maig de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa en l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19 a on es regula al l'article 14 el procediment per a l'adquisició d'equips de protecció individual, i per una altra banda s'han tret dues convocatòries per a importadores de material sanitari i una altra per fabricants, amb les quals es seleccionaven els uns i els altres mitjançant uns determinats criteris de selecció. Si torna haver desproveïment de material sanitari per part del proveïdors nacionals, el Servei de Salut recorrerà als importadors que han obtingut major puntuació a la convocatòria per la importació de dit material.

D'acord amb aquesta al·legació, es modifica l'apartat 4.3 de l'informe provisional i s'incorpora aquesta al·legació.

VINTÈ-SEGON: Quant a la deguda diligència en l'anàlisi de la integritat i solvència del subministradors de material sanitari, s'al·lega que un dels motius principals de què es contactés amb l'advocada xinesa perquè fos l'assessora de l'IBSALUT, era per garantir que el proveïdors fossin de total confiança.

L'Advocacia nega l'acusació de falta de cura de l'IBSALUT en l'elecció dels proveïdors, atès que ben contràriament, de tots ells es tenien referències i si es va optar per ells va ser perquè no varen demanar el pagament del material mitjançant bestreta sinó que es va aconseguir en quasi totes les comandes pagar només una part mitjançant bestreta i l'altra quan la mercaderia ja havia passat la duana.

El Banc de Santander va col·laborar amb l'IBSALUT en tot moment, assessorant-li, contactant amb els proveïdors, fent els pagaments i recolzant en tota la part econòmica del procés de compra.

L'IBSALUT no ha tingut cap comanda fallida, no li ha pres el pel ningú i tota la mercaderia ha arribat en temps i forma. Això no ha estat sort per la nostra part, ha passat perquè es varen establir una sèrie de controls que anaven des de la contractació d'una auditoria de

qualitat abans de que la mercaderia passés la duana xinesa, fins a contractar una assegurança pel vol, a més de comptar amb un agent de duanes.

Com ja s'ha indicat al Fonament Setè, es modifiquen els apartats 3.4.2.2., 3.4.2.3., 3.4.2.4. i 4.4 de l'Informe provisional.

VINTÈ-TERCER: Quant a la gestió dels costos de transport de material sanitari, es fan diferents consideracions que han estat contestades en anteriors Fonaments.

En referència a que hi ha factures dobles corresponents al mateix dia, s'al·lega que no es tracta de factures dobles, sinó què es varen contractar dos avions per transportar el material de Rayan Holdings i el material de Fanrui, ja que en aquell moment no es disposava d'avions amb major capacitat.

En relació amb aquesta darrera al·legació, hem verificat que les factures 113 i 114 es corresponen amb un transport combinat, i les factures 109 i 110 es corresponen amb dos números de vol diferent.

Es modifica, en conseqüència, l'apartat 4.6 d l'Informe en aquest punt.

VINTÈ-QUART: Quant a la reclamació de quotes d'IVA suportades indegudament, s'al·lega que les factures amb IVA són les corresponents a INJOO TECHNOLOGY SL y GARRIC MEDICA SL, empreses espanyoles que varen facturar amb IVA abans de l'aprovació del D-Llei 15/2020. Això no obstant, es posarà en mans dels Serveis Jurídics del Servei de Salut la interpretació que en fa l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció a les Illes Balears de la referida Decisió (UE) 2020/491 de la Comissió de 3 d'abril de 2020, a l'efecte de fonamentar, si s'escau, resolució de devolució de pagament d'indeguts per l'IVA repercutit pels dos referits proveïdors.

Per altra banda, s'ha de posar de manifest que el Servei de Salut ha aplicat la referida normativa del Reial Decret Llei quan ha detectat que algun proveïdor repercutia IVA a partir de la data de 23 d'abril.

Donat que es confirma que es posarà en mans dels Serveis Jurídics del Servei de Salut la interpretació que en fa l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció a les Illes Balears de la referida Decisió (UE) 2020/491 de la Comissió de 3 d'abril de 2020, es manté aquesta conclusió.

VINTÈ-CINQUÈ: Quant a la gestió dels intermediaris, es modifica l'apartat 4.8 de l'Informe en base a les al·legacions presentades.

En virtut de tot l'anterior, la Cap de l'Àrea d'Investigació i Inspecció,

